

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

26/06/2025

ת"צ 63723-06-25 טייך ואח' נ' הנמל-
אריזות ושווק (1984) בע"מ ואח'

מספר בקשה (رقم الطلب): **1**

טלפון מרכז מידע: *3852 077-2703333
www.court.gov.il

אישור על פתיחת בקשה مُصادقة على تسجيل طلب

ניתן אישור כי ביום (تُصادق بهذا أنه في يوم) 26/06/2025, בשעה (بالساعة) 13:58 הוגשה בקשה מסוג (قُدِّم طلب من نوع): אישור תובענה כתובענה ייצוגית בקשה של תובע 1 אישור תובענה כתובענה ייצוגית בתיק (بقضية) ת"צ 63723-06-25 טייך ואח' נ' הנמל-אריזות ושווק (1984) בע"מ ואח'.

מספר הבקשה הוא (رقم الطلب هو): **1**.

שימת לבך כי לפי הדין, מסמך שהוגש לאחר השעה 17:00 נחשב כאילו הוגש ביום החול שלאחריו.

בהתאם לכך, לגבי מסמכים שהוגשו לאחר השעה 17:00 מופיעה באישור זה השעה 7:00 ביום החול שלאחר יום ההגשה ולא מועד ההגשה המקורית.

בכל פנייה לבית המשפט בנוגע לבקשה זו, יש לציין את מספר הבקשה.

كُل مراجعة للمحكمة المتعلقة في الطلب عليك أن تذكر رقم الطلب.

- 1 -

פסקי דין והחלטות מתפרסמים באתר הרשות השופטת, למעט אם הם אסורים בפרסום לפי הדין.

בעל דין בלתי מיוצג - מערכת בתי המשפט חוסכת לך זמן !

בוא לבצע את כל הפעולות ולהתעדכן בתיק בכל עת ובתנאי שבוצע רישום במערכת ההזדהות הממשלתית.

לפרטים ומידע, יש לסרוק את הקוד:

תאריך חתימה: 26.6.25

בבית המשפט המחוזי (מרכז)
בלוד

ת"צ: _____

1. אורן טייך ת"ז מס': 028672533
מרח' רעות 14 בכפר יונה, כפר יונה טל': 052-8547867
דוא"ל: arieladv@hotmail.dm
2. שלי טייטלבוים ת"ז מס': 060680246
מרח' דוד בלוד 14 תל-אביב טל': 054-4744537 דוא"ל: arieladv@hotmail.dm
3. צלול - עמותה לאיכות הסביבה, ע"ר מס' 0-58-035094
מרח' אבא הילל סילבר 16 רמת גן דוא"ל: office@zalul.org.il, טל: 03-5762666
שלושתם באמצעות ב"כ עוה"ד גלי עציון ר"מ: 15144 ו/או אריאל אלסנר
ר"מ: 29955 כתובת למשלוח דואר: ת"ד 534 כפר ויתקין, 4020000
טל': 050-5268081 פקס: 09-9577382
דוא"ל: arieladv@hotmail.com; gali@etzion-law.com
(להלן: "המבקשים/ות" ו/או "התובעים/ות")

- נ ג ד -

1. הנמל אריזות ושיווק 1984 בע"מ ח.פ. מס': 51-104356-4
רח' שדרות הרכס 35 ד' מודיעין-רעות, 7178402
טל': 08-9199200 פקס: 08-9240277 דוא"ל: online@nammal.co.il
2. ר.שמאי יבוא ושיווק בע"מ, ח.פ. 51-421259-6
רחוב סלע, אזור תעשייה הר טוב ב' בית שמש
טלפון 02-642-9452 פקס 02-534-6532, דוא"ל: office@rshamay.co.il
3. אינטרסאן (1996) בע"מ ח.פ. 51-225438-4
רח' האגוז 10 אזה"ת חבל מודיעין-שוהם
טל: 03-9310202 דוא"ל: service@intersun.co.il
4. אדום יבוא מזון בע"מ ח.פ. מס': 51-596094-6
האקליפטוס 1 רמת ישי, 3009503
טל': 074-7640016 דוא"ל: info@adom-group.com
5. ווינפאק סחר בע"מ ח.פ. 51-394114-6
ברקת 4 פתח תקווה
טלפון: 03-6818655 פקס: 03-6818272 דוא"ל: info@winpac.co.il
6. ח. כהן יבוא שיווק ולוגיסטיקה בע"מ ח.פ. מס': 51-670798-1
מרח' בעלי המלאכה 8 ו/או האורגים 223 נתיבות ת"ד 5168
טל: 08-9950991 דוא"ל: shave@hcohen.co.il
7. מקס סטוק בע"מ ח.פ. 51-361896-7
אזה"ת דרומי קיסריה רח' השיטה 16, 3088900
טל: 073-7695176 פקס: 04-8241792 דוא"ל: ifat@maxstock.co.il

8. **סופר פארם (ישראל) בע"מ ח.פ.מס': 1-075355-51**
מרח' אריה שנקר 16 הרצליה פיתוח, 4672516 דוא"ל: contactus@super-pharm.co.il

9. **פעמית תבניכל שיווק בע"מ ח.פ.מס': 0-1749780-51**
מרח' גרניט 12 אזה"ת הרטוב ב' בית שמש, 9905221
טלפון: 02-9927755 פקס: 04-8424060
דוא"ל: PeamitOnline@peamit.co.il; nael.bs@tavnicol.co.il

(להלן: "המשיבות" ו/או "הנתבעות")

בקשה לאישור תובענה ייצוגית

(לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו 2006)

סוג ונושא התביעה: תובענה ייצוגית לפי פרט 1 ופרט 6 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות.
רשימת סעדים: צו עשה, כספי.

סכום התביעה האישית: המבקש מס' 1: 20,100 ₪ המבקשת מס' 2: 7,300 ₪.

סכום התביעה של הקבוצה המיוצגת: מוערך, בשלב זה, בסך העולה על 2,500,000 ש"ח.

סכום האגרה: 6,182 ₪ לפי סעיף 11ב לתוספת השנייה לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007.

הליכים קודמים או דומים: לא קיים הליך נוסף אשר המבקשים הם צד לו בעל מסכת עובדתית דומה.

הזמנה לדין:

הואיל ואורן טייך, שלי טייטלבוים, ועמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) הגישו כתב תביעה זה נגד/כס, אתה/ם מוזמ/נים להגיש כתב תשובה בתוך 90 ימים מיום שהומצאה לך/ם הזמנה זו, ובתביעה שעניינה רשלנות רפואית בתוך מאה ועשרים ימים מיום שהומצאה לך הזמנה כאמור, ולגבי דיון במסלול מהיר – בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום שהומצאה לך הזמנה כאמור.

לתשומת לבך/כס, אם לא תגיש/ו כתב הגנה אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה לתובע הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך/כס.

(חלק ב')

"גישתנו לטבע היא הכאתו לצורך הכנעתו. אם נסגל עצמנו לכוך לכת זה ונתייחס אליו בהערכה

ולא בספקנות וברודנות יעמוד לנו סיכוי טוב יותר לקיים את חיינו." (א.ב. וויט)

(מתוך הספר "האביב הדומם" מאת רייצ'ל קרסון – 1962)

א. פתח דבר

התביעה והבקשה דנא עוסקות בתופעה ההופכת להיות נפוצה יותר ויותר בעולם הצרכנות ומוכרת בשם התיקנות¹. המודעות הגוברת להשפעות הסביבתיות המתלוות לצריכה של מוצרים ושירותים הביאה בשנים האחרונות לגידול בביקוש של צרכנים למוצרים ולשירותים בעלי השפעה פחותה על הסביבה. השינוי בקרב הצרכנים הביא לשינוי גם בקרב היצרנים המנסים להתאים את עצמם לרצונות לקוחותיהם.

¹ Greenwashing) הוא מונח המתאר שיווק מטעה של מוצרים או שירותים כידידותיים לסביבה, כאשר בפועל הם אינם כאלה או שההשפעה הסביבתית החיובית שלהם מוגזמת באופן משמעותי. חברות מסחריות שונות לרבות יצרנים ו/או משווקים רבים מנצלים את הביקוש הגובר לצרכנות ירוקה כדי להטעות צרכנים ולהגדיל את המכירות שלהן. הכל מבלי לבצע שינויים מהותיים בתהליכי הייצור או במוצרים עצמם. מדובר בתופעה מזיקה בראש ובראשונה לסביבה, מכיוון שהיא מעכבת מעבר אמיתי לכלכלה בת קיימא. בנוסף, התיקנות פוגעת בחברות שאכן פועלות באופן סביבתי אחראי, מכיוון שהוא יוצר עיוות בשוק ומקשה על הצרכנים להבחין בין מוצרים ירוקים אמיתיים למוצרים "ירוקי שיווק" בלבד. כפועל יוצא מהתיקנות הצרכנים מוטעים ואף משלמים מחירים גבוהים יותר עבור מוצרים שאינם ירוקים כפי שנטען.

במקרה דנא עסקינן במשיבות גדולות ומוכרות מאד בתחומן ובעלות נתחי שוק גדולים ביותר בישראל, אשר מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות כלים חד פעמיים "מתכלים", כהגדרתם להלן, הנמכרים למיליוני צרכנים. המשיבות מציגות את אותם הכלים במצגים מטעים "כמתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ו/או "אקולוגיים" ו/או "שיש להשליכם לקומפוסט" וכיו"ב. בפועל מדובר בכלים אשר אינם ולא יכולים להתכלות בזרמי הפסולת הסטנדרטים הקיימים כיום בישראל, ואף גרוע מכך, בין השאר בעת הטמנתם, גורמים לנזק סביבתי גדול יותר מכלים חד פעמיים רגילים (שאינם מתיימרים להיות מתכלים ו/או ידידותיים לסביבה) ושהם בעצמם פוגעים בסביבה גם כן.

למעלה מן הצורך נזכיר כי כלים חד פעמיים בכלל, הופכים אחרי שימוש אחד לפסולת הגורמת נזק של ממש לסביבה ופגיעה בבריאות האדם ובעלי החיים. הפסולת נערמת במטמנות, מייקרת עלויות ניקוי ופינוי של אשפה ומזהמת את המרחב הציבורי, הים והשטחים הפתוחים. פסולת פלסטיק חד פעמית היא 46% מכלל הפסולת הנמצאת בשטחי ציבור פתוחים. פסולת זו מורכבת מ-15% אריזות, 16% כלי אוכל חד פעמיים, 5% מכלי משקה ו-10% פקקים.

בכתב טענות זה:

- ✓ "חוק תובענות ייצוגיות" ו/או "החוק" - חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006
- ✓ "התקנות", "תקנות תובענות ייצוגיות" - תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע - 2010
- ✓ "חוו"ד המומחית" - חוו"ד המומחית גב' חגית אולנובסקי **להלן בנספח 3**
- ✓ "כלים חד פעמיים מתכלים" - כלים כגון, אך לא רק, צלחות, קערות, קעריות, כוסות, סכו"ם, מגשים, מגשיות וכיו"ב העשויים מחומרים כגון, אך לא רק, קנה סוכר, עלי דקל, נבט חיטה, תירס וכיו"ב שמפורסמים ו/או נמכרים ו/או משווקים ו/או ממותגים במצגי שווא ככלים, אך לא רק, "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ו/או "שניתן להשליכם לקומפוסט", ו/או "אקולוגיים" וכיו"ב.

ב. הסעדים המבוקשים:

1. בית המשפט יתבקש בבקשה דנא:
 - 1.1 לאשר את התובענה המצורפת לבקשה כתובענה ייצוגית מכוח סמכותו הקבועה בחוק תובענות ייצוגיות.
 - 1.2 להגדיר, לפי סעיף 10(א) לחוק תובענות ייצוגיות את הקבוצות בשמן מוגשת בקשה זו, ו/או תת קבוצה אחרת בהתאם לשק"ד בימ"ש הנכבד כדלקמן (להלן: "הקבוצה"):

■ קבוצה מס' 1 - כל הצרכנים אשר רכשו ו/או ירכשו כלים חד פעמיים "מתכלים" של המשיבה מס' 1, בהסתמך על מצגי השווא וההטעיה שלה, 7 שנים עובר ליום הגשת תביעה זו ועד למתן פסד דין בתביעה דנא. תת קבוצה של קבוצה מס' 1 שהיא כל הצרכנים אשר רכשו ו/או ירכשו כלים חד פעמיים מתכלים של המשיבה מס' 1 שאלמלא מצגי השווא וההטעיה שלה לא היו קונים כלים חד פעמיים כלל, 7 שנים עובר ליום הגשת תביעה זו ועד למתן פסד דין בתביעה דנא. ■ קבוצה מס' 2 - כל הצרכנים אשר רכשו ו/או ירכשו כלים חד פעמיים "מתכלים" של המשיבה מס' 2, בהסתמך על מצגי השווא וההטעיה שלה, 7 שנים עובר ליום הגשת תביעה זו ועד למתן פסד דין בתביעה דנא.

תת קבוצה של קבוצה מס' 8 שהיא כל הצרכנים אשר רכשו ו/או ירכשו כלים חד פעמיים מתכלים של המשיבה מס' 8 שאלמלא מצגי השווא וההטעיה שלה לא היו קונים כלים חד פעמיים כלל, 7 שנים עובר ליום הגשת תביעה זו ועד למתן פסד דין בתביעה דנא.

▪ קבוצה מס' 9 - כל הצרכנים אשר רכשו ו/או ירכשו כלים חד פעמיים "מתכלים" של המשיבה מס' 9, בהסתמך על מצגי השווא וההטעיה שלה, 7 שנים עובר ליום הגשת תביעה זו ועד למתן פסד דין בתביעה דנא.

▪ תת קבוצה של קבוצה מס' 9 שהיא כל הצרכנים אשר רכשו ו/או ירכשו כלים חד פעמיים מתכלים של המשיבה מס' 9 שאלמלא מצגי השווא וההטעיה שלה לא היו קונים כלים חד פעמיים כלל, 7 שנים עובר ליום הגשת תביעה זו ועד למתן פסד דין בתביעה דנא.

1.3 לאשר את המבקשים שבכותרת כ"מבקשים ייצוגיים" ואת באי כוחם כבאי כוח ייצוגיים, הכל כמשמעותם בחוק תובענות ייצוגיות.

1.4 לקבוע כי המשיבות פעלו בניגוד ו/או הפרו את הוראות חוק הגנת הצרכן חוק המכר ויתר החוקים שיובאו להלן בפרק העילות המשפטיות, וכן ומבלי לגרוע בניגוד לחוקי הסביבה המפורטים בבקשה ובכלל.

1.5 לאשר את כל העילות והסעדים המפורטים בבקשה זו להלן בהתאם ועל פי סעיף 14 (א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות.

1.6 להורות למשיבות לחדול ולהסיר כל כיתוב מטעה ו/או כל עיצוב ו/או כל איור ו/או כל סמל ו/או כל פרסום מטעה המצוי על גבי הכלים החד פעמיים "המתכלים" ו/או אריזותיהם ו/או עטיפותיהם, המשווקות ו/או מיובאות ו/או מיוצרות ו/או נמכרות על ידן. ובכלל זה פרסומים ו/או הצהרות בכל הפלטפורמות לרבות באונליין ו/או עיצובים ו/או איורים ו/או כיתובים ו/או סמלים המציגים אותם ככלים חד פעמיים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ו/או "מתאימים לקומפוסט" ו/או "ניתנים להשלכה לפח" ו/או לכל פח אחר, ו/או כל מידע ו/או אמירה ו/או ניסוח מטעים אחרים בקשר עם יכולת ההתכלות ו/או ידידותם לסביבה.

1.7 להורות למשיבות לפרסם הודעה כללית לציבור, לרבות על גבי אריזות מוצריהן, בה יוסברו תכונות מוצריהן, ובכלל זה, שהכלים החד פעמיים אינם מתכלים ו/או מתכלים בתנאים מסוימים בלבד, שכמעט ואינם מתקיימים בישראל ו/או בזרמי האשפה השונים שבישראל. על הפרסום ו/או הכיתוב על גבי האריזות להיות בולט וברור.

1.8 להורות למשיבות לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והבלתי ממוניים שנגרמו להם ולסביבה כמפורט בבקשה.

1.9 לחייב את המשיבות להשיב לחברי הקבוצה את שווי ההתעשרות והרווחים שצמחו להן שלא כדין כתוצאה מהמצגים המטעים, אשר היקפם המלא יתברר במהלך בירור התובענה.

1.10 ככל שבית המשפט יהיה סבור כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו אפשרי ו/או אינו מעשי בנסיבות העניין, לעשות שימוש בסמכותו על פי סעיף 20 (ג) לחוק תובענות ייצוגיות, ולהורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.

1.11 לחייב את המשיבות בתשלום גמול המבקשים/ות בסך **שלא יפחת מ- 5%** מגובה הפיצוי שייפסק לקבוצה המיוצגת ו/או, בשיעור שביהמ"ש הנכבד ימצא אותו כראוי ונכון בנסיבות העניין, וכן את מלוא הוצאותיהן, לרבות בהוצאות חו"ד המומחית וכן כל הוצאה נוספת, אשר טרחו בהגשת התובענה דנא.

1.12. וכן ומבלי לגרוע לפסוק את שכ"ט באי כוחם בסך **שלא ייפחת - 25%** בהתאם להוראות והשיקולים שבסעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ולתקנות החוק, ובשקלול נסיבות המקרה, בין השאר לאור היקף, התובענה הייצוגית, מידת חשיבותה הציבורית, התועלת שהביאה לחברי הקבוצה; מורכבות ההליך וכיו"ב, ובהתאם לעקרונות המנחים **בע"א 2046/10** בענין רייכרט וכן בכל פסיקה רלוונטית נוספת ובכלל.

1.13. להורות, כי ההחלטה בבקשה זו תפורסם בשני עיתונים יומיים, וליתן הוראות נוספות, כפי שימצא בית המשפט הנכבד לנכון בדבר אופן הפרסום כאמור, ולקבוע כי המשיבים יישאו בהוצאות הפרסום באופן מלא.

1.14. לחייב את המשיבות בהוצאות ושכר טרחת עו"ד בתוספת מע"מ כחוק בגין בקשה זו.

1.15. לייתן כל סעד אחר בהתאם לשקול דעתו של בימ"ש הנכבד.

ג. הצדדים:

2. המבקשים:

המבקש מס' 1 - מתגורר עם משפחתו בכפר יונה והוא נוהג לארח בביתו בני משפחה וחברים לעיתים קרובות ומקפיד מזה שנים לקנות כלים חד פעמים "מתכלים" למטרות אירוח.

המבקשת מס' 2 - מתגוררת עם משפחתה בתל אביב ובמשך שנים רבות עוסקת ומעורבת בתחום הגנת הסביבה אקטיבית, תחבורה ציבורית וקידום השמירה על הסביבה בישראל.

המבקשת 3 - צלול - עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר), נוסדה ב-1999 במטרה להגן על הים, המים והנחלים בישראל, לחתור לים צלול ולנחלים והיא עמותה בעלת מומחיות ארוכת שנים בהגנה על הסביבה. כיום נחשבת המבקשת כשומרת הסף של הים ושל הנחלים בישראל והיא פועלת בין היתר להפסקת זיהום הים, החופים, הנחלים והסביבה בכלל לרבות זיהומם בפסולת, פסולת פלסטיק כלים חד פעמים ועידוד הציבור בהפחתת צריכה וכו'. לצלול גם מעמד סטטוטורי בחוקי סביבה שונים כגון חוק מניעת מפגעים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992, חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, חוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993 ועוד.

3. המשיבות

המשיבות כולן הן חברות שהתאגדו כדין בישראל, וכולן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות כלים חד פעמים "מתכלים", הנחזים להיות "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" וכיו"ב ברשתות שיווק ומרכולים שונים ברחבי הארץ, בסניפיהן, ואף באונליין, וברכישת ישירה.

המשיבה 1 - הנמל היא מהחברות הגדולות והמובילות בישראל בתחום האריזות ומוצרי מזון וצריכה.

המשיבה 2 - ר. שמאי נוסדה בשנת 1998, כמפורט באתרה, ומהמובילות בתחומה מתמחה, בין השאר, ביצור, יבוא ושיווק מוצרים חד פעמיים לאירוח והגשה.

המשיבה 3 - אינטרסאן מייבאת ומשווקת מוצרי צריכה למשקי בית ומוסדות ציבוריים למעלה מ-30 שנים.

המשיבה 4 - היא חלק מקבוצת אדום המהווה את אחת היבואניות הגדולות ביותר בארץ בתחום המזון על פי אתרה.

המשיבה 5 - ווינפאק סחר הינה חברה מובילה בישראל לייבוא, סחר ומכירה של מזון ומוצרים חד פעמיים. והיא אחת היבואניות למותג הפרטי של המשיבה מס' 7.

המשיבה 6 - ח. כהן עוסקת בשיווק והפצה של כ-3500 פריטים בקטגוריות שונות בין השאר, מוצרים חד פעמיים.

המשיבה 7 - מקס סטוק הינה חברה הנסחרת בבורסה לניירות ערך בישראל והיא אחת מרשת קמעונות הדיסקאונט הגדולה בישראל, החברה מייבאת ומוכרת בחנויות הרשת מוצרים מקטגוריות שונות בהן עולם הבית, כלים חד פעמיים, מוצרי מסיבות וכלי אחסון. חלק ממוצריה מיובאים ע"י המשיבה 5 וחלק ע"י המשיבה 7 עצמה.

המשיבה 8 – היא מרשתות הפארם הגדולות והידועות ביותר בישראל, מוכרת בסניפיה ברחבי הארץ בין היתר גם כלים חד פעמיים "מתכלים" תחת המותג הפרטי שלה הנקרא "SUNDAY". המשיבה 9 – היא מרשתות המוצרים החד פעמיים הגדולה ביותר בישראל ובפריסה של 17 סניפים בישראל כמפורט באתרה.

ד. תמצית העובדות הנחוצות לביסוס עילת התביעה:

4. עניינה של בקשה זו והתביעה בתמצית, הוא בהטעיה של המשיבות את ציבור הצרכנים שלהן, והציבור בכלל, בהציגן את הכלים החד פעמיים "המתכלים" שהן מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות ו/או מייצרות לצרכנים ברשתות השיווק והמרכולים כ"מתכלים" ו/או כ"ידידותיים לסביבה" ו/או באמירות דומות אחרות היוצרות מצגים כאילו מדובר בכלים חד פעמיים, אך ידידותיים לסביבה. זאת בכדי להגדיל מכירות של הכלים הנ"ל תחת מצגי השווא כאמור. כל זאת בשעה שמדובר במוצרים שאינם מתכלים בתנאים הקיימים בישראל ו/או בזרמי האשפה בישראל.

5. התנהלות זו של המשיבות גורמת להטעיה צרכנית רחבה, ובעקבות כך גם הגדלת היקף השימוש המזיק בכלים החד פעמיים "המתכלים", תוך גרימת מפגעים, זיהומים, וסיכונים סביבתיים לכלל אזרחי המדינה, בקרקע, במקורות מים, ובאוויר.

6. מצגים מטעים אלה, המתיימרים להציג מוצר מסוים כמתכלה ו/או ידידותי לסביבה, בעוד שבפועל הוא איננו כזה, הם תופעה שהפכה נפוצה הן בארץ והן בעולם. תופעה שהיא למעשה ניסיון ציני להתגבר על המודעות הגוברת של הצרכנים והציבור בכללותו לחשיבות ההגנה על הסביבה, בדרך של מצגים מטעים בדבר מוצרים ירוקים כביכול, תופעה זו מוכרת כ"התיירקקות" – "Greenwash"

לעניין זה ר' למשל את דברי השר להגנת הסביבה דאז מר עמיר פרץ, בפתיח ל"מדריך להצהרות סביבתיות מהימנות, מניעת התיירקקות - Greenwash" שפירסם המשרד להגנת הסביבה בחודש פברואר 2014 (ראה ה"ש מס' 44 לחו"ד המומחית):

"במהלך השנים האחרונות אנו עדים לתופעה הולכת וגוברת של יצרנים אשר משווקים את מוצריהם כ"ירוקים" או כ"ידידותיים לסביבה". היום אפשר כבר לומר בוודאות כי יצרנים ומשווקים הפנימו היטב את היתרונות הרבים הגלומים בפנייה לקהל יעד בעל מודעות סביבתית, שאף נכון לעתים לשלם יותר בעבור מוצר הנחשב "ירוק".

סקירה קצרה של מצב הדברים בישראל מעידה כי השוק "הירוק" מתנהל כ"שטח הפקר", וכי תופעת ההתיירקקות [Greenwash] נפוצה ביותר. יצרנים רבים מבליטים יתרונות סביבתיים חלקיים תוך הסתרת חסרונות בולטים אחרים מהצרכן ומשווקים לציבור מוצרים ושירותים המתוארים באופן מוקצן או עמום כ"ידידותיים לסביבה" מבלי שניתן להוכיח זאת, ובפועל הם מבלבלים את הציבור."

במקרה דנא, בו מוצגים ע"י המשיבות כלים חד פעמיים "מתכלים" שונים ורבים, ככאלה שהם ידידותיים לסביבה הוא מקרה קלאסי של תופעת ההתירקות שיש לעוקרה מן השורש.

(חלק ג' - פירוט הטענות)

ה. עובדות הבקשה:

7. בשנים האחרונות גברה מאד המודעות הצרכנית ובכלל להגנה על איכות הסביבה, הטבע, בע"ח, השטחים הפתוחים מקורות המים, חופי הים האוקיאנוסים וכו'. ההגנה על הסביבה מתפרשת על תחומים רבים כגון: איכות האוויר, חומרים מסוכנים, פסולת מוצקה, מיחזור, מים שפכים, תחבורה, קרינה, רעש, שינויי אקלים, הגנה על בעלי חיים, אנרגיה, צרכנות ועוד.
8. הגנה על הסביבה נעשית בין השאר ע"י הקטנת הצריכה והפחתה במקור, הקטנת פליטות לאויר, מיחזור, טיפול מקדים ומתאים בחומרים מזיקים ופסולות המזיקות לסביבה ולבריאות האדם, וכו'. מניעה והקטנת מפגעים סביבתיים והסיכונים הנובעים מהם, כולל השלכות שינוי האקלים, חשיפה לכימיקלים מסוכנים, הגברת יכולת התמודדות (Mitigation) הסברה וחינוך סביבתי.
9. טיפול נכון בפסולת הינו אחד הדרכים העיקריות להגנה על הסביבה. ציבור הצרכנים הוא חוליה חשובה ביותר בתהליך זה. בין השאר באמצעות חינוך לשימוש מושכל במוצרים לא מזיקים לסביבה, וכן מחזור והפרדה והפחתה של פסולת. לשם כך למשל נועדו מסלולי הטיפול (זרמי) הפסולת השונים והשלכתם בפחי אשפה ייעודיים (פחים ירוקים – הטמנה, כתומים – אריזות, כחולים – נייר, סגולים – זכוכית, וחומים – פסולת אורגנית וכו'),
10. המודעות הציבורית הגוברת להגנה על הסביבה בשנים האחרונות גורמת גם לעליה מקבילה של ייצור שיווק ומכירה של מוצרים "ידידותיים לסביבה" ו/או "אקולוגיים" ע"י חברות כדוגמת המשיבות. כפי שיפורט להלן המשיבות ו/או מי מהן מנצלות את הרצון האמיתי של הציבור לרכוש מוצרים שאינם פוגעים בסביבה, ומירקקות את מוצריהן באמצעות בחירת מילים כגון "עשוי מחומרים טבעיים", "ידידותי לסביבה", "מתכלה" וכו'. זאת אף תוך עיצוב ומיתוג אריזות ועטיפות בגוונים וסממנים היוצרים תחושה של מוצרים טבעיים ידידותיים לסביבה ושכל מטרתו לשמור עליה כביכול.
- כלים אלה ככלל גם יקרים יותר מכלים חד פעמיים פשוטים וצרכנים רבים אף מוכנים לשלם מחיר גבוה יותר עבור מימוש ערכים אלה.
11. **המשיבות מנצלות מחד גיסא את חוסר הידע וההבנה של הציבור ביחס לתהליכים האמיתיים שעוברים הכלים החד פעמיים "המתכלים" בתום השימוש ולאחר שהושלכו לפח, ומאידך גיסא את הרצון של הציבור לקחת חלק בהגנה על הסביבה, על מנת לירקק את מוצריהם כאמור לעיל ובמטרה להשיא את רווחיהן.** כך למשל ראה את הפרסום של המשיבה מס' 2 - ר.שמאי יבוא ושיווק בע"מ באתר שם נכתב כדלקמן: **"צלחות ענקיות מתכלות משוייכות לסדרה שהיא גאוה: כוסות לשתייה חמה, צלחות ענקיות, גדולות וקטנות, קעריות ומרקיות - עשויים כולם מקני סוכר, מתכלים מעצמם ולא פוגעים בסביבה. מוצרים אקולוגיים המשתלבים ונותנים כבוד לטבע."** (ההדגשות הוספו)
- וכן אצל המשיבה מס' 3 אינטרסאן (1996) בע"מ באתר המרשתת שלה: **כלים חד פעמיים עברו בשנים האחרונות טרנספורמציה ואין ספק שהמגוון, האיכות והמחירים השתנו והשתדרגו לאורך השנים. במודעות לאיכות הסביבה, חלקם מיוצרים מחומרים ירוקים, ממוחזרים או מתכלים,**

ובכך מסייעים לשמור על הסביבה בניגוד לדעות הרווחות כי השימוש בחד פעמי מזהם את הסביבה.

(ההדגשות הוספו)

12. עניינה של הבקשה והתביעה דנא (להלן: "**התביעה**") ושל הבקשה לאשרה כייצוגית (להלן ביחד: "**התובענה**") או ("**הבקשה**"), הוא בהתנהלותן של המשיבות, יצרניות ו/או יבואניות ו/או משווקות של כלים חד פעמיים המתיימרים להיות "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" בה בעת שאין מדובר בכלים כאלה כלל וכלל כפי שנראה להלן.

13. כתוצאה מכך נגרמת הטעיה צרכנית מובהקת וחמורה, וכן ובין היתר נגרמים מפגעים, זיהומים וסיכונים סביבתיים לכל חברי הקבוצה ותתי הקבוצות כפי שהוגדרו לעיל, בקרקע, במקורות מים, ובאוויר, הכל כפי שיפורט בבקשה ובתובענה דנא.

14. במקרה דנא, נהגו המבקשים לרכוש מוצרים חד פעמיים "מתכלים" של המשיבות עד שהתברר להם כי מדובר במצגי שווא וכי הכלים כלל אינם מתכלים ו/או ידידותיים לסביבה, ואף גרוע מכך, בסוף חייהם גורמים נזקי סביבתי רב יותר מהכלים החד פעמיים הפשוטים, ומאז פסקו לרכוש את המוצרים הנ"ל.

15. הדברים מתוארים היטב ובפירוט בכתבה שהתפרסמה במגזין "ממון שישי" בעיתון "ידיעות אחרונות" ביום 7.1.2022 שם נכתב בין היתר, על פי ד"ר חגית אולונובסקי אשר חוו"ד מצורפת לבקשה דנא (בנספח 3), וכן מומחים נוספים "כי בתנאי המיחזור בארץ הכלים האלה לא רק שאינם ידידותיים, אלא הם אף מזיקים לסביבה".

16. יצוין שלצורך בדיקה במסגרת התחקיר לכתבה, נרכשו כלים חד פעמיים מתכלים של חלק מהמשיבות דנא לצורך בדיקה והשוואה של כמות גזי החממה הנפלטת מכלים חד פעמיים "מתכלים" ביחס לכלים חד פעמיים פשוטים.

17. התוצאות היו ברורות וחד משמעיות והראו כי כלים חד פעמיים מתכלים פולטים בין פי 4 ועד פי 18 יותר גזי חממה מזיקים כשהם מגיעים להטמנה. במילים אחרות מזיקים במאות אחוזים יותר מכלים חד פעמיים פשוטים. עוד נקבע כי הכלים החד פעמיים "המתכלים" יקרים בין פי 2 לפי 7 מכלים חד פעמיים פשוטים.

**** העתק הכתבה מצ"ב מסומנת נספח 1.**

18. עובדות ומסקנות דומות עולות גם בפרסום של איגוד ערים דן לתברואה באתרו, המנהל את אתר הפסולת "חיריה", מהגדולים ביותר במדינה, בו נכתב באופן שאינו משתמע לשתי פנים כדלקמן (ר' חוצץ "ידע ותוכן" תחת "שאלות ותשובות"):

"מה עדיף, צלחת חד פעמית מפלסטיק או צלחת חד פעמית מתכלה?"

בישראל צלחת חד פעמית מפלסטיק עדיפה על פני צלחת חד פעמית מתכלה!! ... מה קורה לכלים החד פעמיים כשאנחנו מסיימים להשתמש בהם? מתכלים יגיעו למטמנות בדיוק כמו כלים חד פעמיים רגילים מפלסטיק ויישארו קבורים באדמה ללא אפשרות להתפרק לעד. אין פח ייעודי שאליו זורקים כלים מתכלים ואין מתקנים בארץ המסוגלים לטפל בכלים מתכלים חד פעמיים על מנת שהם "יתכלו".

(להלן גם: "**עמדת חיריה**").

במילים אחרות, הכלים החד פעמיים "המתכלים" של המשיבות לא יתפרקו במטמנות לשם מושלכת 80% ויותר מהפסולת בישראל, ולמעשה לא יתכלו כפי שהמשיבות מציגות את הכלים הללו במצגי השווא המטעים שלהן. יתרה מכך למרות העלות הגבוהה ובהתבסס על ההטעיה, בפועל הכלים החד פעמיים "המתכלים" מזיקים יותר מכלי חד פעמים רגילים שהנזק שבשימוש בהם ידוע ומוכר ומהווה אחד הבסיסים להטעיה.

**** העתק עמדת חיריה מצ"ב מסומנת נספח 2.**

ו. חו"ד המומחית ד"ר חגית אולנובסקי :

19. לנוכח הדברים התבקשה חוות דעתה של המומחית, ד"ר חגית אולנובסקי, שהינה מומחית בעלת שם ומוניטין רב בתחום בריאות וסביבה.

**** חוות דעת המומחית מצורפת לבקשה זו ומסומנת נספח 3.**

20. חו"ד המומחית קובעת בתמצית כדלקמן :

"על בסיס בחינת כלל הנתונים והמסמכים הרלוונטיים כמפורט בחוות דעת זו, וכן דוגמאות שהוצגו לי לכלים חד-פעמיים "מתכלים" וידידותיים לסביבה כביכול ואריזותיהם, אני יכולה לקבוע באופן נחרץ כי בישראל כלים חד-פעמיים "מתכלים" ובפרט לאחר השימוש ובסוף חייהם, אפילו כאלו שעומדים בדרישות התקן האירופאי או תקן מקביל, גורמים לנזק סביבתי משמעותי. כלים "מתכלים" גורמים לפליטה משמעותית של גזי חממה: הכלים ה"מתכלים" מתפרקים לפחמן דו-חמצני ולמתאן בהשוואה לכלים חד-פעמיים רגילים, שאמנם אינם מתפרקים אלא נשארים קבורים במטמנה לשנים רבות וגורמים לזיהום סביבתי ובריאותי – אך לפחות לא מוסיפים גזי חממה לאטמוספירה באופן מיד. גז מתאן המשתחרר מהתפרקות של כלים "מתכלים" הינו גז חממה חזק פי 82.5 מפחמן דו-חמצני ולכן "תורם" תרומה שלילית במיוחד למשבר האקלים. לפיכך הצגת מוצרים אלו כ"מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ללא תוספת המבהירה אזכור במפורש של התנאים הנדרשים לצורך ההתכלות שלהם, מהווה הטעיה של ציבור הצרכנים ומגדילה את הפגיעה בסביבה." (ההדגשה הוספה).

21. מסקנתה הברורה והחד משמעית של המומחית היא :

"מכאן מסקנתי המרכזית בחוות הדעת: הנזק הנגרם לסביבה מכלים חד-פעמיים "מתכלים" בהשוואה לכלים חד-פעמיים שאינם מתכלים, במציאות הטיפול בפסולת בישראל, הוא גדול יותר. השימוש במוצרים "מתכלים" גורם נזק סביבתי משמעותי יותר מכיוון שרוב הכלים החד-פעמיים כמו רוב הפסולת הביתית מגיעים בישראל להטמנה."

ז. ההטעיה של המשיבות

22. המשיבות כולן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות כלים חד פעמיים הנחזים להיות מתכלים, ותוך שהן מציגות ו/או מפרסמות מצגים שיווקיים מטעים על גבי אריזותיהן, מצגים שהם התיירקות ברורה ומכוונת במטרה אחת להגדיל את נתחי השוק שלהם ואת מכירותיהן.

23. כך ובין היתר נכתבו על גבי האריזות של המשיבות האמירות והפרסומים המטעים שלהן. נבהיר, כי במקום שלא נכתב דבר בקשר עם הנחיות בגמר השימוש, אזי ברירת המחדל מכללא היא פח האשפה הרגיל (הירוק), ראה גם סעי' 8(3) לחו"ד המומחית בענין זה.

▪ המשיבה מס' 1 – "הנמל" -

"ידידותי לסביבה", "מתאים לקומפוסט", Oxo Biodegradable, "בגמר השימוש מומלץ להשליך לקומפוסט או למיכל אשפה רטובה", "מוצר אקולוגי המתכלה מעצמו" הסימן : (שמשמעו השלך לפח/לסל).

- המשיבה מס' 2 - ר.שמאי -
 "מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", "מתכלות"
- המשיבה מס' 3 - אינטרסאן ("הוסטס") -
 "בסיום השימוש מומלץ להשליך למיכל האשפה רטובה או קומפוסט", "100% חומר מתכלה", "ידידותי לסביבה",
 "אקולוגיות", המילה: "ECO", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).
- המשיבה מס' 4 - אדום ("WIZ") -
 "מתכלים", "מתכלות", "ידידותי לסביבה", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).
- המשיבה מס' 5 - ווינפאק -
 "מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", "מתכלות", הסימן:
- המשיבה מס' 6 - ח. כהן ("שוה") -
 "כלים מתכלים", "מתכלות", "גם ידידותי וגם איכותי", "בגמר השימוש נא להשליך לקומפוסט או למיכל אשפה
 רטובה תודה ו!", "BIODEGRADABLE", "הסדרה המתכלה", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).
- המשיבה מס' 7 - מקס סטוק -
 "מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", הסימן:
- המשיבה מס' 8 - סופר פארם ("סאנדיי")
 "שומרים על איכות הסביבה", "מתכלה"
- המשיבה מס' 9 - פעמית סטור
 "צלחות מתכלות", "מתאים למיחזור", "מתאים לקומפוסט", "הסדרה המתכלה מתאימה למיחזור
 ושימוש בקומפוסט", "פסולת לסל", "בגמר השימוש אנא מכם, השליכו לקומפוסט או למיכל אשפה רטובה",
 "חד פעמי מתכלה מעץ, ידידותי לסביבה", "כוסות נייר מתכלות", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך
 לפח/לסל).

24. ברבות מן האריזות נארזו הכלים החד פעמיים "המתכלים" באריזות בעלות גוונים וסממנים היוצרים תחושה שמדובר במוצר טבעי ידידותי לסביבה, ושמטרתו לשמור עליה. בין היתר עוצבו האריזות בצבעים ו/או על רקע של תמונות ירוקות ו/או כאלה המציגות מצג של טבע ונוף ירוקים, ו/או ואיורים של צמחיה (עלים וטיפות מים בתקריב), והכל על מנת להטעות את הצרכנים ולפתותם במעמד הרכישה, לחשוב כי כאילו מדובר בכלים ידידותיים לסביבה, כביכול.

** ראה תמונות של מוצרי המשיבות כפי שצולמו במדפי רשתות השיווק ובאתרי האונליין שלהם מסומנים נספח 4 בהתאמה לסדר רשימתם בכותרת הבקשה דנא.

25. להלן גם טבלה משווה קצרה ובלתי ממצה של הבדלי המחירים שבין מוצר חד פעמי רגיל למוצר חד פעמי "מתכלה"²:

²הטבלה נערכה על סמך בדיקה באתרי האונליין של רשתות שיווק ביום 16.6.25

שם המשיבה	סוג המוצר חד פעמי רגיל	עלות מארז חד פעמי רגיל וכמות	עלות יחידה	עלות מארז חד פעמי מתכלה סוג המארז וכמות	עלות יחידה	הפרש
(חברת ר. שמאי)	צלחות גדולות (שופרסל)	15.9 ₪ למארז 100 יחידות במארז	0.159 ₪ ליחידה	10 יחידות במארז 10.9 ₪ למארז -	1.09 ₪ ליחידה	<u>9.31 ₪</u>
	מרקיות (שופרסל)	15.9 ₪ למארז 100 יחידות במארז	0.159 ₪ ליחידה	10 יחידות במארז 10.9 ₪ למארז	1.09 ₪ ליחידה	<u>9.31 ₪</u>
חב' הנמל (קרפור)	צלחות גדולות (קרפור)	10.20 ₪ 50 יחידות למארז	0.20 ₪ ליחידה	67 יחידות במארז ₪ 37.5 ₪ למארז (קנה סוכר)	0.56 ₪ ליחידה	<u>24 ₪</u>
	צלחות קטנות (קרפור)	7.20 ₪ 50 יחידות למארז	0.10 ₪ ליחידה			
אינטרסאן ("הוסטס")	צלחות עבות במיוחד (קרפור)	21.90 ₪ 100 יחידות במארז	0.22 ₪ ליחידה	צלחות מתכלות קנה סוכר (25 יחידות – למארז) 16.9 ₪	0.68 ₪ ליחידה	<u>11.4 ₪</u>
אדום ("WIZ")	צלחות עבות במיוחד (קרפור)	20.20 ₪ 66 יחידות למארז	0.31 ₪ ליחידה	צלחות מתכלות גדולות קנה סוכר (20 יחידות למארז) 14.20 ₪ למארז	0.71 ₪ ליחידה	<u>8 ₪</u>

חברת ת. כהן "שווה"	צלחות גדולות – (יוחננוף)	9 ש' ל- 50 יחידות במארז	0.18 ש' ליחידה	12 ש' למארז (יחידות)	0.48 ש' ליחידה	7.5 ש'
	מרקיות יחידות במארז (יוחננוף)	6 ש' ל- 25 יחידות במארז	0.24 ש' ליחידה	9 ש' - למארז (יחידות)	0.36 ש' ליחידה	3 ש'
סופר פארם				12 ש' 25 צלחות חד פעמיות בינוניות במארז (קנה סוכר נבט חיטה - סאנדיי)	2.08 ש' ליחידה	

26. זאת ועוד בסקר שנערך בחודש אוגוסט 2024 עבור המבקשת 3, אשר בדק את הרגלי השימוש והמודעות של

צרכנים לכלים חד פעמיים מתכלים עלו הממצאים הבאים (להלן: "הסקר"):

- ✓ כ- 25% מהציבור משתמשים בכלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים כאשר הסיבה העיקרית היא שמירה על איכות הסביבה ולאחריה נוחות השימוש.
- ✓ 62% מהציבור נכונים לשלם יותר עבור כלים חד פעמיים מתכלים (בכ- 7% יותר מהמחיר).
- ✓ מעל לרבע מהציבור חושבים שזורקים לפח הכתום כלים חד פעמיים הם יתכלו.
- ✓ כחמישית ציינו שהם זורקים את הכלים המתכלים לפח רגיל כמו כל פסולת אחרת.
- ✓ קרוב לשני שלישים מהציבור חושבים שכלים חד פעמיים מתכלים יכולים להתכלות מעצמם או בתהליך טיפול, כאשר כ- 14% חושבים שהם אינם מתכלים כלל.
- ✓ מרבית קהל היעד אינם יודעים מהו אופן הטיפול בכלים חד פעמיים מתכלים לאחר השימוש או מהו התהליך אותו עוברים לאחר השלכתם לפח. מרביתם טועים לגבי סוג הפח אליו יש להשליך את הכלים ה"מתכלים בתום השימוש", כש 36% מבין המשיבים לא ידעו כלל מה אופן הטיפול בכלים הללו.
- ✓ 66% לא יהיו נכונים לקנות כלים חד פעמיים מתכלים שאינם באמת מתכלים ומזיקים לסביבה.

**** העתק הסקר מצ"ב מסומן נספח 5.**

27. משמעות הדברים שמרבית הקונים של כלים חד פעמיים "מתכלים" רוכשים אותם ואף מוכנים לשלם מחיר גבוה יותר עבורם, תחת המצג המטעה כאילו מדובר בכלים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" שאינם מזיקים. אחוז ניכר מהם לא היה קונה את הכלים הללו לו היה יודע שהם אינם מתכלים ו/או מזיקים לסביבה. במילים אחרות המשיבות מצליחות מאד בהטעיית הציבור.

28. לסיכום פרק זה המשיבות כולן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות מוצרים חד פעמיים "מתכלים" תחת מצג מטעה, על אריזות המוצרים ובכלל, ותוך הטעיית הצרכנים והציבור, ותוך יצירת מצג מתיירקק וגביית מחיר גבוה יותר ביחס למוצרים חד פעמיים (רגילים) אחרים. זאת כאשר המוצרים לא רק שאינם מתכלים ו/או ידידותיים לסביבה, אלא אף פוגעים בסביבה ואף יותר מכלים חד פעמיים רגילים.

29. גרוע מכך, עולה כי אותם המוצרים המתיימרים להיות מתכלים מגבירים את הפגיעה בסביבה בדרך בה הם מטופלים בזרמי האשפה המקובלים בישראל ולמעשה אינם תורמים לסביבה כלל וכלל, נהפוך הוא !

30. למרות כל האמור לעיל ממשיכות המשיבות לייצר ו/או לייבא ו/או לשווק ו/או למכור את הכלים החד פעמיים המתכלים תחת מצגי השווא גם כעת לרבות באונליין וגם ברכישה ישירה.

ה. העובדות הרלוונטיות למבקשים:

31. המבקש מס' 1 - מתגורר עם משפחתו בכפר יונה הוא מתגורר בבית פרטי עם גינה והוא נוהג לארח בביתו בני משפחה וחברים לעיתים קרובות כשלרוב מדובר במספר לא מבוטל של אורחים, שכן חצר ביתו גדולה מספיק לאפשר זאת.

המבקש רצה מחד גיסא להקל את מלאכת האירוח ומאידך גיסא ביקש להימנע מפגיעה בסביבה. כיוון שכך מקפיד המבקש 1 מזה שנים לקנות כלים חד פעמיים "מתכלים" זאת למרות שמדובר במהלך השנים בתוספת כספית משמעותית למדי, לאור מחירם הגבוה של כלים אלה לעומת כלים חד פעמיים שאינם מתיימרים להיות מתכלים.

המבקש מס' 1 האמין בכל ליבו כי בהתנהלותו זהו הוא נמנע מפגיעה בסביבה, שכן הכלים החד פעמיים המתכלים שהוא רוכש אכן מתכלים כפי שנרשם והוצג לגביהם ע"י המשיבות.

המבקש 1 זעם לגלות לאחרונה כי הכלים החד פעמיים "המתכלים" שנהג לרכוש לאורך כל השנים, במיטב כספו, אינם באמת מתכלים כפי שהמשיבות הציגו אותם. הוא חש מרומה וחש כי המשיבות הוליכו אותו שולל ופגעו באמונתו לפיה הוא פועל למען שמירה על הסביבה.

32. המבקש נהג לרכוש את הכלים החד פעמיים "המתכלים" של המשיבות ברשתות שיווק ומרכולים שונים בהם נמכרו הכלים של המשיבות ברשתות כגון מקס סטוק, שופרסל, קרפור, חצי חניס ועוד. יצוין עוד שהמבקש מס' 1 לא העדיף מותג מסוים מבין המשיבות, שכן מבחינתו היו המוצרים זהים בתוכנותיהם, כשהדבר החשוב מבחינתו היה הפירסום והמידע לצרכן שעל גבי האריזות על יכולת ההתכלות כביכול ו/או הידידותיות לסביבה כביכול של הכלים.

אלמלא ההצהרות המטעות של המשיבות בדבר תכונות ההתכלות, וההתירקקות של מוצריהן ברי כי המבקש 1 לא היה רוכש כלל את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" של המשיבות. מטבע הדברים לא נשתמרו אצל המבקש 1 קבלות בגין רכישות של הכלים.

ראה תמונות שצילם המבקש 1 בביתו באירועים שונים בהם ניתן לראות בבירור את הכלים החד פעמיים "המתכלים" + כלים כאלה שנמצאו בביתו בנספח 6 המצ"ב.

33. המבקשת 2 מתגוררת עם משפחתה בתל אביב ובמשך שנים רבות עוסקת ומעורבת בתחום הגנת הסביבה אקטיביזם, תחבורה ציבורית וקידום השמירה על הסביבה בישראל.

המבקשת 2 משתדלת לקיים אורח חיים סביבתי ובר קיימא. משתדלת לצמצם צריכה של כלים חד פעמיים ולהשתמש בכל הניתן בכלים רב פעמים. כך, באירועים משפחתיים, חברתיים שהיא לקחה בהם חלק, נוהגת המבקשת 2 ככל הניתן להביא כלים רב פעמיים מהבית לכלל המשתתפים.

המבקשת הגדילה עשות ובאירועים משפחתיים רחבים בהם נעשה שימוש בכלים חד פעמיים המבקשת נהגה לקחת על אחריותה ועל חשבונה את משימת רכישת הכלים החד פעמיים, וזאת על מנת לבחור את האפשרות הפחות מזיקה לסביבה. לשם כך נהגה המבקשת 2 לרכוש כלים חד פעמיים "מתכלים" והשקיעה בכך מאמצים רבים, מתוך אמונה שאלה יהיו כאמור פחות מזיקים ויותר ידידותיים לסביבה ותוך שהיא אף נושאת מכיסה בעלויות, וכל זאת כדי לצמצם את הפגיעה בסביבה.

לתדהמת המבקשת 2 היא גילתה כי אין כל אמת בפרסום של הכלים החד פעמיים "המתכלים" שהמשיבות מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות ברשתות השיווק והמרכולים. המשיבות שהציגו את הכלים החד פעמיים כבעלי אפשרות להתכלות וכבעלי תכונות מקיימות, מעלו באמונה היא חשה מרומה ושהמשיבות הוליכו אותה שולל וגרמו לה להיות שותפה בעל כורחה וללא ידיעתה לפגיעה בסביבה שהיא כה משתדלת להימנע ממנה. יתרה מכך התברר לי כי שילמה מחיר יקר יותר ביחד לכלים חד פעמיים רגילים, אך כאמור ללא כל תועלת סביבתית מוכחת ואף עם נזק עודף.

יצוין שהמבקשת 2 נהגה לרכוש את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" של המשיבות ברשתות או מרכולים שונים כגון שופרסל, יוחננוף, קרפור, חצי חיים, מקס סטוק, פעמית סטור ועוד. יצוין עוד שהמבקשת מס' 2 לא העדיפה מותג זה או אחר מבין המשיבות, מבחינתה היו המוצרים זהים בתכונותיהם, והדבר החשוב היה הפרסום והמידע לצרכן שעל גבי האריזות בדבר יכולת ההתכלות כביכול ו/או הידידותיות לסביבה כביכול של הכלים. מטבע הדברים המבקשת 2 לא שמרה קבלות בגין רכישות אותם הכלים.

אלמלא כל ההצהרות המטעות של המשיבות והירקוק של מוצריהן בדבר תכונות ההתכלות, ברי כי המבקשת 2 לא היתה רוכשת כלל את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" של המשיבות.

34. **המבקשת 3** - כאמור המבקשת מס' 3 – צלול הינה עמותה שמטרתה הן שמירה על איכות הסביבה, היא אחת מהעמותות הסביבתיות המובילות והידועות ביותר בישראל בתחומה ובין יתר תחומי עיסוקיה מצוי גם תחום הטיפול בפסולת ובעיקר פלסטיק וכלים חד פעמיים, הסיכונים הנובעים לסביבה, והצורך בהקטנת וצמצום השימוש בכלים אלה.

35. צלול פועלת במסגרות חינוכיות רבות ובהסברה נרחבת לציבור לרבות בדיגיטל. במסגרת אלה המליצה צלול גם בהנחיות כתובות שפרסמה (בפוסטרים ייעודים שחולקו לציבור לרבות, מוסדות החינוך, ארגונים, וחברות הייטק), לעשות ככל הניתן שימוש בכלים רב פעמיים.

36. צלול המליצה כי ככל ונעשה בכל זאת שימוש בכלים חד פעמיים מוטב לעשות זאת רק בכלים חד פעמיים "מתכלים" כמו אלה של המשיבות, בחזקת הרע במיעוטו. פעילות הסברה זו, לרבות חלוקת פוסטרים, נעשתה בין השאר במסגרת פרויקט "עיר ללא פלסטיק", שהתבצע בעבר בשיתוף פעולה ובהובלה משותפת של "צלול" ברשויות מקומיות וגם בעיריית הרצליה כפי שניתן לראות בנספח 7 להלן.

37. רק בהמשך התברר לצלול כי מדובר במצגי שווא ובהטעה מובהקת של הציבור, וכי הכלים החד פעמיים "המתכלים" לא רק שאינם מתכלים בתנאי הטיפול בפסולת בישראל, אלא אף גורמים לנזק גדול יותר לסביבה מכלים חד פעמיים "רגילים" שכידוע מזיקים מאד לכשעצמם. בעקבות כך שינתה צלול את כל המלצותיה ועמדתה בקשר עם כלים חד פעמיים "מתכלים" הנמכרים בישראל.

ראה בנספח 7 להלן 2 פוסטרים שצלול עשתה בהם שימוש לפני שנודע לה על מצגי השווא והנזקים שנגרמים ע"י הכלים "המתכלים". האחד לפני שנודע לצלול על מצגי השווא והנזקים שנגרמים ע"י הכלים "המתכלים" והשני, לאחר מכן בו סומן "X" על הכלים החד פעמיים "המתכלים" והובהר שהם לא מתכלים מעצמם.

38. בפועל צלול הולכה שולל ע"י המצגים המטעים של המשיבות וההתירקות של מוצריהן. רק בשלב מאוחר יותר ולאחר שהתברר לעמותה הנזק שנגרם לסביבה מכלים אלה והעובדה כי אינם מתכלים בתנאים המתקיימים בישראל, שינתה העמותה את ההנחיות וההמלצות, ומכאן החשיבות היתרה של התביעה דנא.

**** העתק 2 פוסטרים שהפיצה צלול במסגרת ההסברה שלה על פלסטיק וכלים חד פעמיים בכלל מסומנים**

נספח 7.

ט. פנייה מוקדמת למשיבות

39. כאמור, המשיבות כולן הן תאגידים אשר ביחס אליהם לא היתה קיימת בשום שלב, לא על פי החוק ולא על פי הפסיקה, בענין חובת הודעה מוקדמת. זאת ועוד, בית המשפט העליון, בעניין דנ"מ 5519/15 **יוסף אחמד יונס נ' מי הגליל תאגיד המים והביוט האזורי בע"מ** (להלן: "**דנ"מ מי גליל**"), קבע כי אין חובה לפנייה מוקדמת אף לא ביחס לרשויות המדינה.

40. על אף האמור לעיל, ולמרות שכאמור אין חובה לפנייה מוקדמת, הרי שטרם הגשתה של תביעה זו והבקשה הנלווית לה, ולמעלה מן הצורך, טרחו ופנו הח"מ אל כל אחת מהמשיבות בפניה מוקדמת בדרישה להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהן משווקות ו/או מוכרות מטעמם בישראל. לחילופין, ובין היתר הן נדרשו לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל.

למען סדר טוב יצוין כי חלק מהמשיבות דחו את הפניות ועם חלקן התקיים שיח, אשר לא הבשיל בסופו של דבר לכדי הבנות.

**** העתק הפניות שנשלחו למשיבות בדואר רשום ובדוא"ל בצירוף תשובותיהן של חלקן מצ"ב מסומנים נספח 8.**

י. הטיעון המשפטי ועילות התביעה

העילות המשפטיות:

41. לאור כל האמור לעיל ובכלל, למבקשים ולחברי הקבוצה עומדות עילות תביעה טובות כנגד המשיבות כפי שיפורטו להלן.

הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן, הטעיה ואי-גילוי

42. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 ("**חוק הגנת הצרכן**") קובע איסור הטעיה, כדלקמן:
- "(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:
- (1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;
 - (2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;
 - (4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם, לרבות מצג בנכס או על גבי הנכס, המעיד על השימוש, על התועלת או על הסיכונים כאמור, ובכלל זה מצג או מספר המופיע באופן פיזי או דיגיטלי;
 - (5) דרכי הטיפול בנכס;
 - (11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם;

43. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, קובע איסור על עוסק מלעשות מעשה או מחדל בכל דרך העלולה להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה. בסעיף זה קבע המחוקק, בין היתר, כי טיבו של נכס [ס' 2(א)(1)], "המרכיבים של הנכס" [ס' 2(א)(2)] ו-"התאמתו לתקן למפרט או לדגם" [ס' 2(א)(11)], הם עניינים מהותיים בעסקה. לא למותר להזכיר, כי לצורך קיומה של עילת תביעה בגין הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן, די בכך שהמעשה או המחדל של המשיבות "עלול להטעות" צרכן.

44. סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו "חובת גילוי" לצרכן, קובע, כדלקמן:

(א) עוסק חייב לגלות לצרכן -

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של

הנכס; ..."

(2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או

לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

כידוע, הטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין הדברים המוצגים או המוסתרים לבין המציאות בפועל. הטעיה יכולה ללבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של הצגת מצג שווא הכולל פרטים שאינם תואמים את המציאות ו/או התכונות המוצר; והשניה, הטעיה במחדל על דרך של אי גילוי פרטים שיש לגלותם.

45. המשיבות הפרו את איסור ההטעיה וחובת הגילוי הקבועים בחוק הגנת הצרכן, באשר הן מודעות לכך ו/או אמורות לדעת כי הכלים החד פעמיים שהן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות אינם מתכלים ו/או אינם ידידותיים לסביבה. אלא שהן מציגות בפני הציבור את הכלים ככאלה במצגי שווא מטעים, והן אינן מגלות לציבור את העובדה שמדובר בכלים שאינם מתכלים ואינם ידידותיים לסביבה, כך אין חולק כי מדובר במידע מהותי לצרכן, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, שהמשיבות היו חייבות לגלות לציבור הרוכשים, ובכלל.

46. עולה אפוא, כי אילו המשיבות היו פועלות כדין ומקיימות את חובות הגילוי המוטלות עליהן, ומגלות לחברי הקבוצה את התכונות המדויקות והאמיתיות של הכלים החד פעמיים המתכלים – חברי הקבוצה לא היו מוכנים לרכוש את הכלים בוודאי שלא במחיר גבוה יותר מכלים חד פעמיים רגילים (שאינם מתכלים). בכך מתקיים יסוד הקשר סיבתי בין ההטעיה ואי-הגילוי לבין הנזקים שנגרמו לחברי הקבוצה.

47. יתרה מכך, כתוצאה מההטעיה ואי-הגילוי של המשיבות, נגרמו למבקשים ולחברי הקבוצה נזקים שונים כפי שיפורטו להלן, ובכלל זה, נזקים ממוניים ובלתי ממוניים של חסרון כיס, ופגיעה באוטונומיה של הרצון, בין היתר, בשל שלילת חופש ההתקשרות שלהם בעת רכישת הכלים החד פעמיים.

48. זאת ועוד, בענייננו הקשר הסיבתי בין ההטעיה לנזקים עולה בבירור מהסקר שמראה כאמור שחלק נכבד מן הציבור (62%) היה מוכן לשלם מחיר גבוה יותר בעבור הכלים החד פעמיים "המתכלים" בהסתמך על מצגי השווא של המשיבות.

49. יתרה מכך, כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון, במקרה של הטעיה שבמחדל (אי-גילוי) בתובענה ייצוגית קיימת הצדקה לריכוך והגמשה של הוכחת הקשר הסיבתי. כך, לשון פסק דינה של כבוד השופטת (כתוארה אז) א' חיות:³

"ככל שעוולה הצרכנית עליה נסמכת התובענה הייצוגית היא הטעיה שבמחדל (על דרך של אי-גילוי)

יש בכך להצדיק ריכוך והגמשה לעניין הוכחת הקשר הסיבתי בין ההתנהלות העוולתית ובין הנוק

הנשען."

³ ע"א 10085/08 תנובה – מרכז שיתופי נ' עזבון ראבי, פס' 36 לפסק דינה של כב' הש', כתוארה אז, חיות (נבו 4.12.2011) ("עניין תנובה").

50. הפרת חוק המכר, תשכ"ח - 1968

51. המשיבות לא קיימו את חיוביהן בהתאם להוראות סעיף 11 לחוק המכר, תשכ"ח-1968 ("חוק המכר") ובכלל, בעת שמכרו באמצעות מי מטעמן ו/או באופן ישיר מבלי לגלות את אי-התאמה המהותית שהייתה ידועה להן בכלים החד פעמים "המתכלים" ולכל הפחות שהן יכלו ו/או הייתה חובה עליהן לדעת עליה.

52. סעיף 11 לחוק המכר, שכותרתו "אי-התאמה", קובע כדלקמן:

"המוכר לא קיים את חיוביו, אם מסר –

....

(2) נכס שונה או נכס מסוג או תיאור שונה מן המוסכם;

(3) נכס שאין בו האיכות או התכונות הדרושות לשימוש הרגיל או המסחרי או למטרה מיוחדת

המשתמעת מן ההסכם;

(5) נכס שאינו מתאים מבחינה אחרת למה שהוסכם בין הצדדים."

מן הכלל אל הפרט, במקרה דנא המשיבות כולן הפרו ומפרים את הוראות חוק המכר.

הפרת חוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999

53. המשיבות כולן ביחד ולחוד מפירות גם את חוק עוולות מסחריות בכך שהם מפיצות תיאורים כוזבים על הכלים החד פעמיים שהן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות לציבור.

הטעיה חוזית

54. מעשיהן ומחדליהן של המשיבות עולים לכדי הטעיה לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 ("חוק החוזים"), בין המשיבות וחברי הקבוצה נחתם הסכם מכללא, במסגרתו רכשו חברי הקבוצה מהמשיבה כלים חד-פעמיים שהוצגו בפניהם כבעלי מאפיינים התורמים לשמירה על הסביבה וכמתכלים כביכול. כאשר מתברר שהצהרות חוזיות אלו אינן אמת ואינן מתרחשות במציאות, הדבר מהווה הפרה של ההסכם שנכרת בין הצדדים.

55. הפרה זו באה לידי ביטוי בין היתר בשלושה מישורים:

א) הפרת חובת תום הלב בהצגת מצגי השיווק בשלב הטרם-חוזי;

ב) הטעיה במסגרת ההתקשרות החוזית;

ג) אי-מתן התמורה שהובטחה בחוזה.

במילים אחרות, המשיבות התחייבו לספק תמורת התשלום הגבוה יותר שקיבלו, כלים חד-פעמיים בעלי תכונות של "התכלות" ו"ידידותיות סביבתית", אך בפועל הן אינן מספקות את כלים כאלה כלל ועיקר. אילו המשיבות היו מגלות לחברי הקבוצה על כך, בהתאם לחובה החוזית המוטלת עליהן על-פי הדין, חברי הקבוצה לא היו מוכנים לרכוש את הכלים בסכום גבוה יותר או בכלל.

56. הנה כי כן, ההטעיה ואי-הגילוי בענייננו יורדים לשורש העניין, ולא יכול להיות חולק כי מדובר בעובדות שהיה על המשיבות לגלות לחברי הקבוצה על פי דין, נוהג והנסיבות עוד בטרם ההתקשרות בעסקה, בהתאם להוראות חוק החוזים ובכלל.

המשיבות מפירות את חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ג – 1979

57. התנהלות המשיבות מהווה עשיית עושר ולא במשפט, תוך ניצול רצון הציבור לשמור על סביבתו ולתרום להגנת הסביבה ותוך שהן מירקקות את הכלים החד פעמים "המתכלים" שלהן. במקרה דנא המשיבות גורפות רווחים על חשבון חברי הקבוצה והסביבה, תוך פגיעה באוטונומיה של הצרכן ורצונו החופשי. הן

פועלות באופן ציני, מאינטרסים כלכליים בלבד, תוך התעלמות מנזקים סביבתיים ובריאותיים הנגרמים מהכלים החד-פעמיים המתכלים כביכול ושהן מירקקות ומציגות ככלים ידידותיים לסביבה כביכול. 58. עצם הצגת מצג העלול להטעות מביא להתעשרות שלא כדין הנובעת מהמצגים המטעים כאמור. מכאן שכל התעשרות הנובעת ממצגים מטעים לגבי הכלים החד-פעמיים "המתכלים" מהווה התעשרות שלא כדין.

המשיבות מתעשרות ממכירת הכלים החד פעמיים "המתכלים", אשר כאמור בסקר 62% מהם נכונים לשלם מחיר גבוה יותר בגינם, תוך תפיסת נתח שוק והפקת רווחים על בסיס מצגים מטעים. משכך יש מקום בענייננו להפעיל את דוקטרינת ההשבה ההרתעתית על מנת להבטיח כי החוטא לא יצר נשכר, ראה לענין זה ע"א 8728/07 אגריפרס אינטרנשיונל בע"מ נ' שמואל מאירסון, והפניות בימ"ש שם לספרו של דניאל פרידמן, "דיני עשיית עושר ולא", ספר דניאל, (תשס"ח) 585.

עוולת הרשלנות כמשמעותה בסעי' 35-36 לפקודת הנזיקין:

59. סעי' 35 לפקודת הנזיקין קובע כך:

"עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה".

סעי' 36 מוסיף:

"החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף".

60. למשיבות עומדת חובת זהירות כלפי המבקשים, ויתר חברי הקבוצה לפעול על מנת לוודא כי המוצרים שהם מייצרים ו/או מייבאים ו/או משווקים ו/או מוכרים הם אכן מוצרים חד פעמיים "מתכלים" כנטען על ידם. נדרש כי המשיבות יפרסמו פרסום אמת ולא יטעו הן ביחס לטיב המוצרים והן ביחס לאופן הטיפול בהם בסוף חייהם. בוודאי שלא ירקקו את מוצריהם ללא כל בסיס, אין מחלוקת וכפי שעולה מהבקשה דנא, כי המשיבות כולן הפרו את חובתן הנ"ל.

61. בנסיבות אלה ובכלל, יש להעביר את נטל הראייה למשיבות, להוכיח שלא היתה רשלנות מצידן. בנסיבות המקרה הנוכחי יש להחיל את הכלל של "דבר מדבר בעדו", המעוגן בסעיף 41 לפקודת הנזיקין, ולקבוע כי על משיבות מוטל הנטל לסתור את חזקת הרשלנות.

מבלי לגרוע באמור לעיל ובנוסף התנהלות המשיבות עולה כדי עוולת הפרת חובה חקוקה על פי פקודת הנזיקין

62. בהתנהלות המשיבות יש משום עוולת הפרת חובה חקוקה ביחס לכל אחד מהחוקים המפורטים בבקשה דנא. אין גם מחלוקת כי חו"ד המומחית מוכיחה מעבר לכל ספק סביר כי הפרות אלה גרמו וגורמות למבקשים וליתר חברי הקבוצה נזקים שהם מסוג הנזק שאותו בדיוק התכוונו החוקים השונים למנוע, ולפיכך ניתן לקבוע כי המשיבות כולן ביצעו עוולה של הפרת חובה חקוקה אשר גרמה לנזק למבקשות ולחברי הקבוצה.

הפרת החוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992

63. סעי' 1 לחוק זה מגדיר מהו מפגע סביבתי ובין היתר נקבע בו מפגע כדלקמן:

"מפגע סביבתי" – זיהום אוויר, רעש, ..., זיהום על ידי פסולת, ... והכל כשהם בניגוד לחיקוק, לצו, לתכנית, לרשיון עסק או לכל היתר או רשיון אחר, או שיש בהם פגיעה בבריאותו של אדם או גרימת סבל ממשי לאדם"

64. המשיבות גרמו ועדיין גורמות למפגעים סביבתיים שיש בהם פגיעה בבריאותו של אדם או גרימת סבל ממשי לאדם ובין היתר לזיהום אוויר בניגוד לחוק אוויר נקי. הכלים החד פעמיים "המתכלים" של המשיבות גרמו וגורמים לנזקים סביבתיים ובריאותיים, בשל מצגי השווא וההטעיות אשר גורמים להגברת השימוש בכלים חד פעמיים מתכלים שהם מזיקים יותר הכל כמפורט בחו"ד דעתה של המומחית, לפיכך ניתן לקבוע כי המשיבות כולן מפרות והפרו את חוק למניעת מפגעים סביבתיים.

הפרת חוק אוויר נקי, תשס"ח - 2008

65. סעי' 1 לחוק אוויר נקי קובע את מטרותיו כדלקמן:

חוק זה מטרתו להביא לשיפור של איכות האוויר וכן למנוע ולצמצם את זיהום האוויר, בין השאר על ידי קביעת איסורים וחובות בהתאם לעקרון הזהירות המונעת, והכל לשם הגנה על חיי אדם, בריאותם ואיכות חייהם של בני אדם ולשם הגנה על הסביבה, לרבות משאבי הטבע, המערכות האקולוגיות והמגוון הביולוגי, למען הציבור ולמען הדורות הבאים ובהתחשב בצורכיהם.

סעי' 3 לחוק אוויר נקי קובע את האיסור לגרום לזיהום אוויר כדלקמן:

3. (א) לא יגרום אדם לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), יראו זיהום אוויר כחזק או כבלתי סביר

בין השאר, כל אחד מאלה:

(1) חריגה מערכי סביבה שנקבעו לפי סעיף 6(א)(2);

(2) פליטת מזהם לאוויר בניגוד להוראות חוק זה.

66. בהתאם לחו"ד המומחית, הכלים החד פעמיים המתכלים פולטים גזי חממה באופן מוגבר משמע הם גורמים לזיהום אוויר כמשמעותו בחוק אוויר נקי. יודגש כי סעי' 70 לחוק אוויר נקי קובע אחריות בניזקין למי שעובר על הוראות החוק.

67. ייצוין כי לענין חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 וחוק אוויר נקי, תשס"ח - 2008 נחשבות המשיבות כולן כמעוולות במשותף, זאת כהגדרת סעי' 83(א) וסעי' 11 לפקודת הנזיקין [נוסח משולב] ובכלל.

עוגמת נפש ופגיעה באוטונומיה של הצרכנים בחופש רצונם ובחופש בחירתם

68. הזכות לאוטונומיה הוכרה בפסיקה כחוסה תחת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ומהווה חלק מהותי מכבוד האדם. למבקשים כמו גם ליתר חברי הקבוצה נגרמה פגיעה באוטונומיה של הפרט. המשיבות ביצעו ועדיין מבצעות פירסום מטעה (התירקקות) של הכלים החד פעמיים "המתכלים" המהווה מרכיב עיקרי בהליך קבלת ההחלטות של הציבור באם לרכוש את מוצרי המשיבות אם לאו.

69. בענייננו מובן, כי ההטעיה אותה נקטו ועדיין נוקטות המשיבות כלפי הציבור בנוגע לתכונות ההתכלות, כביכול, של הכלים החד הפעמיים המתכלים, פוגעים באוטונומיה של חברי הקבוצה ובזכותם הבסיסית לקבל החלטה מושכלת אם לרכוש את אותם הכלים על בסיס המידע המלא אודות מאפייניהם.

70. הפגיעה בתהליך קבלת ההחלטות במעמד הרכישה גורמת באופן ישיר לאובדן נוחות, ושלילת חופש הרצון וחופש הבחירה. יתרה מכך מעשי המשיבות וההטעיה הבוטה בפרסום וההתירקקות של מוצריהם מהווים

פגיעה עמוקה ברגשות אותם צרכנים ורווחתם, באשר זכותם לעצב את חייהם כרצונם, בייחוד כאשר עסקינן בכלים חד פעמיים אשר אמורים שלא לפגוע בסביבה. על כך יש להוסיף את הרצון הציבורי לבחור בצורה מושכלת את המוצרים שהם רוכשים, הבא לידי ביטוי ברכישת מוצרים שאינם מזיקים לסביבה.

71. בעניינינו מדובר בפגיעה מהותית באוטונומיה של הצרכנים אשר נלוות אליה תחושות שליליות, תוך שהם היו בטוחים שבאמצעות רכישת כלים מתכלים כביכול, הם ייסיעו לשמירה על לסביבה ובפועל גרמו לפגיעה בה ולהגברת הנזקים בה. מדובר בפגיעה קשה בערכיהם ואמונתם של חברי הקבוצה ובמעילה קשה באמונם אליה נלוות תחושות כעס, עוגמת נפש, תסכול.

72. ביטוי לנזקים מסוג זה כבר הוכרו כבני תביעה הן בחקיקה (סעי' 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות וסעי' 2 לפקודת הנזיקין, והן בפסיקה למשל "ענין תנובה" לעיל ה"ש מס' 1 וראה גם ע"א 8037/06 שי ברזילי נ' פריינר (הדס 1987) בע"מ [פורסם בנבו]. השווה לענין זה גם את ת.א. 2150-07 אורלי פרנקל נ' הנקל סוד בע"מ [פורסם בנבו 9.1.11].

73. בעניין אורלי פרנקל הנ"ל הסתמכו חברי הקבוצה על המצג המטעה של המשיבה, שם, הסתמכות שהביאה לרכישת המוצרים, והוכח, לכאורה, קשר ישיר בין רכישת המוצרים לבין המצג המטעה של המשיבה, שכן חזקה על חברי הקבוצה שם כי לא היו רוכשים את המוצרים אלמלא נשאו את סמל הארנב (אי עשיית ניסויים בבעלי חיים), לשווא. כך גם הוכחה, באותו עניין, הפגיעה שנגרמה לחברי הקבוצה כתוצאה מן ההטעה, ואשר התבטאה בנזק לא-ממוני של עוגמת נפש ופגיעה באוטונומיה של הרצון. כאשר התברר לחברי הקבוצה כי סייעו בעקיפין למימון קונצרן שעורך ניסויים בבעלי חיים, והולכו שולל על ידי המשיבה שם עקב שימוש מטעה בסמל הארנב.

74. בדומה לכך גם המבקשים בעניינינו וחברי הקבוצה, אשר נהגו לרכוש כלים חד פעמיים "מתכלים" או מחומרים טבעיים מתוך רצון לשמור על הסביבה והזדעזעו לגלות כי הכלים שרכשו לא רק שלא סייעו בהגנה על הסביבה, אלא גרמו וגורמים לנזק סביבתי תוך מעילה קשה באומנם וריגושתיהם.

יא. התובענה ראויה להתברר כתובענה ייצוגית

75. על פי סעיפים 4,3 ו-8 לחוק תובענות ייצוגיות ישנם שישה תנאים בהם על מבקש האישור לעמוד כדי שהתובענה תאושר כתובענה ייצוגית.

(1) למבקשים עילת תביעה אישית באחד מן העניינים הכלולים בתוספת השנייה לחוק, או בהוראת חוק מפורשת ;

(2) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה ;

(3) יש אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות דלעיל תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה ;

(4) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין ;

(5) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ;

(6) קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.

ר' למשל ברע"א 2128/09 הפניקס חברה לביטוח בע"מ נ' רחמים עמוסי [פורסם בנבו]

76. כפי שעולה מהמפורט לעיל בהרחבה ובכלל, הגשת התביעה כתביעה ייצוגית היא הדרך הראויה במקרה זה, על פי סעיף 3 לחוק תובענות ייצוגיות, ופרט 1 + 6 לתוספת השנייה לחוק הקובע כדלקמן :

1 "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבין לבין לקוח, בין אם

התקשרו בעסקה ובין אם לאו."

6) "תביעה בקשר למפגע סביבתי נגרם גורם המפגע; לענין זה", גורם המפגע, "מפגע

סביבתי – "כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים סביבתיים."

77. בענייננו התנהלות המשיבות לא רק שהיא בניגוד להוראות מפורשות של חקיקה ראשית כאמור לעיל, בחוק הגנת הצרכן, חוק המכר וכו' אלא שגם מדובר בהפרה של חוקי סביבה וכן ביתר החוקים שהובאו לעיל. יתירה מכך, בענייננו מדובר בנזק אישי קטן לחברי הקבוצה, שאינו מצדיק הגשת תביעה בנפרד ואיש מהם גם לא יטרח לעשות זאת. מאידך כאמור, מדובר בנושא עקרוני מהמעלה הראשונה המצדיק את קבלת הבקשה הייצוגית.

למבקשים קיימת עילה אישית

78. כאמור, התובענה ראויה להתברר כתובענה ייצוגית בהתאם לסעיף 3 ופרט 1 ו-6 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות. אין מחלוקת, כי לאור העובדות נשוא הבקשה דנא, למבקשים עילת תביעה אישית, והם נפגעו ונפגעים באופן אישי וישיר מההטעיה הצרכנית של המבקשות ומהמפגעים הסביבתיים שנגרמו כתוצאה מהטעיה זו ונגרם להם חסרון כיס לאור העובדה כי שילמו יותר על כלי חד פעמי שאינו מתכלה. המבקשים ויתר חברי הקבוצה אף חוו וחווים עוגמת נפש, פגיעה באוטונומיה, חוסר נוחות, חוסר אונים, תסכול כעס, תחושות מעילה באמון וכיו"ב, שלא לומר פגיעה בזכות לסביבה ראויה והכל כפועל ישיר מן העובדה כי המשיבות כולן מטעות את הציבור.

התביעה מעוררת שאלות מהותיות, עובדתיות ומשפטיות, המשותפות לכלל חברי הקבוצה:

79. בנוסף ומבלי לגרוע, עילות התביעה מעוררות שאלות מהותיות של עובדה ומשפט לכלל חברי הקבוצה כהגדרתה שהינה קבוצה גדולה מאד שבאומדנה זעירה כוללת עשרות אלפי אם לא מאות אלפי צרכנים ובין השאר:

- האם הכיתובים המופיעים על גבי אריזות מוצריהן ופרסומיהן על היותם של הכלים החד פעמיים של המשיבות, בין השאר, כי מדובר בכלים "מתכלים" ו/או "ידידותיים-לסביבה" ו/או "מתאימים לקומפוסט" ו/או "ניתן להשליכם לפח כחול" וכיו"ב הם מטעים.
- האם בגמר חיי המוצרים החד פעמיים "המתכלים" של המשיבות הם יתכלו או שלא, בזרמי הפסולת העיקריים בישראל ודרכי הטיפול העיקריים בפסולת.
- האם המשיבות הטעו את הציבור במידע מטעה ו/או לא מסרו לציבור מידע אמין ובכלל, בכך שלא מסרו להם מידע על תהליך ההתכלות ועל תוצאותיו כמו גם על הפעולות הנדרשות לשם ביצוע ההתכלות.
- האם המשיבות בהתנהלותן הפרו את הוראות החוקים שהובאו לעיל ובכלל.
- האם המשיבות בהתנהלותן ביצעו עוולות כלפי המבקשות ושאר חברי הקבוצה, כמפורט בבקשה.
- האם כתוצאה מהתנהלות המשיבות נגרמים למבקשות ושאר חברי הקבוצה נזקים, כמתואר בבקשה.
- וכן כל שאלה שימצא בית המשפט כראויה ונכונה.

יש אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות דלעיל תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה

80. המבקשים יטענו כי לאור כל העובדות והראיות שהובאו לעיל, קיימת, בשלב זה, יותר מאפשרות סבירה כי התביעה תוכרע לטובת הקבוצה. למעשה לנוכח כל האמור בבקשה דנא ובכלל אין כל אפשרות כי התביעה לא תוכרע לטובת הקבוצה. ברי כי המשיבות מפרות באופן גורף את חובותיהן שעל פי החוקים שהוזכרו לעיל ובכלל. המבחן לקיומו של תנאי זה (סעי' 8(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, הוא קיומה של עילה לכאורית.

81. בשלב זה די בהוכחת עילת תביעה לכאורה ואין צורך בהוכחה ברמה הנדרשת להליך העיקרי, לאחר אישור התובענה כייצוגית (ר' למשל רע"א 3814/14 חוגלה קימברלי שיווק בע"מ נ' עו"ד מיה גז מסטיי [פורסם בנבו]; רע"א 3489/09 מגדל חברה לביטוח בע"מ נ' חברת צפוי מתכות עמק זבולון בע"מ [פורסם בנבו]). ברי כי לנוכח המפורט לעיל, התובענה מגלה עילה לכאורה, ואף הרבה למעלה מכך.

תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין

82. במקרה דנא, מדובר בתובענה ייצוגית נדרשת ובעלת חשיבות ציבורית מן המדרגה הראשונה. יש בהגשת תובענה ייצוגית זו כדי לתרום לכלל הציבור בישראל, ולסביבה בישראל. יש באישור התובענה הייצוגית כדי להגשים את המטרות שצוינו לעיל, למנוע את הטעת הציבור ולהקטין את תופעת ההתירקות אשר מביאה בהכרח לפגיעה בסביבה וכן ולהפסקת יצירתם של מפגעים כגון אלה המתוארים בחו"ד המומחית.

83. יתירה מכך, בענייננו מדובר בנזק לכל אחד מחברי הקבוצה, שבוודאי אינו מצדיק הגשת תביעה בנפרד ואיש מהם גם לא יטרח לעשות זאת. אף אם היו מוגשות תביעות כאמור, הגשתן של אין ספור תביעות אישיות בעלות שאלות עובדתיות ומשפטיות משותפות ע"י חברי הקבוצה יגרור אחריו עומס בלתי סביר על מערכת המשפט ואיתו בזבוז זמן שיפוטי רב ומשאבים גדולים מאד, מאידך כאמור, מדובר בנושא עקרוני מהמעלה הראשונה המצדיק את קבלת הבקשה הייצוגית.

84. זאת ועוד מנגנוני האכיפה הקיימים, הן במישור המנהלי והן במישור הפלילי, על פי חוקי הצרכנות ובכלל אינם יעילים דיים ואינם מהווים עידוד מספק למשיבות כמו גם ארגונים אחרים שכמותן, להכיר באחריותן למפגעים הסביבתיים שנגרמים בין השאר בשל המוצרים שהם מייצרות ו/או מייבאות.

85. לנוכח האמור, מתחדדת חשיבותה של התובענה דנא, ככלי אכיפה והתראה חשוב נוסף, המאפשר אכיפה אזרחית, המתבצעת על ידי אזרחים ואזרחיות בעלי מודעות לצרכנות נבונה לסביבה ורצון להגן עליה. תובענה ייצוגית היא כלי יעיל להפוך את ההתנהלות המטעה של המשיבות לבלתי משתלמת כלכלית.

קיים יסוד סביר להניח כי עניינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת ובתום לב

86. באי כוח המבקשות, שניהם, הינם עורכי דין ותיקים, בעלי ניסיון רב בניהול תיקי תובענות ייצוגיות. בין השאר ניהלו באי כח המבקשת את התביעה הראשונה בענין חוק הפסולת האלקטרונית שהינה תביעה צרכנית וסביבתית כאחד, שהתבררה והתקבלה בה הבקשה להכיר בה כייצוגית (ראה אלסנר נ' ניופאן ת"צ 15-06-19361 וגם ת"צ 19-12-5508) יתירה מכך, הח"מ עו"ד אלסנר מתמחה בתחום דיני הגנת הסביבה והרגולציה הסביבתית ובעל ידע ורקע רב בתחום. לב"כ המבקשות אין כל ניגוד עניינים ובהתאם יש יסוד סביר להניח כי עניינם של חברי הקבוצה ינוהל ביושר, הגינות ומקצועיות.

הגדרת הקבוצות המיוצגות וגודלן:

87. בית המשפט הנכבד יתבקש להגדיר את הקבוצות שבשמן תוגש התובענה כמבוקש לעיל ברישא, למותר לציין שגודלן והיקפן מצדיק את הגשתה של התביעה כתביעה ייצוגית. זאת ועוד, לגבי כל חבר קבוצה מדובר בסכום קטן יחסית מה שיגרור אחריו תמריץ שלילי להגשת תביעות פרטניות, כיוון שאין הצדקה כלכלית לניהול הליך ארוך ויקר לכל אחד מחברי הקבוצה בעניין זה.

88. מבלי לגרוע יובהר כי חלק לא מבוטל מחברי הקבוצות והציבור כלל אינם מודעים להטעיה, ועדיין סבורים כי כלים חד פעמיים "מתכלים" של המשיבות אכן מתכלים, ובהתאם ממשיכים לרכוש גם כעת הכלים הללו.

יב. הנזק שנגרם למבקשים ויתר חברי הקבוצות:

89. על פי פקודת הנזיקין (נוסח חדש), מוגדר נזק כ-"אבדן חיים, אבדן נכס, נזכות, רוחחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה". אין מחלוקת כי חברי הקבוצה חוו וחווים נזק כתוצאה מהתנהלות המשיבות וזכאים לפיצוי בשל כך. למבקשים וליתר חברי הקבוצה נגרם נזק ממוני ונזק בלתי ממוני כתוצאה מהתנהלות המשיבות.

90. בהתאם להלכה הפסוקה, הרי שבשלב הדיון בבקשת האישור אין בית המשפט נדרש לשאלת כימות הנזק, אלא רק לשאלה הוכחת קיומו של נזק, ברף לכאורי, והאם ניתן לכמת את הנזק ברף הלכאורי. כידוע, בשלב זה על ביהמ"ש לבחון באופן מקדמי בלבד האם קיימת אפשרות סבירה שהתביעה תוכרע לטובת חברי הקבוצה, ובנסיבות ענייננו ברור שנטל זה הורם גם הורם.⁴

91. בנסיבות אלה, בכוונת המבקשים לעתור במסגרת ההליכים המקדמיים שיתנהלו בהליך, לקבלת מידע ומסמכים מהמשיבות אשר ישפכו אור על היקפם המלא של ההטעיות והנזקים, שנגרמו כתוצאה מכך ובכלל.

הנזק הממוני:

92. כאמור המבקשים רכשו את המוצרים של המשיבות בשל ולאורם של הפרסומים המטעים שלהן, בדבר תכונות ההתכלות והיותם ידידותיים לסביבה. מטבע הדברים המבקשים לא שמרו קבלות בגין רכישות הכלים, אך הם מצהירים על כך ויוסיפו וימסרו פרטים בהמשך ההליך ככל שידרש. יצוין שהמבקשים לא העדיפו מותג זה או אחר מבין המשיבות, שכן מבחינתם היו המוצרים זהים בתוכנותיהם והדבר החשוב היה הפרסום שעל גבי האריוזות בדבר יכולת ההתכלות כביכול ו/או הידידותיות לסביבה כביכול.

כאמור יובהר שוב, כי אלמלא ההצהרות המטעות של המשיבות בדבר תכונות ההתכלות, לא היו המבקשים רוכשים כלל את הכלים החד פעמיים.

בהתאם המבקשים מעריכים את הנזקים הממוניים המצטברים שנגרמו להם באומדן חסר כדלקמן:

✓ **המבקש מס' 1 בסך של 2,880 ₪ בשנה וב-7 השנים האחרונות כ- 20,000 ₪.**

חישוב זה מתבסס על הערכת חסר של המבקש 1 לפיו הוא קנה לפחות **פעמיים** בחודש כלים חד פעמיים "מתכלים" בעלות של כ-100-150 ₪ בכל קניה. (לצורך החישוב נלקחה עלות ממוצעת של כ-120 ₪ לקניה) וכך בשנה העלות עומדת על 240 ₪ לחודש * 12 חודשים ובסה"כ **2,880 ₪ בשנה.**

✓ **המבקשת מס' 2 בסך של 1,440 ₪ בשנה וב-5 השנים כ- 7,200 ₪.**

חישוב זה מתבסס על הערכת חסר של המבקשת 2 לפיה היא קנתה לפחות **פעם** בחודש כלים חד פעמיים "מתכלים" בעלות של כ-100-150 ₪ בכל קניה. וכך בשנה העלות עומדת על 120 ₪ לחודש * 12 חודשים ובסה"כ **1,440 ₪ בשנה ובמשך 5 שנים לערך מדובר בנזק אישי העומד על 7,200 ₪.**

93. כמו המבקשים, כך גם נגרם לכל אחד מחברי הקבוצות נזק מצטבר במהלך השנים בשל רכישת הכלים החד פעמיים "המתכלים" בהסתמך על מצגי השווא וההטעיות של כל אחת מהמשיבות, זאת בגובה עלות הכלים החד פעמיים "המתכלים" שרכשו ולמיצער ההפרש בין מחיר הכלים החד פעמיים "המתכלים" לבין עלות כלים חד פעמיים רגילים.

94. למעלה מן הצורך, ייטען כי בשלב דיוני זה, המבקשים עומדים בדרישה של הוכחת הנזק לכאורה, ואף למעלה מכך. המבקשים הציגו תשתית ראייתית ומשפטית לטענותיהם, לרבות באמצעות חוות דעת המומחית, ובכל

⁴ ר' למשל לעניין זה ת"צ (ת"א) 60401-12-17 בוכריס נ' אפולו פאוור (נבו) 21.11.2019.

מקרה על הנזקים המובאים להלן והיקפם להתברר בשלב שלאחר אישור התובענה כייצוגית. למותר לציין כי המשיבות הן חברות גדולות ומרכזיות בתחומן ומוצריהן נפוצים ונמכרים בכל רשתות השיווק והמרכולים ברחבי הארץ בכמויות אדירות. למצער עסקינן במאות אלפי אם לא למעלה מכך של אריזות כלים חד פעמיים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ו/או "מחומרים טבעיים" שיובאו ו/או ייוצרו ו/או שווקו ו/או נמכרו ע"י המשיבות לאורכן שלה השנים.

95. מטבע הדברים, המידע המדויק אודות הכמויות המדויקות של הכלים החד פעמיים "המתכלים" שנמכרו לחברי הקבוצה מצוי בידי המשיבות, אולם ניתן להעריך כי סכום הנזק המצרפי של חברי הקבוצה עומד על למעלה מ- 2,500,000 ₪ כנגד כל אחת מהמשיבות.

הנזק הבלתי ממוני

96. על דרך האומדנה ועל הצד הנמוך מעריכים המבקשים את הנזק הבלתי ממוני בסך של 100 ₪ לכל אחד בגין הפגיעה באוטונומיה ועוגמת הנפש הכלל כמפורט בבקשה זו לעיל ולהלן. כידוע, הפסיקה כבר הכירה בנזק לא ממוני כנזק בר פיצוי ובהקשר של תובענות ייצוגיות נקבע הדבר מפורשות בסעיף 20 (ה) לחוק התובענות הייצוגיות. הנזק הלא ממוני ממנו נפגעו המבקשים ויתר חברי הקבוצה מתבטא בין היתר בפגיעה באוטונומיה הבאה לידי ביטוי בין היתר בתחושות שליליות, תיסכול, תחושת אין אונים, דאגה, עוגמת הנפש, המעילה באמון, ותחושת הבגידה, הכעס, והפגיעה ברגשות שגרמו המשיבות למבקשים ולחברי הקבוצות בהתנהלותן.

הדברים אף מתעצמים לאור העובדה כי משמעות ההטעיה הצרכנית היא פגיעה ישירה בסביבה. ראה עוד לענין זה לעיל בסעי' 69-63

97. ראה לענין זה וכן לענין גובה הפיצוי שנפסק בגין פגיעה באוטונומיה את ענין תנובה שם נקבע מפי כב' השופטת נאור כי הפגיעה באוטונומיה מוכרת במשפט הנזיקי ככזו המקנה עילת פיצוי, אותה המסקנה התקבלה גם בע"א 4576/08 בן צבי נ' היס [פורסם בנבו], שם פסק כב' השופט ריבלין כי הפגיעה באוטונומיה אף יכולה לעמוד כבת פיצוי בפני עצמה, גם אם לא נוצר כל נזק נוסף בעקבות הפגיעה באוטונומיה וכן ענין ת"מ 12-06-25857 סער ואח' נ' עיריית נהריה ואח' בפס"ד של כב' השופט גריל.

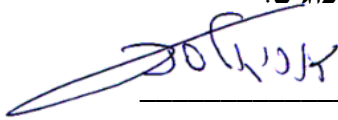
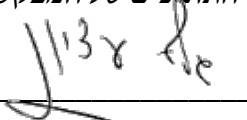
98. יודגש כי כאמור מדובר באומדנה בלבד ועל כן שומרים המבקשים על זכותן כי במידה ותאושר הבקשה הייצוגית תבוצע על ידן הערכה מדויקת של ראש נזק זה.

יג. סיכומם של דברים :

99. מן המקובץ עולה בבירור כי המשיבות, מפרות את הוראות חוק הגנת הצרכן ויתר החוקים שהובאו לעיל בפרק העילות המשפטיות ובכלל. המשיבות מירקקות את מוצריהן החד פעמיים "המתכלים" שהם מוצרים מזיקים וכפועל ישיר מכך ובין היתר גורמים למצגי שווא, ולהטעיה של הציבור, וכן מפגעים, זיהומים וסיכונים סביבתיים ובריאותיים בקרקע, במקורות מים, באוויר ובטבע ברחבי המדינה לציבור כולו.

100. בהתאם יש לקבל תביעה זו והבקשה להכיר בה כייצוגית על מלוא סעדיה בין השאר על מנת להביא סוף לעוולות ומפגעים אלה.

101. לבקשה מצורפים כחלק בלתי נפרד תצהיריהם התומכים של המבקשים הייצוגים.

אריאל אלסנר, עו"ד

גלי עציון, עו"ד

ב"כ המבקשים

תצהיר (תצהיר אורן טייך)

אני הח"מ, **אורן טייך ת"ז מס': 028672533** לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזאת כדלקמן:

1. אני עושה תצהירי זה בתמיכה לבקשה ותביעה ייצוגית ("**התביעה**" ו/או "**הבקשה**"), כנגד הנמל אריזות ושיווק 1984 בע"מ, ר.שמאי יבוא ושיווק בע"מ, אינטרסאן (1996) בע"מ, אדום יבוא מזון בע"מ, ווינפאק סחר בע"מ, ח. כהן ייבוא שיווק ולוגיסטיקה בע"מ, מקס סטוק בע"מ, סופר פארם (ישראל) בע"מ, פעמית תבניכל שיווק בע"מ, שהן יצרניות ו/או יבואניות ו/או משווקות ו/או מוכרות של כלים חד פעמיים "מתכלים" ברשתות השיווק והמרכולים השונים ברחבי הארץ וכן באופן ישיר באונליין ("**המשיבות**").
2. התביעה עוסקת בהתנהלות של המשיבות, בקשר עם כלים חד פעמיים "מתכלים" שהן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות המתיימרים להיות "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" וכיו"ב כאשר מתברר שאין מדובר בכלים כאלה כלל וכלל.
3. המשיבות מנצלות מחד גיסא, את התמימות שלי ו/או של אנשים כמוני ו/או את חוסר ההבנה שלנו מה קורה באמת לכלים החד פעמיים "המתכלים" בתום השימוש בהם, ומאידך גיסא את הרצון שלי ו/או של אנשים כמוני לקחת חלק בהגנה על הסביבה החשובה לנו. כל זאת במטרה לירקק את הכלים שלהם ולהשיא את רווחיהן ולהגדיל את נתח השוק שלהן.
4. למיטב ידיעתי וכפי שהוסבר לי, הכלים החד פעמיים "המתכלים" לא רק שאינם מתכלים באופן הטיפול באשפה בישראל, אלא גם גורמים לנזקים לסביבה, כלומר בסופו של יום הכלים החד פעמיים "המתכלים" שרכשתי רק פגעו בסביבה במקום לשמור עליה כפי שהאמנתי בכל ליבי שהם אמורים להיות.
5. כתבה על הנזקים הסביבתיים של כלים חד פעמיים "מתכלים" בעיתון ידיעות אחרונות מינואר 2022 מצ"ב **כנספח 1**.
בנוסף מסמך של אתר הפסולת "חיריה" הקובע שכלים חד פעמיים "מתכלים" מזיקים יותר מכלים חד פעמיים רגילים מצ"ב **כנספח 2**.
מצורפת גם חוו"ד המומחית ד"ר חגית אולונובסקי - **כנספח 3** - הקובעת באופן ברור, ובין היתר, שהכלים החד פעמיים המתכלים גורמים נזק לסביבה גדול יותר מכלים חד פעמיים רגילים ועוד.
תמונות של הכלים החד פעמיים "המתכלים" השונים של המשיבות מצורפות **כנספח 4**, בהן ניתן לראות את הכיתובים והמצגים המטעים של המשיבות.
כנספח 5 מצורף סקר שנערך עבור עמותת צלול ע"י חברת גיאו קרטוגרפיה שבדק את הרגלי השימוש והמודעות של 507 צרכנים לכלים חד פעמיים מתכלים.
בתמצית נמצא בסקר שמרבית הקונים של כלים חד פעמיים "מתכלים" רוכשים אותם ואף מוכנים לשלם מחיר גבוה יותר עבורם (כמוני), תחת מצג מטעה כאילו מדובר בכלים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" שאינם מזיקים. בסקר נמצא גם שאחוז ניכר מהם לא היה קונה את הכלים הללו לו היה יודע שהם אינם מתכלים ו/או מזיקים לסביבה. הסקר מייצג בצורה מצוינת את הרגלי הקניה שלי של הכלים הללו.

6. אני מתגורר עם משפחתי בכפר יונה בבית פרטי עם גינה מאובזרת לרבות מטבח חוץ וכו' ואני נוהג לארח בני משפחה וחברים לעיתים קרובות וגם לאירועים שונים, כשלרוב מדובר במספר לא מבוטל של אורחים, שכן חצר הבית שלי גדולה מספיק לאפשר זאת.
7. בכל האירועים והמקרים בהם אני מארח אני רוצה להקל על עצמי את מלאכת האירוח, אך במקביל גם להימנע מפגיעה בסביבה שחשובה לי.
- כיוון שכך אני מקפיד מזה שנים לקנות כלים חד פעמים "מתכלים" זאת למרות שמדובר במהלך השנים בהוצאה כספית משמעותית למדי, לאור מחירם הגבוה משמעותית של כלים אלה לעומת כלים חד פעמיים שאינם מתיימרים להיות מתכלים. מטבע הדברים לא שמרתי קבלות בגין רכישות של הכלים.
8. להלן טבלה **בלתי ממצה** המדגימה את פערי המחירים בין הכלים החד פעמיים הרגילים ובין הכלים "המתכלים" שנערכה על פי בדיקה באונליין מיום 16.6.25 בכמה רשתות:

שם המשיבה	סוג המוצר חד פעמי רגיל	עלות מארז חד פעמי רגיל וכמות	עלות יחידה	עלות מארז חד פעמי מתכלה סוג המארז וכמות	עלות יחידה	הפרש
(חברת ר. שמאי)	צלחות גדולות (שופרסל)	15.9 ₪ למארז 100 יחידות במארז	0.159 ₪ ליחידה	10 יחידות במארז 10.9 ₪ למארז -	1.09 ₪ ליחידה	<u>9.31</u> ₪
	מרקיות (שופרסל)	15.9 ₪ למארז 100 יחידות במארז	0.159 ₪ ליחידה	10 יחידות במארז 10.9 ₪ למארז	1.09 ₪ ליחידה	<u>9.31</u> ₪
חב' הנמל	צלחות גדולות (קרפוד)	10.20 ₪ 50 יחידות במארז	0.20 ₪ ליחידה	67 יחידות במארז 37.5 ₪ למארז (קנה סוכר)	0.56 ליחידה	<u>24</u> ₪

			0.10 ₪ ליחידה	50 ₪ 7.20 יחידות למארז	צלחות קטנות (קרפור)	
<u>11.4</u> ₪	0.68 ₪ ליחידה	צלחות מתכלות קנה סוכר (25) יחידות – למארז (16.9 ₪	0.22 ₪ ליחידה	100 ₪ 21.90 יחידות במארז	צלחות עבות במיוחד (קרפור)	אינטרסאן ("הוסטס")
<u>8</u> ₪	0.71 ₪ ליחידה	צלחות מתכלות גדולות קנה סוכר (20) יחידות למארז (14.20 ₪ למארז	0.31 ₪ ליחידה	66 ₪ 20.20 יחידות למארז	צלחות עבות במיוחד (קרפור)	אדום ("WIZ")
<u>7.5</u> ₪	0.48 ₪ ליחידה	12 ₪ למארז (25 יחידות)	0.18 ₪ ליחידה	9 ₪ ל- 50 יחידות במארז	צלחות גדולות – (יוחננוף)	חברת ח. כהן "שווה"
<u>3</u> ₪	0.36 ₪ ליחידה	9 ₪ - למארז (25 יחידות)	0.24 ₪ ליחידה	6 ₪ ל- 25 יחידות במארז	מרקיות 25 יחידות במארז (יוחננוף)	
	2.08 ₪ ליחידה	25 צלחות חד פעמיות בינוניות במארז				סופר פארם

ראה תמונות שצילמתי בכמה אירועים שעשיתי בבית, בהם ניתן לראות את הכלים החד פעמיים
"המתכלים" + תמונה עם כמה כלים כאלה שנותרו לי בבית בנספח 6 המצ"ב.

9. תמיד האמנתי בכל ליבי כי בהתנהלותי כפי שתארתי לעיל, אני מגן על הסביבה, מאחר והכלים החד פעמיים "המתכלים" שקניתי כל השנים באמת מתכלים, כפי שנרשם והוצג לגביהם ע"י המשיבות על אריזותיהן וכפי שפירסמו אותם.
10. לאחרונה גיליתי למרבה הכעס והאכזבה כי הכלים החד פעמיים "המתכלים" שקניתי לאורך השנים, במיטב כספי, אינם באמת מתכלים כפי שהמשיבות הציגו אותם. חשתי מרומה כי המשיבות הולכו אותי שולל ופגעו באמונתי לפיה פעלתי למען הסביבה. זה מבחינתי בדיוק כמו לרכוש מוצר "כשר" ואז מתברר שהוא לא כזה – אני מרגיש מעילה באמוני !
11. את הכלים החד פעמיים "המתכלים" של המשיבות נהגתי לרכוש ברשתות שיווק ומרכולים שונים בהם נמכרו הכלים שלהן כגון מקס סטוק, שופרסל, קרפור, חצי חנים ועוד. כשרכשתי את הכלים החד פעמיים לא העדפתי מותג מסוים מבין המשיבות, מאחר וכל הכלים שלהן מבחינתי היו זהים בתוכנותיהם והדבר החשוב היה הפירסום והמידע שעל גבי האריזות שהם מתכלים ו/או ידידותיים לסביבה. לא נשתמרו אצלי חשבוניות או קבלות רכישה בחלוף הזמן, אולם אני מצהיר כאן כי קניתי כמויות גדולות ברבות השנים של כלים חד פעמיים "מתכלים" (צלחות, כוסות, קעריות, סכו"ם וכיו"ב).
12. ברור שאלמלא ההצהרות והפרסומים המטעים של המשיבות על תכונות ההתכלות, וההתירקות של הכלים שלהם לא הייתי אף פעם רוכש את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" של המשיבות או כלים חד פעמיים בכלל, שכן מדובר בהטעיה אחת גדולה ופגיעה בסביבה!
13. כתוצאה מההטעיה של המשיבות ומצגי השווא שלהם נגרם לי נזק שאני מעריך בהערכת חסר של **2,880 ₪ בשנה וב-7 השנים האחרונות כ- 20,000 ₪**. חישוב זה מתבסס על הערכת חסר לפיה קניתי לפחות פעמיים בחודש כלים חד פעמיים "מתכלים" בעלות של כ-150-100 ₪ בכל קניה. לצורך החישוב לקחתי עלות ממוצעת של כ- 120 ₪ לקניה) וכך בשנה העלות עומדת על 240 ₪ לחודש *12 חודשים ובסה"כ 2,880 ₪ בשנה.
14. בנוסף על כך נגרם לי גם נזק בלתי ממוני, על דרך האומדנה ועל הצד הנמוך אני מעריך נזק בסך של **100 ₪** - נזק זה נסמך על שלילת חופש הבחירה שלי לרכוש או שלא לרכוש את הכלים לאחר קבלת המידע בדבר התכונות האמיתיות שלהם ובפרט העובדה שאינם מתכלים, וכן עוגמת הנפש, המעילה באמוני, תחושת הבגידה, התסכול, והכעס, שגרמו לי המשיבות בהתנהלותן שהובאה לעיל.
- ניתן להעריך כי כל אחת מהמשיבות מכרה לאורכן של השנים מאות אלפי מארזים של כלים חד פעמיים, כך שסכום הנזק המצרפי של חברי הקבוצה עומד על למעלה מ- **2,500,000 ₪**.
15. על פי מה שנמסר לי מבאי כוחי למרות שאין חובה בחוק נעשו פניות מקדימות למשיבות ראה הפניות **בנספח 8**.
16. על פי ייעוץ משפטי שקיבלתי התביעה ראויה להתברר כתביעה ייצוגית על פי כל העקרונות בחוק וכפורט בבקשה הייצוגית.

זה שמי וזה חתימתו וזוהי תצהירי אמת

חתימה

הריני מאשר, כי ביום 25.6.25 בשעה 15:38, הופיע לפניי עו"ד אריאל אלסנר מ"ר: 29955, מהממושב כפר ויתקין אורן טייך ת"ז מס': 028672533 שזוהה על ידי. ההופעה לפניי בוצעה באמצעות היועדות חזותית אשר מתועדת אצלי, כאשר המצהיר מופיע לפניי על גבי הצג, בעת הצהרתו מושא האימות לפניו והוא מצהיר בפניי כי הוא מצוי במדינת-ישראל בזמן החתימה והאימות והוא מסכים לתיעוד החזותי ועשיית השימוש בו. לאחר שהזהרתי את המצהיר, כי עליו להצהיר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הנ"ל את נכונות הצהרתו אשר הוצגה לי במלואה במסגרת ההיועדות החזותית וחתם עליה מולי.

עו"ד אריאל אלסנר
מ"ר: 29955
ת.ד 534 כפר ויתקין. 4020000
טל"/פקס: 09-8664189

תצהיר **(תצהיר שלי טייטלבאום)**

אני הח"מ, **שלי טייטלבאום ת"ז מס': 060680352** לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת וכי אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהירה בזאת כדלקמן:

1. אני עושה תצהירי זה בתמיכה לבקשה ותביעה ייצוגית ("התביעה" ו/או "הבקשה"), כנגד הנמל אריזות ושיווק 1984 בע"מ, ר.שמאי יבוא ושיווק בע"מ, אינטרסאן (1996) בע"מ, אדום יבוא מזון בע"מ, ווינפאק סחר בע"מ, ח. כהן ייבוא שיווק ולוגיסטיקה בע"מ, מקס סטוק בע"מ, סופר פארם (ישראל) בע"מ, פעמית תבניכל שיווק בע"מ, שהן יצרניות ו/או יבואניות ו/או משווקות ו/או מוכרות של כלים חד פעמיים "מתכלים" ברשתות השיווק והמרכולים השונים ברחבי הארץ וכן באופן ישיר באונליין ("המשיבות").
2. התביעה עוסקת בהתנהלות של המשיבות, בקשר עם כלים חד פעמיים "מתכלים" שהן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות המתיימרים להיות "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" וכיו"ב כאשר מתברר שאין מדובר בכלים כאלה כלל וכלל.
3. המשיבות מנצלות מחד גיסא, את התמימות שלי ו/או של אנשים כמוני ו/או את חוסר ההבנה שלנו מה קורה באמת לכלים החד פעמיים "המתכלים" בתום השימוש בהם, ומאידך גיסא את הרצון שלי ו/או של אנשים כמוני לקחת חלק בהגנה על הסביבה החשובה לנו. כל זאת במטרה לירקק את הכלים שלהם ולהשיא את רווחיהן ולהגדיל את נתח השוק שלהן.
4. למיטב ידיעתי וכפי הידוע לי היום, הכלים החד פעמיים "המתכלים" לא רק שאינם מתכלים באופן הטיפול באשפה בישראל, אלא גם גורמים לנזקים לסביבה, כלומר בסופו של יום הכלים החד פעמיים "המתכלים" שרכשתי רק פגעו בסביבה במקום לשמור עליה כפי שהאמנתי בכל ליבי שהם אמורים להיות.

5. כתבה על הנזקים הסביבתיים של כלים חד פעמיים "מתכלים" בעיתון ידיעות אחרונות מינואר 2022

מצ"ב כנספח 1

בנוסף מסמך של אתר הפסולת "חיריה" הקובע שכלים חד פעמיים "מתכלים" מזיקים יותר מכלים חד פעמיים רגילים מצ"ב **כנספח 2**.

מצורפת גם חוו"ד המומחית ד"ר חגית אולונובסקי - **כנספח 3** - הקובעת באופן ברור, ובין היתר, שהכלים החד פעמיים המתכלים גורמים נזק לסביבה גדול יותר מכלים חד פעמיים רגילים ועוד. תמונות של הכלים החד פעמיים "המתכלים" השונים של המשיבות מצורפות **כנספח 4** בהן ניתן לראות את הכיתובים והמצגים המטעים של המשיבות בין היתר נכתבו עליהם הכיתובים שלהלן:

■ המשיבה מס' 1 – "הנמל" -

"ידידותי לסביבה", "מתאים לקומפוסט", Oxo Biodegradable, "בגמר השימוש מומלץ להשליך לקומפוסט או למיכל אשפה רטובה", "מוצר אקולוגי המתכלה מעצמו" הסימן: (שמשמעו השלך לפח/לסל).

■ המשיבה מס' 2 - ר.שמאי -

"מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", "מתכלות"

■ **המשיבה מס' 3 - אינטרסאן ("הוסטס") -**

"בסיום השימוש מומלץ להשליך למיכל האשפה רטובה או קומפוסט", "100% חומר מתכלה", "ידידותי לסביבה", "אקולוגיות", המילה: "ECO", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).

■ **המשיבה מס' 4 - אדום ("WIZ") -**

"מתכלים", "מתכלות", "ידידותי לסביבה", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).

■ **המשיבה מס' 5 - ווינפאק -**

"מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", "מתכלות", הסימן:

■ **המשיבה מס' 6 - ח. כהן ("שווה") -**

"כלים מתכלים", "מתכלות", "גם ידידותי וגם איכותי", "בגמר השימוש נא להשליך לקומפוסט או למיכל אשפה רטובה תודה ו", "BIODEGRADABLE", "הסדרה המתכלה", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).

■ **המשיבה מס' 7 - מקס סטוק -**

"מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", הסימן:

■ **המשיבה מס' 8 - סופר פארם ("סאנדיי")**

"שומרים על איכות הסביבה", "מתכלה"

■ **המשיבה מס' 9 - פעמית סטור**

"צלחות מתכלות", "מתאים למיחזור", "מתאים לקומפוסט", "הסדרה המתכלה מתאימה למיחזור

ושימוש בקומפוסט", "פסולת לסל", "בגמר השימוש אנא מכס, השליכו לקומפוסט או למיכל אשפה רטובה", "חד פעמי מתכלה מעץ, ידידותי לסביבה", "כוסות נייר מתכלות, הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).

בנספח 5 מצורף סקר שנערך עבור עמותת צלול המבקשת מס' 4 ע"י חברת גיאו קרטוגרפיה שבדק את הרגלי השימוש והמודעות של 507 צרכנים לכלים חד פעמיים מתכלים.

בתמצית נמצא בסקר שמרבית הקונים של כלים חד פעמיים "מתכלים" רוכשים אותם ואף מוכנים לשלם מחיר גבוה יותר עבורם (כמוני), תחת מצג מטעה כאילו מדובר בכלים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" שאינם מזיקים. בסקר נמצא גם שאחוז ניכר מהם לא היה קונה את הכלים הללו לו היה יודע שהם אינם מתכלים ו/או מזיקים לסביבה. הסקר מייצג בצורה מצוינת את הרגלי הקניה שלי של הכלים הללו.

6. אני מתגוררת עם משפחתי במרכז תל אביב ובמשך שנים רבות עוסקת ומעורבת בתחום הגנת הסביבה אקטיביזם, תחבורה ציבורית וקידום השמירה על הסביבה בישראל.

7. אני מקפידה לקיים אורח חיים סביבתי ובר קיימא, לצמצם צריכה של כלים חד פעמיים ולהשתמש ככל הניתן בכלים רב פעמים. כך אני פועלת, באירועים משפחתיים, וחברתיים בהן אף נוהגת ככל הניתן להביא כלים רב פעמיים מהבית לכלל המשתתפים.

8. באירועים משפחתיים שלנו (שהם לרוב רבי משתתפים) שאני משתתפת בהם, שבהם נעשה בכל זאת שימוש בכלים חד פעמיים אני לקחתי על אחריותי ועל חשבונני, את משימת רכישת הכלים החד פעמיים וזאת על מנת לבחור את האפשרות הפחות מזיקה לסביבה. לשם כך אני נהגתי לרכוש כלים חד

פעמיים "מתכלים" ואף השקעתי בזה מאמצים רבים. הכל מתוך אמונה שאלה יהיו כאמור פחות מזיקים ויותר ידידותיים לסביבה, ותוך שאני נושאת מכיסי בעלויות משמעותיות, וכל זאת כדי לצמצם את הפגיעה בסביבה הקרובה מאד לליבי.

9. לתדהמתי גילתי כי אין כל אמת בפרסום של הכלים החד פעמיים "המתכלים" שהמשיבות מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות ברשתות השיווק והמרכולים ובאונליין. המשיבות שהציגו את הכלים החד פעמיים כבעלי אפשרות להתכלות וכבעלי תכונות מקיימות יותר, מעלו באמוני חשתי מרומה ושהמשיבות הוליכו אותה שולל. הן גרמו לי להיות שותפה בעל כורחי וללא ידיעתי לפגיעה בסביבה שאני כה משתדלת להימנע ממנה, ועושה הכל כדי לשמור עליה. מדובר מבחינתי בהונאה של ממש. זה כמו שאדם צמחוני יקנה מזון צמחוני ויגלה בדיעבד שיש בו בשר.

10. יתרה מכך, הכלים החד פעמיים המתכלים יקרים יותר מהכלים הרגילים, אך כאמור ללא כל תועלת סביבתית מוכחת ואף עם נזק עודף לסביבה.

11. נהגתי לרכוש את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" של המשיבות ברשתות או מרכולים שונים כגון יוחננוף, שופרסל, חצי חיים, קרפור, פעמית סטור ועוד. כשקניתי את הכלים החד פעמיים "המתכלים" לא העדיפתי מותג זה או אחר מבין המשיבות, מאחר וכל הכלים שלהן מבחינתי היו זהים בתוכנותיהם והדבר החשוב היה הפירסום והמידע שעל גבי האריזות שהם "מתכלים" ו/או ידידותיים לסביבה". בחלוף הזמן לא נשתמרו אצלי חשבונות או קבלות רכישה, אבל אני מצהירה כאן כי קניתי כמויות גדולות של כלים חד פעמיים "מתכלים" לאורכן של השנים (צלחות כוסות קעריות סכו"ם וכיו"ב).

12. אלמלא כל ההצהרות המטעות של המשיבות והירקוק של מוצריהן על תכונות ההתכלות השקריות, לא הייתי רוכשת כלל את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" שלהן.

למיטב ידיעתי, למרות כל האמור לעיל המשיבות ממשיכות לייצר ו/או לייבא ו/או לשווק ו/או למכור את הכלים החד פעמיים המתכלים תחת מצגי השווא גם כעת, לרבות באונליין.

13. כתוצאה מההטעיה של המשיבות ומצגי השווא נגרם לי נזק בסך של 7200 ₪. החישוב הזה מתבסס על הערכת חסר לפיה נהגתי לפחות פעם בחודש לקנות כלים חד פעמיים "מתכלים" בעלות של כ- 100-150 ₪ בכל קניה. וכך בשנה העלות עומדת על 120 ₪ לחודש*12 חודשים ובסה"כ 1,440 ₪ בשנה ובמשך כ-5 שנים לערך מדובר בנזק אישי העומד על 7,200 ₪.

14. בנוסף על כך נגרם לי גם נזק בלתי ממוני, על דרך האומדנה ועל הצד הנמוך אני מעריכה נזק בסך של - 100 ₪. נזק זה נסמך על שלילת חופש הבחירה שלי לרכוש או שלא לרכוש את הכלים, לאחר קבלת המידע בדבר התכונות האמיתיות שלהם ובפרט העובדה שאינם מתכלים. וכן עוגמת הנפש, המעילה באמוני, תחושת הבגידה, התסכול, והכעס, שגרמו לי המשיבות בהתנהלותן שהובאה לעיל. זאת בייחוד לאור המחויבות שלי לסביבה והמאמצים שעשיתי לרכוש כלים שאינם פוגעים בסביבה, סברתי בתום לב שהכלים החד פעמיים המתכלים באמת מתכלים והתבדתי לחלוטין.

15. ניתן להעריך כי כל אחת מהמשיבות מכרה לאורכן של השנים מאות אלפי מארזים של כלים חד פעמיים, כך שסכום הנזק המצרפי של חברי הקבוצה עומד על למעלה מ- **2,500,000 ₪**.

16. על פי מה שנמסר לי מבאי כוחי למרות שאין חובה בחוק נעשו פניות מקדימות למשיבות טרם הגשת התביעה - ראה הפניות **בנספח 8**.

17. על פי ייעוץ משפטי וההסברים שקיבלתי התביעה ראויה להתברר כתביעה ייצוגית על פי כל העקרונות בחוק וכפורט בבקשה הייצוגית.

זה שמי וזו חתימתי ותוכן תצהירי אמת

חתימה

הריני מאשר, כי ביום 25.6.25 בשעה 21:50, הופיע לפניי עו"ד אריאל אלסנר מ"ר: 29955, גב' שלי טייטלבוים ת"ז מס': 060680352 שוהתה על ידי. ההופעה לפניי בוצעה באמצעות היוועדות חזותית אשר מתועדת אצלי, כאשר המצהיר מופיע לפניי על גבי הצג, בעת הצהרתו מושא האימות לפניו והוא מצהיר בפניי כי הוא מצוי במדינת-ישראל בזמן החתימה והאימות והוא מסכים לתיעוד החזותי ועשיית השימוש בו.

לאחר שהזהרתי את המצהיר, כי עליו להצהיר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הנ"ל את נכונות הצהרתו אשר הוצגה לי במלואה במסגרת ההיוועדות החזותית וחתם עליה מולי.

עו"ד אריאל אלסנר
מ"ר: 29955
ת.ד. 534 לפי ויתור: 4020000
טל/פקס: 09-8664189

תצהיר

(תצהיר צלול – מור גלבע)

אני הח"מ, **מור גלבע ת"ז מס': 027108695** לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת כדלקמן:

1. אני משמש כמנכ"ל עמותת צלול עמותה לאיכות סביבה (ע"ר) ("צלול").
צלול הינה עמותה שמטרתה הן שמירה על איכות הסביבה, היא אחת מהעמותות הסביבתיות המובילות והידועות ביותר בישראל בתחומה. בין תחומי עיסוקיה מצוי גם תחום הטיפול בפסולת ובמניעת זיהומי פלסטיק וכלים חד פעמיים, העלאת מודעות לסיכונים הנובעים לסביבה ולבריאות הציבור כתוצאה מהשימוש בהם, והצורך בהקטנת וצמצום השימוש בכלים אלה.
2. אני עושה תצהיר זה בתמיכה לבקשה ותביעה ייצוגית ("התביעה" ו/או "הבקשה"), כנגד הנמל אריזות ושיווק 1984 בע"מ, ר.שמאי יבוא ושיווק בע"מ, אינטרסאן (1996) בע"מ, אדום יבוא מזון בע"מ, ווינפאק סחר בע"מ, ח. כהן ייבוא שיווק ולוגיסטיקה בע"מ, מקס סטוק בע"מ, סופר פארם (ישראל) בע"מ, פעמית תבניכל שיווק בע"מ, שהן יצרניות ו/או יבואניות ו/או משווקות ו/או מוכרות של כלים חד פעמיים "מתכלים" ברשתות השיווק והמרכולים השונים ברחבי הארץ וכן באופן ישיר באונליין ("המשיבות").
3. התביעה עוסקת בהתנהלות של המשיבות, בקשר עם כלים חד פעמיים "מתכלים" שהן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות המתיימרים להיות "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" וכיו"ב כאשר מתברר שאין מדובר בכלים כאלה כלל וכלל.
4. המשיבות מנצלות מחד גיסא, את תמימות הציבור ו/או את חוסר ההבנה שלו מה קורה באמת לכלים החד פעמיים "המתכלים" בגמר השימוש בהם, ומאידך גיסא את הרצון של הציבור לקחת חלק בהגנה על הסביבה. כל זאת במטרה לירקק את הכלים שלהם, להשיא את רווחיהן, ולהגדיל את נתח השוק שלהן.
5. בהתאם לחו"ד של ד"ר חגית אולונובסקי שצורפה בנספח 3 לבקשה, וכפי שידוע לי הכלים החד פעמיים "המתכלים" לא רק שאינם מתכלים באופן הטיפול באשפה בישראל, אלא גם גורמים לנזקים לסביבה, כלומר בסופו של דבר הכלים החד פעמיים "המתכלים" רק פוגעים בסביבה במקום לשמור עליה.
6. בנספח 2 לבקשה נמצא מסמך של איגוד ערים דן לתברואה המנהל את אתר הפסולת "חיריה" בו נקבע במפורש שכלים חד פעמיים "מתכלים" מזיקים יותר מכלים חד פעמיים רגילים.
7. לבקשה מצורף בנספח 5 סקר שנערך עבור צלול ע"י חברת גיאוקרטוגרפיה שבדק את הרגלי השימוש והמודעות של צרכנים לכלים חד פעמיים מתכלים.
- בתמצית נמצא בסקר שמרבית הקונים של כלים חד פעמיים "מתכלים" רוכשים אותם ואף מוכנים לשלם מחיר גבוה יותר עבורם, תחת מצג מטעה כאילו מדובר בכלים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" שאינם מזיקים. בסקר נמצא גם שאחוז ניכר מהם לא היה קונה את הכלים הללו לו היה יודע שהם אינם מתכלים ו/או מזיקים לסביבה. הסקר מייצג בצורה מצוינת את הרגלי הקניה שלי של הכלים הללו.
8. העמותה פועלת במסגרות חינוכיות, עירוניות וכלליות, שונות ומגוונות ובהסברה נרחבת לציבור, לרבות במדיה החברתית.

- במסגרת זו, למיטב ידיעתי המליצה צלול גם בהנחיות כתובות שפרסמה (בפוסטרים ייעודים שחולקו לציבור, לרבות למוסדות החינוך, ארגונים וחברות הייטק), להשתמש, ככל הניתן, בכלים רב פעמיים.
9. צלול המליצה כי ככל ונעשה, בכל זאת, שימוש בכלים חד פעמיים, מוטב לעשות זאת רק בכלים חד פעמיים "מתכלים", כמו אלה של המשיבות, בחזקת הרע במיעוטו. פעילות הסברה זו, לרבות חלוקת פוסטרים, נעשתה בין השאר במסגרת פרויקט "עיר ללא פלסטיק", שהתבצע בעבר בשיתוף פעולה ובהובלה משותפת של "צלול" ברשויות מקומיות וגם בעיריית הרצליה כפי שניתן לראות בתחתית של נספח 7 להלן.
10. רק בהמשך התברר לצלול כי מדובר במצגי שווא ובהטעה מובהקת של הציבור וכי הכלים החד פעמיים "המתכלים" לא רק שאינם מתכלים, אלא אף גורמים לנזק גדול יותר לסביבה מכלים חד פעמיים "רגילים" שבידוע מזיקים מאד לכשעצמם. בעקבות כך שינתה צלול את המלצותיה ועמדתה בקשר עם כלים חד פעמיים "מתכלים".
- מצ"ב **נספח 7** בו ניתן לראות 2 פוסטרים שצלול עשתה בהם שימוש. האחד לפני שנודע לה על מצגי השווא והנזקים שנגרמים ע"י הכלים "המתכלים" והשני, לאחר מכן בו סומן "X" על הכלים החד פעמיים "המתכלים" והובהר שהם לא מתכלים מעצמם, וללא טיפול הולם.
11. בפועל להבנתי צלול הולכה שולל ע"י המצגים המטעים של המשיבות וה"התירקקות" של מוצריהן. רק בשלב מאוחר יותר ולאחר שהתברר לעמותה הנזק שנגרם לסביבה מכלים אלה והעובדה כי אינם מתכלים בתנאים המתקיימים בישראל, שינתה העמותה את ההנחיות וההמלצות, ומכאן החשיבות היתרה של התביעה דנא.
12. על פי ייעוץ משפטי וההסברים שקיבלתי התביעה ראויה להתברר כתביעה ייצוגית על פי כל העקרונות בחוק וכפורט בבקשה הייצוגית.

זה שמי וזו חתימתי ותוכן תצהירי אמת

חתימה

הריני מאשר, כי ביום 25.6.25 בשעה 17:41, הופיע לפני עו"ד אריאל אלסנר מ"ר: 29955, מר מור גלבוע ת"ז מס': 027108695 שזוהה על ידי. ההופעה לפניי בוצעה באמצעות היוועדות חזותית אשר מתועדת אצלי, כאשר המצהיר מופיע לפניי על גבי הצג, בעת הצהרתו מושא האימות לפניו והוא מצהיר בפניי כי הוא מצוי במדינת-ישראל בזמן החתימה והאימות והוא מסכים לתיעוד החזותי ועשיית השימוש בו.

לאחר שהזהרתי את המצהיר, כי עליו להצהיר את האמת, וכי הוא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר הנ"ל את נכונות הצהרתו אשר הוצגה לי במלואה במסגרת ההיוועדות החזותית וחתם עליה מולי.

עו"ד אריאל אלסנר
מ"ר: 29955
ת.ד. 534 כפר ויתקין. 4020000
טל/פקס: 09-8664189

תוכן עניינים לנספחים

עמוד	שם הנספח	נספח מס
40	כתבה מידיעות אחרונות "ממון - שישי" על הנזקים של חד"פ מתכלה	נספח 1
43	פירסום איגוד ערים דן לתברואה על כלי חד"פ מתכלים	נספח 2
47	חוות דעת המומחית ד"ר חגית אולונובסקי	נספח 3
81	תמונות כלים מתכלים של הנמל - המשיבה 1	נספח 4
87	תמונות כלים מתכלים של ר. שמאי - המשיבה 2	נספח 4.1
92	תמונות כלים מתכלים של אינטרסאן - המשיבה 3	נספח 4.2
100	תמונות כלים מתכלים של אדום - המשיבה 4	נספח 4.3
106	תמונות כלים מתכלים של ווינפאק - המשיבה 5	נספח 4.4
114	תמונות כלים מתכלים של ח. כהן - המשיבה 6	נספח 4.5
119	תמונות כלים מתכלים של מקס סטוק - המשיבה 7	נספח 4.6
125	תמונות כלים מתכלים של סופר פארם - המשיבה 8	נספח 4.7
129	תמונות כלים מתכלים של פעמית- סטור - המשיבה 9	נספח 4.8
140	סקר גיאוקרטוגרפיה על צרכנות של חד"פ מתכלים	נספח 5
154	פוסטרים של צלול עם הסברה על פלסטיק וחד"פ	נספח 6
157	תמונות של הכלים החד פעמיים שרכש המבקש 1 במסגרת אירועים	נספח 7
161	פניות מקדימות למשיבות בדואר רשום ובדוא"ל	נספח 8

נספח 1

**כתבה מידיעות אחרונות "ממון -
שישי" על הנזקים של חד"פ
מתכלה**

עמוד 40

מתכלים? לא אצלנו

המשך מעמ' 9

עם מוזון – אבל הוא מתייחס למוצרי פלסטיק בלבד, כפי שמסביר יניב שמאי, מהנדס ראשי במעבדה לכימיה, בריאות וסביבה במכון התקנים. לדבריו, כאשר היבואנים, ויש כאלו, מגדירים את הכלים ככאלו שאין בהם רכיבי פלסטיק, הם לא מגיעים למכון התקנים לבדיקה, וכך אין דרך לדעת אם הכלים עומדים בהצהרת היצרן/או היבואן ואם הם בטוחים לשימוש במוזון ובמשקאות, בעיקר כשהם חמים.

שמאי אומר כי בעולם, יצרנים מוסיפים לכלים רכיבים שונים שעלולים להיות מסוכנים, "לדוגמה תרכובות PEAS שמרסיפים לצורך עמידות הכלי לנוזלים – ואלה חומרים מסרטנים. או פיגמנטים שצבע, שעלולים לשחרר אמינים ארומטיים ומתכות כבדות. לכן חשוב לוודא שכלי אוכל יתאים לתקן בטיחות המוזון. לא פעם מגיעים למכון יצרנים ישראלים שדורשים את הבדיקות האלו כדי שיוכלו לייצא כלים מתכלים לחו"ל. באירופה, לדוגמה, רשתות שמכירות את עצמן, כמו קוראפ השווייצרית, מעבירות את הכלים המתכלים בדיקת קוט מעבדה לפני שהם נכנסים בשעריהן". רשת שופרסל טוענת כי למרות שהחוק איננו דורש זאת, "אנחנו מקפידים מאוד בנושא של בקרת איכות ואין מוצר שמאשר רק עם הצהרת יצרן, אלא מבצעים בדיקות לאישור מגע במוזון במעבדה מוסמכת בינלאומית, כמו לדוגמה Intertek המוכרת".

אילו חומרי גלם בכל זאת עדיפים? לפירות: "במבוק הוא החומר העדיף, בתנאי שמדובר במבוק מקורי ולא בסביקס. עם כלים מקנה סוכר הייתי חי, בתנאי שהם מגיעים לקומפוסט. תירס הוא חומר בעייתי רעיוני, כי מורידים יערות גשם כדי לגדל אותו. עץ דקל בבטיס הוא חומר טוב, אבל הייתי נמנע משימוש בו, כי ככל שמגדלים יותר עצי דקל, יש יותר חומר (עלים) להיפקת שמן הדקל, שהוא גרוע".

לפי ד"ר אילונבסקי, בכל אחד מהחומרים עלולות להיות בעיות. "אנחנו לא יודעים איזה דקל ואיזה מבוק משמשים כחומר גלם, אפילו אם מדובר בעלים. גם שם יכולות להיות בעיות. קנה הסוכר והתירס הם צמחים שעוברים טיהור אפי' לו עץ יכול לטמון בחובו בעיות, מאיזה יער הוא מגיע?"

או אם אתה ממש רוצים איכות סביבה, עברו לרבי-פעמי, לא חובה מחומר מתכלי. כוס קפה רבי-פעמית מוכיחה עדיפה על מבוק, וגם זולה יותר. אפשר להשיג ב"ש שקלים.

אביב אני מוצאת להיט חדש – Bamboo Ecologic Cup, כוס קפה רבי-פעמית עם מכסה, יפהפיה, שעליה כתוב: "עשויה סיבי במבוק איכותי, חומר חדשני ידידותי לסביבה" (24.90 שקל, אנב). כשאני שואלת את סיגל נוח, מנכ"ל גרופי תמנות, היבואנית, איך מייצרים את הכוס הזאת, היא מודה שיש בה אחוזים מסוימים של פלסטיק. "מדובר בכוס של יצרן אירופי ידוע, שעובר לפי תקנים מחמירים. ביצענו את הבדיקות הנדרשות של מכון התקנים לכוסות מסיבי במבוק ומלמין", היא אומרת.

בקיץ 2019 בדקה קבוצה של צרכנים בגרמניה 228 כוסות קפה במבוק כדי למצוא אם יש בהן מלמין, 180% כוסות במבוק כדי לבדוק את כמות הפורמלדהיד. יותר מ-35% מהכוסות הכילו את הרכיבים האלו, שפיעפועו לתוך משקאות חמים בטמפרטורה של 70 מעלות שנמזגו לכוסות. בחו"ל כבר התפרסמו אוהרות נגר כוסות הבמבוק הרבי-פעמיות, שהפכו לפופולריות מאוד.

שר שלום: "במבוק כמעט שלא ניתן למצוא בעולם הכלים החד-פעמיים, אלא בכלים הרבי-פעמיים. הכלים החד-פעמיים במבוק נבדקו על ידי היצרנים ונמסרו מאגר סוכר ומעלי דקל אינם מכילים

מעבר למודעות הגוברת לצורך להגן על הסביבה, גם למחיר יש משמעות. "המיסוי על כלים חד-פעמיים מפלסטיק גרם לכך שחבילתה של 25 צלחות קשיחות, שעלתה לפני כן 9-8 שקלים בממוצע, עולה היום 14-15 שקלים לפני מבצעים. חבילתה של מתכלים תעלה 17-19 שקלים. המרחק כבר לא גדול", אומר שר שלום. פרופ' עדי וולפסון, מומחה לקיימות במכללה האקדמית להנדרסה סמי שמעון, מתוסכל מזה: "מטרת המס על הפלסטיק הייתה להפחית את השימוש בכל הכלים החד-פעמיים ולעבור לרבי-פעמיים, אבל לואוקום שנוצר נכנסו מי שרוצים להפיק רווח, לא מתכנים את הצמיחה לנטוש את התרבות של לקנות ולזרוק, אלא משחיתים על רצונו להרגיש טוב".

ברשות המסים מתעקשים שגם הכלים החד-פעמיים המתכלים חייבים במיסוי הח' רש של 11 שקלים לק"ג. שר שלום טוען שמדובר בקטגוריה המפטורה מהמס החדש, כי לטענתו אין בה פלסטיק, ושעל היבואן להצהיר שהכלים שהוא מביא אינם מכילים פלסטיק או הוא לא משלם עליהם מסים. גם רוחמה בורר מתר-פעמית מסכימה: "אין עליהם מיסוי".

אלא שבניגוד לדברי שר שלום, המורחים מגלים, לטענתו, שגם בכלים המתכלים העשויים ממבוק, דקל או תירס – בין אם חד-פעמיים ובין אם רבי-פעמיים – מסתתר פלסטיק, והוא אף עלול להיות בעייתי. "כשאת קונה מוצר שכתוב עליו שהוא עשוי מסיבי במבוק, חייבים להוסיף לתוכו פולימר של פלסטיק, בדרך כלל מלמין, וגם דבק כדי להחזיק את הסיבים יחד". מסבירה ד"ר אילונבסקי.

ליר הקופה בחנות בקניון רמת

כל זה לא אומר שצריך מעכשיו לזרוק בכלי הפלסטיק החד-פעמיים. הפלסטיק לסוגיו, ולא רק חד-פעמי, מייצר שורה ארוכה של בעיות, שכבר נדונו, כמו חלקיקי הפלסטיק שנישאים באוויר ובמים וחדרים לגופנו עם המזון, ויוצרים בעיות שונות בגוף ולא רק לסביבה, כולל הורמונליות; או כלי הפלסטיק החד-פעמיים שחונקים את הנהרות והימים. אלא שבתנאים שבהם הרוב המכריע של האשפה לא ממוחזר, להבדיל ממדינתנו כמו שווייץ או גרמניה, שהמיחזור הוא לחם חוקם, המתכלים יוצרים נזק סביבתי. "הרוב החשוב הוא להוריד את הצריכה של החד-פעמי מכל הסוגים", אומרת ירדן שני-ירדון, מנהלת תחום מייחזור במשרד לאיכות הסביבה.

אין בדיקות בכניסה לארץ
ההבטחות הרשומות על הכלים המתכלים שרכשנו מרשימות: "100% טבעי", "הירוק ביותר", "עלי דקל שנשחר לקר"ק", "מבוק אקולוגי", "מיוצר בעבודת יד", "ללא כימיקלים ותוספים זרים" ועוד. והמכירות עולות. בשופרסל מדווחים על עלייה משמעותית, ברשת מקס סטוק יש אפילו מחסור בגלל הביקוש הרב. עלייה גדולה חווים גם ברשת פעמית סטור. "אם לפני חמש שנים היינו מביאים מכולה אחת לרבעון, היום אנחנו מביאים ארבע מכולות בחודש", אומר רמי שר שלום, המנכ"ל והבעלים. במקביל, מכירות הכלים החד-פעמיים מפלסטיק יורדות ב-30%-35%, כפי שמרונות רוחמה בורר, מנכ"לית רשת "יד-פעמית".

מעבר למודעות הגוברת לצורך להגן על הסביבה, גם למחיר יש משמעות. "המיסוי על כלים חד-פעמיים מפלסטיק גרם לכך שחבילתה של 25 צלחות קשיחות, שעלתה לפני כן 9-8 שקלים בממוצע, עולה היום 14-15 שקלים לפני מבצעים. חבילתה של מתכלים תעלה 17-19 שקלים. המרחק כבר לא גדול", אומר שר שלום. פרופ' עדי וולפסון, מומחה לקיימות במכללה האקדמית להנדרסה סמי שמעון, מתוסכל מזה: "מטרת המס על הפלסטיק הייתה להפחית את השימוש בכל הכלים החד-פעמיים ולעבור לרבי-פעמיים, אבל לואוקום שנוצר נכנסו מי שרוצים להפיק רווח, לא מתכנים את הצמיחה לנטוש את התרבות של לקנות ולזרוק, אלא משחיתים על רצונו להרגיש טוב".

ברשות המסים מתעקשים שגם הכלים החד-פעמיים המתכלים חייבים במיסוי הח' רש של 11 שקלים לק"ג. שר שלום טוען שמדובר בקטגוריה המפטורה מהמס החדש, כי לטענתו אין בה פלסטיק, ושעל היבואן להצהיר שהכלים שהוא מביא אינם מכילים פלסטיק או הוא לא משלם עליהם מסים. גם רוחמה בורר מתר-פעמית מסכימה: "אין עליהם מיסוי".

אלא שבניגוד לדברי שר שלום, המורחים מגלים, לטענתו, שגם בכלים המתכלים העשויים ממבוק, דקל או תירס – בין אם חד-פעמיים ובין אם רבי-פעמיים – מסתתר פלסטיק, והוא אף עלול להיות בעייתי. "כשאת קונה מוצר שכתוב עליו שהוא עשוי מסיבי במבוק, חייבים להוסיף לתוכו פולימר של פלסטיק, בדרך כלל מלמין, וגם דבק כדי להחזיק את הסיבים יחד". מסבירה ד"ר אילונבסקי.

ליר הקופה בחנות בקניון רמת

אוזניות (1) Nothing מתנהלות בשקיפות

חברת Nothing (כן, זה השם) עוררה הרבה ציפיות עם הקמתה על ידי קארל פיי, מי שזכו כדמות הדומיננטית בהקמת "וואן פלוס", מהראשונות שהבטיחו וקימו סמארטפון איכותי במחיר נוח. Nothing בחרה באומץ להשיק דווקא אוזניות אלחוטיות כמוצר הראשון שלה, למרות שהשוק מוצף בכאלה. זה הצליח לה. איכות טובה, עיצוב מרשים, מחיר סביר, ובעיקר שיווק גאוני, עשו את העבודה: האוזניות מוכרות את האיירפודס'פרו של אפל, אבל ייחודן בכך שחלקן הן חתונ, עם ה"זנב" הקטן, שקוף לחלוטין ומאפשר לראות את הרכיבים הפנימיים. הן קלות מאוד (4.7 גרם), מתחממות היטב ובמהירות בחלל האוזן, וגם השימוש פשוט וקל במיוחד: החלקה מעלה/מטה – הגברה/הנמכה; לחיצה כפולה – הפעלה או עצירה; לחיצה ממושכת מיועדת למעבר בין מצבי ביטול הרעשים, ושלוש לחיצות מעבירות את רצועות המוזיקה קדימה או אחורה. כל המחזות, לכל אחת מהאוזניות, ניתנות לתיכונות פשוט באמצעות האפליקציה הנלווית.

את האפליקציה (הפשוטה להפעלה) יש להוריד לפני הקי שור המארטפון. אין צורך בהפעלה: האוזניות מתחילות לנגן אוטומטית כשהן מוכנסות לתוך האוזן, ומפסיקות עם ההוצאה. איכות השמע טובה מאוד לטעמנו, אם כי לא מגיעה לרמות הפרימיום המקצועיות של סוני ובוס למשל. האפליקציה מאפשרת שרת בחירה באקוולייזר בין ארבעה מצבי שמע שונים: מאוון, באס מוגבר, טרבל מוגבר וריבוי מספיק; לא ממש: הגיוני שתרצו לייצר לעצמכם מצב שמע ייחודי אחר, שקולע יותר לטעמכם. במקרה כזה תצטרכו לחפש את האופציה המתאימה בהגדרות השמע בסמארטפון שלכם.

ביטול הרעשים האקטיבי, שאמור ללכוד ולבטל רעשי רקע, כולל שלושה מצבי בחירה לרמת סינון הרעש, שניתנים לשינוי ישירות באפליקציה: מצב קל (Light Mode) לביטול רעשים מתון, מצב מקסימלי (Maximum Mode) לסביבה רועשת, ומצב שקיפות (Transparency Mode), שלמעשה מבטל את הביטול. המצב המקסימלי הצליח להעלים אפילו את צלצול השלח ברלת, אבל אסור להגשים בצפיפות ממנו: אטימה מלאה לרעשים חיצוניים אין פה. לטעמנו, אגב, זה די והותר, אבל מדובר בעניין סובייקטיבי: יש שאוהבים את השקט שלהם מושלם.

אהבנו את תפקוד האוזניות של Nothing בשיווק שניהלנו מרחוב סווא: רעש הרקע כמעט ולא נשמע בצד השני. האחראים לפלא הם שלושה מיקרופונים ועזרים. אלגוריתמים מנתחים את הצלילים בתוך חלקיקי שנייה, ומשווים אותם ליותר ממיליון ציפויים של קול וצליל כדי לבודד רק את הקול שלכם.

אורך חיי הסוללה מצוין: 5.7 שעות האזנה רצופה באוזניות ו-34 שעות בשילוב עם קופסת הטעינה – שגם היא כמובן שקופה. טעינה של 10 דקות בלבד תספיק לכם לשעה של שימוש. ה-Nothing ear (1) אטומות הרמטית למים: העמידות המוצהרת היא לזיעה ולגשם מים בלבד (תקן IPX4). ואיך לא בהגדרות האפליקציה תמצאו את האופציה המתבקשת "מצא את האוזניות שלי". לחיצה על כפתור – והאוזניות הועירה שהתחבאה מתחת לספה תפצח בצפצוף חזק. המחיר: 379 שקל. משתלם.

העוב: עיצוב ייחודי, קלות משקל, נוחות לשימוש, צלילים טובים, מיקרופונים מעולים, חיי סוללה.
הרע: סינון רעשים לא מושלם, חסרה אופציית כיוונון עצמאי לאקוולייזר.

נספח 2

פירסום איגוד ערים דן לתברואה על כלי חד"פ מתכלים

עמוד 43

EN (https://www.hiriya.co.il)

(<https://www.hiriya.co.il/eng>)

ראשי (https://www.rivlin.il) או צלחת חד פעמית מתכלה?

← על כל שאלה תשובה

'%A2%D7%9C_%D7%9B%D7%9C_%D7%A9%D7%90%D7%9C%D7%94_%D7%AA%D7%A9%D7%95%D7%91%D7%94)

← מה עדיף, צלחת חד פעמית מפלסטיק או צלחת חד פעמית מתכלה?

משהו טוב קורה בחירייה
(<https://www.hiriya.co.il>)

(<https://www.wikigov.com/wiki/ChazafelKO6Chazafel>) (חזאפל קו 6 חזאפל קו 6)

הדו"ש של **לנירולטה** שלנו <https://www.lanirultra.com>

(<https://www.hiriya.co.il/eng>)

הזן כתובת אימייל

אמנות אירועים
בחיירה (https://www.hiziv.co.il:7777) וכן

אני מאשר קבלת עדכונים להצעות מכר לדוא"ל הנ"ל

📞 מרכז לחינוך סביבתי: 03-7396633 (03-7396633:tel)

(mailto:visit@hiriya.co.il)visit@hiriya.co.il

פארק waze://?)

ce=ChIJPy6mqdBKHRURyIL1guFKG5U&ll=32.02645500%2C34.82590700 המחזור

חיריה

כביש 4

דרום

בין

מחלף

מסובין

למחל

השבעה,

כניסה

לפארק

tyco

(<http://www.tyco.co.il>)

© כל הזכויות שמורות לאיגוד ערים דן לתברואה

נספח 3

**חוות דעת המומחית ד"ר חגית
אולונובסקי**

עמוד 47

24 יוני 2025

חוות דעת מומחה בנושא השפעות סביבתיות של כלים חד-פעמיים **"מתכלים" בישראל**

לבקשת אורן טייך, שלי טייטלבוים, ועמותת צלול עמותה לאיכות סביבה ע"ר

להלן חוות דעתי המקצועית אודות ההשפעות הסביבתיות של כלים חד-פעמיים "מתכלים" במדינת ישראל וכן ההטעיה הצרכנית הכרוכה בכך.

מטרת חוות הדעת היא לבחון האם כלים חד-פעמיים "מתכלים" הנמכרים ברשתות השיווק השונות במדינת ישראל אכן "מתכלים" לאחר השימוש שנעשה בהם בישראל. בנוסף בוחנת חוות דעת זו את הטענה ששימוש בכלים חד-פעמיים "מתכלים" בישראל הוא ידידותי לסביבה.

כפי שיובא להלן בחוות דעתי, לאחר בחינת כלל הנתונים והמסמכים הרלוונטיים וכן דוגמאות שהוצגו לי לכלים חד-פעמיים "מתכלים" וידידותיים לסביבה כביכול ואריזותיהם, אני יכולה לקבוע באופן נחרץ כי **בישראל כלים חד-פעמיים "מתכלים", אפילו כאלו שעומדים בדרישות התקן האירופאי או תקן מקביל, במיוחד לאחר השימוש ובסוף חייהם, גורמים לנזק סביבתי משמעותי**. הצגת מוצרים אלו כ"מתכלים", ללא אזכור מפורש של התנאים הנדרשים לצורך ההתכלות שלהם בישראל, מהווה **הטעיה של ציבור הצרכנים ומגדילה את הפגיעה בסביבה**.

חוות הדעת להלן מבוססת על הספרות המדעית-מקצועית המעודכנת ביותר בעת כתיבתה, וכן על תקנים ומפרטי בדיקות מעבדה המקובלים בעולם במדינות מפותחות. כל המקורות, מאמרים, דוחות מהספרות המקצועית והפניות נוספות מצוטטים בחוות הדעת כמקובל בתחום – בהערות שוליים.

פרטי ניסיוני המקצועיים השכלתי ותמצית קורות חיים מצורפים להלן בנספח א'.

אני נותנת חוות דעתי זו בכתב במקום עדות בעל-פה, והנני מצהירה כי ידוע לי היטב שלעניין הוראות החוק הפלילי בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט, דינה של חוות דעתי זו כשהיא חתומה על ידי, כדין עדות בשבועה בבית משפט תחת אזהרה.

חתימה

24.6.2025

תאריך

1. חוות הדעת בתמצית

בישראל משווקים כלים חד-פעמיים המוגדרים על-ידי היצרן/היבואן ו/או המשווקים כ-"מתכלים" או "טבעיים", במטרה לשוות למוצרים ערך סביבתי או תועלת סביבתית עבור ציבור הצרכנים שוחרי איכות הסביבה ובכלל. מטרת חוות הדעת היא לבחון האם כלים חד-פעמיים "מתכלים" הנמכרים ברשתות השיווק השונות במדינת ישראל אכן מתכלים לאחר השימוש שנעשה בהם בישראל. בנוסף, בוחנת חוות דעת זו את הטענה ששימוש בכלים חד-פעמיים "מתכלים" הוא "ידידותי לסביבה" כלומר לא מזיק לסביבה, או מועיל לסביבה, בדרך כלשהי.

על בסיס בחינת כלל הנתונים והמסמכים הרלוונטיים כמפורט בחוות דעת זו, וכן דוגמאות שהוצגו לי לכלים חד-פעמיים "מתכלים" וידידותיים לסביבה כביכול ואריזותיהם, אני יכולה לקבוע באופן נחרץ כי **בישראל כלים חד-פעמיים "מתכלים" ובפרט לאחר השימוש ובסוף חייהם, אפילו כאלו שעומדים בדרישות התקן האירופאי או תקן מקביל, גורמים לנזק סביבתי משמעותי**. כלים "מתכלים" גורמים לפליטה משמעותית של גזי חממה: הכלים ה"מתכלים" מתפרקים לפחמן דו-חמצני ולמתאן. כלים חד-פעמיים רגילים אמנם לא מתפרקים אלא נשארים קבורים במטמנה לשנים רבות – אך לפחות לא מוסיפים גזי חממה לאטמוספירה באופן מידתי. גז מתאן המשתחרר מההתפרקות של כלים "מתכלים" הינו גז חממה חזק פי 82.5 מפחמן דו-חמצני ולכן "תורם" תרומה שלילית במיוחד למשבר האקלים. לפיכך, הצגת מוצרים אלו כ"מתכלים" ללא אזכור מפורש של התנאים הנדרשים לצורך ההתכלות שלהם, מהווה הטעיה של ציבור הצרכנים ומגדילה את הפגיעה בסביבה.

כמעט בכל דרכי הטיפול בפסולת בישראל, ובמיוחד בהטמנת הפסולת, נגרם נזק סביבתי כתוצאה מהעדפת הצרכנים את הכלים החד-פעמיים ה"מתכלים" על פני הכלים החד-פעמיים ה"רגילים", מתוך מצג מוטעה כאילו אלה ידידותיים לסביבה. בישראל כ-78% מהפסולת מוטמנת בתנאים שלא מאפשרים "התכלות", לכן שיווק המוצרים תחת ההצהרות "מתכלה" או "טבעי" או "ידידותי לסביבה" מהווה הטעיה של הצרכנים הרוכשים כלים אלו במיטב כספם.

מכאן מסקנתי המרכזית בחוות הדעת: הנזק הנגרם לסביבה מכלים חד-פעמיים "מתכלים" בהשוואה לכלים חד-פעמיים שאינם מתכלים, במציאות הטיפול בפסולת בישראל, הוא גדול יותר. השימוש במוצרים "מתכלים" גורם נזק סביבתי משמעותי יותר מכיוון שרוב הכלים החד-פעמיים, כמו רוב הפסולת הביתית, מגיע בישראל להטמנה.

תוכן עניינים

סעיף	עמוד	תוכן
2	3	הגדרות
3	6	כלים חד-פעמיים מחומר טבעי
4	10	קומפוסטרים ותהליך קומפוסטציה
5	12	תכונת ה"התכלות"
6	17	הנחת עבודה להמשך חוות הדעת
7	17	כלים חד-פעמיים "מתכלים" אינם מתכלים בישראל
8	24	הטעיות הצרכנים והנזקים הסביבתיים הנגרמים מהטעיות אלו
9	27	בחינת ההטעיות על-פי ה"מדריך להצהרות סביבתיות מהימנות"

2. הגדרות

בחוות הדעת אשתמש בהגדרות המקובלות, ולצורך בהירות הדברים אפרט להלן בקצרה את המושגים והמונחים הנדרשים לחוות הדעת.

2.1. פולימר

חומר העשוי ממולקולות ארוכות (שרשראות) המורכבות מיחידות חוזרות – מונומרים. מקובל להגדיר פולימרים שמקורם מהטבע כ"פולימרים טבעיים", אולם ניתן לייצר פולימרים דומים ואף זהים באופן מלאכותי (סינתטי). קיימים סוגים שונים של פולימרים – בהתאם למרכיב העיקרי בהם (המונומר) וכן ניתן לייצר תערובות של פולימרים מסוגים שונים וכך לקבל מוצרים בעלי מגוון תכונות.

2.2. רב-סוכר (פולי-סכריד)

פולימר המורכב משרשראות ארוכות של סוכר, כמו: סיבים תזונתיים, תאית, עמילן, כיטין. מפולימרים כאלו ניתן לייצר חומרים אחרים וכן מוצרים רבים, בהם: נייר, קרטון, צלופן, סוגים רבים של ביו-פלסטיק (ראה בהמשך), וגם חומרים בעלי תכונות נוספות, כמו ניטרולול – חומר נפץ שמיוצר מחומר גלם צמחי פולי-סכרידי. אדגיש כי כל חומר צמחי מורכב משרשראות פולי-סכרידים.

2.3. פלסטיק

בהגדרה הוותיקה, זהו פולימר העשוי ממולקולות שרשראתיות בהן המונומרים הם תוצרי זיקוק של נפט או דלק מאובנים אחר. כיום מקובל להרחיב את ההגדרה ולכלול תחת "פלסטיק" פולימרים מחומרי גלם נוספים, כמו למשל

"ביו-פלסטיק" המיוצר מחומר גלם צמחי מתחדש (ראו בסעיף 2.4 להלן).

2.4. ביו-פלסטיק

ביו-פלסטיק הוא פולימר שחומר הגלם ממנו נוצר לא מבוסס על תוצרי זיקוק נפט, אלא על חומר צמחי מתחדש (קנה סוכר, עמילן תירס וכד'). ניתן לייצר ביו-פלסטיק משרשראות פולי-סכרידים ממקור צמחי וגם משמנים או מיצורים חד-תאיים כמו חיידקים או אצות מיקרוסקופיות.

בארה"ב הגדרת ה"ביו-פלסטיק" רחבה יותר, מבחינת חומרי הגלם שניתן להשתמש בהם: לפי הסוכנות להגנת הסביבה¹ (EPA) ביו-גז שהופק מפסולת, במתקן עיכול אנ-אירובי של פסולת אורגנית (ראו להלן בסעיף 5.4.3), יכול לשמש כחומר גלם ליצירת ביו-פלסטיק. כלומר, על-פי הגדרה זו, ניתן להשתמש בחומר גלם שהופק מפסולת בשביל לייצר ביו-פלסטיק.

באירופה מקובלת הגדרה רחבה עוד יותר של "ביו-פלסטיק" – ראו בסעיף 2.5. להלן.

בישראל לא קיימת הגדרה רשמית או תקן של "ביו-פלסטיק".

2.5. "ביו-פלסטיק" על-פי ההגדרה הרחבה של איגוד הביו-פלסטיק האירופי

באירופה המונח "ביו-פלסטיק" משמש להגדרה של מגוון גדול של סוגי פלסטיק בעלי תכונות שונות ושימושים רבים. בהתאם להגדרה שמוצגת על-ידי איגוד הביו-פלסטיק האירופי², ל"ביו-פלסטיק" יש לפחות אחת משתי התכונות הבאות:

✓ תכונה 1: חומר הגלם ממנו יוצר הוא חומר צמחי מתחדש, או לפחות 20% מחומר הגלם לייצור הפלסטיק הוא חומר צמחי מתחדש.

✓ תכונה 2: הפלסטיק "מתכלה"³ בהתאם לאחד התקנים האירופיים:

EN 13432 – תקן ההתכלות לאריזות.

EN 14995 – תקן ההתכלות למוצרי פלסטיק שאינם אריזות, ובכלל זה כלי אוכל חד-פעמיים.

תקנים אלו מתאימים לאופן הטיפול בפסולת באירופה, כלומר להפרדה של פסולת אורגנית כבר במשקי הבית ("הפרדה במקור") מה שאינו מתקיים בארץ כמעט לחלוטין. באירופה, מוצרי ה"ביו-פלסטיק" העשויים פלסטיק "מתכלה" או פלסטיק ממקור צמחי משתלבים בזרם הטיפול בפסולת אורגנית, וכך מופחת הנזק שהם גורמים לסביבה בגמר חייהם.

אבהיר כבר עתה כי עמידה בתקן האירופי אינה רלוונטית לישראל, כפי שאסביר ואפרט להלן בהמשך חוות הדעת (ראו סעיפים 5.4.1 ו-8 להלן).

¹ <https://www.epa.gov/agstar/how-does-anaerobic-digestion-work>

² <https://www.european-bioplastics.org/about-us/members-membership/>

³ על תכונת ההתכלות ראו סעיף 5 להלן

ברי כי פלסטיק שיש לו את שתי התכונות הללו (ולא רק אחת משניהן) נכלל תחת ההגדרה של "ביו-פלסטיק", ראו להמחשה איור 1.

מכאן, שבאירופה תחת ההגדרה של "ביו-פלסטיק" ניתן לסמן גם את המוצרים העשויים מהחומרים הבאים:

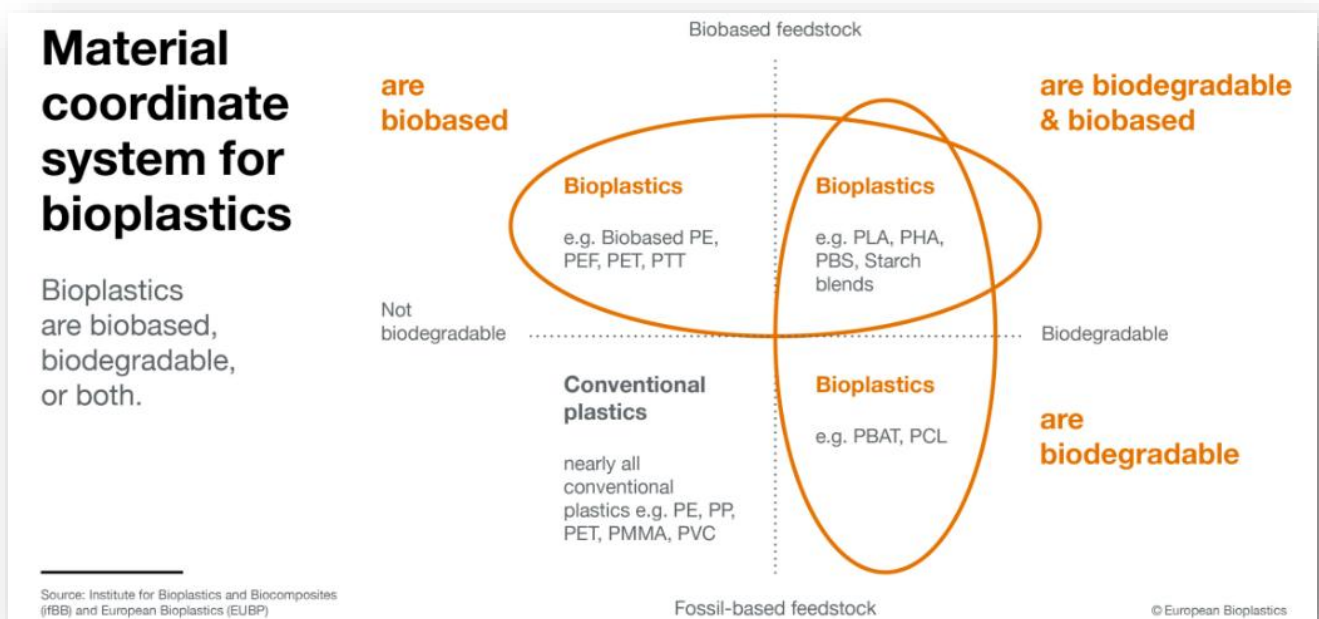
- פלסטיק שמיוצר מ-20% (או יותר) חומר גלם צמחי ו-80% (או פחות) חומר גלם מתוצרי זיקוק נפט, ואינו מתכלה.
- פלסטיק שמיוצר מ-100% חומר גלם מתוצרי זיקוק נפט, ויש לו את תכונת ההתכלות בהתאם לאחד משני התקנים לעיל.

אדגיש כי מן האמור לעיל לא נובע בהכרח כי כלים המיוצרים מביו-פלסטיק הם "מתכלים". לפי ההגדרה המקובלת באיחוד האירופי⁴, אין קשר בין תכונת ההתכלות לבין חומר הגלם ממנו מיוצר המוצר:

כלים המיוצרים מחומר גלם צמחי אינם בהכרח "מתכלים";

מותר לייצר כלי מחומר גלם שרובו מגיע מזיקוק נפט ולכנות אותו "ביו-פלסטיק" על אף שהכלי אינו "מתכלה" בשום דרך ועשוי ממעט מאוד חומר צמחי;

ומותר לכנות מוצר כ"ביו-פלסטיק" למרות שיוצר ללא כל שימוש בחומר גלם צמחי מתחדש, אם יש לו את תכונת ה"התכלות".

איור 1 – מגוון סוגי הפלסטיק שמכונים באירופה "ביו-פלסטיק": בשני הרביעים העליונים מצוינים סוגי פלסטיק מחומר גלם ממקור צמחי; בשני הרביעים הימניים מצוינים סוגי פלסטיק שיש להם את תכונת ה"התכלות". בכתום מסומנים 3 הרביעים שמוגדרים באירופה "ביו-פלסטיק". האיור מאתר איגוד הביו-פלסטיק האירופי⁵.

⁴ <https://www.european-bioplastics.org/bioplastics/>

⁵ <https://www.european-bioplastics.org/bioplastics/materials/>

3. כלים חד-פעמיים מחומר טבעי

באופן כללי יש 2 סוגים של כלים חד-פעמיים המיוצרים מ-100% חומר טבעי:

כלים חד-פעמיים המיוצרים מחומר גלם צמחי שעבר עיבוד משמעותי;

וכלים חד-פעמיים המיוצרים מחומר גלם צמחי שעבר עיבוד מינימלי.

בטווח שבין הכלים שחומר הגלם שלהם עבר עיבוד משמעותי לבין הכלים שחומר הגלם שלהם עבר עיבוד מינימלי, יש כלים שחומר הגלם שלהם עבר עיבוד כלשהו – יותר מעיבוד מינימלי, פחות מעיבוד משמעותי. אין דרך לכמת את רמת העיבוד של חומר הגלם, כיוון שמדובר בחומרי גלם שונים זה מזה ובתהליכי עיבוד שונים מהותית.

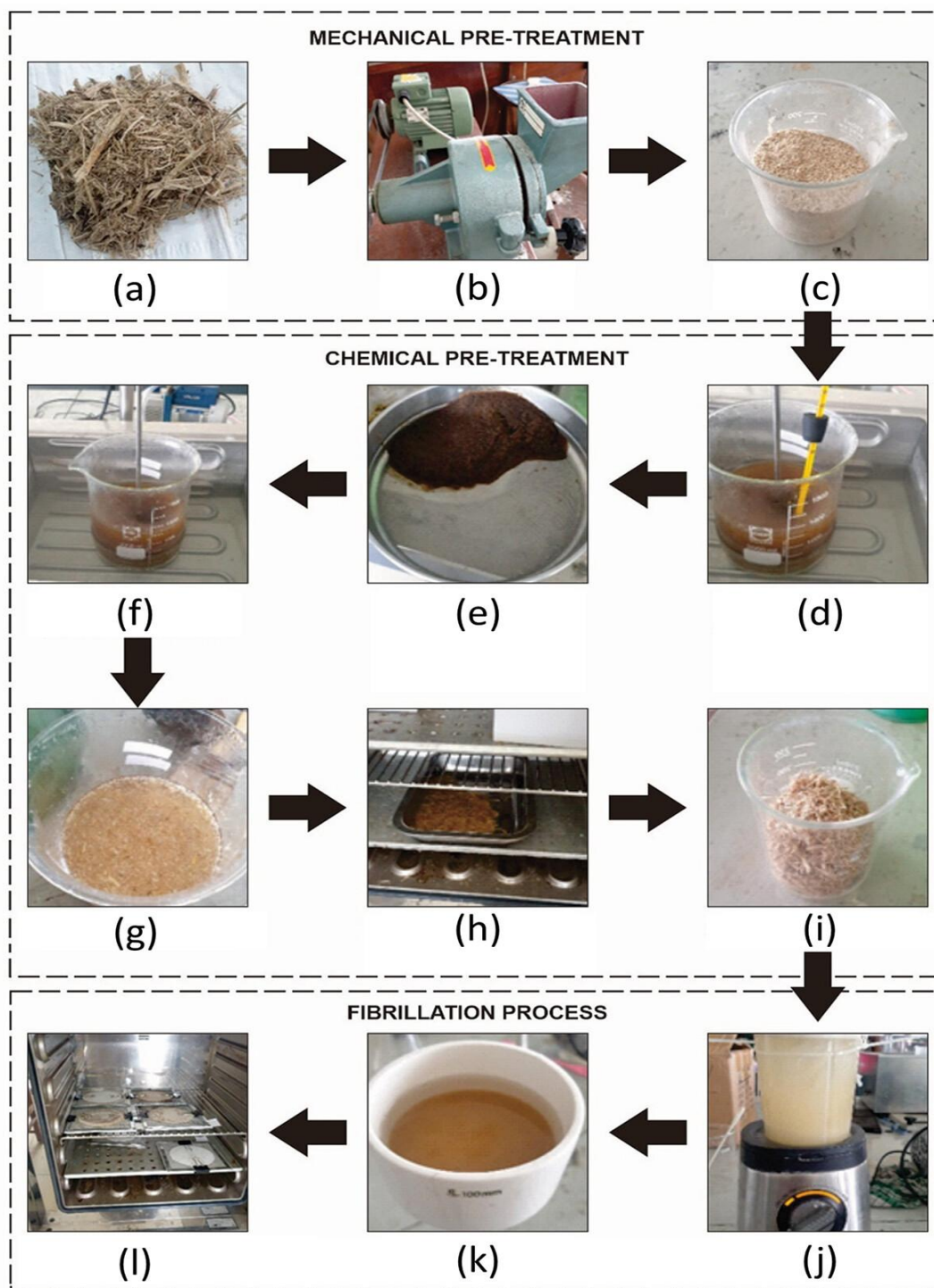
3.1. כלים חד-פעמיים המיוצרים מחומר גלם צמחי שעבר עיבוד משמעותי אלו כלים המיוצרים מפולימרים (פולי-סכרידים) שהופקו בצורה של סיבים קצרים מצמחי כמו קנה סוכר, נבט חיטה, תירס (כולל עמילן תירס), נייר לסוגיו וכד'. מכיוון שחומר הגלם עבר עיבוד משמעותי, יתכן שהכלי החד-פעמי לא יהיה בעל אותן תכונות שהיו לחומר הגלם המקורי. למשל, אם חומר הגלם במקור הינו חומר צמחי בלבד בעל יכולת התכלות בקומפוסטר, **יתכן שהכלי החד-פעמי שיוצר מחומר גלם זה לא יהיה בעל יכולת להתכלות בקומפוסטר – זאת בשל תהליכי העיבוד המשמעותי שעבר.**

מכאן שגם אם כלי חד-פעמי עשוי מ-100% חומר גלם צמחי, אין זה בהכרח כלי חד-פעמי "מתכלה"! אדגיש כי גם אם הכלי עשוי מחומר גלם טבעי/צמחי בלבד, לא ניתן לטעון כי הכלי "מתכלה" רק על סמך התכונות של חומר הגלם. ראו הסבר מפורט באשר לטענת ההתכלות בסעיף 5 להלן. כלי חד-פעמי המיוצר מחומר גלם שעבר עיבוד משמעותי

איור 2 – קנה סוכר לפני תהליך הפקת הסוכר ויצירת השבבים. מקור התמונה: אתר ויקימדיה⁶

יראה שונה משמעותית מחומר הגלם עצמו (ראו איורים 2 ו-3 להלן).

⁶ https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sugarcane_7419.JPG

איור 3 – תהליך ייצור צלחת חד-פעמית מקנה סוכר. האיור מתוך מאמר מחקרי שתיאר פיתוח שיטות לשיפור התכונות הפיזיקליות של צלחות חד-פעמיות המיוצרות מקנה סוכר בלבד.⁷

להלן תיאור של שלבי הייצור בהם הופך חומר צמחי לכלי חד-פעמי, על מנת להמחיש את השינוי בתכונות החומר במעבר מחומר גלם צמחי לכלי חד-פעמי "טבעי":

טיפול הכנה מכאני

חומר הגלם הצמחי המכונה "קנה סוכר" הינו למעשה שאריות החומר הצמחי הנותר כפסולת לאחר תהליך הפקת הסוכר: לאחר הפקת הסוכר מקנה הסוכר, נותר תוצר לוואי מהתהליך (פסולת) המורכב מסיבים באורך של 3-5 ס"מ עם תכולת לחות של 50%. הסיבים מיובשים באוויר הפתוח בשמש כדי להפחית את אחוז הלחות (תמונה a באיור 3) ולאחר מכן נטחנים (b) לקבלת חומר עדין המכיל סיבים באורך ממוצע של 2 מ"מ (c).

טיפול הכנה כימי

לצורך הסרה (פירוק) של הפולי-סכרידים שאינם רצויים להמשך התהליך, הליגנין וההמי-צלולוז, מערבבים את הסיבים הטחונים בתמיסת סודה קאוסטית (NaOH) בטמפרטורה של 80 מעלות צלזיוס למשך שעתיים (d). לטיפול ב- 25 גרם של סיבים נדרש ליטר של תמיסת סודה קאוסטית בריכוז 5%. לאחר מכן מסוננים הסיבים מתמיסת הסודה הקאוסטית ונשטפים באמצעות ערבוב במים מזוקקים למשך שעה בטמפרטורה של 80 מעלות צלזיוס (e-f). הטיפול בסודה קאוסטית והשטיפה במים מבוצעים פעמיים ואז מבוצעות עוד מספר שטיפות במים מזוקקים כדי לוודא היטב שלא נותרו שאריות של סודה קאוסטית בסיבים (g). לאחר מכן מיובשים הסיבים השטופים בתנור בטמפרטורה של 65 מעלות צלזיוס למשך 12 שעות (h).

תהליך פיברילציה

לאחר טיפול ההכנה המכאני וטיפול ההכנה הכימי, הסיבים מעורבבים עם מים למשך 10 דקות בבלנדר במהירות גבוהה (21,000 סל"ד). בתהליך זה הופכים הסיבים ל"נו-סיבי צלולוז" המהווים חומר גלם ליצירת צלחות חד-פעמיות (i-j).

תהליך ייבוש

את הסיבים המעובדים מסננים באמצעות ואקום (k), פורסים לגליונות דמויי קרטון דק ומייבשים בטמפרטורה של 65 מעלות צלזיוס למשך 12 שעות (l).

לתהליך ההכנה הזה יש מחיר סביבתי כלל לא זניח: מים, אנרגיה, חומרים כימיים ועוד. אמנם חומר הגלם הינו 100% חומר צמחי מתחדש – אולם המחיר הסביבתי הכרוך בהפקת חומר הגלם ובייצור הכלי החד-פעמי הינו משמעותי ביותר! כבר בשלב זה, עוד לפני הדיון במחירים הסביבתיים הכרוכים בטיפול סוף החיים (פסולת, הטמנה, קומפוסטציה וכד'), ייצור כלים חד-פעמיים כרוך במחירים סביבתיים גבוהים.

⁷ Wibowo, A., Alandro, D., S. Killian, M., Nugroho, G., N. V. Raghu, S., & Akhsin Muflikhun, M. (2023). Mechanical evaluation and characterization of hybrid sugarcane bagasse microfibrillated cellulose with added filler materials for use as disposable utensils. *Advanced Composite Materials*, 33(1), 1–21. <https://doi.org/10.1080/09243046.2023.2180793>

כלל תהליכי הפקת חומרי הגלם הנ"ל גורמים להשפעות שליליות על הסביבה: צריכת אנרגיה, השקעת חומרים כימיים, שימוש בכמות גדולה של מים נקיים (באיכות של מי שתייה או אפילו מים מזוקקים), פליטת גזי חממה, פליטת מזהמי אוויר, ועוד.

3.2. כלים חד-פעמיים המיוצרים מחומר גלם צמחי באמצעות עיבוד מינימלי אשר, לפי טענת היצרן/היבואן, אינו כולל את רוב תהליכי העיבוד המוזכרים לעיל. חומר גלם ממנו ניתן, בתנאים מסוימים, לייצר כלים כאלו הוא עץ. ככל שלא נעשה שינוי משמעותי בתכונות חומר הגלם, ניתן להתייחס לכלים אלו כחומר אורגני שלא עבר עיבוד, וכאשר כלים אלו נזרקים לפח לאחר השימוש גורלם יהיה בדיוק כמו פסולת גזם או כל פסולת אורגנית אחרת. ראו ניתוח של סוגיית טיפול סוף חיים במוצרים מסוג זה בסעיף 7 להלן.

3.3. כלים חד-פעמיים המיוצרים מחומר גלם צמחי המכונה "עלי דקל" הינם לרוב בעלי מראה "טבעי" מפוספס הנדמה להיות עלה מיובש או דימוי צמחי אחר. אחרים הינם בעלי מראה חלק יותר, בצבעי לבן-שמנת. מבחינת רמת העיבוד, חלק מחומרי הגלם עוברים עיבוד משמעותי בדומה למתואר בסעיף 3.1. לעיל. חלק עוברים עיבוד פחות משמעותי, ויתכן שחלק עוברים עיבוד מינימלי כמתואר בסעיף 3.2. לעיל או מעט יותר מכך.

כאמור, אם הכלי החד-פעמי מיוצר מחומר גלם שעבר עיבוד **משמעותי** – תכונותיו של הכלי דומות לאלו של כלי חד-פעמי שיוצר מקנה סוכר או מכל חומר גלם טבעי אחר שעבר עיבוד משמעותי כמובא לעיל. בסקירה של מחקרים שנערכו על השימוש בחומר גלם מחלקים שונים של עץ הדקל⁸ מפורטות שיטות שונות להפקת סיבים מבסיס העלה וגם מקליפת הפרי (אגוז) – ושילוב של הסיבים הללו, לאחר טיפול מקדים, כחומר גלם לייצור כלים חד-פעמיים.

אם הכלי החד-פעמי מיוצר מחומר גלם שעבר עיבוד **מינימלי** – תכונותיו של הכלי דומות לאלו של חומר הגלם הצמחי, כלומר זהו כלי העשוי מחומר אורגני "טבעי" שכאשר יושלך לפח גורלו יהיה ככל פסולת אורגנית ביתית או גזם. בסעיף 7 בהמשך חוות הדעת מפורט גורלו של כלי חד-פעמי שלאחר השימוש הופך לפסולת בישראל. דוגמה לתהליך ייצור של כלים בעיבוד כמעט מינימלי מתוארת באיור 4: ה"עלים" של צמח הדקל נשטפים היטב, מיובשים ואז באמצעות לחץ פיזי וחימום^{9,10} מעוצבים בצורת כלים חד-פעמיים. **אם** הכלים החד-פעמיים האלו מטופלים **כראוי** (בקומפוסטר תעשייתי, ראו סעיף 4.1.2. להלן) לאחר השימוש, ניתן לייצר מהם קומפוסט הראוי לשימוש כדשן. האיור לקוח ממאמר המסכם מחקר שבדק את תכונות חומר הגלם הצמחי לצורך ייצור כלים חד-פעמיים¹¹.

⁸ Sunny, G., & Rajan, T. P. (2021). Review on Areca Nut Fiber and its Implementation in Sustainable Products Development. Journal of Natural Fibers, 19(12), 4747–4760. <https://doi.org/10.1080/15440478.2020.1870623>

⁹ Kalita, P, Dixit, U S, Mahanta, P, Saha, U K (2008) A novel energy efficient machine for plate manufacturing from areca palm leaf sheath. Journal of Scientific and Industrial Research, 67 (10) <http://nopr.niscpr.res.in/handle/123456789/2250>

¹⁰ R. Nikhil, N. Raahul, N. Sateesh, M. Shivpriyan, Tiffany Clein, Anita Tang, R. Pramod, Design and Development of Solar/LPG powered Areca-nut leaf Plate Press Machine and Areca Leaf Sheath-Solar dryer, Materials Today: Proceedings ,Volume 5, Issue 11, Part 3,2018,Pages 24541-24547, ISSN 2214-7853, <https://doi.org/10.1016/j.matpr.2018.10.251>

¹¹ Mohanty, D.P., Udupa, A., Chandra A R, A., Viswanathan, K., Mann, J.B., Trumble, K.P. and Chandrasekar, S. (2021), Mechanical Behavior and High Formability of Palm Leaf Materials. Adv. Energy Sustainability Res., 2: 2000080. <https://doi.org/10.1002/aesr.202000080>

איור 4 – תהליך עיבוד עלי דקל לכלים חד-פעמיים. מתוך מאמר מחקרי¹².

4. קומפוסטרים ותהליך קומפוסטציה

4.1. **קומפוסטר** (בעברית: מִדְשָׁן) הוא מתקן המשמש להמרת פסולת אורגנית לדשן באמצעות תהליך הקומפוסטציה. בתהליך זה, חיידקים ומיקרו-אורגניזמים נוספים מפרקים את החומרים האורגניים, כמו שאריות מזון, גזם גינה ופסולת חקלאית צמחית, והופכים אותם לקומפוסט (בעברית: דְשׁוֹנֵת). הקומפוסט הוא תערובת עשירה בחומרים מזינים שניתן להשתמש בה כדשן להעשרת הקרקע בחומרי הזנה לצומח.

4.1.2. **קומפוסטר תעשייתי** הוא מתקן המשמש להמרת כמויות גדולות של פסולת אורגנית לקומפוסט. הוא מיועד

¹² Mohanty, D.P., Udupa, A., Chandra A R, A., Viswanathan, K., Mann, J.B., Trumble, K.P. and Chandrasekar, S. (2021), Mechanical Behavior and High Formability of Palm Leaf Materials. Adv. Energy Sustainability Res., 2: 2000080. <https://doi.org/10.1002/aesr.202000080>

לשימוש במפעלים, עסקים גדולים וארגונים שמייצרים כמויות משמעותיות של פסולת אורגנית. הקומפוסטר התעשייתי פועל באמצעות תהליכים מכאניים כמו כתישה, חימום, אוורור וערבוב הפסולת, ומייצר קומפוסט איכותי יחסית תוך זמן קצר יחסית של כמה שבועות. מבנה הקומפוסטר מאפשר תפקוד אופטימלי של מיקרו-אורגניזמים בהם תלוי תהליך הקומפוסטציה ומוודא שתנאי הלחות יהיו בגבולות הרצוי והטמפרטורה תהיה בין 50 ל-70 מעלות צלזיוס לערך, בהתאם לסוג הקומפוסטר התעשייתי. יש קומפוסטרים תעשייתיים שונים מבחינת גודלם או הטכנולוגיות המיושמות בהם, אולם בכולם נשמרים תנאים מבוקרים: טמפרטורה, רמת חומציות (pH) ורמת לחות. התנאים הללו נדרשים לצורך קיום תהליך הקומפוסטציה באופן מיטבי ומהיר יחסית. ראו דוגמה לקומפוסטר תעשייתי "אקודרס" באיור 5.

איור 5 – קומפוסטר תעשייתי "אקודרס" המשווק בישראל. כיום לא מופעל לטיפול בפסולת ביתית אלא לטיפול בפסולת חקלאית ובמספר מקרים גם בפסולת מסחרית. תמונה מעמוד הפייסבוק של אקודרס¹³.

4.1.3. **קומפוסטר ביתי:** מתקן קטן המשמש להמרת פסולת אורגנית לקומפוסט בחצר או בשטח ציבורי-שכונתי. הוא מתאים לשימוש משפחתי או שכונתי, עשוי מפלסטיק, עץ או מתכת, ויכול להיות בנוי במגוון גדלים וצורות כדי להתאים לצרכים שונים. בקומפוסטר ביתי לא נעשים תהליכים מכאניים ממוכנים ולכן כדי להפוך פסולת אורגנית

¹³ <https://www.facebook.com/1787767364771512/photos/a.1892104684337779/2198267373721507/?type=3>

לקומפוסט יש לבצע את אוורור הפסולת באמצעות ערבוב ידני. בהשוואה לקומפוסטר תעשייתי, בקומפוסטר הביתי התנאים אינם מבוקרים וקשה מאוד לשלוט בהם.

ההבדל המובהק ביותר הוא הטמפרטורה: ברוב הקומפוסטרים הביתיים הטמפרטורה הממוצעת נמוכה משמעותית (30-40 מעלות צלזיוס ואף פחות מכך) וקשה לבקרה, לכן תהליך הקומפוסטציה אינו מיטבי ותוצרי הקומפוסטציה נחשבים פחות איכותיים. הסיכוי לכך שכלים חד-פעמיים "מתכלים" אכן יתכלו בקומפוסטרים אלה הוא קלוש.

5. תכונת ה"התכלות"

5.1. מהי "התכלות"?

בהתאם לחוקי הפיזיקה הבסיסיים ביותר, חומר יכול להפוך לאנרגיה או לחומר אחר, אבל לא יכול להעלם מן העולם. לכן "התכלות" (בהקשר של מוצרים חד-פעמיים) אינה מתיימרת להעלים את המוצר אלא להפוך אותו לחומרים שאינם מזיקים לסביבה.

בהתכלות אופטימלית, המוצר יהפוך לאדי מים ולפחמן דו-חמצני. אמנם פחמן דו-חמצני הינו גז חממה, אולם זהו גז חממה חלש יחסית שמיוצר בתהליכים רבים, טבעיים ומלאכותיים.

תוצרים נוספים של "התכלות" של מוצרים חד-פעמיים יכולים להיות חלקיקים קטנים של חומר אורגני או חומר אחר ששימוש בהם כתוסף לקרקע לא פוגע בצמיחה ושגשוג של גידולים חקלאיים או אחרים. נהוג להגדיר את גודלם של החלקיקים הללו כקטן מ-2 מ"מ. תהליך הפירוק של החומר (או לענייננו, כלי חד-פעמי) מתבצע על-ידי בעלי חיים קטנים מאוד (מיקרו-אורגניזמים), ולכן התהליך מכונה "התכלות ביולוגית"¹⁴.

חלק מהמיקרו-אורגניזמים המפרקים את החומר דורשים נוכחות של חמצן כדי לבצע את תהליך הפירוק, ואז מכונה התהליך "**התכלות ביולוגית בתנאים אירוביים**". בהתכלות כזו תוצרי הגלם יהיו פחמן דו-חמצני, מים וביומסה (חומר אורגני).

תהליך חלופי הינו "**התכלות ביולוגית בתנאים אנ-אירוביים**", כלומר ללא נוכחות של חמצן. בתהליך זה התוצרים שונים משמעותית מתהליך התכלות בתנאים אירוביים. פירוט נוסף על סוגי "התכלות ביולוגית" ועל האופנים בהם נעשית התכלות ביולוגית בישראל – ראו בסעיף 5.4. להלן.

5.2. כלי חד-פעמי "מתכלה"

בישראל לא קיימת הגדרה רשמית או תקן שמגדיר מהו כלי חד-פעמי "מתכלה".

את מושג ההתכלות של כלי חד-פעמי מתכלה, עלולים הצרכנים להבין כ-"העלמות", כביכול, כלומר תהליך שבסופו כלי חד-פעמי "נעלם" ואיננו קיים עוד. אולם כאמור לעיל במציאות ובהתאם לחוקי הפיזיקה הבסיסיים לא קיים תהליך כזה: ניתן להפוך חומר לאנרגיה (למשל באמצעות שריפה); ניתן לפרק חומר מוצק למרכיבים כלשהם ואפילו למרכיבים העשויים גזים בלבד. **לא ניתן להפוך חומר (מוצר) ל"כלום"** ולהעלימו מן העולם.

¹⁴ על אחת הדוגמאות שהוצגו לי נכתב "oxo biodegradable" - אולם התכלות oxo הינה פירוק שנגרם על ידי חום, קרינת שמש או חמצן, ללא מעורבות של מיקרואורגניזמים ותוצריו הם חלקיקים קטנים. תהליך זה אינו "התכלות ביולוגית" אלא תהליך שונה לחלוטין. כך או אחרת, בישראל תהליך oxo לא יכול להיחשב "התכלות".

- 59 -

התכלות ביולוגית של מוצר כלשהו **בתנאים אירוביים (בנוכחות חמצן)** מוגדרת כפירוק המוצר על-ידי יצורים חיים קטנטנים (מיקרו-אורגניזמים) עד לקבלת **פחמן דו-חמצני, מים וביומסה (חומר אורגני)**. מוצרים העשויים מפולימרים טבעיים כמו פולי-סכרידיים (סיבים ממקור צמחי), מוצרים העשויים חומר גלם צמחי שעבר עיבוד מינימלי בלבד, ואפילו מוצרים העשויים מפולימרים סינתטיים כמו פלסטיק – כולם יכולים, תיאורטית, לעבור "התכלות" ביולוגית. אולם כדי לממש את תהליך ה"התכלות" המתואר, כל המוצרים, מכל סוגי חומרי הגלם, **חייבים להיות בעלי תכונות ה"התכלות"** בתנאים הכוללים נוכחות של חמצן. בנוסף, תהליך ההתכלות הביולוגית תלוי בנוכחות אוכלוסיית מיקרו-אורגניזמים ספציפית הנמצאת בסביבות מסוימות בעולם. ניתן לייצר סביבות ואוכלוסיות מיקרו-אורגניזמים כאלו לצורך תהליך קומפוסטציה בקומפוסטרים.

חשוב להבהיר כי מוצר "מתכלה" לא יתכלה בכל מקום ובכל תנאי: המוצר יתכלה אך ורק בתנאים הספציפיים הנדרשים להתכלות אותו מוצר¹⁶. התנאים הנדרשים כוללים טמפרטורה, לחות, חמצן, ואוכלוסיית מיקרו-אורגניזמים שכולם מתאימים בדיוק לאותו סוג מוצר "מתכלה". קצב ההתכלות תלוי בתנאים הנ"ל, וככל שהתנאים יהיו קרובים יותר לתנאים האופטימליים – קצב ההתכלות יואץ. בתנאים שאינם אופטימליים, קצב ההתכלות יואט משמעותית עד כדי כך שלא ניתן עוד לכנות את התהליך "התכלות".

התכלות ביולוגית בתנאים של קומפוסטר תעשייתי נחשבת כזו שמייצרת קומפוסט איכותי יחסית, הודות לתנאים האופטימליים המבוקרים בקומפוסטר, ובתנאי שהוכנס לקומפוסטר חומר אורגני בלבד או מוצר "מתכלה" שעומד בתקן ההתכלות הרלוונטי. **אדגיש כי רוב החומר שמוכנס לקומפוסטרים חייב להיות חומר אורגני "טבעי"**; חומרים מתכלים אחרים, כמו פלסטיק "מתכלה", יכולים להוות **אחוזים בודדים בלבד** מתכולת הקומפוסטר בתהליך הקומפוסטציה – אחרת התוצר מתהליך הקומפוסטציה אינו יכול להיות מוגדר כ-"קומפוסט איכותי". אדגיש שוב כי התנאים להתכלות ביולוגית בקומפוסטר חייבים לכלול טמפרטורה מסוימת, אחוז לחות, רמת חומציות ואוכלוסיית מיקרו-אורגניזמים בתמהיל מתאים ליצירת הקומפוסט. תוספת המוצר המתכלה לקומפוסטר חייבת להתבצע כך שלא תהיה פגיעה באף אחד מהתנאים הנדרשים לצורך התכלות מיטבית: הן מבחינת התהליך, הן מבחינת התוצר.

התכלות ביולוגית בתנאים של קומפוסטר ביתי (כפי שהוצג בסעיף 4.1.3 וראו גם בסעיף 5.4.1.2 להלן), גם אם חומרי הגלם שהוכנסו לקומפוסטר מתאימים לתהליך הקומפוסטציה, מייצרת קומפוסט איכותי פחות והסיכוי לכך שכלים חד-פעמיים "מתכלים" יתכלו בו הוא **קלוש**.

5.4.1.1. התכלות ביולוגית בתנאי קומפוסטר תעשייתי (בתנאים אירוביים, כלומר בנוכחות חמצן)

כפי שהוסבר בסעיף 4.1.2. לעיל, קומפוסטר תעשייתי הינו מתקן מכאני בו מתקיימים תנאים אופטימליים לתהליך קומפוסטציה של פסולת אורגנית, בעיקר ערבול המאפשר חדירה של חמצן לתוך הפסולת העוברת את תהליך הקומפוסטציה. לכן קומפוסטר תעשייתי נחשב כפתרון אופטימלי לייצור קומפוסט מפסולת אורגנית. קומפוסט איכותי מוגדר כחומר שניתן להשתמש בו לגידול ולדישון צמחים מסוגים שונים כיוון שהוא מספק חומרי הזנה לצמחים ואין בו חומרים שעלולים לפגוע בגידול הצמחים.

¹⁶ European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, (2021). Biodegradability of plastics in the open environment, Publications Office of the European Union. <https://scientificadvice.eu/advice/biodegradability-of-plastics-in-the-open-environment>

בעולם קיימים תקנים שונים המגדירים מהי "התכלות" של מוצר בתנאים של קומפוסטר תעשייתי. ה"התכלות" בקומפוסטר תעשייתי מחולקת ל-2 שלבים: פירוק פיזי ופירוק ביולוגי. מטרת התקנים להתכלות בקומפוסטר תעשייתי היא להבטיח כי כל מוצר שנכנס לקומפוסטר התעשייתי יחד עם פסולת אורגנית מכל סוג לא יפגע בתוצר התהליך: קומפוסט שיש לו ערך כחומר דישון ומצע לגידול צמחים.

5.4.1.2 התכלות ביולוגית בתנאי קומפוסטר ביתי (בתנאים אירוביים, כלומר בנוכחות חמצן)

כפי שהוסבר בסעיף 4.1.3 לעיל, בקומפוסטר ביתי התנאים אינם מבוקרים ואינם אחידים לאורך עונות השנה (כמעט אין יכולת שליטה על הטמפרטורה בתוכו), לכן לא ניתן לקבוע תקן אחיד להתכלות בקומפוסטר ביתי. הטמפרטורה בקומפוסטר הביתי, לדוגמה, תלויה בעונה ובמיקום הגיאוגרפי ולא ניתן לקיים בכל הקומפוסטרים הביתיים טמפרטורה קבועה כל הזמן ובכל מקום. קומפוסטר ביתי הינו למעשה מתקן המוצב לרוב בחצר בית ומתופעל על ידי בעליו כל אחד בהתאם לשיקול דעתו, יכולתו ורצונו. גם קומפוסטרים קהילתיים המשמשים יותר ממשק בית אחד מוגדרים כקומפוסטרים ביתיים, כיוון שהם מופעלים באותה שיטה ידנית השונה משמעותית מקומפוסטר תעשייתי המופעל באופן מבוקר מכאנית ואלקטרונית.

יש שני הבדלים עיקריים בין תקנים להתכלות בקומפוסטר תעשייתי מול ביתי:

- בדיקת התכלות בהתאם לתקני קומפוסטר תעשייתי נעשית בטמפרטורה של 50-70 מעלות צלזיוס, בהתאם לטמפרטורה שמתקיימת בקומפוסטר התעשייתי. בדיקת התכלות לתקן של קומפוסטר ביתי מבוצעת בטמפרטורה של 20-30 מעלות צלזיוס בלבד.
- משך הבדיקה ארוך יותר בהשוואה לתקני קומפוסטר תעשייתי: בקומפוסטר ביתי "פירוק פיזי" נבדק לאחר 26 שבועות במקום 12, ו"פירוק ביולוגי" נבדק לאחר 12 חודשים במקום 6 חודשים.

מכיוון שיש הבדל משמעותי בטמפרטורות, בלחות ובשאר תנאי מזג האוויר בין אירופה לישראל, יש סיכוי קלוש בלבד שמוצר שנבדק והוכר כ"מתכלה בקומפוסטר ביתי" על-ידי ארגון אירופי אכן יתכלה בקומפוסטר ביתי בישראל. וזאת מבלי לגרוע מהעובדה שבישראל גם כך יש מעט מאוד קומפוסטרים ביתיים.

ראו בענין זה להלן בסעיף 8 ממצאי מחקרים שבחנו מוצרים חד-פעמיים "מתכלים" במדינות אירופה (אריזות וכלי אוכל) בעלי "תו תקן", של אותן המדינות, באמצעות שילובם של המוצרים בתהליך הקומפוסטציה בקומפוסטר ביתי. באופן כללי, ממצאי המחקרים העלו כי **רק כמחצית** מהמוצרים החד-פעמיים בעלי תקן התכלות בקומפוסטר ביתי אכן עברו תהליך התכלות כזה. שאר המוצרים, על אף שהחזיקו בתקן התכלות בעל הכרה בין לאומית כלשהי, לא עברו את תהליך ההתכלות כנדרש בתקן.

"תו תקן" רלוונטי ומתאים רק למדינה בה הוא ניתן: התנאים בין מדינה למדינה, ואף בין אזורים באותה מדינה משתנים משמעותית, לכן תו תקן להתכלות של כלים חד-פעמיים לא תקף במדינה בה התנאים יכולים להיות שונים אפילו במעט.

5.4.2 התכלות ביולוגית בתנאי קומפוסטציה פתוחה

קיימת בישראל שיטה פשוטה ובסיסית לטיפול בפסולת אורגנית – "קומפוסטציה פתוחה". זוהי השיטה הזולה ביותר

לטיפול בכמויות גדולות של פסולת אורגנית, שכן לא נדרש ציוד מיוחד להפעילה: רק כלים מכניים כגון טרקטור דחפור ("שופלי") ושטח קרקע המיועד לטיפול בפסולת. בשיטה זו פורסים את הפסולת האורגנית בערמות פתוחות החשופות לקרינת השמש ולתנאי מזג האוויר המשתנים. בכל מספר ימים או שבועות "הופכים" כל ערימה כדי להכניס חמצן לתוכה ולאפשר פירוק אירובי כמתואר לעיל. אולם בשיטה זו לא מגיע חמצן לכל חלקי הערימה כל הזמן, ולכן חלק מהפירוק מתבצע בתנאים אנ-אירוביים (ראו סעיף 5.4.3. להלן). בישראל, תוצר הקומפוסטציה הפתוחה הינו חומר מוצק שאינו מוגדר "קומפוסט" בשל איכותו הירודה. ניתן להשתמש בתוצר לכיסוי בורות הטמנת פסולת (במקום חול או אדמה) אולם לא לשימוש חקלאי. בישראל קיימים אתרים ספורים לטיפול בשיטה זו המטפלים בכ- 10% מהפסולת בישראל שהיא פסולת אורגנית שהופרדה במתקני מיון פסולת מתוך פסולת ביתית מעורבת¹⁷. בשל איכות ירודה מאוד של תוצר התהליך, שאינו נחשב "קומפוסט" ולא מתאים לשימוש חקלאי, **פירוק של כלי חד-פעמי "מתכלה" בקומפוסטציה פתוחה בישראל אינו יכול להיחשב "התכלות"**.

5.4.3. התכלות ביולוגית בתנאים אנ-אירוביים (ללא חמצן)

במקרים רבים מטופלת פסולת אורגנית בתנאים בהם לא קיימת נוכחות של חמצן במידה מספקת ליצירת תהליך התכלות כמתואר בסעיף 5.1. לעיל. תנאים אלו נקראים "אנ-אירוביים", ובמדינת ישראל יש 2 תהליכי "התכלות" אנ-אירוביים הרלוונטיים לעניינו:

תהליך ההטמנה במטמנות – בתהליך זה נדחסת הפסולת למצב בו אין די חמצן לצורך פירוק אירובי. בתנאים אלו, מוצר "מתכלה" מתפרק לחומר מוצק או נוזל, ולגזים: פחמן דו-חמצני ומתאן, שניהם גזי חממה מזיקים. אדגיש כי מתאן הוא גז חממה חזק במיוחד ולכן נחשב כמזיק במיוחד לסביבה ומאיץ את תהליך שינוי האקלים. גם כלי חד-פעמי "מתכלה", שנבדק ועומד בתקני ההתכלות המחמירים ביותר בעולם, כאשר יגיע למטמנה וישהה בתנאים בהם אין חמצן הדרוש לתהליך ההתכלות, יתפרק רובו לפחמן דו-חמצני ולמתאן. תהליך ההתפרקות של כלי חד-פעמי במטמנה אינו "התכלות" כיוון שנוצר, בין היתר, גם גז מתאן שמשתחרר לאטמוספירה.

לפיכך לא ניתן להגדיר תהליך פירוק של כלי חד-פעמי "מתכלה" במטמנה כ"התכלות"!

תהליך "עיכול אנ-אירובי" – תהליך זה מבוצע במיכל סגור בטמפרטורה מבוקרת. ה"עיכול" הוא פירוק של חומר אורגני (הנמצא בתוך רטוב, כלומר מפוזר בתוך מים – כמו בוצת שפכים או פרש בעלי-חיים) שהופך לגז בתוך מיכל אטום המונע יציאה של הגז לאטמוספירה. תהליך העיכול מבוצע בטמפרטורה מבוקרת המתאימה למיקרו-אורגניזמים הספציפיים המבצעים את פעולת העיכול, תוך כדי ערבוב של הנוזל לצורך פיזור מיטבי של חומר הגלם והמיקרו-אורגניזמים המפרקים אותו. בתנאים אלו מיוצר מהפסולת האורגנית גז הנאסף ומשמש לייצור אנרגיה – בעיקר גז מתאן. מוצר המיועד להתכלות בתנאים **אירוביים** (בהתאם לתקנים הקיימים בעולם) עשוי "להתכלות" גם **בתהליך עיכול אנ-אירובי**, אולם תהליך ההתכלות תלוי בתנאים הסביבתיים: תנאים אלו יקבעו את אופן ההתכלות, משך ההתכלות ותוצרי תהליך ההתכלות של אותו מוצר ספציפי. אם התנאים יהיו אופטימליים, תהליך ההתכלות עשוי למנוע נזק נוסף לסביבה, אולם במדינת ישראל יש מעט מאוד מתקני עיכול אנ-אירובי המטפלים בעיקר בתוצרי מכוני טיהור שפכים ופסולת חקלאית ממשקי בעלי-החיים, וכמעט לא מטפלים בפסולת אורגנית ממקור ביתי או אחר. **בפועל, מתקנים אלה אינם משרתים כלל את הטיפול בזרם האשפה הכללי בישראל ולכן אין להביאם בחשבון**

¹⁷ הערכה מבוססת על הנתונים מתוך: אסטרטגיה למשק פסולת בר קיימא 2021-2030, המשרד להגנת הסביבה, ישראל.

כמסלול טיפול מקובל בפסולת הנדונה – כלים חד-פעמיים "מתכלים".

6. הנחת עבודה לצורך הדיון בחוות דעת זו

מסקירת הספרות המדעית הרלוונטית עולה שמחקרים מדעיים רבים בדקו את מידת ההתכלות של מוצרים חד-פעמיים "מתכלים" העשויים מפולימר כלשהו – ממקור צמחי או מתוצרי זיקוק נפט, או תערובת של פולימרים מסוגים שונים, כולל פולי-סכרידים כמו קנה סוכר, תירס ואחרים. במחקרים נבדקו מוצרים שנטען לגביהם כי הם עומדים באחד מתקני ההתכלות הרשמיים ושאינם רשמיים. על המוצרים שנבדקו הוצהר כי הם עומדים בתקן התכלות. חלק גדול מהמחקרים מצאו שהטענות לא היו מבוססות והמוצרים התכלו באופן חלקי בלבד או בכלל לא התכלו.^{18 19} אדגיש כי בדיקות ההתכלות בוצעו בתנאים המפורטים בתקן ההתכלות הרלוונטי: מוצרים חד-פעמיים בעלי תקן התכלות בקומפוסטר תעשייתי נבדקו בתנאים הקרובים ככל הניתן לקומפוסטר תעשייתי; מוצרים בעלי תקן התכלות בקומפוסטר ביתי נבדקו בתנאים הקרובים ככל הניתן לקומפוסטר ביתי. **רוב המוצרים שנבדקו לא התפרקו באופן מלא בהתאם לנדרש בתקן.**

בחוות דעת זו לא אסקור את ממצאי המחקרים הללו, על אף היותם רלוונטיים למשמעותה של טענת ההתכלות מבחינת הצרכנים בארץ ובעולם, זאת כיוון שלצורך מיקוד הדיון בחוו"ד זו בלבד, ומבלי שנבדקה אמיתות הטענה, אצא מנקודת הנחה כי כל הכלים החד-פעמיים הנמכרים בארץ, אודותיהם הוצהר כי הם עומדים באחד מתקני ההתכלות, אכן עומדים בתקן התכלות כלשהו כפי שהוצהר מטעמם.

עם זאת אדגיש כי העמידה בתנאי ההתכלות מתייחסת ליכולת ההתכלות באותן המדינות בלבד בהתאם לאופן הטיפול בפסולת באותן המדינות, ותלויה בקיומם של התנאים המתאימים בפועל. בישראל, תנאים אלו כמעט לא קיימים וכפי שאפרט בסעיף 7 להלן – שוללים את האפשרות המעשית ל"התכלות" של כלים חד-פעמיים המשווקים כ"מתכלים".

7. כלים חד-פעמיים "מתכלים" אינם מתכלים בישראל

כאמור, מטרת חוות הדעת היא לבחון האם כלים חד-פעמיים "מתכלים" הנמכרים ברשתות השיווק השונות במדינת ישראל אכן מתכלים לאחר תום השימוש שנעשה בהם בישראל. כפועל יוצא מכך בוחנת חוות דעת זו את הטענה ששימוש בכלים חד-פעמיים "מתכלים" הוא "ידידותי לסביבה", כפי שנטען והאם הם מתכלים כפי שנכתב עליהם.

לצורך הערכת ההשפעה הסביבתית, אפרט את כל תרחישי "סוף החיים" ("End of Life") של כלי חד-פעמי "מתכלה" בישראל ואסביר מהו גורלו של כלי חד-פעמי "מתכלה" בכל תרחיש, ומהן ההשפעות הסביבתיות העיקריות.

אציין כי נכון להיום (אמצע שנת 2025), לא קיים בישראל סקר פסולת רשמי של הרשויות האחראיות, עליו ניתן להסתמך כדי להעריך את כמויות הכלים החד-פעמיים ה"מתכלים" המושלכים לאשפה בכל אחד מזרמי הטיפול (פח

¹⁸ Choe Shinhyeong, Kim Yujin, Won Yejin, Myung Jaewook (2021) Bridging Three Gaps in Biodegradable Plastics: Misconceptions and Truths About Biodegradation. Frontiers in Chemistry, 9 <https://doi.org/10.3389/fchem.2021.671750>

¹⁹ G. Cazaudehore, R. Guyoneaud, P. Evon, L. Martin-Closas, A.M. Pelacho, C. Raynaud, F. Monlau, Can anaerobic digestion be a suitable end-of-life scenario for biodegradable plastics? A critical review of the current situation, hurdles, and challenges, Biotechnology Advances, Volume 56, 2022, 107916, ISSN 0734-9750, <https://doi.org/10.1016/j.biotechadv.2022.107916>.

ירוק, פח כתום, פח כחול, פח חום)²⁰ בסוף חיי המוצר.

בהסתמך על הנתונים שפורסמו במסמך "אסטרטגיה למשק פסולת בר קיימא 2020-2030"²¹ על ידי המשרד להגנת הסביבה (ראו להלן טבלה מס' 1 מתוך המסמך), ניתן להעריך את "התמונה הגדולה" של הטיפול בכלי חד-פעמי "מתכלה" לאחר השימוש בו בישראל כדלקמן²²:

- ✓ **הרוב המוחלט של הכלים החד-פעמיים בהם נעשה שימוש יגיע להטמנה – מעל 90%, ויתכן שאף הרבה יותר (ראו סעיף 7.6. להלן);**
- ✓ **כמות לא ידועה (אולם קטנה מאוד) תגיע למתקני קומפוסטציה פתוחה (ראו סעיף 5.4.2 לעיל וכן סעיף 7.7. להלן);**
- ✓ **כמות כמעט אפסית תגיע למתקני עיכול אנ-אירובי (ראו סעיף 5.4.3. לעיל);**
- ✓ **וכמות קטנה מאוד מועברת כיום למפעל RDF בו מופרדת הפסולת היבשה שיש לה ערך קלורי גבוה (בעיקר פלסטיק לסוגיו, טקסטיל, נייר וקרטון), מיובשת, נגרסת ונשלחת לשריפה כמקור אנרגיה במפעל המלט "נשר"²³.**

מוצג 16 – סיכום כמות הפסולת לפי אופן הטיפול (נתוני 2018)

סוג הטיפול	כמות מטופלת שנתית (טון)	כמות מטופלת שנתית (אחוזים)	הנחות עבודה
הטמנה	4,525,837	78%	נתוני הטמנה בפועל מהמשרד (לפי מטמנות); הטמנה ישירה ופסולת להטמנה ממפעלי מיון - 4.3 מיליון טון; הטמנה של שאריות מפעלי מחזור – 31 אלף; הטמנה של 1/3 מהחומר שהועבר לטיפול אורגני – 175 אלף
מועבר למחזור	806,728	14%	קרטון, נייר, פלסטיק, גזם, זכוכית, מתכת, אחר (אלקטרוניקה, שמן, צמיגים, טקסטיל)
טיפול בפסולת אורגנית ורקבובית	348,849	6%	כשליש מהחומר מועבר להטמנה, כשליש מתאדה וכשליש הוא חומר אורגני מיוצב ביולוגית
יצירת RDF	126,000	2%	מפעלי נשר
סך הכול	5,801,414	100%	

²⁰ פח ירוק – אשפה להטמנה, פח כתום – אריזות על פי חוק האריזות (תאגיד "תמיר"), פח כחול – פסולת נייר, עיתונים, קרטון דק וכד', פח חום – פסולת אורגנית ביתית ברשויות מקומיות בהן קיים איסוף כזה – מתבצע ברשויות בודדות בלבד ברחבי הארץ.

²¹ אסטרטגיה למשק פסולת בר קיימא 2020-2030, המשרד להגנת הסביבה, ישראל.

²² ההערכה מבוססת גם על שיחה עם ד"ר יואב לינדמן, מנהל תחום פיתוח תשתיות פסולת ארצי במשרד להגנת הסביבה. השיחה נערכה בטלפון בתאריך 1.7.24.

²³ פסולת שלא ניתנת למיחזור בתשתיות הקיימות היום בישראל יכולה להוות משאב ולהחליף, בתנאים מסויימים, שריפה של דלקי מאובנים כמקור לאנרגיה. הדבר מבוצע במפעל RDF שהוקם באתר הטיפול בפסולת של גוש דן בחיירה. מהפסולת המועברת מופרדת הפסולת האורגנית הרטובה, והפסולת היבשה המכילה בעיקר פלסטיק ונייר מיובשת, נגרסת ומועברת לשריפה בכבשני הענק של מפעל המלט "נשר" ברמלה. כך נחסך יבוא של פט-קוק (דלק מאובנים חצי מוצק, מעין זפת או פחם רך מאוד) ובעיקר נחסכת הטמנה של פסולת באמצעות הפיכתה למקור אנרגיה. ראו פירוט באתר האינטרנט של [חירייה](#). בכל מקרה מדובר באחוז זניח – 2% בלבד מסך הפסולת המטופלת בישראל ובכל מקרה מדובר בפסולת המטופלת באיזור גוש דן בלבד.

טבלה 1 – כמויות הפסולת שטופלה בישראל בשנת 2018 ואופן הטיפול בה, מתוך המסמך "אסטרטגיה למשק פסולת בר קיימא 2021-2030 שפורסם על ידי המשרד להגנת הסביבה (ראה לעיל בה"ש מס' 21)

7.1. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" שנזרק לפח הירוק?

הרוב המוחלט של הכלים החד-פעמיים ה"מתכלים" שנזרקו לפח הירוק לאחר השימוש יגיע להטמנה – מעל 90%, ויתכן שאף הרבה יותר. הטמנת הפסולת המעורבת המכילה פסולת אורגנית, פסולת שאינה אורגנית וכן כלים חד-פעמיים "מתכלים" גורמת לפליטות גזי חממה ובעיקר מתאן – כפי שאפרט בסעיף 7.6 להלן;
כמות לא ידועה (אולם קטנה מאוד) תגיע למתקני קומפוסטציה פתוחה (ראו סעיף 5.4.2 לעיל וכן סעיף 7.7 להלן). כיוון שהפסולת ה"אורגנית", ובכלל זה חלק מהכלים החד-פעמיים ה"מתכלים" סוננו החוצה מפסולת מעורבת, המכילה שברי זכוכית ופלסטיק ומזהמים רבים, לא ניתן להשתמש בתוצר הקומפוסטציה לכל שימוש הקשור לדישון צמחים.

7.2. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" שנזרק לפח הכתום (זרם האריזות תאגיד ת.מ.י.ר)?

כלי חד-פעמיים מכל הסוגים, לרבות "מתכלים", אינם נחשבים "אריזה" כהגדרתם בחוק האריזות, ולכן לא אמורים להיזרק לפח הכתום. חלק מהציבור טועה ואף מוטעה לחשוב שניתן להשליך כלים חד-פעמיים "מתכלים" לפח הכתום (בחלק מהמוצרים שבדקתי אף נכתב כך **במפורש** על גבי האריזה, על אף שהכלים שהוצגו לי לא היו "אריזה").

כלי חד-פעמי "מתכלה" שמושלך לפח המיועד לאריזות (הפח הכתום) יגיע למתקן מיון של תאגיד ת.מ.י.ר, ושם יטופל באחת משתי הדרכים:

א) אם הכלי החד-פעמי יזוהה כמוצר שאינו אריזה, הוא ימויין הצידה כפסולת כללית ויועבר להטמנה כמו רוב הפסולת בישראל, אבל הדרך "העוקפת" שעשה המוצר דרך הפח הכתום עד להטמנה ארוכה יותר וכרוכה בנזק סביבתי נוסף;

ב) אם הכלי החד-פעמי לא יתגלה (כי הוא נראה עשוי מפלסטיק), הוא עלול להתמיין לזרם המיחזור של פלסטיק ולהגיע למפעל מיחזור. לפי תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר.²⁴, שילוב של כלי חד-פעמי "מתכלה" בתהליך המיחזור של פלסטיק **פוגע** בתהליך המיחזור. הכנסה של חומר שאינו פלסטיק אלא חומר ממקור צמחי, גם אם מדובר במקור בחומר גלם 100% טבעי / צמחי / מתחדש, פוגע בתהליך המיחזור של הפלסטיק. לתהליך מיחזור הפלסטיק אמורים להכניס רק מוצרים העשויים מפולימרים סינתטיים ולא מפולימרים מסוג פולי-סכרידים. **במקרה כזה יגרם נזק ודאי לסביבה:** תהליך מיחזור פלסטיק נחשב לכזה המועיל לסביבה, וכל פגיעה בתהליך או בתוצר התהליך מהווה פגיעה בסביבה.

7.3. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" שנזרק לפח הכחול (מיחזור נייר)?

לעיתים קורה שכלי חד-פעמי "מתכלה" שלא נראה דומה לפלסטיק אלא נראה ומרגיש כמו נייר או קרטון דק – למשל, כוסות חד-פעמיות לשתייה חמה – המושלכות לפח הכחול מתוך מחשבה (שגויה) שניתן למחזר אותן יחד עם

²⁴ מידע שנמסר בע"פ משרון שלו, מנהלת חדשנות וקיימות, תמיר - תאגיד המיחזור האריזות בישראל, בכמה הזדמנויות. בנוסף ראה גם את אתר תאגיד המיחזור ת.מ.י.ר בכתובת: <https://b.tmir.org.il/how-to/why-is-it-important-to-recycle>

מוצרי נייר יגרמו לנזק לתהליך המיחזור. כמובן שאין שום תועלת בהכנסת מוצר שאינו עשוי מנייר לתהליך מיחזור של נייר. יתכן שאף יגרם נזק לתהליך מחזור הנייר בשל תכולת חומרי גלם שאינם נייר. **בכל מקרה מוצרים כאלה לא יתכלו בשום דרך בזרם זה.**

7.4. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" שנזרק לפח החום (פסולת אורגנית מופרדת במשקי הבית)?

למיטב ידיעתי ברשויות מקומיות בודדות בלבד מפרידים פסולת במקור – כלומר הפרדה של הפסולת האורגנית לפח חום הנאסף בנפרד מהפסולת הכללית. הפסולת האורגנית שהופרדה לפח החום אמורה להישלח לטיפול בפסולת אורגנית, או למתקן עיכול אנ-אירובי או לקומפוסטר תעשייתי. אם כך נעשה, ואם הכלים החד-פעמיים אכן הושלכו לפח החום, בהנחה שהפחים החומים פונו לאתרים בהם מטופלת הפסולת האורגנית כנדרש, אזי לא נגרם נזק נוסף לסביבה כתוצאה מהטיפול בפסולת זו. אולם כאמור זהו גורלם של אחוז זעום עד אפסי של הכלים החד-פעמיים ה"מתכלים". יוער כי קיים חוסר ברמה האזורית והלאומית בתשתית הנדרשת לטיפול בפסולת זו, ראה לענין זה הודעת מ"א משגב מחודש דצמבר 2024.²⁵

7.5. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" שמושלך לסביבה?

אעיר כי לא ניתן לדעת בוודאות את שיעור הכלים החד-פעמיים ה"מתכלים" שמתפזרים בסביבה לאחר השימוש, כלומר כאלה שמוצאים את דרכם לשטחים הפתוחים, צידי דרכים וכד', ולא לזרמי האשפה המוסדרים, אולם בסבירות גבוהה תופעה זו מתרחשת בהיקפים לא מבוטלים. הערכתי זו מבוססת על מחקרים^{26,27} שעוקבים אחר כמויות וסוגי הפסולת שנמצאת בחופי הים בישראל. במחקרים נמצא כי כלים חד-פעמיים מהווים כ-שליש מהפסולת הנמצאת בחופי ישראל. אפשר להניח כי באשר לכלים חד-פעמיים המתפזרים בסביבה, שיעור הכלים ה"מתכלים" מתוך כל הכלים החד-פעמיים דומה לשיעור הכלים המתכלים הנמכרים בישראל מסך כל הכלים החד-פעמיים.

כלי חד-פעמי "מתכלה" שמושלך – בניגוד לחוק – בסביבה הפתוחה, לא יתכלה ולא יעלם. כדי להתכלות, יש צורך בתנאים ספציפיים (לחות, טמפרטורה וכו', כאמור לעיל). התנאים בסביבה הפתוחה משתנים מאוד בזמן ובמרחב, ואינם דומים כלל וכלל לתנאים המבוקרים הנדרשים להתכלות. למשל, כדי להתכלות, המוצר חייב להיות במגע עם מוצרים או חומרים אחרים שכבר נמצאים בתהליך התכלות, וחייבת להיות נוכחת בסביבה המיידית של המוצר אוכלוסיית מיקרו-אורגניזמים ייחודית וספציפית. כל אלו לא נמצאים בסביבה הפתוחה.

כלי חד-פעמי "מתכלה" שיושלך לסביבה הפתוחה כאמור לא יתכלה, ולא יתרום דבר וחצי דבר לאיכות הסביבה. נהפוך הוא! נזק לסביבה נגרם כשהכלי החד-פעמי ה"מתכלה" מתפורר תחת קרינת השמש לחלקיקים בעלי פוטנציאל נזק לאדם ולסביבה, ובפועל יכלך את סביבתו.

²⁵ <https://www.misgav.org.il/%D7%94%D7%A4%D7%A1%D7%A7%D7%AA-%D7%A4%D7%99%D7%A0%D7%95%D7%99-%D7%A4%D7%97%D7%99%D7%9D-%D7%97%D7%95%D7%9E%D7%99%D7%9D-%D7%91%D7%9E%D7%A9%D7%92%D7%91/>
²⁶ פסטרנק ג, שפניר א, אריאל א וצביאלי ד. 2020. שינויים בהרכב פסולת הפלסטיק בחופי הים התיכון של ישראל בשנים 2012–2018. אקולוגיה וסביבה 11(3).

²⁷ Pasternak G, Zviely D, Ribic CA, et al. 2017. Sources, composition and spatial distribution of marine debris along the Mediterranean coast of Israel. *Marine Pollution Bulletin* 114: 1036-1045.
<https://doi.org/10.1016/j.marpolbul.2016.11.023>

עבור כלל הכלים החד-פעמיים ה"מתכלים" שנזרקים לפח כלשהו ולא מתפזרים בסביבה, אציג להלן ניתוח של ההשפעות הסביבתיות בכל אחד מטיפולי סוף החיים ("מתקני קצה") בישראל:

7.6. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" שמגיע למטמנה?

כאמור לעיל, כאשר הפסולת מוטמנת במטמנות (לרוב בזרם הפחים הירוקים), אין חמצן שיכול לאפשר תהליך "התכלות". מפעילי המטמנות חייבים לדחוס את הפסולת ככל הניתן, על מנת לחסוך בנפח האחסון המוגבל. בנוסף, למניעת מפגעים סביבתיים, המפעילים מחויבים לכסות את הפסולת בשכבת אדמה, עפר או חומר דומה אחר, ולהדק היטב כדי למנוע זליגה של פסולת החוצה מתא ההטמנה.

דווקא חומרי הגלם והתכונות של המוצר שבגינן הוא מכונה על-ידי היצרנים והמשווקים "מתכלה" הם שהופכים את המוצר למזיק במיוחד במסלול ההטמנה אליו מופנית, כאמור בטבלה 1 לעיל, רוב הפסולת בישראל (78%). כאשר כלי חד-פעמי "מתכלה" מוטמן בתנאים אנ-אירוביים (ללא חמצן, ראו פירוט בסעיף 5.4.3. לעיל) ולא מטופל בתנאים הספציפיים הנדרשים להתכלות, תוצרי הפירוק הם גזי חממה חזקים: פחמן דו-חמצני ומתאן²⁸. בשל מאפייניו של תהליך ההטמנה בישראל, רוב מוחלט של הגזים שהינם גזי חממה חזקים מתפזר באטמוספירה ללא טיפול מסודר או איסוף. גם כלים חד-פעמיים "מתכלים" המיוצרים מחומר טבעי ללא תהליכי עיבוד (או בתהליכי עיבוד מינימלי), כמו מזלגות מעץ או צלחות מעלי דקל, יתפרקו במטמנה באופן דומה – כמו פסולת אורגנית וכמו שאר המוצרים ה"מתכלים", גם תהליך הפירוק של כלים אלו ייצר גזי חממה חזקים תוך גרימת נזק לסביבה.

מתאן (CH_4) הוא גז חממה בעל השפעה חזקה ביותר. על פי הפאנל הבין לאומי למשבר האקלים של האו"ם (ה-IPCC), כשליש מההתחממות הגלובלית שנצפתה עד כה נגרמה ממתאן. פוטנציאל ההתחממות הגלובלית (GWP) של מתאן לטווח של 20 שנה הוא פי 82.5 מזה של פחמן דו-חמצני, כלומר פליטות טון מתאן שקולה לפליטת 82.5 טונות פחמן דו-חמצני²⁹.

אחזור ואדגיש: כאשר כלי חד-פעמי "מתכלה" בתנאים בהם הוא אמור להתכלות – בקומפוסטר בתנאים ספציפיים מבוקרים – לא נוצר גז מתאן! פליטת מתאן לאטמוספירה, הנגרמת מ"התכלות" של כלי חד-פעמי "מתכלה" במטמנה היא נזק סביבתי מוכר ומוכח ואין "תועלת" סביבתית במוצר הגורם לפליטת מתאן לאטמוספירה. נהפוך הוא – הוא מגדיל את הנזק הסביבתי!

איסוף הגז מהמטמנה מתחיל רק לאחר סיום ההטמנה בתא שטח מוגדר. כאמור, עד אותו שלב, המוצר ה"מתכלה" שהוטמן בתא השטח מייצר עם התפרקותו, בין היתר, גזי חממה אשר מפעפעים למעלה ומתפזרים באטמוספירה. תהליך הפליטה של גזי חממה מהמוצר "המתכלה" במטמנה אורך מספר שבועות או חודשים בודדים לאחר ההטמנה. תהליך ההטמנה בתא שטח אורך מספר חודשים רב, וגם לאחר סיום ההטמנה תהליך האיטום ואיסוף הגז לא מבוצע מיד כך שבמשך כל תקופת ההפעלה של תא ההטמנה, ועד סיום ההטמנה והתקנת צינורות איסוף הגז, נפלט גזי חממה לאטמוספירה. באתר דודאים, למשל, בו מוטמנת פסולת של כמיליון תושבים (מאזור אשדוד ודרומה עד מצפה

²⁸ Danbee Park, Hojae Lee, Wangyun Won, Unveiling the environmental gains of biodegradable plastics in the waste treatment phase: A cradle-to-crave life cycle assessment, *Chemical Engineering Journal*, Volume 487, 2024, 150540, ISSN 1385-8947, <https://doi.org/10.1016/j.cej.2024.150540>

²⁹ <https://magazine.isees.org.il/?p=53243> אסטרטגיית מתאן – המפתח לאיפוס פליטות גזי החממה

רמון), איטום תא ההטמנה ותחילת איסוף הגז מתבצע **לאחר שנתיים מסיום ההטמנה**^{30,31}.

בין תוצרי הפירוק של כלי חד-פעמי "מתכלה" שהוטמן במטמנה יתכן שיהיו גם מינרלים או חומרים מוצקים אחרים. אם הכלי היה מתפרק בקומפוסטר תעשייתי, אז תוצרי הפירוק המוצקים היו יכולים להיות חלק מקומפוסט ולשמש לגידול צמחים. **אולם מאחר שהפירוק מתבצע בסביבת פסולת מעורבת, לא ניתן להשתמש בתוצרי הפירוק המוצקים לשום שימוש, והם יישארו קבורים במטמנה לשנים רבות.**

לסיכום, הטמנה של כלי חד-פעמי "מתכלה" במטמנה בישראל מביאה לתוצרים מזיקים לסביבה. כלי חד-פעמי **שאינו "מתכלה"** (פלסטיק רגיל, "קל-קר" וכד') אמנם יישאר טמון במטמנה במשך שנים רבות – עשרות שנים, אולי אפילו מאה שנים ויותר – אולם הנזק לסביבה יהיה קטן יותר, שכן גזי חממה נחשבים היום לאיום הסביבתי החמור ביותר מבחינה גלובלית, ושינוי האקלים הנגרמים בשל הצטברות גזי החממה באטמוספירה מורגשים ביתר שאת בישראל. כלי חד-פעמי שאינו "מתכלה" המוטמן בתנאים אנ-אירוביים במטמנה, לא מתפרק, לא פולט גזי חממה, ולא "תורם" תרומה שלילית למשבר האקלים. גם המקום/הנפח שהוא תופס במטמנה הוא קטן מאוד וזניח בהשוואה לכמויות הפסולת המוטמנות בישראל.

מכאן מסקנתי המרכזית בחוות הדעת: הנזק הנגרם לסביבה מכלים חד-פעמיים "מתכלים" בהשוואה לכלים חד-פעמיים שאינם מתכלים, במציאות הטיפול בפסולת בישראל, הוא גדול יותר. השימוש בכלים חד-פעמיים "מתכלים" גורם נזק סביבתי משמעותי יותר מכיוון שרוב הכלים החד-פעמיים מגיעים בישראל להטמנה.

³⁰ <https://www.dudaim.org.il/%D7%98%D7%99%D7%A4%D7%95%D7%9C-%D7%91%D7%A4%D7%A1%D7%95%D7%9C%D7%AA/%D7%97%D7%A9%D7%9E%D7%9C-%D7%99%D7%A8%D7%95%D7%A7/>

³¹ מרשם פליטות לסביבה (מפל"ס) – דוח שנתי 2023 המשרד להגנת הסביבה - https://www.gov.il/BlobFolder/reports/prtr_report/he/prtr_book-2023.pdf לעניין פליטות מתאן ממטמנות ראו בעמוד 36 לדו"ח.

ציון תכונת ה"התכלות" על גבי המוצרים ללא הנחיה מפורשת לגבי התנאים הדרושים לצורך התכלות המוצרים הנמכרים כ"מתכלים", מהווה הטעיה של הציבור שוחר איכות הסביבה ובכלל. עוד לגבי ההטעיה המפורשת ראו בסעיף 8 להלן.

7.7. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" במתקן קומפוסטציה פתוחה?

מתקני הקומפוסטציה הפתוחה בישראל אינם מייצרים קומפוסט איכותי, בשל אי-יציבות של התנאים המשתנים בזמן, במרחב, ובפרמטרים קריטיים נוספים כמו אוכלוסיות המיקרו-אורגניזמים – כפי שתואר בסעיף 5.4.2. לעיל. כלי חד-פעמי "מתכלה" שיגיע למתקן כזה יחד עם פסולת אורגנית צפוי להתפרק באופן חלקי למים, פחמן דו-חמצני, ביו-מסה ויתכן שגם לחלקיקים נוספים³². ה"קומפוסט" המיוצר בתנאים אלו אינו קומפוסט ובוודאי אינו קומפוסט איכותי, היכול לשמש לדישון או לצרכים חקלאיים אחרים, ולחלקיקים הללו יש פוטנציאל פגיעה באיכות הסביבה אם אינם מוטמעים היטב בתוך חומר רטוב. רוב התוצר יתייבש וכך נוצר סיכון של התפזרות חלקיקים במרחב, ואלו – בריכוז מסוים ומעלה – עלולים לפגוע בבריאות האדם ולגרום למחלות שונות. אותם חלקיקים פוגעים גם בבעלי חיים בטבע. בשל תנאי הקומפוסטציה יתכן שחלק מהכלים ה"מתכלים" יתפרק בתהליך פירוק אנ-אירובי, כמו שקורה במטמנה. במקרה כזה אחד התוצרים יהיה גז מתאן, אשר את מידת הנזק שלו לסביבה תיארתי בסעיף 7.6. לעיל.

לסיכום, ככלל, הסיכוי לכך שכלי חד-פעמי "מתכלה" יגיע לקומפוסטציה פתוחה הוא נמוך למדי, כיוון שלא יותר מ-10% מהפסולת האורגנית מטופלת כיום בשיטה זו בישראל. מכל מקום כאשר הדבר קורה – **בוודאות יגרם נזק לסביבה ובשום אופן אין להניח כי בתהליך הפירוק של הכלי החד-פעמי ה"מתכלה" בקומפוסטציה פתוחה ניתן לקבל אפילו תועלת קטנה לסביבה.**

7.8. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" בקומפוסטר תעשייתי?

כפי שהוסבר בסעיף 5.4.1 לעיל, אם כלי חד-פעמי "מתכלה" מגיע לקומפוסטר תעשייתי, הוא עשוי להתכלות. אולם בישראל כמעט אין קומפוסטרים תעשייתיים והבודדים שקיימים כמעט לא מטפלים בפסולת ביתית, אלא מקבלים פסולת אורגנית מסחרית או מוסדית. כך שהסיכוי שכלי חד-פעמי "מתכלה", בפרט כזה שנעשה בו שימוש ביתי, ימצא את דרכו לקומפוסטר תעשייתי בישראל הוא קלוש ביותר.

7.9. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" בקומפוסטר ביתי?

קומפוסטר ביתי אינו "טיפול קצה" לפסולת ברמה היישובית או הלאומית, אולם בכל זאת אזכיר ואבהיר כי כפי שהסברתי בסעיף 4.1.3 לעיל – הסיכוי שכלי חד-פעמי "מתכלה" אכן יתכלה בקומפוסט ביתי בישראלי הוא קטן מאוד.

7.10. מה קורה לכלי חד-פעמי "מתכלה" במתקן RDF?

במתקן הכנת פסולת יבשה לאנרגיה RDF הערך הקלורי של כלי חד-פעמי "מתכלה" דומה לערך הקלורי של כלי חד-פעמי מפלסטיק או מפולימר אחר (טבעי ושאינו טבעי), ולכן אין הבדל מבחינת הנזק שנגרם לסביבה. פירוט על מתקן RDF ראו בהערת שוליים 23 לעיל.

³² לצורך הדיון, ניתן להתייחס לחלקיקים אלו כ"אבק" גם בלי לדעת את הרכבם המדויק.

לסיכום, התועלת הנטענת בהצהרת ה"התכלות" של כלים חד-פעמיים "מתכלים" הינה תיאורטית בלבד ואינה מעשית בישראל כיום, ולפיכך מהווה הטעיה של ציבור הצרכנים.

8. הטעיית ציבור הצרכנים

כאמור לעיל, עבור כל כלי חד-פעמי "מתכלה" נתונים התנאים בהם הוא יתכלה: טמפרטורה, לחות, חמצן וכד', וכמובן אוכלוסיות מיקרו-אורגניזמים נדרשות. ללא קיומם של תנאים אלו, המוצר לא יתכלה³³. סימון של כלי חד-פעמי כ"מתכלה" ללא אפשרות אמיתית לקיומם של התנאים הדרושים להתכלות בישראל, ללא הבהרה ברורה מהם התנאים הדרושים כדי שתכונת ההתכלות תמומש³⁴, עלול להטעות את הצרכנים לחשוב שמדובר בכלי שיתכלה בכל תנאי ובכל זרמי הפסולת.

כאמור לעיל במצב הנוכחי כיום בישראל אין כמעט בנמצא לתושבי ישראל קומפוסטרים תעשייתיים נגישים ומסלול טיפול בפסולת אורגנית (פסולת רטובה / פח חום) בנפרד מפסולת ביתית אחרת קיים למיטב ידיעתי רק במועצה אזורית אחת בישראל (עמק חפר). גם אם הצרכנים היו מיועדים שהכלים "מתכלים" רק בתנאים מסוימים, תנאים אלו, כאמור, אינם נגישים עבור הרוב המוחלט של תושבי ישראל. בהיעדר זמינות של פתרון הולם לטיפול בכלים אלו לאחר השימוש, אין למעשה הצדקה להציגם לצרכנים כבעלי תכונת "התכלות".

אדגיש כי גם כלים שעומדים בתקן התכלות אירופי או בתקן מקביל אחר חייבים להגיע למסלול טיפול בפסולת אורגנית שהופרד במקור (במשקי בית) מפסולת ביתית שאינה אורגנית. הפרדה במקור קיימת במדינות אירופה, ולכן התקן רלוונטי למדינות אלו – אולם כיוון שאין כמעט בכלל הפרדה במקור של פסולת אורגנית במשקי הבית בישראל, אין לתקן שום משמעות או תחולה בישראל. הכלים החד-פעמיים שמתכלים באירופה אינם מתכלים בישראל.

8.1. הטעיית צרכנים לגבי ההשפעות הסביבתיות של כלים "מתכלים"

דו"ח שנערך באוסטרליה³⁵ מצא הטעיות רבות בפרסום תכונות מסוג "התכלות" ביחס למוצרים שנמכרו ביבשת. על אף קיומם של תקנים באוסטרליה, כשליש מהפרסומים על גבי המוצרים היה מטעה ולא ניתן היה לאמת או לוודא פרסומים נוספים. כותבי הדו"ח מציינים במפורש כי גם במקרים בהם טענת ההתכלות הביולוגית אומתה, עדיין לא ניתן להסיק כי המוצר פחות מזיק לסביבה בהשוואה למוצר מקביל שאינו "מתכלה" ביולוגית.

לעיתים מועלית הטענה שכלי חד-פעמי העשוי מחומר גלם צמחי כמו עלי דקל יתכלה "כמו כל חומר צמחי". טענה זו שגויה ואף מטעה. בהשוואה לעלה דקל בודד, כלי אוכל חד-פעמיים מעלי דקל עשויים ממספר שכבות של עלי דקל

³³ Markus Flury, Ramani Narayan, Biodegradable plastic as an integral part of the solution to plastic waste pollution of the environment, Current Opinion in Green and Sustainable Chemistry, Volume 30, 2021, 100490, ISSN 2452-2236 <https://doi.org/10.1016/j.cogsc.2021.100490>

³⁴ European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, (2021). Biodegradability of plastics in the open environment, Publications Office of the European Union. <https://scientificadvice.eu/advice/biodegradability-of-plastics-in-the-open-environment>

³⁵ Dominish, E., Berry, F. and Legg, R. Examining sustainability claims of bioplastics. Report prepared by the Institute for Sustainable Futures for WWF-Australia.

שנדחסו והודקו יחד בתהליך פיזיקלי ו/או תרמי. כלי האוכל עבה יותר מחומר הגלם ואף דחוס ממנו (ראו בסעיף 3.3. לעיל). העובי והדחיסות מאטים משמעותית את תהליך ההתכלות בתנאים אירוביים (קומפוסטר)³⁶ ובמטמנה עלולים להגדיל את כמות המתאן שיפלט יחד עם פחמן דו-חמצני – תהליך שפוגע בסביבה ומחמיר את שינוי האקלים.

על אף חוסר הסבירות, אדון במקרה התיאורטי בו הכלי החד-פעמי ה"מתכלה" מתפרק במטמנה בדיוק באותו אופן בו עשוי להתפרק במטמנה חומר הגלם ממנו יוצר הכלי: באותה מהירות, לאותם תוצרי פירוק וכו'. אם חומר הגלם הינו צמחי בלבד (עלי דקל, קנה סוכר, תירס), ללא כל תוספות, הרי שהמוצר יתפרק במטמנה כמו כל פסולת אורגנית – בעיקר לפחמן דו-חמצני ולמתאן, ומכאן הנזק לסביבה. מכאן, שהטענה כי כלי חד-פעמי העשוי מחומר צמחי בלבד אינו גורם לנזק סביבתי היא שגויה ומטעה את הציבור.

הטעיה זו, המייחסת תועלת סביבתית למוצרים העשויים מ"חומר טבעי" רלוונטית גם לכלים העשויים מחומרים צמחיים³⁷, כמו קנה סוכר, תירס וכד'. מחקר אוסטרלי איכותי ניתח את העלויות הסביבתיות של מגשיות חד-פעמיות בהן נעשה שימוש בחדרי ניתוח, בשיטת ניתוח מחזור חיים (LCA), כולל שלב ההטמנה כפסולת. המחקר השווה כלים חד-פעמיים שיוצרו מחומרי גלם צמחיים לכלים חד-פעמיים שיוצרו מחומרי גלם שמקורם בנפט³⁸. המחקר הזה מראה כי במקרים ספציפיים, מסקנתו היא שמוצר חד-פעמי שמוצרו מחומר גלם 100% צמחי מזיק יותר לסביבה.

8.2. הטעיה לגבי "התכלות" כביכול של כלים חד-פעמיים משפיעה לרעה על התנהגות הציבור ומגדילה את הנזק לסביבה

בספרות המקצועית מוכר "אפקט הריבאונד" הגורם לצרכנים לעשות שימוש יתר במוצרים חדישים שהנזק שלהם לסביבה מופחת בהשוואה לחלופות הקודמות, עד כדי מצב בו התועלת הסביבתית כבר לא קיימת בפועל – בשל שימוש היתר. למשל, שימוש בנורות LED חסכוניות מביא לרוב לשימוש עודף בתאורה, שכן התאורה היא חסכונית ולכן אפשר להקל על עצמנו ולא לכבות את האור בכל פעם שיוצאים מהחדר. כך מושג חיסכון חלקי בלבד ולא מושג החיסכון המירבי. שימוש ברכבים חשמליים חוסך שריפה של דלקי מאובנים – אולם התנהגות הצרכנים גורמת לשימוש גדול יותר ברכבים חשמליים בשל היותם "מועילים" לסביבה, כך שהחיסכון בפליטת גזי חממה ומזהמי אוויר הינו חלקי בלבד, בהשוואה לפוטנציאל החיסכון התיאורטי. אפילו במאמרי סקירה הנוקטים בגישה ביקורתית^{39,40} על אפקט הריבאונד מודגשת חשיבות התנהגות הצרכנים כגורם מפתח הקובע את עוצמת אפקט

³⁶ Stegenta-Dąbrowska S, Korendał M, Kochanowicz M, Bondos M, Wiercik P, Medyńska-Juraszek A, Zafiu C. The Impact of Abiotic and Biotic Conditions for Degradation Behaviors of Common Biodegradable Products in Stabilized Composts. *Materials* (Basel). 2024 Jun 16;17(12):2948. doi: 10.3390/ma17122948. PMID: 38930317; PMCID: PMC11205212.

³⁷ Lightfoot SJ, Grant T, Boyden A, McAlister S. Single-use synthetic plastic and natural fibre anaesthetic drug trays: a comparative life cycle assessment of environmental impacts. *Br J Anaesth*. 2024 Dec;133(6):1465-1477. doi: 10.1016/j.bja.2024.05.031. Epub 2024 Jul 12. PMID: 38997840.

³⁸ המחקר לא עסק בכלי אוכל חד-פעמיים אלא במגשיות חד-פעמיות לשימוש אחר, אבל הגודל והמשקל דומים ומכאן הרלוונטיות הרבה של המחקר הני"ל לחוות הדעת. במחקר נבדקו המחירים הסביבתיים של מגשיות שנעשה בהם שימוש לציד הרדמה בחדרי ניתוח, באמצעות ניתוח LCA שכולל הטמנה בסוף חיי המוצר, כפי שקורה לרוב הכלים החד-פעמיים בישראל. ברוב המחירים הסביבתיים שנבדקו נמצא כי הנזק לסביבה של המגשיות משני סוגי חומרי הגלם דומה מאוד. במחיר סביבתי אחד – השפעה על משאבי מים במחסור – הכלים המיוצרים מחומר גלם צמחי גורמים יותר מפי 2 נזק בהשוואה לכלים המיוצרים מחומרי גלם שהופקו מנפט.

³⁹ Font Vivanco, D., Freire-González, J., Galvin, R., Santarius, T., Walnum, H. J., Makov, T., & Sala, S. (2022). Rebound effect and sustainability science: A review. *Journal of Industrial Ecology*, 26, 1543–1563. <https://doi.org/10.1111/jieec.13295>

⁴⁰ Elise Andrew, Daniela C.A. Pigosso, Multidisciplinary perspectives on rebound effects in sustainability: A systematic review. *Journal of Cleaner Production*, Volume 470, 143366, 2024, ISSN 0959-6526, <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2024.143366>.

הריבאונד.

לענייננו, צרכנים שהוטעו לחשוב שכלים חד-פעמיים "מתכלים" אינם גורמים נזק לסביבה, או לכל הפחות שהנזק הנגרם לסביבה הוא פחות בהשוואה לחלופות החד-פעמיות הרגילות, ירכשו וישתמשו ביותר כלים חד-פעמיים "מתכלים". כאמור בחלקים הקודמים בחוות דעתי, שימוש בכלים חד-פעמיים "מתכלים" בישראל לא מביא כל תועלת לסביבה ואף מגדיל את הנזק שנגרם לסביבה. מכאן שאפקט הריבאונד, על אף שבנושא הנדון בחוות דעת זו מבוסס על הטעיית הצרכנים, **גורם לנזק גדול עוד יותר לסביבה!**

בנוסף דו"ח של תוכנית הסביבה של האו"ם (UNEP) מציין⁴¹ כי פעמים רבות שימוש במוצרים חדשניים "סביבתיים" (שגורמים לנזק מופחת לסביבה) נתפס בציבור כחלופה לשינוי התנהגות לצורך שמירה על הסביבה. לדוגמה, סקר שנערך בלוס אנג'לס מצא כי הסימון "מתכלה ביולוגית" (biodegradable) מעודד השלכת פסולת במרחב הציבורי, שכן הציבור תופס את הפסולת כלא מזיקה לסביבה ולכאורה טבעית, ועל כן ניתן כביכול "להשיב" אותו לטבע AS IS. בדו"ח מאוחרות עוד כמה אינדיקציות לכך שפריט עם סימון "מתכלה ביולוגית" עלול בסבירות גבוהה יותר (בהשוואה לפריט דומה ללא ההצהרה הזו) להיזרק בצורה לא מתאימה, ובכך לגרום נזק סביבתי⁴².

גם האיחוד האירופי רואה לנכון להבהיר⁴³ כי הטיפול הנכון בכלים חד-פעמיים "מתכלים" בסוף החיים (לאחר השימוש) חשוב מאוד.

כפי שפירטתי לעיל, שום מוצר מסוג "כלים חד-פעמיים מתכלים" לא יתכלה בסביבה הטבעית. חלק יתפוררו וייצרו חלקיקים קטנים שעלולים להיצמד למזהמים שונים ולחדור איתם לגוף האדם בנשימה, שתיה או אכילה. חלק עשוי לייצר גזי חממה בתהליך כזה או אחר. קרינת השמש הפוגעת בכלים המושלכים בשטח פתוח אולי מזרזת פירוק של חומרים מסוימים, אבל לא דווקא באופן "מתכלה". **לפיכך הצהרה כי מוצר מסוים הוא "מתכלה" מטעה את הציבור; לא כל שכן הצהרה כזו בתוספת אמירה על גבי אריזות המוצר כי הוא מיוצר מחומר טבעי בלבד – מרמזת לכך שהוא לא יגרום לנזק סביבתי. זוהי טענה לא נכונה ומטעה והתירקות לשמה!**

8.3. הטעיה לגבי אופן ההשלכה של המוצר לאחר השימוש

על חלק מהמוצרים שהוצגו לי נכתב על גבי האריזה "בגמר השימוש מומלץ להשליך לקומפוסט או למיכל אשפה טובה". המלצה זו אמורה כנראה לתמוך בטענה הכוזבת שאם המוצר יטופל כראוי בסוף חייו, אזי לא יגרם נזק לסביבה. אמירה זו הינה הטעיה של ציבור הצרכנים משתי בחינות:

א. ראשית, השימוש במילים "מומלץ להשליך לקומפוסט" משקפת אי הבנה בסיסית של תהליך הקומפוסטציה, ואולי אף הטעיה מובנית, שכן המונח "קומפוסט" כשלעצמו הוא התוצר המוגמר של תהליכי קומפוסטציה בקומפוסטרים השונים (ביתיים או תעשייתיים), ולכן לא ניתן להשליך דבר "לקומפוסט". למעשה מדובר בניסיון לא מוצלח להשתמש במונחים מתחום המיחזור על מנת לירקק (Greenwashing) את הכלים החד-

⁴¹ UNEP (2015) Biodegradable Plastics and Marine Litter. Misconceptions, concerns and impacts on marine environments. United Nations Environment Programme (UNEP), Nairobi.

⁴² Markus Flury, Ramani Narayan, Biodegradable plastic as an integral part of the solution to plastic waste pollution of the environment, *Current Opinion in Green and Sustainable Chemistry*, Volume 30, 2021, 100490, ISSN 2452-2236

<https://doi.org/10.1016/j.cogsc.2021.100490>

⁴³ <https://cordis.europa.eu/article/id/124309-facts-or-myth-biodegradability>

פעמיים "המתכלים".

ב. שנית, חשוב להדגיש כי על מנת שכלי חד-פעמי "מתכלה" אכן יתכלה יש להשליך את המוצר אך ורק לקומפוסטר תעשייתי שפועל באופן תקין ומפוקח ולא לקומפוסטר ביתי (ראה לעיל בסעיף 4).

אשר למיכל "האשפה הרטובה", במדינת ישראל לא קיימת כמעט לחלוטין הפרדה של זרמי אשפה רטובה (פסולת אורגנית) מיתר זרמי הפסולת. למשך זמן קצר ועד לפני כ-10 שנים, התקיימה בחלק קטן מהרשויות המקומיות בישראל הפרדה של זרם הפסולת האורגנית מזרם הפסולת המעורבת, שכונתה "הפרדה במקור". ליד הבתים (שהם ה"מקור") הוצבו 2 פחים: הפח הירוק ה"רגיל", ופח חום ששימש לאיסוף פסולת אורגנית שהיתה אמורה להישלח לטיפול בקומפוסטרים תעשייתיים. ההפרדה במקור הופסקה כמעט לחלוטין ובהמשך לכך, רוב מוחלט של תושבי ישראל לא רק שאינם מפרידים פסולת רטובה ויבשה, הם כלל אינם יודעים מהו "מיכל אשפה רטובה" או "פח חום" וכך ההמלצה האמורה היא הטעיה – ראה לעיל גם את סעיף 7.4 לחו"ד.

בשורה התחתונה, בהיעדר פתרון טיפול איכותי או לכל הפחות סביר בפסולת אורגנית בישראל, הכוונת הצרכנים להשלכה ל"קומפוסט", או ל"מיכל אשפה רטובה", או ל"קומפוסטר" בלי ציון מפורש שמדובר בקומפוסטר תעשייתי כאמור לעיל, מהווה הטעיה של הצרכנים לחשוב שניתן להפחית את הנזק לסביבה, בעוד שבמציאות אין הפחיתתה של הנזק הסביבתי, ובמקרים מסוימים יש אף הגדלה של הנזק לסביבה - כאמור לעיל בחוות דעתי.

על חלק לא קטן ואחר של המוצרים שהוצגו לי לא נכתב כלל להיכן יש להשליך את הכלים החד-פעמיים לאחר השימוש. מכאן הצרכן הסביר יניח שיש לזרוק את הכלים לפח הרגיל, שכן לא נכתב אחרת על האריזה, אך נכתב שהוא "מתכלה", ולכן הצרכן הסביר יטעה לחשוב שכך אכן יקרה. במקרה כזה רוב הסיכויים הם שהכלים יגיעו להטמנה וכפי שהסברתי לעיל, יגרם נזק לסביבה. כשיצרן או משווק מצהיר על האריזה כי המוצר "מתכלה" אבל לא מציין באופן ברור ומפורש את התנאים הדרושים להתכלות – זוהי הטעיה מובהקת וברורה של הצרכנים.

9. בחינת ההטעיות על-פי ה"מדריך להצהרות סביבתיות מהימנות"

כאמור, מטרת חוות הדעת היא לבחון האם כלים חד-פעמיים "מתכלים" הנמכרים ברשתות השיווק השונות במדינת ישראל אכן מתכלים לאחר תום השימוש שנעשה בהם בישראל. כפועל יוצא מכך בוחנת חוות דעת זו את הטענה ששימוש בכלים חד-פעמיים "מתכלים" הוא "ידידותי לסביבה" כפי הנטען. לצורך בחינת הענין אשווה את המצגים על גבי אריזות הכלים שהוצגו, בין השאר, להנחיות "המדריך להצהרות סביבתיות מהימנות" - **מניעת התיירקנות** Greenwash - של המשרד להגנת הסביבה. בשנת 2014 פרסם המשרד להגנת הסביבה את המדריך⁴⁴ מתוך מטרה לאפשר ליצרנים ומשווקים להשתמש בהצהרות סביבתיות באופן מועיל, הוגן ושאינו מטעה. המדריך מותאם לחקיקה ולרגולציה הישראלית.

המדריך מבהיר כי אין להשתמש בביטוי "ידידותי לסביבה" כיוון שהוא כללי וגורף, ואם ישנה טענה לתועלת סביבתית – יש להבהיר מהי התועלת הסביבתית ומהי מידת התועלת לסביבה. לפיכך אאמץ את הנחיות המדריך ובחוות הדעת אשתמש בביטויים "תועלת סביבתית" או "נזק סביבתי". ביטויים אלו מתארים את המגמה של ההשפעה הסביבתית (חיובית או שלילית) ולצד המגמה יש גם את רכיב העוצמה, למשל: תועלת גדולה לסביבה או תועלת קטנה לסביבה; נזק משמעותי לסביבה או נזק זניח לסביבה.

⁴⁴ מדריך להצהרות סביבתיות מהימנות: מדריך המשרד להגנת הסביבה. ישראל, 2014.

לכן תיאור ההשפעה של כלי חד-פעמי "מתכלה" על הסביבה אינו בינארי אלא פרוס על פני ספקטרום של עוצמות תועלת או נזק.

9.1. מוצר מתכלה (Compostable)

במדריך מוגדר כי "מוצר מתכלה (Compostable)" הינו מוצר אשר בסיום תהליך קומפוסטציה המבוצע במתקן קומפוסט, לרבות מתקן קומפוסט ביתי⁴⁵, המוצר הופך להיות קומפוסט (כהגדרתו בתקן הישראלי או בתקן רשמי אחר) תוך פרק זמן הנדרש לשם יצירת קומפוסט, לפי סוג החומר. תהליך הקומפוסטציה המוגדר בתקן הישראלי 801 הינו "תהליך פירוק ביולוגי אירובי של חומרים אורגניים בתנאים מבוקרים של טמפרטורה, אוורור ורטיבות הכולל גם שלב תרמופילי בטמפרטורה 55 מעלות צלזיוס לפחות הנמשך 15 יום. בתהליך זה הופכים את החומרים האורגניים חמש פעמים לפחות, והתוצרים הסופיים של התהליך הם חומר אורגני מיוצב, מים, CO₂ ומינרלים".

9.2. מוצר פריק ביולוגית (Biodegradable)

הגדרה נוספת הרלוונטית לענייננו, בהתאם למדריך, היא "מוצר פריק ביולוגית (Biodegradable)": מוצר מוצק מפלסטיק הוא מוצר פריק ביולוגית, אם אפשר לפרקו ליסודות המצויים בטבע במתקן קומפוסט תעשייתי או במתקן עיכול אנ-אירובי, כמפורט בתקן ישראלי 6018 בעניין "פלסטיק מתכלה ומוצרי" המאמץ את התקן האירופי (EN) (החל רק על אריזת המוצר) ואת התקן הבין-לאומי (ISO) (החל גם על המוצר עצמו וגם על אריזתו).

הן עבור מוצר מתכלה, הן עבור מוצר פריק ביולוגית, המדריך מפרט רשימה של מוסדות וארגונים בינלאומיים שתווי התקן שהם מעניקים למוצר מתכלה/פריק ביולוגית הינם שווי ערך לתקן הישראלי, ושל שיטות בדיקה (מתודולוגיות) ראויות ומתאימות לבדיקת התכלות למוצרים שלגביהם נטען שהם מתכלים/פריקים ביולוגית. על-פי המדריך, היצרן יעמיד לעיון הציבור **מידע אודות בדיקות המעבדה שערך, או תקנים בהם עומד המוצר** באחת מהדרכים המפורטות להלן: על גבי אריזת המוצר, או באתר האינטרנט שלו, או באמצעות מענה במוקד טלפוני העוסק במתן שירות לצרכן.

בעת שיווק מוצר אשר לגביו נטען כי הוא מתכלה, יש לציין על גבי המוצר או על אריזתו:

1. שהתועלת הסביבתית מותנית בכך שהמוצר יעבור תהליך קומפוסטציה במתקן קומפוסט ביתי או תעשייתי.

2. מהם החלקים ה"מתכלים" - המוצר, האריזה או חלקים מהם.

במוצרים שהוצגו לי, רובם ככולם, לא מצאתי ציון של אחד משני הפרטים הנדרשים ככתוב לעיל. אציין כי למרות האמור במדריך, יש סיכוי קלוש לכל היותר שכלים חד-פעמים "מתכלים" אכן יתכלו בקומפוסטרים ביתיים.

הכלים החד-פעמיים ה"מתכלים" שהוצגו לי, לא עומדים בהנחיות ההצהרה הסביבתית "מתכלה" כפי שמפורט בעמודים 18-19 במדריך. באופן ספציפי, על המוצרים לא מובהר כלל כי על מנת להשיג את התועלת הסביבתית הנטענת יש לוודא שהמוצר עובר תהליך קומפוסטציה בתנאים הנדרשים (סעיף א' בפרק ג', עמוד 19).

לא מצאתי עדויות כלשהן ל"בדיקה המקצועית" הנדרשת או לחלופה כמו תו תקן או מקבילה אחרת, כמפורט בפרק ב' במדריך (עמודים 18-19).

⁴⁵ לעניין קומפוסטר ביתי, ראו סעיפים 4.1.3 ו-5.4.1.2 לעיל.

מכאן שהמוצרים משווקים ללא תימוכין לטענות אודות תועלת סביבתית, וזו הטעיה של ציבור הצרכנים, בהתאם להוראות המדריך.

כדי לטעון שמוצר הוא פריק ביולוגית (Biodegradable) מצויין במדריך באופן ספציפי כי על היצרן/משווק לוודא כי:

1. הפירוק מתבצע תוך פרק זמן הנדרש לשם יצירת קומפוסט לפי סוג החומר.
 2. קיים בישראל מנגנון של איסוף המוצר והעברתו אל מתקן קומפוסט תעשייתי או אל מתקן עיכול אנ-אירובי, והמתקן כאמור מצוי בישראל או מחוץ לה ופועל בתנאים סביבתיים לפי הוראות כל דין.
- לפי המדריך, מוצר פריק ביולוגית הוא מוצר מוצק מפלסטיק, בעוד שביחס לכלים החד-פעמיים "המתכלים" נטען כי הם עשויים מחומרים "טבעיים" (עלי דקל, נבט חיטה קנה סוכר וכו'). למיטב ידיעתי תנאי 2 לא מתקיים בישראל, לפיכך הטענה כי מוצר הוא פריק ביולוגית (Biodegradable) אינה נכונה ועלולה להוות הטעיה של ציבור הצרכנים, בהתאם להוראות המדריך.

לסיכום,

כפי שעולה מחוות דעתי זו, וכפי שכתבתי בפתיח, בישראל כלים חד-פעמיים "מתכלים", אפילו כאלו שעומדים בדרישות התקן האירופאי או תקן מקביל, במיוחד לאחר השימוש ובסוף חייהם, גורמים לנזק סביבתי משמעותי. הצגת מוצרים אלו כ"מתכלים", ללא אזכור מפורש של התנאים הנדרשים לצורך ההתכלות שלהם בישראל, מהווה הטעיה של ציבור הצרכנים ומגדילה את הפגיעה בסביבה.

נספח א' - השכלה וניסיון מקצועי

אלה הם פרטי השכלתי:

2013 – קורס "ניהול סיכונים בריאות וסביבה" למקבלי החלטות בכירים בשירות הציבורי, באוניברסיטת הרווארד, ארה"ב. דגש על מידע תומך רגולציה בארה"ב ובאירופה.

2012-2013 – תכנית "ממשק" להכשרת מדענים-מנהיגים במשרדי הממשלה, מייסודה של האגודה הישראלית לאקולוגיה ומדעי הסביבה, בשיתוף בית הספר לממשל ומדיניות באוניברסיטת תל-אביב.

2010-2004 – תואר שלישי PhD באוניברסיטת חיפה, בחוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית, בשיתוף פעולה עם ה-NIH (מכוני הבריאות הלאומיים האמריקאים).

2003-2000 – תואר שני MSc בביוכימיה מבנית ומולקולרית, האוניברסיטה העברית בירושלים. סיימתי בהצטיינות.

1993-1997 – תואר ראשון BSc בביולוגיה, אוניברסיטת תל-אביב.

זהו ניסיון המקצועי:

2017-היום – מרצה באקדמיה במגוון תחומי ניהול סיכונים בריאות וסביבה, במוסדות הבאים: הטכניון, אוניברסיטת תל אביב, הפקולטה לחקלאות – האוניברסיטה העברית, מכללת תל חי.

החל משנת 2023, מרצה מן המניין במכללה האקדמית אחוה בתוכנית לתואר שני בקיימות בסביבה העירונית והכפרית.

2019-2017 – חברה (נציגת ארגוני הסביבה) בוועדת ההיתרים העליונה של ה"תו הירוק", מכון התקנים הישראלי והמשרד להגנת הסביבה.

2013-היום – יועצת בתחומים: אסטרטגיה וניהול סיכונים, בריאות וסביבה, מדע למדיניות, אסטרטגיות לניהול וביצוע בתחומי הסביבה, ורגולציה ישראלית ובין-לאומית. בין לקוחותיי: המשרד להגנת הסביבה, רשות הטבע והגנים, רשויות מקומיות, ארגוני חברה וסביבה (החברה להגנת הטבע, האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי הסביבה), מוסדות אקדמיים ועוד. ניתן למצוא פרטים נוספים על מרבית העבודות שלי ושל שותפי, ד"ר דניאל מדר, באתר: <https://www.sp-interface.com/>

2013-2012 – יועצת למדענית הראשית במשרד להגנת הסביבה (במסגרת תוכנית "ממשק"). בתפקידי התמקדתי בנושאי בריאות וסביבה, מיפיתי את כלל תחומי הבריאות והסביבה בישראל עבור המשרד להגנת הסביבה, השתתפתי בכתיבת התוכנית הלאומית לבריאות וסביבה של ממשלת ישראל, וכתבתי מגוון של חוות דעת מקצועיות בנושאי ניהול סיכונים בריאות וסביבה.

עבודות רלוונטיות לתחום ניהול סיכונים בריאות וסביבה

א. תזה לתואר Ph.D.

Ulanovsky H (2010) Gene expression in the eye of the blind mole rat (*Spalax*), Ph.D thesis, University of Haifa, Department of Evolutionary and Environmental Biology. Advisors: Prof. Eviatar Nevo (University of Haifa), Prof. Joram Piatigorsky (National Institutes of Health NIH).

ב. מאמרים בכתבי עת עם שיפוט עמיתים

Adachi W, **Ulanovsky H**, Li Y, Norman B, Davis J, Piatigorsky J (2006) Serial analysis of gene expression (SAGE) in the rat limbal and central corneal epithelium. *Investigative Ophthalmology & Visual Science* 47, 3801-3810.

אולנובסקי ח, ספיר י (2013), סיכונים ויתרונות סביבתיים בשימוש בצמחים מהונדסים גנטית בחקלאות בישראל, אקולוגיה וסביבה 4, 340-341.

אולנובסקי ח, שפון א (2014), [מהשדה אל הצלחת – תזונה בת-קימא בישראל](#), אקולוגיה וסביבה 5, 286-287.

אולנובסקי ח (2015), [האם החקלאות האורגנית בישראל היא חקלאות בת-קימא?](#) אקולוגיה וסביבה 1, 60-61.

Spyridonidou S, Sismani G, Loukogeorgaki E, Vagiona, D.G, Ulanovsky H, Madar D (2021) Sustainable spatial energy planning of large-scale wind and PV farms in Israel: a collaborative and participatory planning approach. *Energies* 14, 551.

ג. פרקים בספרים

Ulanovsky H, BCFN, MUFPP (2018) “[Food & Cities. The role of cities for achieving the Sustainable Development Goals](#)” ISBN 9788894399400, Chapter 5.7, p. 153-160: Tel Aviv - Yafo - Addressing Responsible Consumption and Production (SDGs 12) via Interventions along the Food Chain.

אולנובסקי ח, (2018) ביטחון תזונתי ברשויות מקומיות; בספר: [קיימות וסביבה ככלי פיתוח בשלטון המקומי: מדרש יישומי לרשויות מקומיות](#) (הוצאת משרד הפנים), פרק 8.

אולנובסקי ח (2022), משבר האקלים ומערכות המזון בישראל. בספר: “מזון למחשבה”, האוניברסיטה משודרת, גלי צה”ל (הוצאת מודן ומשרד הביטחון).

ד. דוחות מקצועיים וחוות דעת מומחה לקובעי מדיניות, שלטון מרכזי ורשויות מקומיות

אולנובסקי ח, נתניהו ס (2013) “תיעדוף שימושים באפר פחם בישראל – ניהול סיכונים בריאות וסביבה” – דוח מקצועי, המשרד להגנת הסביבה.

אולנובסקי ח, ברוקוביץ' ע, מדר ד (2016) “[השפעות בריאותיות וסביבתיות של טורבינות רוח בישראל](#)” – החברה להגנת הטבע.

אולנובסקי ח, מדר ד (2017) “מניעת השפעות בריאותיות שליליות מטורבינות רוח”, המועצה האזורית תמר.

מדר ד, שחר א, אולנובסקי ח (2018) “פיתוח תכנית אסטרטגית להתמודדות עם מינים פולשים בישראל” – רשות הטבע והגנים.

אולנובסקי ח (2018) “תת”ל 47 – השפעות בריאותיות וסביבתיות של חוות טורבינות רוח מתוכננת בצפון רמת הגולן”, אגודה חקלאית מגידל שמש.

אולנובסקי ח (2019) “השפעות בריאותיות וסביבתיות של טורבינות רוח”, קיבוץ שדה נחום.

אולנובסקי ח (2019) “השוואת השפעות סביבתיות מקומיות ועולמיות של ייצור בשר”, GoodVision ושופרסל.

אולנובסקי ח (2019) “תת”ל 91 – השפעות בריאותיות וסביבתיות של תחנת כח מחז”מ גז טבעי”, עיריית כפר סבא.

מדר ד, אולנובסקי ח (2019) “תכנית אסטרטגית לשילוב שינויי אקלים בפעילות אגפי הארגון”, החברה להגנת הטבע.

אולנובסקי ח (2020) “השפעות בריאותיות של תחנת כוח מתוכננת”, מועצה איזורית עמק המעינות.

אולנובסקי ח (2020) “השפעות בריאותיות וסביבתיות של טורבינות רוח”, מועצה איזורית משגב ומועצה מקומית כיסרא-סמיע.

אולנובסקי ח, מדר ד (2020) “תת”ל 101 – השפעות בריאותיות וסביבתיות של קו המטרו הצפוני M1”, עיריית כפר סבא.

מדר ד, בריל ר, אולנובסקי ח (2021) “תת”ל 101 – קרקעות תעש המזוהמות והשפעות בריאותיות וסביבתיות נוספות של קו המטרו הצפוני M1”, עיריית הוד השרון.

מדר ד, **אולנובסקי ח** (2021) "הפחתת פליטות גזי חממה (טביעת רגל פחמנית) הודות לארזיות פלסטיק חדשות של ירקות ופירות", GoodVision ושופרסל.

אדלר ד, טפר ס, מנדלסון ע, **אולנובסקי ח** (2021) "מפת דרכים לקראת תכנית אסטרטגית למערכות מזון בישראל", הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא.

אולנובסקי ח, שרויטמן-אופנהיים ת, בן דב י (2021) "אסטרטגיה עירונית להפחתת פליטות גזי חממה והסתגלות לשינויי אקלים", עיריית חולון, משרד האנרגיה והתשתיות.

מדר ד, **אולנובסקי ח** (2022) "השפעות בריאותיות של הקמת מתקן השבת אנרגיה מפסולת באתר השומרוני הטוב", לקוח: ישובים קהילתיים כפר אדומים, אלון, נופי פרת ומצפה יריחו.

אולנובסקי ח (2023) "השפעות בריאותיות וסביבתיות של הקמת מטמנה לעודפי עפר בנחל אוג", לקוח: עמותת משמר הגבעה.

מדר ד, פרלברג א, כספי נ, **אולנובסקי ח** (2024) "תוכנית לאומית לשמירה על מגוון ביולוגי ושטחים פתוחים", המשרד להגנת הסביבה (בפרסום).

בירן נ, זרביב מ, **אולנובסקי ח** (2024) "מטבחים קהילתיים – מסמך מדיניות עירוני", עיריית תל אביב-יפו (בפרסום).

צרפתי מ, מדר ד, גלעד י, **אולנובסקי ח** (2024) "תוכנית היערכות עירונית לשינויי אקלים", עיריית באר-שבע (בכתיבה).

צרפתי מ, מדר ד, **אולנובסקי ח** (2024) "תוכנית היערכות עירונית לשינויי אקלים", עיריית פתח תקוה (בכתיבה).

אולנובסקי ח, מדר ד (2024) – "פליטות מתאן ממטמנות פסולת בישראל – תמונת מצב מעודכנת" (בכתיבה).

ה. דוחות מקצועיים וחוות דעת מומחה לבתי משפט ותביעות ייצוגיות

אולנובסקי ח (2019) "השפעות בריאותיות של עודפי מלח במי שתייה מותפלים", משרד עו"ד מירון, בנציון ופריבס.

אולנובסקי ח (2019) "הערכת סיכונים וניהול סיכונים בתהליך הכרזת תוספי תזונה כמזון רגיש", איגוד לשכות המסחר, משרד עו"ד גולדפרב זליגמן. הוגש בעתירה לביהמ"ש העליון.

מדר ד, **אולנובסקי ח** (2020) "השפעות בריאותיות של מכירת מארזי בקבוקי מים שאחסנו מחוץ לחנויות הנוחות בתחנות דלק", משרד עו"ד אביעזר.

אולנובסקי ח (2020) "השפעות בריאותיות של שימוש מוגזם במבשמי אוויר בבניין מגורים", משרד עו"ד ויינרוט.

אולנובסקי ח (2021) "השפעות בריאותיות על מטיילים כתוצאה מהזרמת שפכים חומציים ממפעל כימיקלים", משרד עו"ד לוינסון-דרור. הוגש בעתירה לביהמ"ש העליון.

אולנובסקי ח (2021) "השפעות בריאותיות של מכירת מארזי בקבוקי מים שאחסנו מחוץ לחנויות הנוחות בתחנות דלק – תשובה למומחה מטעם המשיבים", משרד עו"ד אביעזר.

אולנובסקי ח (2023) "השפעות סביבתיות של זליגת חלקיקי פלסטיק ממפעל באיזור התעשייה קיסריה", משרד עו"ד גולדפרב, גרוס, זליגמן.

ו. תפקידים בדוחות מומחים לקובעי מדיניות

יוזמת ומתאמת ועדת מומחים ועורכת שותפה של הדוח הסופי (2016): "שילוב יעדים ומדדים לחקלאות מקיימת במסגרת תמיכות ישירות לחקלאות". עבור: האגודה הישראלית לאקולוגיה ומדעי הסביבה.

יוזמת וייסדת את המדור "אמת בפרסום" באתר העין השביעית, (2016-2019) העוסק בהטעיות בתקשורת בתחומי המזון והסביבה.

חברה בוועדת מומחים (2017): [זיהום אור וצמצומו – רקע מדעי, תמונת מצב ודרכי פעולה אפשריות](#). עבור: האגודה הישראלית לאקולוגיה ומדעי הסביבה.

חברה בוועדת מומחים, אחראית תחום רגולציה בישראל ובעולם (2022-2024): רגולציה של כלכלה מעגלית – מקרי בוחן למחזור פלסטיק בישראל. עבור: UNIDO ארגון הפיתוח התעשייתי של האו"ם, חיים וסביבה ארגון הגג של ארגוני הסביבה בישראל.

החל משנת 2017 אני חברה שלא מן המניין באיגוד רופאי בריאות הציבור, השייך להר"י (ההסתדרות הרפואית ישראל). מעטים הם אנשי המקצוע שאינם רופאים אשר מוזמנים להצטרף כחברים בארגון זה. יו"ר האיגוד, פרופ' חגי לוי, ביקש ממני להצטרף לאיגוד רופאי בריאות הציבור כדי לחזק את הידע המקצועי במגוון תחומי בריאות וסביבה בפעילות האיגוד, ונעתרתי לבקשה.

נספח 4

תמונות כלים מתכלים של הנמל - המשיבה 1

עמוד 81

הנמל

פיראן אלך בבית

מהדרין

כוסות מתכלות

Biodegradable cups

מוצר אקולוגי המתכלה מעצמו,
עבה ואיכותי

25

חידות

אריזות ושיווק בע"מ
מדרען מיקוד: 7178402
08-9240277
Hanamati Packaging & Marketing
Tel: 072-8-919200 Fax: 072-8-919201
www.hanamati.co.il

קשיות ויר
אקולויות

נספח 4.1

**תמונות כלים מתכלים של ר.
שמאי - המשיבה 2**

עמוד 87

עמוד הבית / כלים חד פעמיים / צלחות חד פעמי / חד פעמי מתכלים / צלחות גדולות 9' כלים מתכלים קנה סוכר 20 יח' ר.שמאי

מכירה בבודדים

צלחות גדולות 9' כלים מתכלים קנה סוכר 20 יח' ר.שמאי

'צלחות מתכלות גדולות 20 יח

1

הצעת מחיר

צלחות גדולות מתכלות משוייכות לסדרה שהיא גאוה:
כוסות לשתייה חמה, צלחות ענקיות, גדולות וקטנות,
קעריות ומרקיות - עשויים כולם מקני סוכר, מתכלים
מעצמם ולא פוגעים בסביבה. מוצרים אקולוגיים
המשתלבים ונותנים כבוד לטבע.

מק"ט

13674

קטגוריות

חד פעמי מתכלים , כלים חד פעמיים

תגיות

כלים חד פעמי , מתכלה

!צפייה בסדרת : כלים מתכלים **אחת שתיים**

*התמונה להמחשה בלבד *ס"ה

השווהו ערוך
אחת!
שתיים

מאושר לפסח

**צלחות
עונקיות**

**עבות
ואיכותיות
מתכלות
מקנה סוכר**

100%
טבעי

CNINFL86 322 3364 92904017

13673 ארץ ייצור - ס"ה

ANTIQUE SUGARCANE 10"

ר. שמאי יבוא ושיווק בע"מ
ח. פ. 5 1 4 2 1 2 5 9 6
אזור התעשייה ברוש, בית שמש
מוצרינו מיוצרים באיכות ובקפידה רבה.
ברצוננו להבטיח את שביעות רצונך,
לכל פנייה אנחנו כאן לשרותך.
טל' 02-6429452 | rshamay.co.il
rshamay@rshamay.co.il

20
יחידות

מתכלה בקומפוסט
או במיכל אשפה רטובה

שמאי

צלחות ענקיות

עבות
ואיכותיות
מתכלות
מקנה סוכר

100%
טבעי

ר. שמאי יבוא ושיווק

ח. פ. 4 2 1 2 5 9 6
אזור התעשייה ברוש, בית

מוצרנו מיוצרים באיכות ובקפיד
ברצוננו להבטיח את שביעות
לכל פנייה אנחנו כאן לש
may.co.il | 02-6429452 טל'
may@rshamay.co.il

20
יחידות

מתכלה בקומפוסט
או במיכל אשפה רטובה

×
שמאי
×

נספח 4.2

תמונות כלים מתכלים של אינטרסאן - המשיבה 3

עמוד 92

לפתניות על
7 90

מחיר ל
07/17/9

הוסטס

מגשים עגולים מחולקים

4 תאים מעלי דקל

100% טבעי

איכותיות, אקולוגיות, חזקות ועבות במיוחד
סיצורית מעלי דקל שנשרה באופן טבעי

התאים: 4 שטח כתיבה, כחיצונית, כחיצונית, כחיצונית
בסיס העץ מוחלף באופן טבעי, חזק ובעל חיים

ייתכן שיתקיים בנזק ונזק נוסף לחידוש

3 יחידות

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

InterSun

הוסטס Hostess
סכיני עץ
אקולוגיים

25 יחידות

ידידותי
לסביבה

100% חומר
מתכלה

איכות
מעולה

חזקים
במיוחד

עקבתהליך אוטומטי של אריזת המוצר תיתכן סטייה
בכמות ובגודל המוצר של עד 5%

יבואן: אינטרסון (1996) בע"מ. רח' האגוז 10 א.ת. חבל מודיעין, ח.פ. 512254384
טל: 03-9310202, יצרן: D.W.W.Ind Co, Ltd - סיין

100%
טבעי

צלחות עגולות ענקיות מעלי דקל

איכותיות, אקולוגיות, חזקות ועבות במיוחד
מיוצרות מעלי דקל שנשרו באופן טבעי
מתאים לשימוש במיקרוגל, במקרר ובמקפיא.
בסיום השימוש מומלץ להשליך למיכל אשפה רטובה או קומפוסט.
ייתכנו שינויים בגוון ובגימור מיחידה ליחידה.

10 יחידות

שקב תהליך אנטומטי של אריות המוצר תיחכן סטייה בכמות ובגודל המוצר של עד 5%

יבואן: אינטרסון (1996) בע"מ.
רח' האנוס 10, א.ת. חבל מודיעין
ח.פ. 512254344
טל: 05-9310202
יצרן: CP - הודו

interSun
מאכלים טבעיים ובריאים
בקרן אותנו באתר:
www.intersun.co.il

נספח 4.3

**תמונות כלים מתכלים של אדום
- המשיבה 4**

עמוד 100

מארז צלחות
מהודר 20+20 ורוד
פנינה WIZ.
בר קוד: 7290017941752

56⁵⁰
ב-
ש

מחיר ליחיד 56⁵⁰ ש"ח

WIZ!

10

צלחות מרובעות

עשויות מעלי דקל | גודל 10"

מוצר זה מכיל 100% | תוצר בעבודה יד | ייתכנו שינויי צבע ממזון למזון

10.20

PALM LEAF SQUARE PLATE 10"

אדום יבוא מזון בע"מ
אקליפטוס ו. רמת ישי
מגפון: 039533773
ארץ ייצור: הודו

נספח 4.4

תמונות כלים מתכלים של ווינפאק - המשיבה 5

עמוד 106

4 קערות

מעלי דקל - 23X15

MAX

עלי דקל שנשערו לקרקע ללא תוספים כלשהם

5.90 ₪

מתאימים לקומפוסט
או מיכל אשפה רטובה,
מתאים לשימוש במיקרוגל,
במקרר ובמקפיא.

מוצר זה טבעי 100%.
מיוצר בעבודת יד
ולכן יתכנו שינויי גוון
מיחידה ליחידה.

מקס
דואגת לקבלת
מוצר איכותי.

מיובא ע"י: וועמאק סחר בע"מ, רח' ברכת 4, פ"ת.
משווק ע"י: מקס סטוק בע"מ, אזור תעשייה דרומי - קיסריה רח' השיטה 16
ח.פ. 513618967 ארץ ייצור: רודן יצרן: A.A. חו"ג: עלי דקל

7 299999 149156
PALM LEAF SHALLOW RECTANGLE TRAY 9X5"

6 קעריות
מעלי דקל-9cm

MAX

עלי דקל שנשחרו לקרקע ללא חוסמים כלשהם

5

תאריך יצרן: 10/10/2019
מספר יצרן: 149200
מספר חבילה: 7299999
מספר חבילה: 149200
מספר חבילה: 7299999
מספר חבילה: 149200

7 299999 149200
PALM LEAF PLATE 15"

6 קעריות מעלי דקל - 9cm

MAX

עלי דקל שנשרו לקרקע ללא תוספים כלשהם

5.90
ח

מתאימים לקומפוסט
או מיכל אשפה רטובה.
מתאים לשימוש במיקרוגל,
במקרר ובבוקסיא.

מוצר זה טבעי 100%.
מיוצר בעבודת יד
ולכן יתכנו שינויי גוון
מיוחדים ליחידה.

מקום
דואגת לזכות
מוצר איכותי

PALM LEAF LIPSE 3.5"

מיכאלי אשפת סחר בעלים וזר ברמת גן, כ"ז
מטבח ג'יז מלח סטון, כ"ז, אזור תעשיית דרום - חסות רמת השרון 51
ח.מ. 513618967 ארץ יישוב: רמת גן, א.א. חייגן: עלי דקל

מעליל דקל-9cm

MAX

עלי דקל שנשרו לקרקע ללא תוספים כלשהם

מתאימים לקומפוסט
או מיכל אשמה רטובה.
מתאים לשימוש במיקרוגל.
במקרר ובמקפיא.

מוצר זה טבעי 100%.
מיוצר בעבודת יד
ולכן יתכנו שינויי גוון
מיחידה ליחידה.

מקם
דואגת לקבלת
מוצר איכותי.

מיבא ע"י וועמאד סחר בע"מ, רח' ברכת 4, בית
משוק ע"י מקם סטוק בע"מ, אזור תעשייה דרומי - קיסריה 36
ת.פ. 51361896 ארץ ייצור: הודו יצרן: A.A. חו"ג עלי דקל

PALM LEAF LIPSE 3.5"

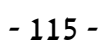

נספח 4.5

**תמונות כלים מתכלים של ח. כהן
- המשיבה 6**

עמוד 114

צלחות גדולות מתכלות מעלי דקל

20
ס"מ CM

10
יחידות
PIECES

BIODEGRADABLE
BIG ROUND PLATES
OF PALM LEAF

סדרת
עלי דקל
סוגת מים מתכלים
תכלי דקל שנשדד
כלא תוספות
100% טבעי

11.00
התחלה

איכותיות קשיחות ומעוצבות.
מתאימות לשימוש במיקרוגל בקי
עשוי 100% עלי דקל שנשדד לקרק
המוצר 100% טבעי ייחכנו שינוי גוו
ממוצר למוצר.

קוטר: כ- 20 ס"מ

8" round plate

7 290017 842813

הנחיה: במידת האפשר, להשתמש במוצר לפני תאריך היצר. במקרה של פגם, להחזיר את המוצר למסעדה או למחלקת השירות הלקוחות. טל: 08-9930991, מייל: shave@hcohen.co.il

DMF FREE
SILICA GEL
DESICCANT
THROW AWAY
DO NOT EAT

צלחות גדולות מעלי דקל שווה 11.00
ספק: ח. כהן יבוא ושיווק לוגיסטי
מחיר ל 1 יחידה

נספח 4.6

תמונות כלים מתכלים של מקס סטוק - המשיבה 7

עמוד 119

10 צלחות במארז

עשויים עלי דקל שנשדרו לקרקע ללא תוספים כלשהם | 15x15 ס"מ

מתאימים לקומפוסט
או מיכל אשפה רטובה,
מתאים לשימוש במקרור,
במקרר ובמקפיא.

מוצד זה מכיל 100%
מיוצר בעבודת יד
ולכן יתכנו שינויי גוון
מיחידה ליחידה.

מקס
דואגת לקבלת
מוצד איכותי.

PALM LEAF SQUARE PLATE - 6"

יבואן: מקס הנהלה ישראל בע"מ
אזור תעשייה דרומי - קסריה רח' השיטה 16
ת. 9. 513618967 ארץ ייצור: הודו
יצרן: palm leaf square: a'lon e.w.e

נספח 4.7

תמונות כלים מתכלים של סופר פארם - המשיבה 8

עמוד 125

נספח 4.8

**תמונות כלים מתכלים של
פעמית- סטור - המשיבה 9**

עמוד 129

9.90

ש"ח

הטובת חלוקה

קסרול יער בינוניות ארוז 20 יח'

מחיר
חד
פעמי

ות ארוז 20 יח'

25.90

הער

צלחות עגולות קנה סוכר גדולות ארוז 25 יח'

24.90 ש"ח

פעמית סל

מחיר
חד
פעמי

מוצר זה טבוע במא
אחד ויחבנו עיניים בעון
ובעמנו מחירה ליהודה.
או דואים שחבנו את
המוצר האכותי והדור
ביות.

סכ"ם
חד פעמי
מתכלה
מעץ
ידידותי
לסביבה
כפות
25 במאר

דגם
משופר
ואכותי
בגמר
השימוש
אנא מכס השליכו
לקומפוסט או
כמכל אשפה
רשונה.

משוחרר בערית ע"י
הבכל שיוון
ח.ד. בית שמש
11007
www.tavni.co.il

Spoons of biodegradable wood

נספח 5

**סקר גיאוקרטוגרפיה על צרכנות
של חדי"פ מתכלים**

עמוד 140

החטיבה ל**שייוון** פרסום ודעת קהל

שימוש בכלים "מתכלים" חד פעמיים

צלול
להגנת הים, האדם והסביבה

המחקר נערך עבור:

בראשות: פרויט' אבי דגני | ד"ר רינה דגני

לדעת כדאי להצליח!

© כל הזכויות שמורות לקבוצת גיאוקרטוגרפיה

מתודולוגיה

שיטה:
סקר אינטרנטי ייעודי

המשיבים:
גברים ונשים, גולשי אינטרנט, בגילאי 18 ומעלה, המהווים מדגם ארצי ומייצג של אוכלוסייה זו במדינת ישראל (מגזר יהודי וערבי כחלקם באוכלוסייה).

גודל המדגם:
N=507

טווח שגיאה:
טווח השגיאה הסטטיסטית המרבית בנסיבות דגימה זו הוא $\pm 4.4\%$, וזאת ברמת מובהקות סטטיסטית של 95% .

מועד ביצוע:
סוף אוגוסט 2024

עיקרי הממצאים

עיקרי הממצאים

- כשלושה רבעים מהציבור משתמשים בכלים חד פעמיים, בעיקר בגלל הנוחות (51%).
- כרבע מהציבור משתמשים בכלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים, בעיקר כדי לשמור על הסביבה (16%) ולאחר מכן נוחות (10%).
- כשני שלישים מהציבור נכונים לשלם יותר עבור כלים חד פעמיים מתכלים (כ-7% יותר בממוצע).
- מעל לרבע מהציבור חושבים שזורקים לפח הכתום כלים חד פעמיים מתכלים וכחמישית ציינו שזורקים לפח רגיל כמו כל פסולת אחרת.
- קרוב לשני שלישים מהציבור חושבים שכלים חד פעמיים מתכלים יכולים להתכלות מעצמם או בתהליך טיפול, כאשר כ-14% חושבים שהם אינם מתכלים כלל.
- כשני שלישים מאלו שנוהגים לקנות כלים חד פעמיים מתכלים לא נכונים לקנות אותם בדיעה שהם לא מתכלים ומזרקים לסביבה. כחמישית עדיין נכונים לקנות.

סיכום

מרבית קהל היעד משתמשים בכלים חד פעמיים, בעיקר בגלל הנוחות. מנגד, רק כרבע משתמשים בכלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים, בעיקר לשם שמירה על איכות הסביבה ונוחות השימוש. ניכר כי מרבית קהל היעד נכונים גם לשלם יותר על כלים חד פעמיים מתכלים ביחס לכלים חד פעמיים שאינם מתכלים.

מרבית קהל היעד אינם יודעים מהו אופן הטיפול בכלים חד פעמיים מתכלים לאחר השימוש או מהו התהליך אותו עוברים לאחר השלכתם לפח. בהנחה וידעו שכלים חד פעמיים מתכלים אינם באמת מתכלים ומזיקים לסביבה, כשני שלישים מאלו שקונים כלים חד פעמיים מתכלים מעידים שחושבים או בטוחים שלא יקנו אותם.

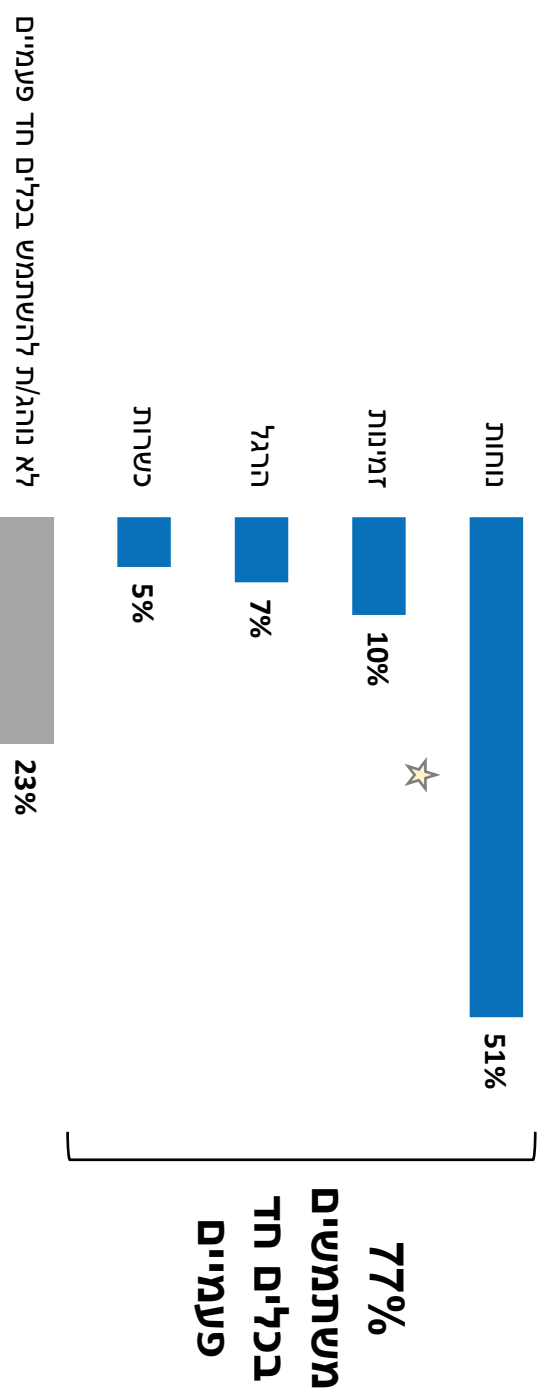

פירוט הממצאים

כשלושה רבעים מהציבור משתמשים בכלים חד פעמיים, בעיקר בגלל הנוחות.
שיעור השימוש בכלים חד פעמיים עולה עם העלייה בדתייות (מ-62% בקרב חילונים ל-92% בקרב דתיים-חרדים).
שיעור השימוש גם גבוה יותר בקרב המגזר הערבי (87% ביחס ל-75% בקרב המגזר היהודי).

שימוש בכלים חד פעמיים

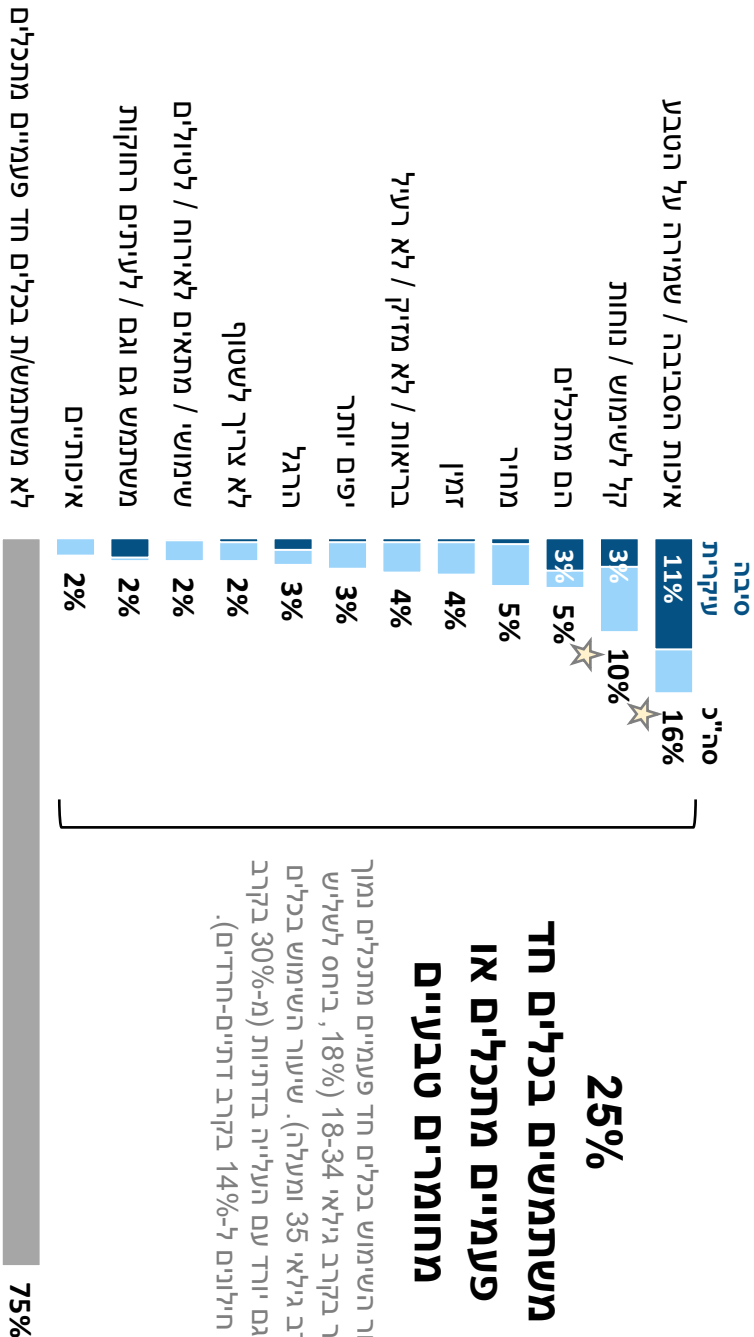
תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

כרבע מהציבור נוהגים להשתמש בכלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים, כאשר הסיבה העיקרית היא שמירה על איכות הסביבה ולאחריה נוחות השימוש.

שימוש בכלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים

תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

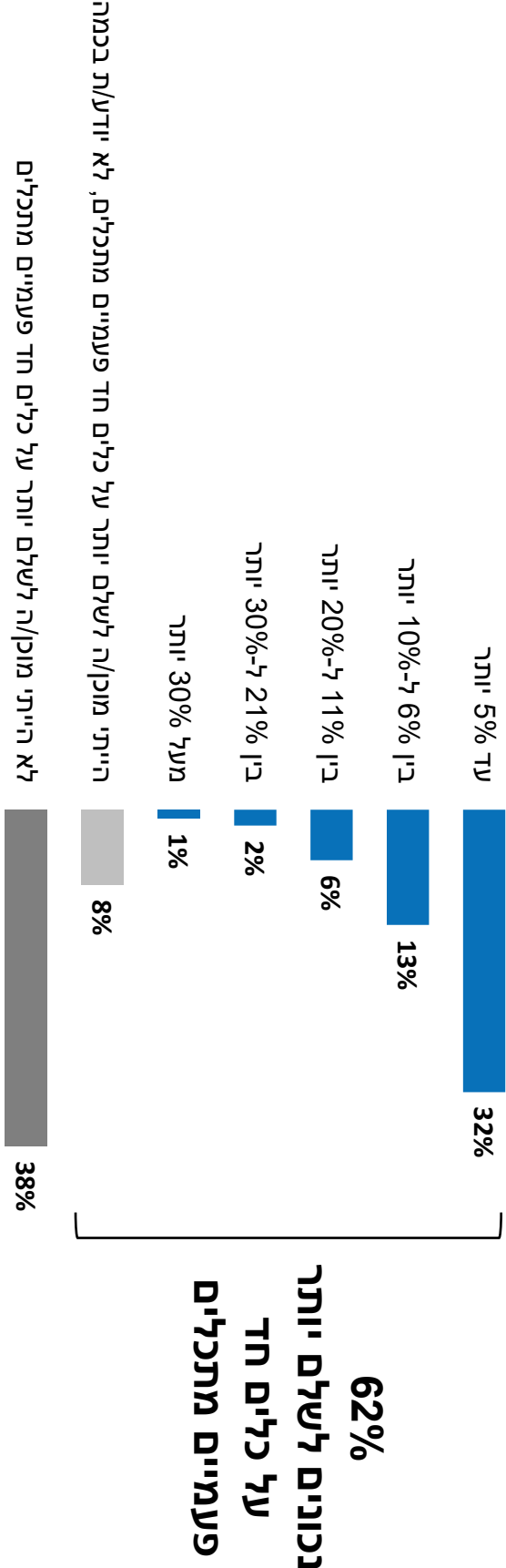
25% משתמשים בכלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים

שיעור השימוש בכלים חד פעמיים מתכלים נמוך יותר בקרב גילאי 18-34 (18%), ביחס לשליש בקרב גילאי 35 ומעלה). שיעור השימוש בכלים אלו גם יורד עם העלייה בדתיות (מ-30% בקרב חילונים ל-14% בקרב דתיים-חרדים).

קרוב לשני שלישים נכונים לשלם יותר על כלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים ביחס לכלים חד פעמיים שאינם מתכלים, כאשר הם מוכנים לשלם כ-6.8% יותר בממוצע.

גברים מוכנים לשלם 7.6% יותר לעומת 5.9% בקרב נשים.

נכונות לשלם יותר על כלים חד פעמיים
מתכלים או מחומרים טבעיים

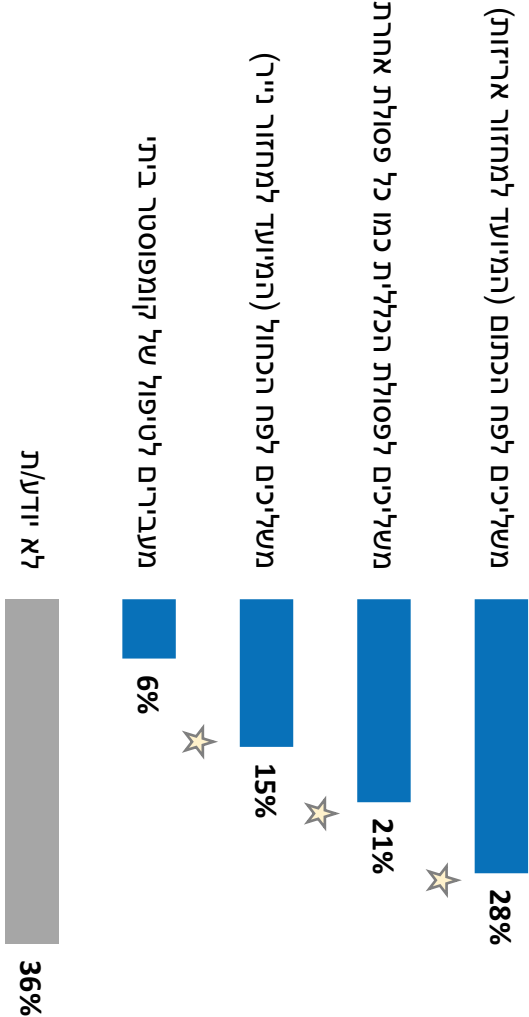

האם היית מוכן/ה לשלם יותר עבור כלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים? במידה וכן, כמה היית מוכן/ה לשלם יותר ביחס לכלים חד פעמיים שאינם מתכלים?

כרבע מהציבור מציינים שלאחר השימוש משליכים את הכלים החד פעמיים המתכלים לפח הכתום, כחמישית ציינו שהם משליכים לפסולת הכללית. כשליש לא ידעו לציין כלל את דרך הטיפול בכלים אלו.

טיפול בכלים חד פעמיים מתכלים לאחר השימוש

תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

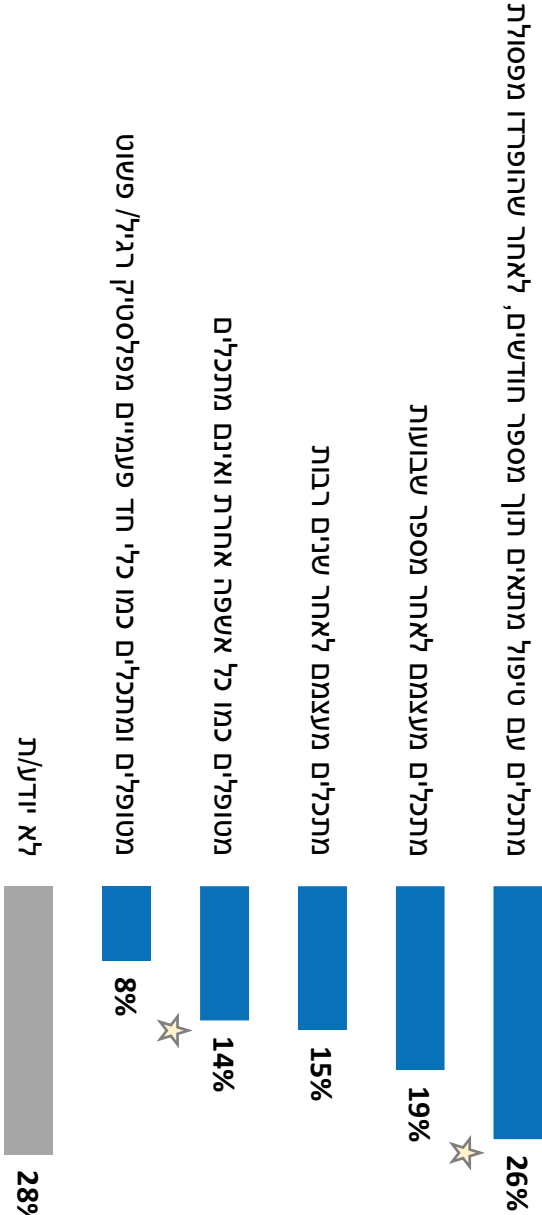
★ פער מובהק

לפי מה שאת/ה יודע/ת, מה יש לעשות עם כלים חד פעמיים מתכלים לאחר שמסיימים להשתמש בהם?

קרוב לשני שלישים מהציבור חושבים שכלים חד פעמיים מתכלים יכולים להתכלות, כאשר רק כ-14% מעידים שהם מטופלים כמו כל אשפה ואינם מתכלים. מעל לרבע לא ידעו לציין כלל מהו התהליך אותו עוברים כלים חד פעמיים מתכלים.

תהליך של כלים חד פעמיים מתכלים לאחר זריקתם

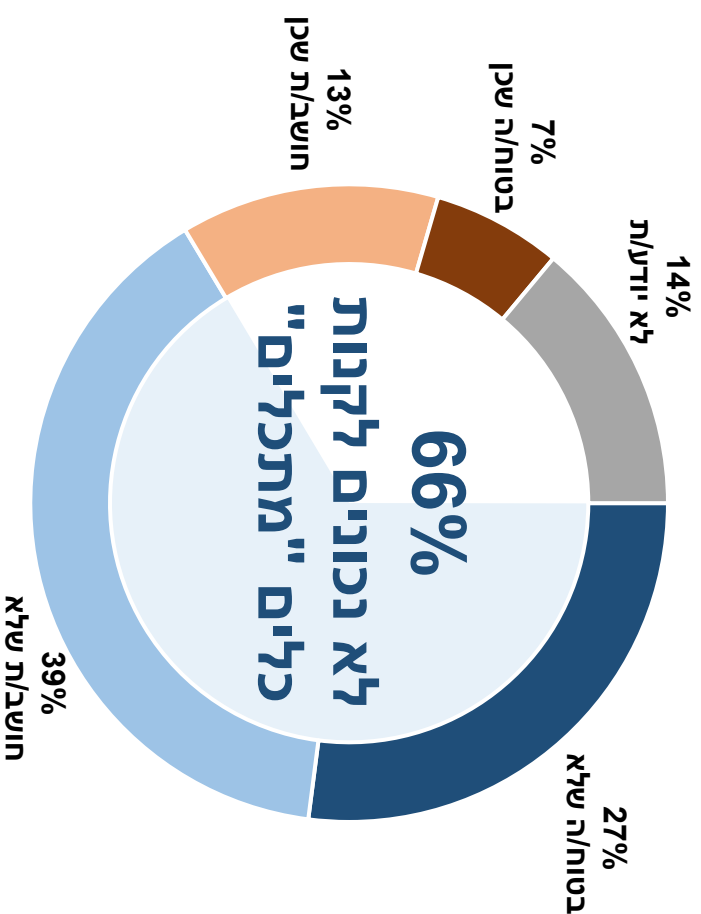
תשובות נוספות צוינו בשיעור נמוך יותר

כשני שלישיים מאלו שמתמשים בכלים חד פעמיים מתכלים סבורים שלא יקנו אותם לאור הידיעה שהם מזיקים לסביבה ולא מתכלים. עם זאת, כחמישית מתוכם עדיין נכונים לקנות.

שעור אלו שנכונים לקנות נמוך יותר בקרב גילאי 55+ (15%), כאשר כשני שלישיים מתוכם מעידים שלא יקנו).

נכונות קנייה של כלים חד פעמיים "מתכלים" בקרוב מי שמתממשים בכלים חד פעמיים מתכלים, N=122

כלים חד פעמיים "מתכלים" שלא עוברים טיפול מיוחד שיגרום להם להתכלות, מגיעים לאתרי הטמנה (המיועדים לטיפול בפסולת) יחד עם פסולת כללית ומזיקים מאוד לסביבה.

האם היית קונה כלים חד פעמיים "מתכלים" אם היית יודעת/ת שאינם מתכלים תוך זמן קצר ועשויים לגרום לנזק סביבתי?

התכנות כלכלית ופוטנציאל שוק

מודלים, שיטות וכלי מחקר ייחודיים לאומדן פוטנציאל כלכלי, קבלת החלטות בתהליכי תכנון פריסת סניפים וייזום רעיוני.

תכנון אורבני

סל רחב של פתרונות לרשויות מקומיות, מוסדות תכנון ויזמים, לאבחון, ניתוח, קבלת מידע ותמיכה בהחלטות לקידום התכנון האורבני.

מודלים ופתרונות עתירי מידע

מחקר ופיתוח של מודלים ופתרונות עתירי מידע מבוססי מערכת מידע כלל ארצית ייחודית ומיפוי אנליטי ממוחשב (GIS)

שיווק, פרסום ודעת קהל

מגוון פתרונות מחקר וסקרין, ככלי תומך החלטות בתכנון אסטרטגיה עסקית ושיווקית למקבלי החלטות, משרדי פרסום ויח"צ.

איכות השירות וחוויית הלקוח

מודלים, שיטות ופתרונות אפריטיביים, למדידה ושיפור שביעות רצון לקוחות, מתהליכי שירות ומכירה, חיזוק נאמנות ושימור לקוחות.

פארמה ורפואה

התמחות במחקרים אפידמיולוגיים ומחקרי שיווק רפואיים, במגוון שטחים תרפאטאיים, לשוק הפרמצבטי ולשוק ה-OTC

סגמנטציית לקוחות ומיפוי קהלים

מיפוי ואפיון לקוחות, איתור לקוחות פוטנציאליים זיהוי וניתוח הזדמנויות שיווקיות, ברזולוציה של ישובים/שכונות ובנייני מגורים

נספח 6

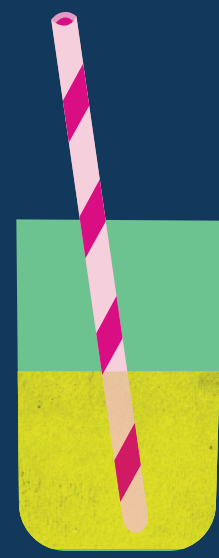
**פוסטרים של צלול עם הסברה על
פלסטיק וחד"פ**

עמוד 154

3

מבקשים לארוז פרחים
ומתנות בנייר עטיפה ובחוטמים
טבעיים, במקום בצלופן

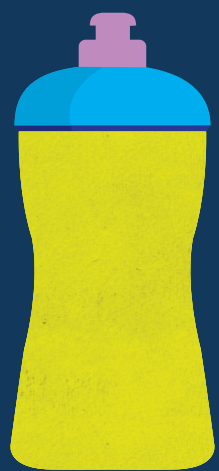
2

אומרים "לא" לקשיות
שתיה

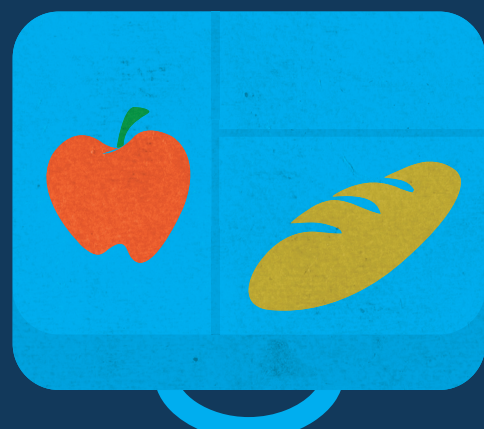
1

משתמשים בכוס רב פעמית
בעבודה ובבית

6

עוברים לבקבוק רב פעמי,
איש

5

מביאים אוכל מהבית? בקופסה
ולא בשקית

4

מזמינים TAKE AWAY?
דורשים רק אריזה מתכלה

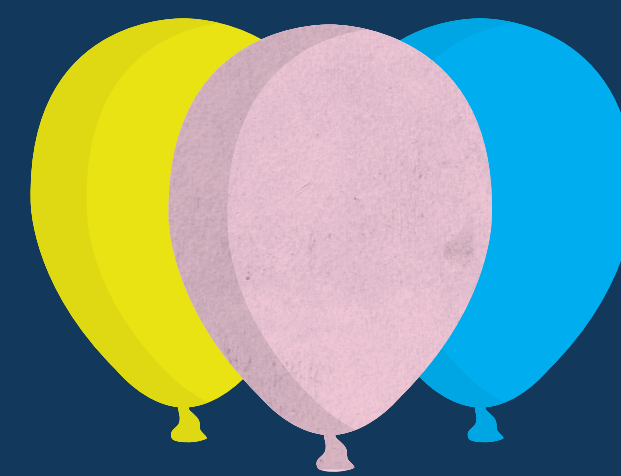
9

מפסיקים להשתמש בכלי אוכל
חד-פעמיים

8

הולכים לקניות עם סל
רב פעמי

7

מצמצמים שימוש בבלונים,
ולעולם לא מפריחים אותם
לשמיים

10 טיפים

לחיים בריאים ללא פלסטיק

10

מפיצים את המסר לקרובי
משפחה, חברים ושותפים
לעבודה

חד פעמי זה הכי נצחי!

הפלסטיק מזהם את הסביבה, פוגע בבריאות בעלי החיים בים ובבריאות האדם

אין מוצרים
ש"מתכלים" מעצמם...

10 טיפים

לחיים בריאים ללא פלסטיק

עוד כמה
פעולות
שניתן
לעשות...

חד פעמי זה הכי נצחי!

הפלסטיק מזהם את הסביבה, פוגע בבריאות בעלי החיים בים ובבריאות האדם

ח ד פ ע מ י ז ה ה כ י נ צ ח י

נספח 7

תמונות של הכלים החד פעמיים שרכש המבקש 1 במסגרת אירועים

עמוד 157

נספח 8

**פניות מקדימות למשיבות בדואר
רשום ובדוא"ל**

עמוד 161

28 אוגוסט 2024

כ"ד אב תשפ"ד

מבלי לפגוע בזכויות

לכבוד

הנמל אריזות ושיווק בע"מ

שדרות הרכס 35 מודיעין

מכבים רעות, 7178402

בדוא"ל: eliana@hanamal.co.il

ובדואר רשום

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

בהמשך לפניית בעניין הנדון אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול") כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או משווקת כלים חד פעמיים מחומרים הנחוצים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים").
2. על גבי אריזות הכלים נרשם כי המוצר מתכלה וכי ניתן להשליכו לפח האשפה הירוק הרגיל ו/או לפח האשפה הכתום המיועד לאריזות ו/או לקומפוסטר ו/או לפסולת רטובה.
3. ואולם עולה כי מדובר בהטעיית הציבור, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת אינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית), וכתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי השטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות, בניגוד למצג לפיו מדובר בכלים שמתכלים תוך זמן קצר. נדגיש כי גם השלכה לקומפוסטרים ביתיים, קהילתיים או שכונתיים אינה מהווה פתרון לכלים, שכן הטיפול הנדרש להתכלותם הינו ייחודי וכאמור מצריך העברה למתקנים בהם מתקיימים תהליכי קומפוסטציה תעשייתיים.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשווע למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH₄ תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ- CO₂¹, שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד.² יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמיים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.
6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעיה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים ידיוותיים לסביבה (מתכלים כביכול). בהתנהלותכם זו אתם מיירקקים מוצרים חד

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור, מדובר בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל. בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמיים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.

7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.

8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם משווקים מטעמכם בארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל. יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.

9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.

10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **30 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.

11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתנו ולח"מ זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.

12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.

אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתנו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עציון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

שלום רב
לצערי ב 15/9 לא התאפשר לנו.
היום 16/9 בשעה 11:00 אפשרי מבחינתנו
ביום שלישי ב 17:00 גם אפשרי מבחינתנו

לדוא"ל זה מכותב גם עו"ד אריאל אלסנר, אודה לתשובה בהשב לכולם.

בברכה

גלי עציון, עו"ד

ד"ר גלי עציון, עו"ד Gali Etzion Attorney At Law,LLM

טלפקס : +972-9- 9577382

נייד : +972-54-4894414

Please consider the environment before printing this e-mail.

מייל זה והנלווים אליו מכילים מידע מסווג. מידע זה הינו מסווג וסודי ומיועד באם לשימושו הבלעדי של המכותב המצוין בו. באם אינך המכותב, עליך לדעת כי שימוש, הפצה או העתקת תוכן דפים אלה אסורים בהחלט. יש להחזיר לשולח או להשמיד לאלתר.

From: Amir Dolev <amird@meitar.com>
Sent: Wednesday, September 11, 2024 8:43 AM
To: Gali Etzion Adv. <gali@etzion-law.com>
Subject: מ "פנייה מוקדמת לחברת הנמל אריזות ושיווק בע

בוקר טוב

מרשתי חברת הנמל העבירה אלי את פנייתכם מיום 28.8.2024.

אודה על קיום שיחה ביננו.

אני זמין לשיחה ביום ראשון 15.9.24 בשעה 16:00, 16.9.24 בשעה 11:00, 17.9.24 בשעה 17:00. האם אחד מהמועדים יכול להתאים לכם?

Amir Dolev | Partner | Bio | LinkedIn

MEITAR

Meitar | Law Offices | LinkedIn | Facebook | [Join Our Newsletter](#)

16 Abba Hillel Road Ramat-Gan 5250608 Israel

Tel: +972-3-6103183 | Mobile: +972-54-6766886 | Fax: +972-3-6144835

This email message and its attachments are confidential and/or privileged and/or subject to privacy laws. If you are not the intended addressee, any distribution, copying or use of this email and its attachments is strictly prohibited, and kindly delete it from your system and notify us. The writer asserts in respect of this email and its attachments all rights for confidentiality, privilege and privacy, to the fullest extent permitted by law.

מבלי לפגוע בזכויות

28 אוגוסט 2024
כ"ד אב תשפ"ד

לכבוד

ר. שמאי יבוא ושיווק בע"מ

רחוב סלע, אזור תעשייה הר טוב ב'

בית שמש

בדוא"ל: office@rshamay.co.il
Shmuel.b@rshamay.co.il
בדואר רשום

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

בהמשך לפניית בעניין הנדון אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול") כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או מייצרת ו/או משווקת כלים חד פעמיים מחומרים הנחזים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים").
2. על גבי אריזות הכלים נרשם כי המוצר מתכלה וכי ניתן להשליכו לפח האשפה הירוק הרגיל ו/או לפח האשפה הכתום המיועד לאריזות ו/או לקומפוסטר ו/או לפסולת רטובה.
3. ואולם עולה כי מדובר בהטעיית הציבור, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת אינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית), וכתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי השטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות, בניגוד למצג לפיו מדובר בכלים שמתכלים תוך זמן קצר. נדגיש כי גם השלכה לקומפוסטרים ביתיים, קהילתיים או שכונתיים אינה מהווה פתרון לכלים, שכן הטיפול הנדרש להתכלותם הינו ייחודי וכאמור מצריך העברה למתקנים בהם מתקיימים תהליכי קומפוסטציה תעשייתיים.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשונוע למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH₄ תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ- CO₂¹, שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד². יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמיים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.
6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעייה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים ידידותיים לסביבה (מתכלים כביכול). בהתנהלותכם זו אתם מיירקקים מוצרים חד

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

- פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור, מדובר בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל. בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמיים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.
7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.
8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם משווקים מטעמכם בארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל. יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.
9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.
10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **30 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.
11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתנו ולח"מ זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.
12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.
- אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתנו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עציון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

אישור משלוח בדואר רשום/ אקו פוסט

דבר דואר רשום/ אקו פוסט שמספרו

נמסר לידינו בידי השולח
לשם מסירתו לנמען
המפורט מטה

שם הנמען ר. למא י. דניאל ויליוק דל"א

מספר ס"א, אילן העליל (הטוב) כ'

רחוב/תא דואר ד"ר ליל

מיקוד ישוב

- כולל: השירותים המסומנים: ☐ **אקופוסט** ☐ אקספרס לחו"ל
- ☐ תשלום בגוביינא ☐ אישור מסירה ☐ אישור מסירה לסריקה ☐
- ☐ שירות מבטח: ערך הפריט המבטח: _____ שקלים.
- ☐ SMS לטלפון נייד ^{1,2} _____
- ☐ רשום מהיר ¹ _____
- ☐ בתוספת תשלום. ² חברת דואר ישראל אינה אחראית לאי קבלת המסרון בשל סיבות שאינן תלויות בה.

לתשומת לב השולח:

■ **לבירורים, יש להציג אישור זה ביחד עם החשבונית.**

חברת הדואר תשלם פיצוי בשל נזק, גניבה או אובדן, בהתאם להוראות החוק והתקנות שתוקנו לפיו.

אני מאשר בחתימתי את ערך הפריט המבטח כפי שמודפס בחותמת הקופה.

שם השולח _____ חתימת השולח _____

חותמת יחידת הדואר _____

חתימת נציג שירות ומכירות באשנב

למעקב משלוחים

למידע נוסף
מוקד שירות ☎ 171
www.israelpost.co.il
42-15669 (10.20) 759-0001

0372994
23/09/24 08:15
דואר ישראל
מחלקת מכירת
מוקד שירות

אישור משלוח בדואר רשום/ אקו פוסט

דבר דואר רשום/ אקו פוסט שמספרו

RR131537106IL

נמסר לידינו בידי השולח לשם מסירתו לנמען

המפורט מטה

שם הנמען זיקוק .

מען

רחוב/תא דוארט פאראדי

יישוב

Sul.D

מספר

מיקוד

כולל: השירותים המסומנים: אקו פוסט ם אקספרס לחו"ל ם תשלום בגוביינאים אישור מסירה'ם אישור מסירה לסריקה! [שירות מבוטח! ערך הפריט המבוטח: שקלים. SMS לטלפון נייד 1,2

רשום מהיר1

2

בתוספת תשלום. חברת דואר ישראל אינה אחראית לאי קבלת המסרון בשל סיבות שאינן תלויות בה.

לתשומת לב השולח: לבידורים, יש להציג אישור זה ביחד עם החשבונית. חברת הדואר תשלם פיצוי בשל נזק, גניבה או אובדן, בהתאם להוראות החוק והתקנות שתוקנו לפיו.

אני מאשר בחתימתי את ערך הפריט המבוטח כפי שמודפס

בחותמת הקופה.

שם השולח

חותמת יחידת הדואר

חתימת השולח

חתימת נציג שירות

ומכירות באשנב

למעקב משלוחים

למידע נוסף מוקד שירות 171

www.israelpost.co.il

42-15669 (10.20) 759-0001

0372994

ת ברנר

לתות ברנר

23/09/24

08:15

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

בהמשך לפניית בעניין הנדון אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול") כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או משווקת כלים חד פעמיים מחומרים הנחזים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים") בין היתר תחת המותג "הוסטס".
2. על גבי אריזות הכלים נרשם כי המוצר מתכלה וכי ניתן להשליכו לפח האשפה הירוק הרגיל ו/או לפח האשפה הכתום המיועד לאריזות ו/או לקומפוסטר ו/או לפסולת רטובה.
3. ואולם עולה כי מדובר בהטעיית הציבור, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת אינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית), וכתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי השטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות, בניגוד למצג לפיו מדובר בכלים שמתכלים תוך זמן קצר. נדגיש כי גם השלכה לקומפוסטרים ביתיים, קהילתיים או שכונתיים אינה מהווה פתרון לכלים, שכן הטיפול הנדרש להתכלותם הינו ייחודי וכאמור מצריך העברה למתקנים בהם מתקיימים תהליכי קומפוסטציה תעשייתיים.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשווע למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH₄ תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ-CO₂¹, שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד². יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמיים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.
6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעיה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים ידידותיים לסביבה (מתכלים כביכול). בהתנהלותכם זו אתם מיירקקים מוצרים חד פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור, מדובר

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

- בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעיה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל.
- בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמיים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.
7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.
8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם משווקים מטעמכם בארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל.
- יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.
9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.
10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **30 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.
11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתינו ולח"מ זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.
12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.
- אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתינו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עציון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

1 בספטמבר, 2024

לכבוד

גב' גלי עציון, עו"ד
מר אריאל אלסנר, עו"ד

באמצעות דוא"ל:

gali@etsion-law.co.il

arieladv@hotmail.com

ח.נ.,

הנדון: פנייה מוקדמת טרם הגשת תביעה ייצוגית בעניין 'כלים מתכלים'

בשם מרשתנו, אינטרסן (1996) בע"מ, ועל סמך המידע שנמסר לנו ממנה, הרינו לפנות אליכם כדלקמן:

1. מרשתנו העבירה לעיוננו, לצורך עריכת תגובה זו, את מכתבכם מיום 27.8.2024, שתוכנו, והדרישות המקופלות בו, נדחות.

2. ככל שירדנו לסוף דעתכם במכתבכם, מלינה מרשתכם, כך נדמה, מדוע מופיעות על אריזות כלים חד פעמיים שמשווקת מרשתנו בישראל תחת המותג "הוסטס" המילים "כלים מתכלים" או "טבעיים". לשיטת מרשתכם, כך נדמה, חל איסור בדין לעשות שימוש במילים אלו ביחס לכלים שמשווקת מרשתנו, שהוא אף כנטען 'הטעיה צרכנית' כמשמעותו בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א - 1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן").

יתר על כן, מהטעמים שפורטו במכתבכם עולה כאילו חל, לשיטת מרשתכם, איסור על כל מי שמשווק כלים חד פעמיים לעשות שימוש על גבי אריזות המוצר במילים אלו וזאת, כך לשיטת מרשתכם, בשל העובדה שאין בישראל יכולות טכנולוגיות להפרדה וטיפול מיוחדים בפסולת (ס' 3 למכתבכם).

3. אין לקבל את טענת מרשתכם, עובדתית ומשפטית.

כידוע, על פי הוראות חוק הגנת הצרכן, הטעיה צרכנית הינה פער בין המוצהר על ידי העוסק ביחס למוצר לבין המציאות. בענייננו, מכתבכם אפילו אינו מצביע על פער כזה ביחס לכלים שמשווקת מרשת. הכלים שמשווקת מרשתי הם אכן מתכלים, והם אכן עשויים מחומרים טבעיים, כמסומן. פשוט, ברור וקל.

זו אף זו, הכלים של מרשתנו מסומנים, ובדין מסומנים, באופן וולונטרי (שכן אין חובת סימון כזו בדין הישראלי) על פי כללי הסימון הבינלאומיים בתחום המחזור בסימון ♻️ ואכן הכלים כשרים להיות מסומנים בו, וכפי שצרכן סביר, קל וחומר צרכן שנושא סימון אריזות בתחום המחזור מוכר לו, יראה ויבין זאת.

4. למען הסר ספק נבהיר, שגם טענות מרשתכם ביחס 'למחיר גבוה' או לנזק ממוני מכל סוג שהוא נדחות, שכן ברור לחלוטין, שמשעה מוצרי מרשתי מיוצרים מחומרים טבעיים, כמו קני סוכר או מעלי דקל שנשרו באופן טבעי, ברי שמחירים לצרכן יהיה גבוה ממוצרים שאינם כאלה.

ודוק - אם קיימת למרשתכם טענה כלשהי ביחס לניהול מערך מיון, הפרדה והטמנת הפסולת בישראל עליה להפנות זאת לרגולטור או לגופים האחראים לכך במדינה. מה בין טענות אלו לטענות הטעיה צרכנית - לא נבין.

5. עוד נבהיר, כי הטענה כאילו הוראות חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992 (להלן: "**החוק למניעת מפגעים**") חלים במערכת היחסים שבין מרשתנו לבין הקבוצה שמרשתכם מבקשת לייצג אינה ברורה כלל ועיקר. נדמה, שלמעט רישומה של מרשתכם 'כגוף' לפי התוספת הראשונה לחוק, אין בנמצא כל קשר בין הטענות במכתבכם להוראות חוק זה. אין בנמצא "מפגע סביבתי" כמשמעותו בחוק למניעת מפגעים; מאליו גם מרשתנו איננה "גורם המפגע" כמשמעותו בחוק; החוק הנ"ל אינו מתיימר לעסוק ביחסי עוסק - צרכן (ובהקשר השלכת פסולת, הצרכן הוא 'גורם המפגע' יותר מהעוסק, אם בכלל); אין כל רבותא להוראות חוק זה ביחס לסימון מוצרים/הטעיה, ועוד.

6. אשר על כן, טענות מרשתכם בעילה 'האישית', קל וחומר בהתאמתה לתובענה ייצוגית מכוח חוק תובענות ייצוגיות ו/או החוק למניעת מפגעים, כאשר מלכתחילה אין זה ברור כיצד ניתן לטעון 'בנשימה אחת' בשם שני דברי חקיקה שונים ונפרדים אלו, נדחות.

7. ודוק - כל זאת אמרנו מבלי להתייחס כלל לשאלה האם מרשתכם, כעמותה, כשרה וכשירה לנהל הליך ייצוגי מכוח דין כלשהו בעניין אלו, ובכלל, בשים לב למהות ההליך, לטענותיה ולתום לבה, שכולם יבחנו, אם יהיה בכך צורך (ויש לקוות שלא יהיה בכך צורך) אם תחליט מרשתכם לנהל הליך סרק נגד מרשתנו, וראוי שעמותה הנהנית מתרומות ומכספי ציבור לא תחליט כך.

8. אין באמור במכתבנו זה או במה שחלילה חסר בו, כדי לגרוע ו/או לפגוע ו/או לייתר כל טענה ו/או עילה הקמה למרשתנו, והן כולן עומדות לה במלואן. אין האמור לעיל ממצה את כל טענות מרשתנו בעניין-נהפוך הוא.

בכבוד רב ובב"ח,
נועם רונן, עו"ד

העתק: אינטרסן (1996) בע"מ

4 ביוני 2025
ח' סיון תשפ"ה

מבלי לפגוע בזכויות
בדוא"ל: info@adom-group.com
erez@adom-group.com

לכבוד
קב' אדום בע"מ
ת"ד 10095
רמת ישי, 3009503

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול")
בענין הנדון כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או משווקת ו/או מייצרת כלים חד פעמיים מחומרים הנחזים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים") המשווקים בחנויות שונות ברחבי הארץ ורשתות השיווק.
2. על גבי אריזות הכלים נרשם בין היתר כי המוצרים "מתכלים" ו/או ידידותיים לסביבה, ואין הנחיות כיצד לטפל בהם בגמר השימוש. בהתאם נוצר מצג כי ניתן להשליכם לזרם הפסולת הרגילה.
3. עולה כי מדובר בהטעיית ציבור הצרכנים, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת אינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית). כתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" ו/או ידידותיים לסביבה כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי הנטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשווע למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH₄ תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ- CO₂¹, שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד². יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמיים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.
6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעיה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים ידידותיים לסביבה ו/או "מתכלים" כביכול. בהתנהלותכם זו אתם מיירקקים מוצרים חד פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור, מדובר בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעיה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל.

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

- בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמיים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.
7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.
8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם מייבאים ו/או משווקים ו/או מייצרים מטעמכם בארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל.
- יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.
9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.
10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **21 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.
11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתתנו ולח"מ זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.
12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.
- אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתתנו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עציון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

מאת:
נשלח:
אל:
עותק:
נושא:

עורך דין אריאל אלסנר
יום רביעי 04 יוני 2025 15:53
info@adom-group.com; erez@adom-group.com
'גלי עציון'

קב' אדום - פניה מקדימה טרם פניה לערכאות בהליך ייצוגי בענין כלים חד פעמיים
מתכלים
קבוצת אדום - pdf.4.6.25

קבצים מצורפים:

חשיבות:

גבוהה

שלום רב,

מצ"ב מכתבנו בענין הנדון.

נודה על אישור קבלתו.

בברכה
אריאל אלסנר, עו"ד

אריאל אלסנר – עו"ד
Ariel Oelsner – Adv. Bsc. Agr.
נייד: + 972-50-526-8081 Cell.
ת"ד: 534 כפר ויתקין, 4020000
P.O.B No.: 534 Kefar Vitkin, 4020000
משרד: הקונכיה 5 כפר ויתקין
Office: 5 Hakunchyia St. Kefar Vitkin
בקרו אותי: www.sviva-law.co.il
<http://www.facebook.com/svivalaw.co.il>
וגם ב: www.ehs-regulation.co.il Visit me also at:

[דואר אלקטרוני זה וכל המצורף אליו לו מיועדים לנמען המופיע לעיל, ועשויים להכיל מידע הנתון לחיסיון עו"ד-לקוח, לחיסיון אחר או להסדר סודיות אחר. אם אינך הנמען האמור, אנו מבקשים להודיעך כי כל העברה, הפצה או העתקה של המידע האמור אסורה בחלט. אם קיבלת דואר זה בשוגג, אנא מחק אותו ממערכת המחשב שלך ושלח אלינו הודעה בדואר אלקטרוני חוזר. תודה רבה].

מאת:

postmaster@outlook.com

אל:

info@adom-group.com; erez@adom-group.com

נשלח:

יום רביעי 04 יוני 2025 15:53

נושא:

לא ניתן למסירה: קב' אדום - פניה מקדימה טרם פניה לערכאות בהליך ייצוגי בענין כלים חד פעמיים מתכלים

המסירה לנמענים או לקבוצות אלו נכשלה:

info@adom-group.com (info@adom-group.com)

דיווחה שהתחום של הנמען לא קיים (DNS) לא היתה אפשרות למסור את ההודעה שלך. מערכת שמות התחומים

פנה אל הנמען באמצעים אחרים (לדוגמה, בטלפון) ובקש ממנו ליידע את מנהל הדואר האלקטרוני שלו שנראה כי התחום שלו אינו רשום כראוי אצל רשם התחומים שלו. ספק לו את פרטי השגיאה המוצגים להלן. סביר להניח שרק מנהל הדואר האלקטרוני של הנמען יכול לפתור בעיה זו.

https://go.microsoft.com/fwlink/?LinkId=389361: לקבלת מידע נוסף ועצות לפתרון בעיה זו, עיין במאמר זה

erez@adom-group.com (erez@adom-group.com)

דיווחה שהתחום של הנמען לא קיים (DNS) לא היתה אפשרות למסור את ההודעה שלך. מערכת שמות התחומים

פנה אל הנמען באמצעים אחרים (לדוגמה, בטלפון) ובקש ממנו ליידע את מנהל הדואר האלקטרוני שלו שנראה כי התחום שלו אינו רשום כראוי אצל רשם התחומים שלו. ספק לו את פרטי השגיאה המוצגים להלן. סביר להניח שרק מנהל הדואר האלקטרוני של הנמען יכול לפתור בעיה זו.

https://go.microsoft.com/fwlink/?LinkId=389361: לקבלת מידע נוסף ועצות לפתרון בעיה זו, עיין במאמר זה

מידע אבחון עבור מנהלים:

שרת יוצר: VI1PR10MB3728.EURPRD10.PROD.OUTLOOK.COM

info@adom-group.com

Remote server returned '550 5.4.310 DNS domain adom-group.com does not exist

[Message=InfoDomainNonexistent] [LastAttemptedServerName=adom-group.com]

[AM4PEPF0003C258.eurprd02.prod.outlook.com 2025-06-04T12:53:29.357Z 08DDA256B931B90E]

erez@adom-group.com

Remote server returned '550 5.4.310 DNS domain adom-group.com does not exist

[Message=InfoDomainNonexistent] [LastAttemptedServerName=adom-group.com]

[AM4PEPF0003C258.eurprd02.prod.outlook.com 2025-06-04T12:53:29.357Z 08DDA256B931B90E]

כותרות מקוריות:

ARC-Seal: i=1; a=rsa-sha256; s=arcselector10001; d=microsoft.com; cv=none;

מבלי לפגוע בזכויות

28 אוגוסט 2024
כ"ד אב תשפ"ד

לכבוד
ווינפאק סחר בע"מ

בדוא"ל: info@winpac.co.il
בדואר רשום

ברקת 4
פתח תקווה, 4951772

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

בהמשך לפניית בעניין הנדון אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול") כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או משווקת כלים חד פעמיים מחומרים הנחזים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים").
2. על גבי אריזות הכלים נרשם כי המוצר מתכלה וכי ניתן להשליכו לפח האשפה הירוק הרגיל ו/או לפח האשפה הכתום המיועד לאריזות ו/או לקומפוסטר ו/או לפסולת רטובה.
3. ואולם עולה כי מדובר בהטעיית הציבור, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת אינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית), וכתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי השטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות, בניגוד למצג לפיו מדובר בכלים שמתכלים תוך זמן קצר. נדגיש כי גם השלכה לקומפוסטרים ביתיים, קהילתיים או שכונתיים אינה מהווה פתרון לכלים, שכן הטיפול הנדרש להתכלותם הינו ייחודי וכאמור מצריך העברה למתקנים בהם מתקיימים תהליכי קומפוסטציה תעשייתיים.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשונוע למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH₄ תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ- CO₂¹, שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד². יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמיים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.
6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעיה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים ידידותיים לסביבה (מתכלים כביכול). בהתנהלותכם זו אתם מיירקקים מוצרים חד פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור, מדובר

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

- בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעיה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל.
- בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמיים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.
7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.
8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם משווקים מטעמכם בארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל.
- יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.
9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.
10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **30 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.
11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתנו ולח"מ זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.
12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.
- אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתנו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עזיון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

28 אוגוסט 2024
כ"ד אב תשפ"ד

מבלי לפגוע בזכויות
בדוא"ל: shave@hcohen.co.il
ובדואר רשום

לכבוד
ח. כהן ייבוא שיווק ולוגיסטיקה בע"מ
האורגים 223
אזור התעשייה, נתיבות ת"ד 5168

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

בהמשך לפניית בעניין הנדון אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותת לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול") כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או משווקת כלים חד פעמיים מחומרים הנחזים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים") בין היתר תחת המותג "שווה!".
2. על גבי אריזות הכלים נרשם כי המוצר מתכלה וכי ניתן להשליכו לפח האשפה הירוק הרגיל ו/או לפח האשפה הכתום המיועד לאריזות ו/או לקומפוסטר ו/או לפסולת רטובה.
3. ואולם עולה כי מדובר בהטעיית הציבור, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת אינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית), וכתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי השטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות, בניגוד למצג לפיו מדובר בכלים שמתכלים תוך זמן קצר. נדגיש כי גם השלכה לקומפוסטרים ביתיים, קהילתיים או שכונתיים אינה מהווה פתרון לכלים, שכן הטיפול הנדרש להתכלותם הינו ייחודי וכאמור מצריך העברה למתקנים בהם מתקיימים תהליכי קומפוסטציה תעשייתיים.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשוער למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH₄ תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ- CO₂¹, שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד². יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמיים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.
6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעיה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים ידידותיים לסביבה (מתכלים כביכול). בהתנהלותכם זו אתם מייקרקים מוצרים חד פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור, מדובר

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

- בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעיה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל.
- בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמיים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.
7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.
8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם משווקים מטעמכם בארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל.
- יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.
9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.
10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **30 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.
11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתנו ולח"מ זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.
12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.
- אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתנו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עזיון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

28 אוגוסט 2024

כ"ד אב תשפ"ד

מבלי לפגוע בזכויות

לכבוד

מקס סטוק בע"מ ו/או מקס הנהלה ישראל בע"מ

רח' השיטה 16 אזה"ת דרומי קיסריה

קיסריה, 3079890

בדוא"ל: privacy@maxstock.co.il

office@maxstock.co.il

ofir@maxstock.co.il

ובדואר רשום

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

בהמשך לפניית בעניין הנדון אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול") כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או משווקת כלים חד פעמיים מחומרים הנחזים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים").
2. על גבי אריזות הכלים נרשם כי המוצר מתכלה וכי ניתן להשליכו לפח האשפה הירוק הרגיל ו/או לפח האשפה הכתום המיועד לאריזות ו/או לקומפוסטר ו/או לפסולת רטובה.
3. ואולם עולה כי מדובר בהטעיית הציבור, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת אינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית), וכתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי השטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות, בניגוד למצג לפיו מדובר בכלים שמתכלים תוך זמן קצר. נדגיש כי גם השלכה לקומפוסטרים ביתיים, קהילתיים או שכונתיים אינה מהווה פתרון לכלים, שכן הטיפול הנדרש להתכלותם הינו ייחודי וכאמור מצריך העברה למתקנים בהם מתקיימים תהליכי קומפוסטציה תעשייתיים.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשווע למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH₄ תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ-CO₂¹, שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד². יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעיה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים ידידותיים לסביבה (מתכלים כביכול). בהתנהלותכם זו אתם מייקקים מוצרים חד פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור, מדובר בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעיה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל. בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.
7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.
8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם משווקים מטעמכם בארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל. יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.
9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.
10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **30 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.
11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתנו ולח"מ זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.
12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.
- אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתנו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עציון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

מאת:
נשלח:
אל:
נושא:

<Avraham Morel <AMorel@pearlcohen.com
יום שלישי 01 אוקטובר 2024 15:12
gali@etzion-law.com; arieladv@hotmail.com
פנייה מוקדמת - כלים חד פעמיים מתכלים - מקס סטוק בע"מ

ח.נ. שלום וברכה,

מכתבכם בענין שבנדון הועבר לעיוני ולטיפול.

מייד לאחר בדיקת הטענות המפורטות במכתבכם כאמור, אפעל להשיבכם.

בברכת שנה טובה,

אב'י

PEARL COHEN

Avraham Morel, Adv.

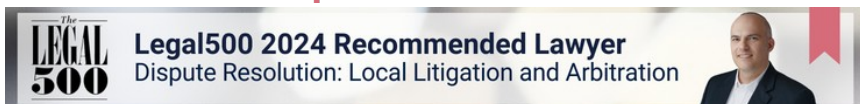
Partner

Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz

Tel: +972-3-303-9162

[Subscribe to legal news and updates >>](#)

The information transmitted is intended only for the person or entity to which it is addressed and may contain confidential and/or privileged material. Any review, retransmission, dissemination or other use of, or taking of any action in reliance upon, this information by persons or entities other than the intended recipient is prohibited. If you received this in error, please contact the sender and delete all copies of the message.

arieladv@hotmail.com

מאת: <Avraham Morel <AMorel@pearlcohen.com>
נשלח: יום שלישי 05 נובמבר 2024 12:09
אל: עורך דין אריאל אלסנר
עותק: גלי עציון
נושא: RE: פנייה מוקדמת - כלים חד פעמיים מתכלים - מקס סטוק בע"מ

דגל המשך טיפול: המשך טיפול
מצב דגל: מסומן בדגל

קטגוריות: קטגוריה אדומה, קטגוריה ירוקה

אריאל צהריים טובים,

מרשתי היא חב' ווינפאק סחר, שמייבאת את המוצרים המתכלים, ומשווקת אותם ל-מקס סטוק ו-ח. כהן ייבוא ושיווק לוגיסטיקה, שאליהם שלחתם את המכתבים.

אם ניתן לסייע בכל הנוגע לכיתוב, נא עדכנו.

המשך יום טוב,

אבי

PEARL COHEN

Avraham Morel | Partner
Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz
AMorel@PearlCohen.com | Tel.: +972 (0)3 303 9162
www.pearlcohen.com

The information transmitted is intended only for the person or entity to which it is addressed and may contain confidential and/or privileged material. Any review, retransmission, dissemination or other use of, or taking of any action in reliance upon, this information by persons or entities other than the intended recipient is prohibited. If you received this in error, please contact the sender and delete all copies of the message.

From: <arieladv@hotmail.com> עורך דין אריאל אלסנר
Sent: Tuesday, November 5, 2024 9:24 AM
To: Avraham Morel <AMorel@pearlcohen.com>
Cc: <gali_ek@hotmail.com> גלי עציון
Subject: RE: פנייה מוקדמת - כלים חד פעמיים מתכלים - מקס סטוק בע"מ

*****External Email*****

EXTERNAL EMAIL - This email was sent by a person from outside your organization. Exercise caution when clicking links, opening attachments or taking further action, before validating its authenticity.

אבי שלום רב, אנחנו בטוב תודה !

מבלי לפגוע בזכויות

4 בספטמבר 2024

א' אלול תשפ"ד

ובדואר רשום

לכבוד

סופר-פארם (ישראל) בע"מ

שנקר 16

הרצליה, 4672516

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמיים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

בהמשך לפניית בעניין הנדון אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול") כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או משווקת כלים חד פעמיים מחומרים הנחזים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים") בין היתר תחת המותג "SUNDAY".
2. על גבי אריזות הכלים לא נרשם כיצד יש לטפל בכלים עם סיום השימוש ולמעשה נוצר מצג מטעה לפיו ניתן להשליכם לפסולת רגילה.
3. ואולם עולה כי מדובר בהטעיית הציבור, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת אינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית), וכתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי השטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות, בניגוד למצג לפיו מדובר בכלים שמתכלים תוך זמן קצר. נדגיש כי גם השלכה לקומפוסטרים ביתיים, קהילתיים או שכונתיים אינה מהווה פתרון לכלים, שכן הטיפול הנדרש להתכלותם הינו ייחודי וכאמור מצריך העברה למתקנים בהם מתקיימים תהליכי קומפוסטציה תעשייתיים.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשונוע למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH_4 תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ- CO_2^1 , שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד². יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמיים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.
6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעיה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים ידידותיים לסביבה (מתכלים כביכול). בהתנהלותכם זו אתם מיירקקים מוצרים חד

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור, מדובר בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל. בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמיים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.

7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א – 1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.

8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם משווקים מטעמכם בארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל. יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.

9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.

10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **30 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.

11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתנו ולח"מ זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.

12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.

אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתנו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עציון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

13 נובמבר 2024
י"ב חשוון תשפ"ה

לכבוד
אריאל אלסנר, עו"ד
גלי עציון, עו"ד
כפר ויתקין, ת"ד 534

בדוא"ל: arieladv@hotmail.com

ח.נ.,

הנדון: מענה למכתב פנייה מוקדמת טרם הגשת תובענה ייצוגית – סופר פארם

(סימוכין: מכתבכם מיום 4.9.2024)

בשם מרשתי, **סופר-פארם (ישראל) בע"מ** (לעיל ולהלן: "**מרשתי**"), הריני להשיבך למכתבך שבסימוכין, כדלקמן:

1. מרשתי מאשרת קבלת מכתבכם שבסימוכין. כידוע, פניה מוקדמת רצויה ומתיישבת עם מגמת פסיקת בתי המשפט ואף עם תזכיר חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 16), התשפ"ד-2024. מטרתה של פניה מוקדמת היא **לייתר קיומם של הליכים משפטיים שאינם חיוניים**. כך למשל, במקרה בו הפונה מגלה כי טענתו נעדרת כל בסיס. כפי שנראה להלן, זה הוא המקרה שבפנינו.
2. בבסיס מכתבכם טענת מרשתכם, עמותת "צלול", בקשר עם מוצרים המיובאים ו/או משווקים ע"י מרשתי, המסומנים ומוצגים כ"מתכלים", "**בין היתר**" תחת המותג SUNDAY. בנסיבות בהן לא צורפו לפנייתכם כל אסמכתאות לקיומם או רכישתם של מוצרים רלבנטיים לכאורה, תחת מותג אחר ובכלל, תתייחס מרשתי במסגרת מענה זה למוצרי מותג SUNDAY המשווקים בסניפיה.
3. לטענת מרשתכם, בשיווק מוצרי המותג "**מתכלים**" היא מטעה את "הציבור" ביחס לתכונות המיוחסות למוצרים לכאורה, ומפרה הוראות דין שונות ובין היתר את הוראות חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן: "**חוק הגנת הצרכן**"), ואת הוראות סעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 (להלן: "**החוק למניעת מפגעים סביבתיים**").
4. כפי שעולה ממכתבכם, הטענה בבסיסו נסמכת על קביעתה (השגויה) של מרשתכם (שאינה נתמכת במקור נורמטיבי כלשהו), לפיה על מנת שכלים ממותג זה יתכלו, "הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם". לטענת מרשתכם, ההפרדה והטיפול הנדרשים נעשים במתקנים יעודיים, בהם מתקיימים תהליכי קומפוסטציה תעשייתיים, בחו"ל ותחת תנאים מבוקרים.
5. עוד לטענת מרשתכם, ככל ותענה מרשתי לדרישתכם ותחדול מהשיווק "המטעה", "בריי" כי קיימת לכם זכות לקבל גמול ושכר טרחה בגין פועלכם למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל. אלא שכפי שיוכח להלן, אין המדובר ב"דאגה" לציבור הצרכנים בישראל, אלא בטענות שמקורן בחוסר הבנת הוראות הדין, וחמור מכך - בחוסר תום לב וניסיון להתעשר על חשבון מרשתי, ודין, כולן, דחייה על הסף. נסביר.
6. מרשתי היא רשת בתי המרקחת הגדולה והמובילה בישראל, שבסניפיה נמכרים מוצרי קוסמטיקה, טואלטיקה ומגוון מוצרים משלימים לשימוש יום-יומי. מיום היווסדה, פועלת הרשת להעניק ללקוחותיה בסניפים ובאתר חוויית קניה ייחודית, המשלבת מקצועיות, שירות ומבחר מוצרים איכותיים ומגוונים.

ככלל ותמיד מרשתי פועלת בהתאמה לכל הוראות הדין והתקנה, בליווי גורמי מקצוע ויועצים לפי העניין וזאת בכל הקשור למוצרים אותם היא מייצרת, מייבאת ומשווקת. כך עשתה גם בקשר עם המוצרים מושא מכתבכם, מסדרת SUNDAY – בעבור המותג הפרטי של סופר-פארם ישראל.

7. כאמור, הטענה לפיה היה על מרשתי לציין בקשר עם מוצרי SUNDAY כי הם "אינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל" וכי הם "גורמים לנזק סביבתי חמור", אינה מבוססת על מקור נורמטיבי כלשהו, פרט להוראות הכלליות הקבועות בחוק הגנת הצרכן ובחוק מפגעים סביבתיים והיא שגויה מיסודה.

8. כפי שעולה מאריזות מוצרי המותג (שלא צורף כל תיעוד שלהן למכתבכם), **הם מיוצרים מחומרים טבעיים בלבד** וביניהם: קנה סוכר, נבט חיטה, תאית, עמילן תירס או PLA שהינו חומר סינתטי פעיל ומתכלה המבוסס על שמנים מהצומח דוגמת עמילן תירס. משכך, אלה עתידים להתפורר ולהתפרק ביולוגית, **ללא כל צורך בתהליך ייחודי וספציפי, אלא בתהליך התכלות טבעי**.

9. עוד יצוין, כי אין כל חובה חוקית לרשום על אריזת הכלים כיצד יש לטפל בהם עם סיום השימוש ובעצם הגדרתם כמוצר מתכלה יש הבהרה לצרכן שניתן להשליכם לאחר שימוש לפסולת הרגילה.

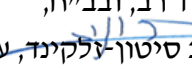
10. לא למותר לציין שאילו הייתה מרשתכם, בכובעה כעמותה למען איכות הסביבה, בודקת את טענותיה לעומק, בטרם משלוח מכתב איום ודרישה, הייתה מגלה עובדה זאת ומכאן, שלא נפל רבב בהצהרות מרשתי על גבי אריזות המוצרים שרכש מרשך ואין במסגרתן כל הטעיה.

11. עוד אביא לידיעת מרשתכם, כי כיום **אין תקן בינלאומי או ישראלי** למוצרים מתכלים, שאינם מוצרים מבוססי פלסטיק. למעלה מן הצורך נציין, כי בשנת 2020, פורסם והופץ מסמך להגנת הסביבה, תחת הכותרת "אסטרטגיה למשק פסולת בר קיימה" ובמסגרתו הובהר מפורשות כי הפער המרכזי בחקיקת הפסולת הישראלית הוא העדרה של חקיקה בנושא ניהול פסולת. תמוה כי מרשתכם, שעיסוקה הוא הגנת הסביבה, אינה מודעת לכך.

12. בהיעדרה של חקיקה רלוונטית למוצרים מושא מכתבכם, נוהגת מרשתי טרם שיווקם, להתקשר עם היצרנים והיבואנים ומוודאה את עמידתם בתקנים המחייבים והמחמירים ככל שקיימים בתחום. כך, החברה המייצרת את המוצרים מושא מכתבך עבור מרשתי פועלת בהתאם לתכנית האירופאית "OK compost HOME" המרכזת דרישות בסיסיות ומקובלות בתחום, במציאות בת ימינו. במסגרת תכנית זו, ארגון בקרה בינלאומי בודק ומוודא שהיצרן עומד בדרישות התוכנית המקובלת בשוק האירופאי, לכלל המוצרים המתכלים, שאין בהם שילוב ו/או רכיבי פלסטיק.

13. לשלמות התמונה יצוין, כי הכלים שמשווקים ע"י סופר-פארם ונכתב על אריזתם "מתכלה" נבדקו ע"י היצרן בהלימה לדרישות "מוצר מתכלה" שבתקן האירופאי EN13432 ונמצאו בהתאמה לתקן המאפשר הגדרתם כמוצר מתכלה. יובהר שגם תקן זה אינו קיים בישראל והוא מחמיר בדרישותיו מהתקן הישראלי ת"י 1576 שמתייחס למוצרי נייר וקרטון לאריזה שפגיעתם בסביבה פחותה (מוצרים ירוקים). על כן לא רק שאין בהגדרת המוצר "מתכלה הטעיה של הצבור אלא שיש בה כדי לבדל את המוצר ממוצרים אחרים שהשלכתם לפסולת הרגילה יש בה כדי לפגוע בסביבה.

14. רוצה לומר, המוצרים מושא מכתבכם שמשוקת מרשתי ללקוחותיה עומדים בעקרונות **המחמירים** ביותר של ההגנה על איכות הסביבה וכל המצגים המופיעים על גביהם עולים בקנה אחד עם סברת מרשתכם, לפיה המדובר ב"מוצרים מתכלים", שלא יזיקו לסביבה, שכן הם מתכלים באופן טבעי.
15. לסיכום, בהינתן שהמוצרים מושא מכתבכם הם מחומרים טבעיים, אין כל בסיס לטענת מרשתכם כי מרשתי הטענה את לקוחותיה בהתייחס לסימון ולמצגים שהוצגו על גבי אותם מוצרים. המוצרים מושא מכתבך שווקו בהתאם להוראות כל דין קיים ומחייב, ושעה שהתקן וההפניות במכתבכם אינם רלוונטיים - ברי כי אין כל בסיס משפטי למכתבכם ואין כל הוראה בדין הקיים האוסרת על מרשתי לייצר ו/או לייבא ו/או לשווק את המוצרים מושא מכתבכם, באופן שבו שווקו.
16. אין באמור במכתבי זה ו/או במה שנעדר הימנו כדי להודות בכל טענה ו/או דרישה ו/או כדי לפגוע ו/או לגרוע מכל זכות ו/או טענה ו/או תביעה העומדת למרשתי על-פי כל דין.
17. ככל שעל אף האמור תבחר מרשתכם לנקוט בהליך משפטי נגד מרשתי, הנה מתבקשת לצרף אליו מכתבי זה.

בכבוד רב, ובב"ח,

 רונית סיטון-זלקינד, עו"ד
מ. פירון ושות' – עורכי דין

17 יוני 2025
ח' סיון תשפ"ה

מבלי לפגוע בזכויות
בדוא"ל: PeamitOnline@peamit.co.il

לכבוד,
אור פעמית קמעונאות בע"מ
גרניט 12
אזה"ת הרטוב, בית שמש

**הנדון : פניה מוקדמת טרם פנייה לערכאות (בהליך ייצוגי)
בענין כלים חד פעמים "מתכלים" המשווקים על ידכם**

אנו פונים אליכם בין השאר בשם מרשתנו עמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) (להלן: "צלול")
בענין הנדון כדלקמן:

1. חברתכם מייבאת ו/או משווקת ו/או מייצרת ו/או מוכרת כלים חד פעמיים מחומרים הנחזים להיות טבעיים ולכאורה מתכלים (להלן: "הכלים") המשווקים בסניפי הרשת שלכם ברחבי הארץ.
2. על גבי אריזות הכלים וכן גם באתר המרשתת שלכם נרשם בין היתר כי המוצרים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה", ו/או "אקולוגיים" ואין הנחיות כיצד לטפל בהם בגמר השימוש, כפועל ישיר מכך נוצר מצג כי ניתן להשליכם לזרם האשפה הרגילה.
3. עולה כי מדובר בהטעיית ציבור הצרכנים, לכאורה, היות שכדי שכלים אלה יתכלו, הם נזקקים להפרדה ולטיפול ייחודיים וספציפיים, עם תום השימוש בהם. הפרדה וטיפול שכאלה בפסולת כמעט ואינם מתבצעים בישראל (הפרדת פסולת יבשה מרטובה לזרם המיועד לקומפוסטציה תעשייתית). כתוצאה מכך רובם המכריע של הכלים עושים את דרכם בזרם האשפה הרגיל למטמנות ומגדילים את הנזקים הסביבתיים הנגרמים מהם. לפיכך, הכלים המוצגים על ידכם ככלים "מתכלים" /או "ידידותיים לסביבה" כביכול, בפועל אינם מתכלים כפי הנטען על גבי האריזות.
4. זאת ועוד, במרבית המקרים הכלים מושלכים ע"י הצרכנים אל זרם הפסולת הרגיל (הפחים הירוקים) ו/או אל הפחים הכתומים המיועדים לאריזות בלבד, וכך הופכים לפסולת שייקח לה שנים או עשורים להתכלות ואף עלולים לגרום לנזקים בתהליך הטיפול ו/או המיון בזרם פסולת האריזות.
5. תהליך התכלותם של הכלים בזרם האשפה הרגיל, שמשונוע למטמנות ברחבי הארץ, אף עלול לגרום לנזקים סביבתיים גדולים יותר ממוצרים חד פעמיים רגילים (פלסטיק וכד') שמושלכים לאשפה, בין השאר בשל פליטה עודפת של גז מתאן CH₄ תוך כדי תהליך ההתכלות במטמנות. יודגש כי, גז מתאן הינו גז חממה חזק פי 28 מ- CO₂¹, שהינו גז החממה העיקרי הנפלט מפעילות האדם. בנוסף לכך השלכת הכלים לזרם האשפה הרגיל עלול לגרום לזיהום קרקע ומים, ופגיעה בבע"ח, צמחיה ועוד.² יצוין כי הכלים המתכלים שוקלים פי מאות אחוזים מכלים חד פעמים רגילים, ובכך מגדילים מאד את משקל הפסולת הכללית הנשלחת להטמנה ובהתאם גם את עלויות ההטמנה אותן נדרשות הרשויות לשלם, וכן את טביעת הרגל הפחמנית שלהם.
6. בכך כאמור הינכם גורמים להטעיה, לכאורה, של הצרכנים הרוכשים את הכלים תחת הרושם המוטעה כי מדובר בכלים "ידידותיים לסביבה" ו/או "מתכלים" כביכול. בהתנהלותכם זו אתם מייקרקים מוצרים חד פעמים שבתנאים הקיימים בישראל, כאמור, גורמים נזק סביבתי רב יותר ובכלל. כאמור,

¹ <https://climate.mit.edu/ask-mit/what-makes-methane-more-potent-greenhouse-gas-carbon-dioxide>

² Examining sustainability claims of bioplastics. Prepared for WWF-Australia. Institute for Sustainable Futures. February 2023

- מדובר בהצהרות סביבתיות מטעות המובילות להטעיה לכאורה של צרכנים, בשל הפער בין הכתוב על גבי האריזות בקשר ליכולת ההתכלות של הכלים, לבין יכולת ההתכלות שלהם בפועל בישראל. בנוסף לכך אתם גורמים להגדלה של כמות הכלים אותם רוכשים הצרכנים תחת מצג שווא לכאורה, שהם ידידותיים לסביבה ולא מזהמים. זאת ועוד, הצרכנים אף משלמים מחיר גבוה יותר עבור הכלים לעומת כלים חד פעמיים רגילים, בשל המצג של מוצר ידידותי לסביבה כביכול.
7. התנהלותכם זו עומדת בניגוד להוראות סעי' 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 חמור מכך, הנכם גורמים כאמור למפגעים סביבתיים שונים כהגדרתם בסעיף 1 לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 ובכלל.
8. מכל האמור לעיל, הנכם נדרשים להסיר מן המדפים בסניפיכם ובכלל, את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהינכם מייבאים ו/או משווקים ו/או מייצרים ו/אומוכרים ברחבי הארץ. לחילופין, הנכם נדרשים לשווקם ו/או למוכרם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל.
- יתרה מכך, יש לציין על גבי האריזות שכלים אלה גורמים לנזק סביבתי חמור יותר מכלים חד פעמיים רגילים, כשהם מטופלים במסלול הרגיל של האשפה בישראל, וכי נדרשות פעולות מיוחדות על מנת להביא להתכלותם, שכאמור אינן מתבצעות כיום בישראל.
9. נשמח לעמוד לרשותכם בכל מידע מקצועי נוסף.
10. הנכם נדרשים לעשות כן תוך **21 מיום** מקבלת מכתב זה, שאם לא כן נראה עצמנו חופשיים לפעול נגדכם בכל אמצעים המשפטיים העומדים לרשות צלול.
11. ככל ותענו לדרישותינו לעיל, ותחדלו מהשיווק המטעה ברי כי קיימת למרשתנו ולח"מזכות לקבלגמול ושכר טרחה בגין פועלנו למען ציבור הצרכנים והסביבה בישראל ופיצוי חברי הקבוצה הנפגעת.
12. פניה מקדימה זו נעשית למעלה מן הצורך ועל מנת לבחון האפשרות לחסוך את הגשת ההליך הייצוגי. הנכם מתבקשים לבוא איתנו בדברים על מנת לחסוך ההתדיינות המשפטית.
- אין באמור במכתבנו זה בכדי למצות ו/או להוות הודאה בכל טענה ו/או עובדה ומלוא טענות מרשתנו שומרים בזאת.

בכבוד רב

גלי עזיון עו"ד, אריאל אלסנר, עו"ד

מאת: <PeamitOnline <PeamitOnline@peamit.co.il
אל: עורך דין אריאל אלסנר
נשלח: יום רביעי 18 יוני 2025 09:45
נושא: נקרא: פעמית סטור- פניה מקדימה טרם פניה לערכאות בהליך ייצוגי בענין כלים חד פעמיים מתכלים

ההודעה

אל: PeamitOnline
פעמית סטור- פניה מקדימה טרם פניה לערכאות בהליך ייצוגי בענין כלים חד פעמיים מתכלים :נושא
ירושלים (UTC+02:00) נשלח: יום שלישי 17 יוני 2025 15:31:42

(ירושלים. UTC+02:00 נקראה ב- יום רביעי 18 יוני 2025 09:44:52)

תאריך חתימה: 26.6.25

בבית המשפט המחוזי (מרכז)
בלוד

ת"צ: _____

1. אורן טייך ת"ז מס': 028672533
מרח' רעות 14 בכפר יונה, כפר יונה טל': 052-8547867
דוא"ל: arieladv@hotmail.dm
 2. שלי טייטלבוים ת"ז מס': 060680246
מרח' דוד בלוד 14 תל-אביב טל': 054-4744537 דוא"ל: arieladv@hotmail.dm
 3. צלול - עמותה לאיכות הסביבה, ע"ר מס' 58-035094-0
מרח' אבא הילל סילבר 16 רמת גן דוא"ל: office@zalul.org.il, טל: 03-5762666
שלושתם באמצעות ב"כ עוה"ד גלי עציון ר"מ: 15144 ו/או אריאל אלסנר
ר"מ: 29955 כתובת למשלוח דואר: ת"ד 534 כפר ויתקין, 4020000
טל': 050-5268081 פקס: 09-9577382
דוא"ל: arieladv@hotmail.com; gali@etzion-law.com
- (להלן: "התובעים/ות" ו/או "התובעים/ות")

- נ ג ד -

1. הנמל אריזות ושיווק 1984 בע"מ ח.פ. מס': 51-104356-4
רח' שדרות הרכס 35 ד' מודיעין-רעות, 7178402
טל': 08-9199200 פקס: 08-9240277 דוא"ל: online@nammal.co.il
2. ר.שמאי יבוא ושיווק בע"מ, ח.פ. 51-421259-6
רחוב סלע, אזור תעשייה הר טוב ב' בית שמש
טלפון 02-642-9452 פקס 02-534-6532, דוא"ל: office@rshamay.co.il
3. אינטרסאן (1996) בע"מ ח.פ. 51-225438-4
רח' האגוז 10 אזה"ת חבל מודיעין-שוהם
טל: 03-9310202 דוא"ל: service@intersun.co.il
4. אדום יבוא מזון בע"מ ח.פ. מס': 51-596094-6
האקליפטוס 1 רמת ישי, 3009503
טל': 074-7640016 דוא"ל: info@adom-group.com
5. ווינפאק סחר בע"מ ח.פ. 51-394114-6
ברקת 4 פתח תקווה
טלפון: 03-6818655 פקס: 03-6818272 דוא"ל: info@winpac.co.il
6. ח. כהן יבוא שיווק ולוגיסטיקה בע"מ ח.פ. מס': 51-670798-1
מרח' בעלי המלאכה 8 ו/או האורגים 223 נתיבות ת"ד 5168
טל: 08-9950991 דוא"ל: shave@hcohen.co.il
7. מקס סטוק בע"מ ח.פ. 51-361896-7
אזה"ת דרומי קיסריה רח' השיטה 16, 3088900
טל: 073-7695176 פקס: 04-8241792 דוא"ל: ifat@maxstock.co.il

8. **סופר פארם (ישראל) בע"מ ח.פ.מס': 1-075355-51**
מרח' אריה שנקר 16 הרצליה פיתוח, 4672516 דוא"ל: contactus@super-pharm.co.il

9. **פעמית תבניכל שיווק בע"מ ח.פ.מס': 0-1749780-51**
מרח' גרניט 12 אזה"ת הרטוב ב' בית שמש, 9905221
טלפון: 02-9927755 פקס: 04-8424060
דוא"ל: nael.bs@tavnicol.co.il; PeamitOnline@peamit.co.il

(להלן: "הנתבעות" ו/או "הנתבעות")

כתב תביעה

(לפי חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו 2006)

סוג ונושא התביעה: תובענה ייצוגית לפי פרט 1 ופרט 6 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות.

רשימת סעדים: צו עשה, כספי.

סכום התביעה האישית: התובע מס' 1: 20,100 ₪ התובעת מס' 2: 7,300 ₪.

סכום התביעה של הקבוצה המיוצגת: מוערך, בשלב זה, בסך העולה על 2,500,000 ש"ח.

סכום האגרה: 6,182 ₪ לפי סעיף 11ב לתוספת השנייה לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007.

הליכים קודמים או דומים: לא קיים הליך נוסף אשר התובעים הם צד לו בעל מסכת עובדתית דומה.

הזמנה לדין:

הואיל ואורן טייך, שלי טייטלבראום, ועמותת צלול עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר) הגישו כתב תביעה זה נגדך/כס, אתה/ם מוזמן/נים להגיש כתב תשובה בתוך 90 ימים מיום שהומצאה לך/ם הזמנה זו, ובתביעה שעניינה רשלנות רפואית בתוך מאה ועשרים ימים מיום שהומצאה לך הזמנה כאמור, ולגבי דיון במסלול מהיר – בתוך ארבעים וחמישה ימים מיום שהומצאה לך הזמנה כאמור.

לתשומת לבך/כס, אם לא תגישו/ כתב הגנה אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה לתובע הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך/כס.

(חלק ב')

"גישתנו לטבע היא הכאתו לצורך הכנעתו. אם נסגל עצמנו לכובד לכת זה ונתייחס אליו בהערכה

ולא בספקנות וברודנות יעמוד לנו סיכוי טוב יותר לקיים את חיינו". (א.ב. וויט)

(מתוך הספר "האביב הדומם" מאת רייצ'ל קרסון – 1962)

א. פתח דבר

התביעה והבקשה להכיר בה כייצוגית עוסקות בתופעה ההופכת להיות נפוצה יותר ויותר בעולם הצרכנות ומוכרת בשם התיקנות¹. המודעות הגוברת להשפעות הסביבתיות המתלוות לצריכה של מוצרים ושירותים

¹ Greenwashing) הוא מונח המתאר שיווק מטעה של מוצרים או שירותים כידידותיים לסביבה, כאשר בפועל הם אינם כאלה או שההשפעה הסביבתית החיובית שלהם מוגזמת באופן משמעותי. חברות מסחריות שונות לרבות יצרנים ו/או משווקים רבים מנצלים את הביקוש הגובר לצרכנות ירוקה כדי להטעות צרכנים ולהגדיל את המכירות שלהן. הכל מבלי לבצע שינויים מהותיים בתהליכי הייצור או במוצרים עצמם. מדובר בתופעה מזיקה בראש ובראשונה לסביבה, מכיוון שהיא מעכבת מעבר אמיתי לכלכלה בת קיימא. בנוסף, התיקנות פוגעת בחברות שאכן פועלות באופן סביבתי אחראי, מכיוון שהוא יוצר עיוות בשוק ומקשה על הצרכנים להבחין בין מוצרים ירוקים אמיתיים למוצרים "ירוקי שיווק" בלבד. כפועל יוצא מהתיקנות הצרכנים מוטעים ואף משלמים מחירים גבוהים יותר עבור מוצרים שאינם ירוקים כפי שנטען.

הביאה בשנים האחרונות לגידול בביקוש של צרכנים למוצרים ולשירותים בעלי השפעה פחותה על הסביבה. השינוי בקרב הצרכנים הביא לשינוי גם בקרב היצרנים המנסים להתאים את עצמם לרצונות לקוחותיהם.

במקרה דנא עסקינן בנתבעות גדולות ומוכרות מאד בתחומן ובעלות נתחי שוק גדולים ביותר בישראל, אשר מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות כלים חד פעמיים "מתכלים", כהגדרתם להלן, הנמכרים למליוני צרכנים. הנתבעות מציגות את אותם הכלים במצגים מטעים "כמתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ו/או "אקולוגיים" ו/או "שיש להשליכם לקומפוסט" וכיו"ב. בפועל מדובר בכלים אשר אינם ולא יכולים להתכלות בזרמי הפסולת הסטנדרטים הקיימים כיום בישראל, ואף גרוע מכך, בין השאר בעת הטמנתם, גורמים לנזק סביבתי גדול יותר מכלים חד פעמיים רגילים (שאינם מתיימרים להיות מתכלים ו/או ידידותיים לסביבה) ושהם בעצמם פוגעים בסביבה גם כן.

למעלה מן הצורך נזכיר כי כלים חד פעמיים בכלל, הופכים אחרי שימוש אחד לפסולת הגורמת נזק של ממש לסביבה ופגיעה בבריאות האדם ובעלי החיים. הפסולת נערמת במטמנות, מייקרת עלויות ניקוי ופינוי של אשפה ומזהמת את המרחב הציבורי, הים והשטחים הפתוחים. פסולת פלסטיק חד פעמית היא 46% מכלל הפסולת הנמצאת בשטחי ציבור פתוחים. פסולת זו מורכבת מ-15% אריזות, 16% כלי אוכל חד פעמיים, 5% מכלי משקה ו-10% פקקים.

בכתב טענות זה:

- ✓ "חוק תובענות ייצוגיות" ו/או "החוק" - חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006
- ✓ "התקנות", "תקנות תובענות ייצוגיות" - תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע - 2010
- ✓ "חור"ד המומחית" - חור"ד המומחית גב' חגית אולנובסקי **להלן בנספח 3**
- ✓ "כלים חד פעמיים מתכלים" - כלים כגון, אך לא רק, צלחות, קערות, קעריות, כוסות, סכו"ם, מגשים, מגשיות וכיו"ב העשויים מחומרים כגון, אך לא רק, קנה סוכר, עלי דקל, נבט חיטה, תירס וכיו"ב שמפורסמים ו/או נמכרים ו/או משווקים ו/או ממותגים במצגי שווא ככלים, אך לא רק, "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ו/או "שניתן להשליכם לקומפוסט", ו/או "אקולוגיים" וכיו"ב.

ב. הסעדים המבוקשים:

- 1.1 לקבוע כי הנתבעות פעלו בניגוד ו/או הפרו את הוראות חוק הגנת הצרכן חוק המכר ויתר החוקים שיובאו להלן בפרק העילות המשפטיות, וכן ומבלי לגרוע בניגוד לחוקי הסביבה המפורטים בבקשה ובכלל.
- 1.2 לאשר את כל העילות והסעדים המפורטים בתביעה זו להלן בהתאם ועל פי סעיף 14 (א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות.
- 1.3 להורות לנתבעות לחדול ולהסיר כל כיתוב מטעה ו/או כל עיצוב ו/או כל איור ו/או כל סמל ו/או כל פרסום מטעה המצוי על גבי הכלים החד פעמיים "המתכלים" ו/או אריזותיהם ו/או עטיפותיהם, המשווקות ו/או מיובאות ו/או מיוצרות ו/או נמכרות על ידן. ובכלל זה פרסומים ו/או הצהרות בכל הפלטפורמות לרבות באונליין ו/או עיצובים ו/או איורים ו/או כיתובים ו/או סמלים המציגים אותם ככלים חד פעמיים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ו/או "מתאימים לקומפוסט" ו/או "ניתנים להשלכה לפח" ו/או לכל פח אחר, ו/או כל מידע ו/או אמירה ו/או ניסוח מטעים אחרים בקשר עם יכולת ההתכלות ו/או ידידותם לסביבה.

- 1.4 להורות לנתבעות לפרסם הודעה כללית לציבור, לרבות על גבי אריזות מוצריהן, בה יוסברו תכונות מוצריהן, ובכלל זה, שהכלים החד פעמיים אינם מתכלים ו/או מתכלים בתנאים מסוימים בלבד, שכמעט ואינם מתקיימים בישראל ו/או בזרמי האשפה השונים שבישראל. על הפרסום ו/או הכיתוב על גבי האריזות להיות בולט וברור.
- 1.5 להורות לנתבעות לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והבלתי ממוניים שנגרמו להם ולסביבה כמפורט בבקשה.
- 1.6 לחייב את הנתבעות להשיב לחברי הקבוצה את שווי ההתעשרות והרווחים שצמחו להן שלא כדין כתוצאה מהמציגים המטעים, אשר היקפם המלא יתברר במהלך בירור התובענה.
- 1.7 ככל שבית המשפט יהיה סבור כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו אפשרי ו/או אינו מעשי בנסיבות העניין, לעשות שימוש בסמכותו על פי סעיף 20 (ג) לחוק תובענות ייצוגיות, ולהורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות העניין.
- 1.8 לחייב את הנתבעות בתשלום גמול התובעים/ות בסך **שלא ייפחת מ- 5%** מגובה הפיצוי שייפסק לקבוצה המיוצגת ו/או, בשיעור שביהמ"ש הנכבד ימצא אותו כראוי ונכון בנסיבות העניין, וכן את מלוא הוצאותיהן, לרבות בהוצאות חו"ד המומחית וכן כל הוצאה נוספת, אשר טרחו בהגשת התובענה דנא.
- 1.9 וכן ומבלי לגרוע לפסוק את שכ"ט באי כוחם בסך **שלא ייפחת - 25%** בהתאם להוראות והשיקולים שבסעיפים 22 ו- 23 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ולתקנות החוק, ובשקלול נסיבות המקרה, בין השאר לאור היקף, התובענה הייצוגית, מידת חשיבותה הציבורית, התועלת שהביאה לחברי הקבוצה; מורכבות ההליך וכיו"ב, ובהתאם לעקרונות המנחים בע"א 2046/10 בענין רייכרט וכן בכל פסיקה רלוונטית נוספת ובכלל.
- 1.10 לחייב את הנתבעות בהוצאות ושכר טרחת עו"ד בתוספת מע"מ כחוק בגין תביעה זו.
- 1.11 לייתן כל סעד אחר בהתאם לשקול דעתו של בימ"ש הנכבד.

ג. הצדדים:

2. התובעים:

- התובע מס' 1** - מתגורר עם משפחתו בכפר יונה והוא נוהג לארח בביתו בני משפחה וחברים לעיתים קרובות ומקפיד מזה שנים לקנות כלים חד פעמים "מתכלים" למטרות אירוח.
- התובעת מס' 2** - מתגוררת עם משפחתה בתל אביב ובמשך שנים רבות עוסקת ומעורבת בתחום הגנת הסביבה אקטיביזם, תחבורה ציבורית וקידום השמירה על הסביבה בישראל.
- התובעת 3** - צלול - עמותה לאיכות הסביבה (ע"ר), נוסדה ב-1999 במטרה להגן על הים, המים והנחלים בישראל, לחתור לים צלול ולנחלים והיא עמותה בעלת מומחיות ארוכת שנים בהגנה על הסביבה. כיום נחשבת התובעת כשומרת הסף של הים ושל הנחלים בישראל והיא פועלת בין היתר להפסקת זיהום הים, החופים, הנחלים והסביבה בכלל לרבות זיהומם בפסולת, פסולת פלסטיק כלים חד פעמיים ועידוד הציבור בהפחתת צריכה וכו'. לצלול גם מעמד סטטוטורי בחוקי סביבה שונים כגון חוק מניעת מפגעים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992, חוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984, חוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993 ועוד.

3. הנתבעות

הנתבעות כולן הן חברות שהתאגדו כדין בישראל, וכולן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות כלים חד פעמיים "מתכלים", הנחזים להיות "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" וכיו"ב ברשתות שיווק ומרכולים שונים ברחבי הארץ, בסניפיהן, ואף באונליין, ובכרישה ישירה.

הנתבעת 1 - הנמל היא מהחברות הגדולות והמובילות בישראל בתחום האריזות ומוצרי מזון וצריכה.
הנתבעת 2 - ר. שמאי נוסדה בשנת 1998, כמפורט באתרה, ומהמובילות בתחומה מתמחה, בין השאר, ביצור, יבוא ושיווק מוצרים חד פעמיים לאירוח והגשה.

הנתבעת 3 - אינטרסאן מייבאת ומשווקת מוצרי צריכה למשקי בית ומוסדות ציבוריים למעלה מ-30 שנים.
הנתבעת 4 - היא חלק מקבוצת אדום המהווה את אחת היבואניות הגדולות ביותר בארץ בתחום המזון על פי אתרה.

הנתבעת 5 - ווינפאק סחר הינה חברה מובילה בישראל לייבוא, סחר ומכירה של מזון ומוצרים חד פעמיים. והיא אחת היבואניות למותג הפרטי של הנתבעת מס' 7.

הנתבעת 6 - ח. כהן עוסקת בשיווק והפצה של כ-3500 פריטים בקטגוריות שונות בין השאר, מוצרים חד פעמיים.

הנתבעת 7 - מקס סטוק הינה חברה הנסחרת בבורסה לניירות ערך בישראל והיא אחת מרשת קמעונות המוזלות הגדולה בישראל, החברה מייבאת ומוכרת בחנויות הרשת מוצרים מקטגוריות שונות בהן עולם הבית, כלים חד פעמיים, מוצרי מסיבות וכלי אחסון. חלק ממוצריה מיובאים ע"י הנתבעת 5 וחלק ע"י הנתבעת 7 עצמה.

הנתבעת 8 - היא מרשתות הפארם הגדולות והידועות ביותר בישראל, מוכרת בסניפיה ברחבי הארץ בין היתר גם כלים חד פעמיים "מתכלים" תחת המותג הפרטי שלה הנקרא "SUNDAY".
הנתבעת 9 - היא מרשתות המוצרים החד פעמיים הגדולה ביותר בישראל ובפריסה של 17 סניפים בישראל כמפורט באתרה.

ד. תמצית העובדות הנחוצות לביסוס עילת התביעה:

4. עניינה של תביעה זו והתביעה בתמצית, הוא בהטעיה של הנתבעות את ציבור הצרכנים שלהן, והציבור בכלל, בהציגן את הכלים החד פעמיים "המתכלים" שהן מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות ו/או מייצרות לצרכנים ברשתות השיווק והמרכולים כ"מתכלים" ו/או כ"ידידותיים לסביבה" ו/או באמירות דומות אחרות היוצרות מצגים כאילו מדובר בכלים חד פעמיים, אך ידידותיים לסביבה. זאת בכדי להגדיל מכירות של הכלים הנ"ל תחת מצגי השווא כאמור. כל זאת בשעה שמדובר במוצרים שאינם מתכלים בתנאים הקיימים בישראל ו/או בזרמי האשפה בישראל.

5. התנהלות זו של הנתבעות גורמת להטעיה צרכנית רחבה, ובעקבות כך גם הגדלת היקף השימוש המזיק בכלים החד פעמיים "המתכלים", תוך גרימת מפגעים, זיהומים, וסיכונים סביבתיים לכלל אזרחי המדינה, בקרקע, במקורות מים, ובאוויר.

6. מצגים מטעים אלה, המתיימרים להציג מוצר מסוים כמתכלה ו/או ידידותי לסביבה, בעוד שבפועל הוא איננו כזה, הם תופעה שהפכה נפוצה הן בארץ והן בעולם. תופעה שהיא למעשה ניסיון ציני להתגבר על המודעות הגוברת של הצרכנים והציבור בכללותו לחשיבות ההגנה על הסביבה, בדרך של מצגים מטעים בדבר מוצרים

ירוקים כביכול, תופעה זו מוכרת כ "**התיירקות**" – "**Greenwash**"

לעניין זה ר' למשל את דברי השר להגנת הסביבה דאז מר עמיר פרץ, בפתיח ל"מדריך להצהרות סביבתיות מהימנות, מניעת התיירקקות - Greenwash" שפירסם המשרד להגנת הסביבה בחודש פברואר 2014 (ראה ה"ש מס' 44 לחוו"ד המומחית):

"במהלך השנים האחרונות אנו עדים לתופעה הולכת וגוברת של יצרנים אשר משווקים את מוצריהם כ"ירוקים" או כ"ידידותיים לסביבה". היום אפשר כבר לומר בוודאות כי יצרנים ומשווקים הפנימו היטב את היתרונות הרבים הגלומים בפנייה לקהל יעד בעל מודעות סביבתית, שאף נכון לעתים לשלם יותר בעבור מוצר הנחשב "ירוק."

סקירה קצרה של מצב הדברים בישראל מעידה כי השוק "הירוק" מתנהל כ"שטח הפקר", וכי תופעת ההתיירקקות [Greenwash] נפוצה ביותר. יצרנים רבים מבליטים יתרונות סביבתיים חלקיים תוך הסתרת חסרונות בולטים אחרים מהצרכן ומשווקים לציבור מוצרים ושירותים המתוארים באופן מוקצן או עמום כ"ידידותיים לסביבה" מבלי שניתן להוכיח זאת, ובפועל הם מבלבלים את הציבור."

במקרה דנא, בו מוצגים ע"י הנתבעות כלים חד פעמיים "מתכלים" שונים ורבים, ככאלה שהם ידידותיים לסביבה הוא מקרה קלאסי של תופעת ההתיירקקות שיש לעוקרה מן השורש.

(חלק ג' - פירוט הטענות)

ה. עובדות הבקשה:

7. בשנים האחרונות גברה מאד המודעות הצרכנית ובכלל להגנה על איכות הסביבה, הטבע, בע"ח, השטחים הפתוחים מקורות המים, חופי הים האוקיאנוסים וכו'. ההגנה על הסביבה מתפרשת על תחומים רבים כגון: איכות האוויר, חומרים מסוכנים, פסולת מוצקה, מיחזור, מים שפכים, תחבורה, קרינה, רעש, שינויי אקלים, הגנה על בעלי חיים, אנרגיה, צרכנות ועוד.
8. הגנה על הסביבה נעשית בין השאר ע"י הקטנת הצריכה והפחתה במקור, הקטנת פליטות לאויר, מיחזור, טיפול מקדים ומתאים בחומרים מזיקים ופסולות המזיקות לסביבה ולבריאות האדם, וכו'. מניעה והקטנת מפגעים סביבתיים והסיכונים הנובעים מהם, כולל השלכות שינוי האקלים, חשיפה לכימיקלים מסוכנים, הגברת יכולת התמודדות (Mitigation) הסברה וחינוך סביבתי.
9. טיפול נכון בפסולת הינו אחד הדרכים העיקריות להגנה על הסביבה. ציבור הצרכנים הוא חוליה חשובה ביותר בתהליך זה. בין השאר באמצעות חינוך לשימוש מושכל במוצרים לא מזיקים לסביבה, וכן מחזור והפרדה והפחתה של פסולת. לשם כך למשל נועדו מסלולי הטיפול (זרמי) הפסולת השונים והשלכתם בפחי אשפה ייעודיים (פחים ירוקים – הטמנה, כתומים – אריזות, כחולים – נייר, סגולים – זכוכית, וחומים – פסולת אורגנית וכו'),
10. המודעות הציבורית הגוברת להגנה על הסביבה בשנים האחרונות גורמת גם לעליה מקבילה של ייצור שיווק ומכירה של מוצרים "ידידותיים לסביבה" ו/או "אקולוגיים" ע"י חברות כדוגמת הנתבעות. כפי שיפורט להלן הנתבעות ו/או מי מהן מנצלות את הרצון האמיתי של הציבור לרכוש מוצרים שאינם פוגעים בסביבה, ומירקקות את מוצריהן באמצעות בחירת מילים כגון "עשוי מחומרים טבעיים", "ידידותי לסביבה",

"מתכלה" וכיו"ב. זאת אף תוך עיצוב ומיתוג אריזות ועטיפות בגוונים וסממנים היוצרים תחושה של מוצרים טבעיים ידידותיים לסביבה ושכל מטרתו לשמור עליה כביכול.
כלים אלה ככלל גם יקרים יותר מכלים חד פעמיים פשוטים וצרכנים רבים אף מוכנים לשלם מחיר גבוה יותר עבור מימוש ערכים אלה.

11. **הנתבעות מנצלות מחד גיסא את חוסר הידע וההבנה של הציבור ביחס לתהליכים האמיתיים שעוברים הכלים החד פעמיים "המתכלים" בתום השימוש ולאחר שהושלכו לפח, ומאידך גיסא את הרצון של הציבור לקחת חלק בהגנה על הסביבה, על מנת לירקק את מוצריהם כאמור לעיל ובמטרה להשיא את רווחיהן.**
כך למשל ראה את הפרסום של הנתבעת מס' 2 - ר.שמאי יבוא ושיווק בע"מ באתר שם נכתב כדלקמן :
"צלחות ענקיות מתכלות משוייכות לסדרה שהיא גאוזה: כוסות לשתייה חמה, צלחות ענקיות, גדולות וקטנות, קעריות ומרקיות - עשויים כולם מקני סוכר, מתכלים מעצמם ולא פוגעים בסביבה. מוצרים אקולוגיים המשלבים ונותנים כבוד לטבע." (ההדגשות הוספו)
וכן אצל הנתבעת מס' 3 אינטרסאן (1996) בע"מ באתר המרשתת שלה :
כלים חד פעמיים עברו בשנים האחרונות מרנספורמציה ואין ספק שהמגוון, האיכות והמחירים השתנו והשתדרגו לאורך השנים. במודעות לאיכות הסביבה, חלקם מיוצרים מחומרים ידוקים, ממוחזרים או מתכלים, ובכך מסייעים לשמור על הסביבה בניגוד לדעות הרווחות כי השימוש בחד פעמי מזהם את הסביבה. (ההדגשות הוספו)

12. עניינה של והתביעה דנא והבקשה לאשרה כייצוגית (להלן: **"התביעה"** ו **"הבקשה"**), הוא בהתנהלותן של הנתבעות, יצרניות ו/או יבואניות ו/או משווקות של כלים חד פעמיים המתיימרים להיות "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" בה בעת שאין מדובר בכלים כאלה כלל וכלל כפי שנראה להלן.
13. כתוצאה מכך נגרמת הטעיה צרכנית מובהקת וחמורה, וכן ובין היתר נגרמים מפגעים, זיהומים וסיכונים סביבתיים לכל חברי הקבוצה ותתי הקבוצות כפי שהוגדרו לעיל, בקרקע, במקורות מים, ובאוויר, הכל כפי שיפורט בבקשה ובתובענה דנא.

14. במקרה דנא, נהגו התובעים לרכוש מוצרים חד פעמיים "מתכלים" של הנתבעות עד שהתברר להם כי מדובר במצגי שווא וכי הכלים כלל אינם מתכלים ו/או ידידותיים לסביבה, ואף גרוע מכך, בסוף חייהם גורמים נזקי סביבתי רב יותר מהכלים החד פעמיים הפשוטים, ומאז פסקו לרכוש את המוצרים הנ"ל.
15. הדברים מתוארים היטב ובפירוט בכתבה שהתפרסמה במגזין "ממון שישי" בעיתון "ידיעות אחרונות" ביום 7.1.2022 שם נכתב בין היתר, על פי ד"ר חגית אולנובסקי אשר חו"ד מצורפת לבקשה דנא (בנספח 3), וכן מומחים נוספים "כי בתנאי המיחזור בארץ הכלים האלה לא רק שאינם ידידותיים, אלא הם אף מזיקים לסביבה".

16. יצוין שלצורך בדיקה במסגרת התחקיר לכתבה, נרכשו כלים חד פעמיים מתכלים **של חלק מהנתבעות דנא** לצורך בדיקה והשוואה של כמות גזי החממה הנפלטת מכלים חד פעמיים "מתכלים" ביחס לכלים חד פעמיים פשוטים.

17. התוצאות היו ברורות וחד משמעיות והראו כי כלים חד פעמיים מתכלים פולטים בין פי 4 ועד פי 18 יותר גזי חממה מזיקים כשהם מגיעים להטמנה. במילים אחרות מזיקים במאות אחוזים יותר מכלים חד פעמיים פשוטים. עוד נקבע כי הכלים החד פעמיים "המתכלים" יקרים בין פי 2 לפי 7 מכלים חד פעמיים פשוטים.

**** העתק הכתבה מצ"ב מסומנת נספח 1.**

18. עובדות ומסקנות דומות עולות גם בפרסום של איגוד ערים דן לתברואה באתרו, המנהל את אתר הפסולת "חיריה", מהגדולים ביותר במדינה, בו נכתב באופן שאינו משתמע לשתי פנים כדלקמן (ר' חוצץ "ידע ותוכן" תחת "שאלות ותשובות"):

"מה עדיף, צלחת חד פעמית מפלסטיק או צלחת חד פעמית מתכלה?"

בישראל צלחת חד פעמית מפלסטיק עדיפה על פני צלחת חד פעמית מתכלה!! ... מה קורה לכלים החד פעמיים כשאנחנו מסיימים להשתמש בהם? מתכלים יגיעו למטמנות בדיוק כמו כלים חד פעמיים רגילים מפלסטיק ויישארו קבורים באדמה ללא אפשרות להתפרק לעד. אין פח ייעודי שאליו זורקים כלים מתכלים ואין מתקנים בארץ המסוגלים לטפל בכלים מתכלים חד פעמיים על מנת שהם "יתכלו". (להלן גם: "עמדת חיריה").

במילים אחרות, הכלים החד פעמיים "המתכלים" של הנתבעות לא יתפרקו במטמנות לשם מושלכת 80% ויותר מהפסולת בישראל, ולמעשה לא יתכלו כפי שהנתבעות מציגות את הכלים הללו במצגי השווא המטעים שלהן. יתרה מכך למרות העלות הגבוהה ובהתבסס על ההטעיה, בפועל הכלים החד פעמיים "המתכלים" מזיקים יותר מכלי חד פעמים רגילים שהנוק שבשימוש בהם ידוע ומוכר ומהווה אחד הבסיסים להטעיה.

**** העתק עמדת חיריה מצ"ב מסומנת נספח 2.**

ו. חו"ד המומחית ד"ר חגית אולנובסקי :

19. לנוכח הדברים התבקשה חוות דעתה של המומחית, ד"ר חגית אולנובסקי, שהינה מומחית בעלת שם ומוניטין רב בתחום בריאות וסביבה.

**** חוות דעת המומחית מצורפת לתביעה זו ומסומנת נספח 3.**

20. חו"ד המומחית קובעת בתמצית כדלקמן :

"על בסיס בחינת כלל הנתונים והמסמכים הרלוונטיים כמפורט בחוות דעת זו, וכן דוגמאות שהוצגו לי לכלים חד-פעמיים "מתכלים" וידידותיים לסביבה כביכול ואריוזותיהם, אני יכולה לקבוע באופן נחרץ כי בישראל כלים חד-פעמיים "מתכלים" ובפרט לאחר השימוש ובסוף חייהם, אפילו כאלו שעומדים בדרישות התקן האירופאי או תקן מקביל, גורמים לנוק סביבתי משמעותי. כלים "מתכלים" גורמים לפליטה משמעותית של גזי חממה: הכלים ה"מתכלים" מתפרקים לפחמן דו-חמצני ולמתאן בהשוואה לכלים חד-פעמיים רגילים, שאמנם אינם מתפרקים אלא נשארים קבורים במטמנה לשנים רבות וגורמים לזיהום סביבתי ובריאותי – אך לפחות לא מוסיפים גזי חממה לאטמוספירה באופן מיד. גז מתאן המשתחרר מההתפרקות של כלים "מתכלים" הינו גז חממה חזק פי 82.5 מפחמן דו-חמצני ולכן "תורם" תרומה שלילית במיוחד למשבר האקלים. לפיכך הצגת מוצרים אלו כ"מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ללא תוספת המבהירה אזכור במפורש של התנאים הנדרשים לצורך ההתכלות שלהם, מהווה הטעיה של ציבור הצרכנים ומגדילה את הפגיעה בסביבה." (ההדגשה הוספה).

21. מסקנתה הברורה והחד משמעית של המומחית היא :

"מכאן מסקנתי המרכזית בחוות הדעת: הנוק הנגרם לסביבה מכלים חד-פעמיים "מתכלים" בהשוואה לכלים חד-פעמיים שאינם מתכלים, במציאות הטיפול בפסולת בישראל, הוא גדול יותר. השימוש

במוצרים "מתכלים" גורם נזק סביבתי משמעותי יותר מכיוון שרוב הכלים החד-פעמיים כמו רוב הפסולת הביתית מגיעים בישראל להטמנה.

ז. ההטעיה של הנתבעות

22. הנתבעות כולן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות כלים חד פעמיים הנחזים להיות מתכלים, ותוך שהן מצייגות ו/או מפרסמות מצגים שיווקיים מטעים על גבי אריזותיהן, מצגים שהם התיירקות ברורה ומכוונת במטרה אחת להגדיל את נתחי השוק שלהם ואת מכירותיהן.

23. כך ובין היתר נכתבו על גבי האריזות של הנתבעות האמירות והפרסומים המטעים שלהן. נבחר, כי במקום שלא נכתב דבר בקשר עם הנחיות בגמר השימוש, אזי ברירת המחדל מכללא היא פח האשפה הרגיל (הירוק), ראה גם סעי' 8(3) לחו"ד המומחית בענין זה.

■ הנתבעת מס' 1 – "הנמל" –

"ידידותי לסביבה", "מתאים לקומפוסט", Oxo Biodegradable, "בגמר השימוש מומלץ להשליך לקומפוסט או למיכל אשפה רטובה", "מוצר אקולוגי המתכלה מעצמו" הסימן: (שמשמעו השלך לפח/לסל).

■ הנתבעת מס' 2 – ר.שמאי –

"מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", "מתכלות"

■ הנתבעת מס' 3 – אינטרסאן ("הוסטס") –

"בסיום השימוש מומלץ להשליך למיכל האשפה רטובה או קומפוסט", "100% חומר מתכלה", "ידידותי לסביבה", "אקולוגיות", המילה: "ECO", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).

■ הנתבעת מס' 4 – אדום ("WIZ") –

"מתכלים", "מתכלות", "ידידותי לסביבה", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).

■ הנתבעת מס' 5 – ווינפאק –

"מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", "מתכלות", הסימן:

■ הנתבעת מס' 6 – ח. כהן ("שווה") –

"כלים מתכלים", "מתכלות", "גם ידידותי וגם איכותי", "בגמר השימוש נא להשליך לקומפוסט או למיכל אשפה רטובה תודה ו", "BIODEGRADABLE", "הסדרה המתכלה", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).

■ הנתבעת מס' 7 – מקס סטוק –

"מתאים לקומפוסט או מיכל אשפה רטובה", הסימן:

■ הנתבעת מס' 8 – סופר פארם ("סאנדיי") –

"שומרים על איכות הסביבה", "מתכלה"

■ הנתבעת מס' 9 – פעמית סטור –

"צלחות מתכלות", "מתאים למיחזור", "מתאים לקומפוסט", "הסדרה המתכלה מתאימה למיחזור

ושימוש בקומפוסט", "פסולת לסל", "בגמר השימוש אנא מכס, השליכו לקומפוסט או למיכל אשפה רטובה", "חד פעמי מתכלה מעץ, ידידותי לסביבה", "כוסות נייר מתכלות", הסימנים: ו- (שמשמעו השלך לפח/לסל).

24. ברבות מן האריזות נארוזו הכלים החד פעמיים "המתכלים" באריזות בעלות גוונים וסממנים היוצרים תחושה שמדובר במוצר טבעי ידידותי לסביבה, ושמטרתו לשמור עליה. בין היתר עוצבו האריזות בצבעים ו/או על

25. להלן גם טבלה משווה קצרה ובלתי ממצה של הבדלי המחירים שבין מוצר חד פעמי רגיל למוצר חד פעמי "מתכלה"²:

שם הנתבעת	סוג המוצר חד פעמי רגיל	עלות מארז חד פעמי רגיל וכמות	עלות יחידה	עלות מארז חד פעמי מתכלה סוג המארז וכמות	עלות יחידה	הפרש
חברת ר. שמאי	צלחות גדולות (שופרסל)	15.9 ₪ למארז 100 יחידות במארז	0.159 ₪ ליחידה	10 יחידות במארז 10.9 ₪ למארז -	1.09 ₪ ליחידה	9.31 ₪
	מרקיות (שופרסל)	15.9 ₪ למארז 100 יחידות במארז	0.159 ₪ ליחידה	10 יחידות במארז 10.9 ₪ למארז	1.09 ₪ ליחידה	9.31 ₪
חב' הנמל	צלחות גדולות (קדפור)	10.20 ₪ 50 יחידות למארז	0.20 ₪ ליחידה	67 יחידות במארז 37.5 ₪ למארז (קנה סוכר)	0.56 ₪ ליחידה	24 ₪
	צלחות קטנות (קדפור)	7.20 ₪ 50 יחידות למארז	0.10 ₪ ליחידה			
אינטרסאן ("הוסטס")	צלחות עבות במיוחד (קדפור)	21.90 ₪ 100 יחידות במארז	0.22 ₪ ליחידה	צלחות מתכלות קנה סוכר (25 יחידות – למארז) 16.9 ₪	0.68 ₪ ליחידה	11.4 ₪

אדום ("WIZ")	צלחות עבות במיוחד (קרפור)	20.20 ש"ח 66 יחידות למארז	0.31 ש"ח ליחידה	צלחות מתכלות גדולות קנה סוכר (20 יחידות למארז) 14.20 ש"ח למארז	0.71 ש"ח ליחידה	8 ש"ח
חברת ח. כהן "שווה"	צלחות גדולות – (יוחננוף)	9 ש"ח ל- 50 יחידות במארז	0.18 ש"ח ליחידה	12 ש"ח למארז (יחידות) 25	0.48 ש"ח ליחידה	7.5 ש"ח
	מרקיות יחידות במארז (יוחננוף)	6 ש"ח ל- 25 יחידות במארז	0.24 ש"ח ליחידה	9 ש"ח - למארז (יחידות) 25	0.36 ש"ח ליחידה	3 ש"ח
סופר פארם				12 ש"ח 25 צלחות חד פעמיות בינוניות במארז (קנה סוכר נבט חיטה - סאנדיי)	2.08 ש"ח ליחידה	

26. זאת ועוד בסקר שנערך בחודש אוגוסט 2024 עבור התובעת 3, אשר בדק את הרגלי השימוש והמודעות של

צרכנים לכלים חד פעמיים מתכלים עלו הממצאים הבאים (להלן: "הסקר"):

- ✓ כ- 25% מהציבור משתמשים בכלים חד פעמיים מתכלים או מחומרים טבעיים כאשר הסיבה העיקרית היא שמירה על איכות הסביבה ולאחריה נוחות השימוש.
- ✓ 62% מהציבור נכונים לשלם יותר עבור כלים חד פעמיים מתכלים (בכ- 7% יותר מהמחיר).
- ✓ מעל לרבע מהציבור חושבים שזורקים לפח הכתום כלים חד פעמיים הם יתכלו.
- ✓ כחמישית ציינו שהם זורקים את הכלים המתכלים לפח רגיל כמו כל פסולת אחרת.
- ✓ קרוב לשני שלישים מהציבור חושבים שכלים חד פעמיים מתכלים יכולים להתכלות מעצמם או בתהליך טיפול, כאשר כ- 14% חושבים שהם אינם מתכלים כלל.
- ✓ מרבית קהל היעד אינם יודעים מהו אופן הטיפול בכלים חד פעמיים מתכלים לאחר השימוש או מהו התהליך אותו עוברים לאחר השלכתם לפח. מרביתם טועים לגבי סוג הפח אליו יש להשליך את הכלים ה"מתכלים בתום השימוש", כש 36% מבין המשיבים לא ידעו כלל מה אופן הטיפול בכלים הללו.
- ✓ 66% לא יהיו נכונים לקנות כלים חד פעמיים מתכלים שאינם באמת מתכלים ומזיקים לסביבה.

**** העתק הסקר מצ"ב מסומן נספח 5.**

27. משמעות הדברים שמרבית הקונים של כלים חד פעמיים "מתכלים" רוכשים אותם ואף מוכנים לשלם מחיר גבוה יותר עבורם, תחת המצג המטעה כאילו מדובר בכלים "מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" שאינם מזיקים. אחוז ניכר מהם לא היה קונה את הכלים הללו לו היה יודע שהם אינם מתכלים ו/או מזיקים לסביבה. במילים אחרות הנתבעות מצליחות מאד בהטעיית הציבור.

28. לסיכום פרק זה הנתבעות כולן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות מוצרים חד פעמיים "מתכלים" תחת מצג מטעה, על אריזות המוצרים ובכלל, ותוך הטעיית הצרכנים והציבור, ותוך יצירת מצג מתיירקק וגביית מחיר גבוה יותר ביחס למוצרים חד פעמיים (רגילים) אחרים. זאת כאשר המוצרים לא רק שאינם מתכלים ו/או ידידותיים לסביבה, אלא אף פוגעים בסביבה ואף יותר מכלים חד פעמיים רגילים.

29. גרוע מכך, עולה כי אותם המוצרים המתיימרים להיות מתכלים מגבירים את הפגיעה בסביבה בדרך בה הם מטופלים בזרמי האשפה המקובלים בישראל ולמעשה אינם תורמים לסביבה כלל וכלל, נהפוך הוא !

30. למרות כל האמור לעיל ממשיכות הנתבעות לייצר ו/או לייבא ו/או לשווק ו/או למכור את הכלים החד פעמיים המתכלים תחת מצגי השווא גם כעת לרבות באונליין וגם ברכישה ישירה.

ח. העובדות הרלוונטיות לתובעים:

31. התובע מס' 1 - מתגורר עם משפחתו בכפר יונה הוא מתגורר בבית פרטי עם גינה והוא נוהג לארח בביתו בני משפחה וחברים לעיתים קרובות כשלובר מדובר במספר לא מבוטל של אורחים, שכן חצר ביתו גדולה מספיק לאפשר זאת.

התובע רצה מחד גיסא להקל את מלאכת האירוח ומאידך גיסא ביקש להימנע מפגיעה בסביבה. כיוון שכך מקפיד התובע 1 מזה שנים לקנות כלים חד פעמיים "מתכלים" זאת למרות שמדובר במהלך השנים בתוספת כספית משמעותית למדי, לאור מחירם הגבוה של כלים אלה לעומת כלים חד פעמיים שאינם מתיימרים להיות מתכלים.

התובע מס' 1 האמין בכל ליבו כי בהתנהלותו זהו הוא נמנע מפגיעה בסביבה, שכן הכלים החד פעמיים המתכלים שהוא רוכש אכן מתכלים כפי שנרשם והוצג לגביהם ע"י הנתבעות.

התובע 1 זעם לגלות לאחרונה כי הכלים החד פעמיים "המתכלים" שנהג לרכוש לאורך כל השנים, במיטב כספו, אינם באמת מתכלים כפי שהנתבעות הציגו אותם. הוא חש מרומה וחש כי הנתבעות הוליכו אותו שולל ופגעו באמונתו לפיה הוא פועל למען שמירה על הסביבה.

32. התובע נהג לרכוש את הכלים החד פעמיים "המתכלים" של הנתבעות ברשתות שיווק ומרכולים שונים בהם נמכרו הכלים של הנתבעות ברשתות כגון מקס סטוק, שופרסל, קרפור, חצי חניס ועוד. יצוין עוד שהתובע מס' 1 לא העדיף מותג מסוים מבין הנתבעות, שכן מבחינתו היו המוצרים זהים בתוכנותיהם, כשהדבר החשוב מבחינתו היה הפירסום והמידע לצרכן שעל גבי האריזות על יכולת ההתכלות כביכול ו/או הידידותיות לסביבה כביכול של הכלים.

אלמלא ההצהרות המטעות של הנתבעות בדבר תכונות ההתכלות, וההתירקות של מוצריהן ברי כי התובע 1 לא היה רוכש כלל את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" של הנתבעות. מטבע הדברים לא נשתמרו אצל התובע 1 קבלות בגין רכישות של הכלים.

ראה תמונות שצילם התובע 1 בביתו באירועים שונים בהם ניתן לראות בבירור את הכלים החד פעמיים "המתכלים" + כלים כאלה שנמצאו בביתו **בנספח 6** המצ"ב.

33. **התובעת 2** מתגוררת עם משפחתה בתל אביב ובמשך שנים רבות עוסקת ומעורבת בתחום הגנת הסביבה אקטיביזם, תחבורה ציבורית וקידום השמירה על הסביבה בישראל.

התובעת 2 משתדלת לקיים אורח חיים סביבתי ובר קיימא. משתדלת לצמצם צריכה של כלים חד פעמיים ולהשתמש ככל הניתן בכלים רב פעמים. כך, באירועים משפחתיים, חברתיים שהיא לקחה בהם חלק, נוהגת התובעת 2 ככל הניתן להביא כלים רב פעמיים מהבית לכלל המשתתפים.

התובעת הגדילה עשות ובאירועים משפחתיים רחבים בהם נעשה שימוש בכלים חד פעמיים התובעת נהגה לקחת על אחריותה ועל חשבונה את משימת רכישת הכלים החד פעמיים, וזאת על מנת לבחור את האפשרות הפחות מזיקה לסביבה. לשם כך נהגה התובעת 2 לרכוש כלים חד פעמיים "מתכלים" והשקיעה בכך מאמצים רבים, מתוך אמונה שאלה יהיו כאמור פחות מזיקים ויותר ידידותיים לסביבה ותוך שהיא אף נושאת מכיסה בעלויות, וכל זאת כדי לצמצם את הפגיעה בסביבה.

לתדהמת התובעת 2 היא גילתה כי אין כל אמת בפרסום של הכלים החד פעמיים "המתכלים" שהנתבעות מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות ברשתות השיווק והמרכולים. הנתבעות שהציגו את הכלים החד פעמיים כבעלי אפשרות להתכלות ובעלי תכונות מקיימות, מעלו באמונה היא חשה מרומה ושהנתבעות הוליכו אותה שולל וגרמו לה להיות שותפה בעל כורחה וללא ידיעתה לפגיעה בסביבה שהיא כה משתדלת להימנע ממנה. יתרה מכך התברר לי כי שילמה מחיר יקר יותר ביחד לכלים חד פעמיים רגילים, אך כאמור ללא כל תועלת סביבתית מוכחת ואף עם נזק עודף.

יצוין שהתובעת 2 נהגה לרכוש את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" של הנתבעות ברשתות או מרכולים שונים כגון שופרסל, יוחננוף, קרפור, חצי חיים, מקס סטוק, פעמית סטור ועוד. יצוין עוד שהתובעת מס' 2 לא העדיפה מותג זה או אחר מבין הנתבעות, מבחינתה היו המוצרים זהים בתוכנותיהם, והדבר החשוב היה הפרסום והמידע לצרכן שעל גבי האריזות בדבר יכולת ההתכלות כביכול ו/או הידידותיות לסביבה כביכול של הכלים. מטבע הדברים התובעת 2 לא שמרה קבלות בגין רכישות אותם הכלים.

אלמלא כל ההצהרות המטעות של הנתבעות והירקוק של מוצריהן בדבר תכונות ההתכלות, ברי כי התובעת 2 לא היתה רוכשת כלל את הכלים החד הפעמיים "המתכלים" של הנתבעות.

34. **התובעת 3** - כאמור התובעת מס' 3 – צלול הינה עמותה שמטרתה הן שמירה על איכות הסביבה, היא אחת מהעמותות הסביבתיות המובילות והידועות ביותר בישראל בתחומה ובין יתר תחומי עיסוקיה מצוי גם תחום הטיפול בפסולת ובעיקר פלסטיק וכלים חד פעמיים, הסיכונים הנובעים לסביבה, והצורך בהקטנת וצמצום השימוש בכלים אלה.

35. צלול פועלת במסגרות חינוכיות רבות ובהסברה נרחבת לציבור לרבות בדיגיטל. במסגרת אלה המליצה צלול גם בהנחיות כתובות שפרסמה (בפוסטרים ייעודים שחולקו לציבור לרבות, מוסדות החינוך, ארגונים, וחברות הייטק), לעשות ככל הניתן שימוש בכלים רב פעמיים.

36. צלול המליצה כי ככל ונעשה בכל זאת שימוש בכלים חד פעמיים מוטב לעשות זאת רק בכלים חד פעמיים "מתכלים" כמו אלה של הנתבעות, בחזקת הרע במיעוטו. פעילות הסברה זו, לרבות חלוקת פוסטרים, נעשתה

בין השאר במסגרת פרויקט "עיר ללא פלסטיק", שהתבצע בעבר בשיתוף פעולה ובהובלה משותפת של "צלול" ברשויות מקומיות וגם בעיריית הרצליה כפי שניתן לראות בנספח 7 להלן.

37. רק בהמשך התברר לצלול כי מדובר במצגי שווא ובהטעה מובהקת של הציבור, וכי הכלים החד פעמיים "המתכלים" לא רק שאינם מתכלים בתנאי הטיפול בפסולת בישראל, אלא אף גורמים לנזק גדול יותר לסביבה מכלים חד פעמיים "רגילים" שכידוע מזיקים מאד לכשעצמם. בעקבות כך שינתה צלול את כל המלצותיה ועמדתה בקשר עם כלים חד פעמיים "מתכלים" הנמכרים בישראל.

ראה בנספח 7 להלן 2 פוסטרים שצלול עשתה בהם שימוש לפני שנודע לה על מצגי השווא והנזקים שנגרמים ע"י הכלים "המתכלים". האחד לפני שנודע לצלול על מצגי השווא והנזקים שנגרמים ע"י הכלים "המתכלים" והשני, לאחר מכן בו סומן "X" על הכלים החד פעמיים "המתכלים" והובהר שהם לא מתכלים מעצמם.

38. בפועל צלול הולכה שולל ע"י המצגים המטעים של הנתבעות וההתירקות של מוצריהן. רק בשלב מאוחר יותר ולאחר שהתברר לעמותה הנזק שנגרם לסביבה מכלים אלה והעובדה כי אינם מתכלים בתנאים המתקיימים בישראל, שינתה העמותה את ההנחיות וההמלצות, ומכאן החשיבות היתרה של התביעה דנא.

** העתק 2 פוסטרים שהפיצה צלול במסגרת ההסברה שלה על פלסטיק וכלים חד פעמיים בכלל **מסומנים**

נספח 7.

ט. פנייה מוקדמת לנתבעות

39. כאמור, הנתבעות כולן הן תאגידים אשר ביחס אליהם לא היתה קיימת בשום שלב, לא על פי החוק ולא על פי הפסיקה, בענין חובת הודעה מוקדמת. זאת ועוד, בית המשפט העליון, בעניין דנ"מ 5519/15 **יוסף אחמד יונס נ' מי הגליל תאגיד המים והביוט האזורי בע"מ** (להלן: "**דנ"מ מי גליל**"), קבע כי אין חובה לפנייה מוקדמת אף לא ביחס לרשויות המדינה.

40. על אף האמור לעיל, ולמרות שכאמור אין חובה לפנייה מוקדמת, הרי שטרם הגשתה של תביעה זו והבקשה הנלווית לה, ולמעלה מן הצורך, טרחו ופנו הח"מ אל כל אחת מהנתבעות בפניה מוקדמת בדרישה להסיר מן המדפים את כל האריזות של המוצרים החד פעמיים המתכלים שהן משווקות ו/או מוכרות מטעמם בישראל. לחילופין, ובין היתר הן נדרשו לשווקם תוך הבהרה ברורה ובולטת, על גבי האריזה, כי מדובר בכלים שאינם מתכלים במסלולי טיפול האשפה הקיימים בישראל.

למען סדר טוב יצוין כי חלק מהנתבעות דחו את הפניות ועם חלקן התקיים שיח, אשר לא הבשיל בסופו של דבר לכדי הבנות.

** העתק הפניות שנשלחו לנתבעות בדואר רשום ובדוא"ל בצירוף תשובותיהן של חלקן מצ"ב מסומנים **נספח 8.**

י. הטיעון המשפטי ועילות התביעה

העילות המשפטיות:

41. לאור כל האמור לעיל ובכלל, לתובעים ולחברי הקבוצה עומדות עילות תביעה טובות כנגד הנתבעות כפי שיפורטו להלן.

הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן, הטעיה ואי-גילוי

42. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 ("חוק הגנת הצרכן") קובע איסור הטעיה, כדלקמן:

"(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

- (1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;
- (2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;
- (4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם, לרבות מצג בנכס או על גבי הנכס, המעיד על השימוש, על התועלת או על הסיכונים כאמור, ובכלל זה מצג או מספר המופיע באופן פיזי או דיגיטלי;
- (5) דרכי הטיפול בנכס;
- (11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם;

43. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, קובע איסור על עוסק מלעשות מעשה או מחדל בכל דרך העלולה להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה. בסעיף זה קבע המחוקק, בין היתר, כי טיבו של נכס [ס' 2(א)(1)], "המרכיבים של הנכס" [ס' 2(א)(2)] ו-"התאמתו לתקן למפרט או לדגם" [ס' 2(א)(11)], הם עניינים מהותיים בעסקה. לא למותר להזכיר, כי לצורך קיומה של עילת תביעה בגין הטעיה לפי חוק הגנת הצרכן, די בכך שהמעשה או המחדל של הנתבעות 'עלול להטעות' צרכן.

44. סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו "חובת גילוי" לצרכן" קובע, כדלקמן:

עוסק חייב לגלות לצרכן -

(1) כל פגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של

הנכס; ..."

(2) כל תכונה בנכס המחייבת החזקה או שימוש בדרך מיוחדת כדי למנוע פגיעה למשתמש בו או

לאדם אחר או לנכס תוך שימוש רגיל או טיפול רגיל;

כידוע, הטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין הדברים המוצגים או המוסתרים לבין המציאות בפועל. הטעיה יכולה ללבוש שתי צורות: האחת, הטעיה במעשה על דרך של הצגת מצג שווא הכולל פרטים שאינם תואמים את המציאות ו/או התכונות המוצר; והשנייה, הטעיה במחדל על דרך של אי גילוי פרטים שיש לגלותם. 45. הנתבעות הפרו את איסור ההטעיה וחובת הגילוי הקבועים בחוק הגנת הצרכן, באשר הן מודעות לכך ו/או אמורות לדעת כי הכלים החד פעמיים שהן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות אינם מתכלים ו/או אינם ידידותיים לסביבה. אלא שהן מציגות בפני הציבור את הכלים ככאלה במצגי שווא מטעים, והן אינן מגלות לציבור את העובדה שמדובר בכלים שאינם מתכלים ואינם ידידותיים לסביבה, כך אין חולק כי מדובר במידע מהותי לצרכן, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, שהנתבעות היו חייבות לגלות לציבור הרוכשים, ובכלל.

46. עולה אפוא, כי אילו הנתבעות היו פועלות כדין ומקיימות את חובות הגילוי המוטלות עליהן, ומגלות לחברי הקבוצה את התכונות המדויקות והאמיתיות של הכלים החד פעמיים המתכלים – חברי הקבוצה לא היו מוכנים לרכוש את הכלים בוודאי שלא במחיר גבוה יותר מכלים חד פעמיים רגילים (שאינם מתכלים). בכך מתקיים יסוד הקשר סיבתי בין ההטעיה ואי-הגילוי לבין הנזקים שנגרמו לחברי הקבוצה.

47. יתרה מכך, כתוצאה מההטעיה ואי-הגילוי של הנתבעות, נגרמו לתובעים ולחברי הקבוצה נזקים שונים כפי שיפורטו להלן, ובכלל זה, נזקים ממוניים ובלתי ממוניים של חסרון כיס, ופגיעה באוטונומיה של הרצון, בין היתר, בשל שלילת חופש ההתקשרות שלהם בעת רכישת הכלים החד פעמיים.

48. זאת ועוד, בענייננו הקשר הסיבתי בין ההטעיה לנזקים עולה בבירור מהסקר שמראה כאמור שחלק נכבד מן הציבור (62%) היה מוכן לשלם מחיר גבוה יותר בעבור הכלים החד פעמיים "המתכלים" בהסתמך על מצגי השווא של הנתבעות.

49. יתרה מכך, כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון, במקרה של הטעיה שבמחדל (אי-גילוי) בתובענה ייצוגית קיימת הצדקה לריכוך והגמשה של הוכחת הקשר הסיבתי. כך, לשון פסק דינה של כבוד השופטת (כתוארה אז) א' חיות:³

”ככל שעוולה הצרכנית עליה נסמכת התובענה הייצוגית היא הטעיה שבמחדל (על דרך של אי-גילוי) יש בכך להצדיק ריכוך והגמשה לעניין הוכחת הקשר הסיבתי בין ההתנהלות העוולתית ובין הנזק הנטען.”

50. הפרת הוראות חוק המכר, תשכ"ח - 1968

51. הנתבעות לא קיימו את חיוביהן בהתאם להוראות סעיף 11 לחוק המכר, תשכ"ח-1968 ("חוק המכר") ובכלל, בעת שמכרו באמצעות מי מטעמן ו/או באופן ישיר מבלי לגלות את אי-התאמה המהותית שהייתה ידועה להן בכלים החד פעמים "המתכלים" ולכלל הפחות שהן יכלו ו/או הייתה חובה עליהן לדעת עליה. 52. סעיף 11 לחוק המכר, שכותרתו "אי-התאמה", קובע כדלקמן:

"המוכר לא קיים את חיוביו, אם מסר—

....

(2) **נכס שונה או נכס מסוג או תיאור שונה מן המוסכם;**

(3) **נכס שאין בו האיכות או התכונות הדרושות לשימוש הרגיל או המסחרי או למטרה מיוחדת המשתמעת מן ההסכם;**

(5) **נכס שאינו מתאים מבחינה אחרת למה שהוסכם בין הצדדים."**

מן הכלל אל הפרט, במקרה דנא הנתבעות כולן הפרו ומפרים את הוראות חוק המכר.

הפרת חוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999

53. הנתבעות כולן ביחד ולחוד מפירות גם את חוק עוולות מסחריות בכך שהם מפיצות תיאורים כוזבים על הכלים החד פעמיים שהן מייצרות ו/או מייבאות ו/או משווקות ו/או מוכרות לציבור.

הטעיה חוזית

54. מעשיהן ומחדליהן של הנתבעות עולים לכדי הטעיה לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 ("חוק החוזים"), בין הנתבעות וחברי הקבוצה נחתם הסכם מכללא, במסגרתו רכשו חברי הקבוצה מהמשיבה כלים חד-פעמיים שהוצגו בפניהם כבעלי מאפיינים התורמים לשמירה על הסביבה וכמתכלים כביכול. כאשר מתברר שהצהרות חוזיות אלו אינן אמת ואינן מתרחשות במציאות, הדבר מהווה הפרה של ההסכם שנכרת בין הצדדים.

55. הפרה זו באה לידי ביטוי בין היתר בשלושה מישורים:

א) הפרת חובת תום הלב בהצגת מצגי השיווק בשלב הטרם-חוזי;

ב) הטעיה במסגרת ההתקשרות החוזית;

ג) אי-מתן התמורה שהובטחה בחוזה.

במילים אחרות, הנתבעות התחייבו לספק תמורת התשלום הגבוה יותר שקיבלו, כלים חד-פעמיים בעלי תכונות של "התכלות" ו"ידידותיות סביבתית", אך בפועל הן אינן מספקות את כלים כאלה כלל ועיקר.

³ ע"א 10085/08 תנובה – מרכז שיתופי נ' עזבון ראבי, פס' 36 לפסק דינה של כב' הש', כתוארה אז, חיות (נבו 4.12.2011) ("עניין תנובה").

אילו הנתבעות היו מגלות לחברי הקבוצה על כך, בהתאם לחובה החוזית המוטלת עליהן על-פי הדין, חברי הקבוצה לא היו מוכנים לרכוש את הכלים בסכום גבוה יותר או בכלל.

56. הנה כי כן, ההטעיה ואי-הגילוי בענייננו יורדים לשורש העניין, ולא יכול להיות חולק כי מדובר בעובדות שהיה על הנתבעות לגלות לחברי הקבוצה על פי דין, נוהג והנסיבות עוד בטרם ההתקשרות בעסקה, בהתאם להוראות חוק החוזים ובכלל.

הנתבעות מפירות את חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ג – 1979

57. התנהלות הנתבעות מהווה עשיית עושר ולא במשפט, תוך ניצול רצון הציבור לשמור על סביבתו ולתרום להגנת הסביבה ותוך שהן מירקקות את הכלים החד פעמים "המתכלים" שלהן. במקרה דנא הנתבעות גורפות רווחים על חשבון חברי הקבוצה והסביבה, תוך פגיעה באוטונומיה של הצרכן ורצונו החופשי. הן פועלות באופן ציני, מאינטרסים כלכליים בלבד, תוך התעלמות מנזקים סביבתיים ובריאותיים הנגרמים מהכלים החד-פעמיים המתכלים כביכול ושהן מירקקות ומציגות ככלים ידידותיים לסביבה כביכול.

58. עצם הצגת מצג העלול להטעות מביא להתעשרות שלא כדין הנובעת מהמצגים המטעים כאמור. מכאן שכל התעשרות הנובעת ממצגים מטעים לגבי הכלים החד-פעמיים "המתכלים" מהווה התעשרות שלא כדין.

הנתבעות מתעשרות ממכירת הכלים החד פעמיים "המתכלים", אשר כאמור בסקר 62% מהם נכונים לשלם מחיר גבוה יותר בגינם, תוך תפיסת נתח שוק והפקת רווחים על בסיס מצגים מטעים. משכך יש מקום בענייננו להפעיל את דוקטרינת ההשבה ההרתעתית על מנת להבטיח כי החוטא לא יצר נשכר, ראה לענין זה ע"א 8728/07 אגריפרס אינטרנשיונל בע"מ נ' שמואל מאירסון, והפניות בימ"ש שם לספרו של דניאל פרידמן, "דיני עשיית עושר ולא", ספר דניאל, (תשס"ח) 585.

עוולת הרשלנות כמשמעותה בסעי' 35-36 לפקודת הנזיקין:

59. סעי' 35 לפקודת הנזיקין קובע כך:

"עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלנות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה".

סעי' 36 מוסיף:

"החובה האמורה בסעיף 35 מוטלת כלפי כל אדם וכלפי בעל כל נכס, כל אימת שאדם סביר צריך היה באותן נסיבות לראות מראש שהם עלולים במהלכם הרגיל של דברים להיפגע ממעשה או ממחדל המפורשים באותו סעיף".

60. לנתבעות עומדת חובת זהירות כלפי התובעים, ויתר חברי הקבוצה לפעול על מנת לוודא כי המוצרים שהם מייצרים ו/או מייבאים ו/או משווקים הם אכן מוצרים חד פעמיים "מתכלים" כנטען על ידם. נדרש כי הנתבעות יפרסמו פרסום אמת ולא יטעו הן ביחס לטיב המוצרים והן ביחס לאופן הטיפול בהם בסוף חייהם. בוודאי שלא ירקקו את מוצריהם ללא כל בסיס, אין מחלוקת וכפי שעולה מהבקשה דנא, כי הנתבעות כולן הפרו את חובתן הנ"ל.

61. בנסיבות אלה ובכלל, יש להעביר את נטל הראיה לנתבעות, להוכיח שלא היתה רשלנות מצידן. בנסיבות המקרה הנוכחי יש להחיל את הכלל של "דבר מדבר בעדו", המעוגן בסעיף 41 לפקודת הנזיקין, ולקבוע כי על נתבעות מוטל הנטל לסתור את חזקת הרשלנות.

מבלי לגרוע באמור לעיל ובנוסף התנהלות הנתבעות עולה כדי עוולת הפרת חובה חקוקה על פי פקודת הנזיקין

62. בהתנהלות הנתבעות יש משום עוולת הפרת חובה חקוקה ביחס לכל אחד מהחוקים המפורטים בבקשה דנא. אין גם מחלוקת כי חו"ד המומחית מוכיחה מעבר לכל ספק סביר כי הפרות אלה גרמו וגורמות לתובעים וליתר חברי הקבוצה נזקים שהם מסוג הנזק שאותו בדיוק התכוונו החוקים השונים למנוע, ולפיכך ניתן לקבוע כי הנתבעות כולן ביצעו עוולה של הפרת חובה חקוקה אשר גרמה לנזק למבקשות ולחברי הקבוצה.

הפרת החוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992

63. סעי' 1 לחוק זה מגדיר מהו מפגע סביבתי ובין היתר נקבע בו מפגע כדלקמן:

"מפגע סביבתי" – זיהום אויר, רעש, ... , זיהום על ידי פסולת, ... והכל כשהם בניגוד לחיקוק, לצו,

לתכנית, לרשיון עסק או לכל היתר או רשיון אחר, או שיש בהם פגיעה בבריאותו של אדם או גרימת

סבל ממשי לאדם"

64. הנתבעות גרמו ועדיין גורמות למפגעים סביבתיים שיש בהם פגיעה בבריאותו של אדם או גרימת סבל ממשי לאדם ובין היתר לזיהום אויר בניגוד לחוק אויר נקי. הכלים החד פעמיים "המתכלים" של הנתבעות גרמו וגורמים לנזקים סביבתיים ובריאותיים, בשל מצגי השווא וההטעיות אשר גורמים להגברת השימוש בכלים חד פעמיים מתכלים שהם מזיקים יותר הכל כמפורט בחו"ד דעתה של המומחית, לפיכך ניתן לקבוע כי הנתבעות כולן מפרות והפרו את חוק למניעת מפגעים סביבתיים.

הפרת חוק אויר נקי, תשס"ח-2008

65. סעי' 1 לחוק אויר נקי קובע את מטרותיו כדלקמן:

חוק זה מטרתו להביא לשיפור של איכות האוויר וכן למנוע ולצמצם את זיהום האוויר, בין השאר על ידי קביעת איסורים וחובות בהתאם לעקרון הזהירות המונעת, והכל לשם הגנה על חיי אדם, בריאותם ואיכות חייהם של בני אדם ולשם הגנה על הסביבה, לרבות משאבי הטבע, המערכות האקולוגיות והמגוון הביולוגי, למען הציבור ולמען הדורות הבאים ובהתחשב בצורכיהם.

סעי' 3 לחוק אויר נקי קובע את האיסור לגרום לזיהום אויר כדלקמן:

3. (א) לא יגרום אדם לזיהום אוויר חזק או בלתי סביר.

(ב) בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א), יראו זיהום אוויר כחזק או כבלתי סביר

בין השאר, כל אחד מאלה:

(1) חריגה מערכי סביבה שנקבעו לפי סעיף 6(א)(2);

(2) פליטת מזהם לאוויר בניגוד להוראות חוק זה.

66. בהתאם לחו"ד המומחית, הכלים החד פעמיים המתכלים פולטים גזי חממה באופן מוגבר משמע הם גורמים לזיהום אויר כמשמעותו בחוק אויר נקי. יודגש כי סעי' 70 לחוק אויר נקי קובע אחריות בניזקין למי שעובר על הוראות החוק.

67. ייצוין כי לענין חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992 וחוק אויר נקי, תשס"ח - 2008 נחשבות הנתבעות כולן כמעוולות במשותף, זאת כהגדרת סעי' 83(א) וסעי' 11 לפקודת הנזיקין [נוסח משולב] ובכלל.

עוגמת נפש ופגיעה באוטונומיה של הצרכנים בחופש רצונם ובחופש בחירתם

68. הזכות לאוטונומיה הוכרה בפסיקה כחוסה תחת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, ומהווה חלק מהותי מכבוד האדם. לתובעים כמו גם ליתר חברי הקבוצה נגרמה פגיעה באוטונומיה של הפרט. הנתבעות ביצעו ועדיין

מבצעות פירסום מטעה (התירקקות) של הכלים החד פעמים "המתכלים" המהווה מרכיב עיקרי בהליך קבלת ההחלטות של הציבור באם לרכוש את מוצרי הנתבעות אם לאו.

69. בענייננו מובן, כי ההטעיה אותה נקטו ועדיין נוקטות הנתבעות כלפי הציבור בנוגע לתכונות ההתכלות, כביכול, של הכלים החד הפעמיים המתכלים, פוגעים באוטונומיה של חברי הקבוצה ובזכותם הבסיסית לקבל החלטה מושכלת אם לרכוש את אותם הכלים על בסיס המידע המלא אודות מאפייניהם.

70. הפגיעה בתהליך קבלת ההחלטות במעמד הרכישה גורמת באופן ישיר לאובדן נוחות, ושלילת חופש הרצון וחופש הבחירה. יתרה מכך מעשי הנתבעות וההטעיה הבוטה בפרסום וההתירקקות של מוצריהם מהווים פגיעה עמוקה ברגשות אותם צרכנים ורווחתם, באשר זכותם לעצב את חייהם כרצונם, בייחוד כאשר עסקינן בכלים חד פעמיים אשר אמורים שלא לפגוע בסביבה. על כך יש להוסיף את הרצון הציבורי לבחור בצורה מושכלת את המוצרים שהם רוכשים, הבא לידי ביטוי ברכישת מוצרים שאינם מזיקים לסביבה.

71. בענייננו מדובר בפגיעה מהותית באוטונומיה של הצרכנים אשר נלוות אליה תחושות שליליות, תוך שהם היו בטוחים שבאמצעות רכישת כלים מתכלים כביכול, הם ייסעו לשמירה על לסביבה ובפועל גרמו לפגיעה בה ולהגברת הנזקים בה. מדובר בפגיעה קשה בערכיהם ואמונתם של חברי הקבוצה ובמעילה קשה באמונם אליה נלוות תחושות כעס, עוגמת נפש, תסכול.

72. ביטוי לנזקים מסוג זה כבר הוכרו כבני תביעה הן בחקיקה (סעי' 20(ה) לחוק תובענות ייצוגיות וסעי' 2 לפקודת הנזיקין, והן בפסיקה למשל "ענין תנובה" לעיל ה"ש מס' 1 וראה גם ע"א 8037/06 שי ברזילי נ' פריניר (הדס 1987) בע"מ [פורסם בנבו]. השווה לענין זה גם את ת.א. 2150-07 אורלי פרנקל נ' הנקל סוד בע"מ [פורסם בנבו 9.1.11].

73. בעניין אורלי פרנקל הנ"ל הסתמכו חברי הקבוצה על המצג המטעה של המשיבה, שם, הסתמכות שהביאה לרכישת המוצרים, והוכח, לכאורה, קשר ישיר בין רכישת המוצרים לבין המצג המטעה של המשיבה, שכן חזקה על חברי הקבוצה שם כי לא היו רוכשים את המוצרים אלמלא נשאו את סמל הארנב (אי עשיית ניסויים בבעלי חיים), לשווא. כך גם הוכחה, באותו עניין, הפגיעה שנגרמה לחברי הקבוצה כתוצאה מן ההטעיה, ואשר התבטאה בנזק לא-ממוני של עוגמת נפש ופגיעה באוטונומיה של הרצון. כאשר התברר לחברי הקבוצה כי סייעו בעקיפין למימון קונצרן שעורך ניסויים בבעלי חיים, והולכו שולל על ידי המשיבה שם עקב שימוש מטעה בסמל הארנב.

74. בדומה לכך גם התובעים בענייננו וחברי הקבוצה, אשר נהגו לרכוש כלים חד פעמיים "מתכלים" או מחומרים טבעיים מתוך רצון לשמור על הסביבה והזדעזעו לגלות כי הכלים שרכשו לא רק שלא סייעו בהגנה על הסביבה, אלא גרמו וגורמים לנזק סביבתי תוך מעילה קשה באומנם ופגיעה ברגשותיהם.

יא. הנזק שנגרם לתובעים ויתר חברי הקבוצות:

75. על פי פקודת הנזיקין (נוסח חדש), מוגדר נזק כ-"אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה". אין מחלוקת כי חברי הקבוצה חוו וחווים נזק כתוצאה

מהתנהלות הנתבעות וזכאים לפיצוי בשל כך. לתובעים וליתר חברי הקבוצה נגרם נזק ממוני ונזק בלתי ממוני כתוצאה מהתנהלות הנתבעות.

76. בהתאם להלכה הפסוקה, הרי שבשלב הדיון בבקשת האישור אין בית המשפט נדרש לשאלת כימות הנזק, אלא רק לשאלה הוכחת קיומו של נזק, ברף לכאורי, והאם ניתן לכמת את הנזק ברף הלכאורי. כידוע, בשלב זה על ביהמ"ש לבחון באופן מקדמי בלבד האם קיימת אפשרות סבירה שהתביעה תוכרע לטובת חברי הקבוצה, ובנסיבות ענייננו ברור שנטל זה הורם גם הורם.⁴

77. בנסיבות אלה, בכוונת התובעים לעתור במסגרת ההליכים המקדמיים שיתנהלו בהליך, לקבלת מידע ומסמכים מהנתבעות אשר ישפכו אור על היקפם המלא של ההטעיות והנזקים, שנגרמו כתוצאה מכך ובכלל.

הנזק הממוני:

78. כאמור התובעים רכשו את המוצרים של הנתבעות בשל ולאורם של הפרסומים המטעים שלהן, בדבר תכונות ההתכלות והיותם ידידותיים לסביבה. מטבע הדברים התובעים לא שמרו קבלות בגין רכישות הכלים, אך הם מצהירים על כך ויוסיפו וימסרו פרטים בהמשך ההליך ככל שידרש.

יצוין שהתובעים לא העדיפו מותג זה או אחר מבין הנתבעות, שכן מבחינתם היו המוצרים זהים בתוכנותיהם והדבר החשוב היה הפרסום שעל גבי האריזות בדבר יכולת ההתכלות כביכול ו/או הידידותיות לסביבה כביכול.

כאמור יובהר שוב, כי אלמלא ההצהרות המטעות של הנתבעות בדבר תכונות ההתכלות, לא היו התובעים רוכשים כלל את הכלים החד פעמיים.

בהתאם התובעים מעריכים את הנזקים הממוניים המצטברים שנגרמו להם באומדן חסר כדלקמן:

✓ **המבקש מס' 1 בסך של 2,880 ₪ בשנה וב-7 השנים האחרונות כ- 20,000 ₪.**

חישוב זה מתבסס על הערכת חסר של התובע 1 לפיו הוא קנה לפחות **פעמיים** בחודש כלים חד פעמיים "מתכלים" בעלות של כ-100-150 ₪ בכל קניה. (לצורך החישוב נלקחה עלות ממוצעת של כ-120 ₪ לקניה) וכך בשנה העלות עומדת על 240 ₪ לחודש * 12 חודשים ובסה"כ **2,880 ₪ בשנה.**

✓ **המבקשת מס' 2 בסך של 1,440 ₪ בשנה וב-5 השנים כ- 7,200 ₪.**

חישוב זה מתבסס על הערכת חסר של התובעת 2 לפיה היא קנתה לפחות **פעם** בחודש כלים חד פעמיים "מתכלים" בעלות של כ-100-150 ₪ בכל קניה. וכך בשנה העלות עומדת על 120 ₪ לחודש * 12 חודשים ובסה"כ **1,440 ₪ בשנה ובמשך 5 שנים לערך מדובר בנזק אישי העומד על 7,200 ₪.**

79. כמו התובעים, כך גם נגרם לכל אחד מחברי הקבוצות נזק מצטבר במהלך השנים בשל רכישת הכלים החד פעמיים "המתכלים" בהסתמך על מצגי השווא וההטעיות של כל אחת מהנתבעות, זאת בגובה עלות הכלים החד פעמיים "המתכלים" שרכשו ולמיצער ההפרש בין מחיר הכלים החד פעמיים "המתכלים" לבין עלות כלים חד פעמיים רגילים.

80. למעלה מן הצורך, ייטען כי בשלב דיוני זה, התובעים עומדים בדרישה של הוכחת הנזק לכאורה, ואף למעלה מכך. התובעים הציגו תשתית ראייתית ומשפטית לטענותיהם, לרבות באמצעות חוות דעת המומחית, ובכל מקרה על הנזקים המובאים להלן והיקפם להתברר בשלב שלאחר אישור התובענה כייצוגית. למותר לציין כי הנתבעות הן חברות גדולות ומרכזיות בתחומן ומוצריהן נפוצים ונמכרים בכל רשתות השיווק והמרכולים ברחבי הארץ בכמויות אדירות. למצער עסקינן במאות אלפי אם לא למעלה מכך של אריזות כלים חד פעמיים

⁴ ר' למשל לעניין זה ת"צ (ת"א) 60401-12-17 **בוכריס נ' אפולו פאוור** (נבו) 21.11.2019.

"מתכלים" ו/או "ידידותיים לסביבה" ו/או "מחומרים טבעיים" שיובאו ו/או ייוצרו ו/או שווקו ו/או נמכרו ע"י הנתבעות לאורכן שלה השנים.

81. מטבע הדברים, המידע המדויק אודות הכמויות המדויקות של הכלים החד פעמיים "המתכלים" שנמכרו לחברי הקבוצה מצוי בידי הנתבעות, אולם ניתן להעריך כי סכום הנזק המצרפי של חברי הקבוצה עומד על למעלה מ- 2,500,000 ₪ כנגד כל אחת מהנתבעות.

הנזק הבלתי ממוני

82. על דרך האומדנה ועל הצד הנמוך מעריכים התובעים את הנזק הבלתי ממוני בסך של 100 ₪ לכל אחד בגין הפגיעה באוטונומיה ועוגמת הנפש הכלל כמפורט בתביעה זו לעיל ולהלן. כידוע, הפסיקה כבר הכירה בנזק לא ממוני כנזק בר פיצוי ובהקשר של תובענות ייצוגיות נקבע הדבר מפורשות בסעיף 20 (ה) לחוק התובענות הייצוגיות. הנזק הלא ממוני ממנו נפגעו התובעים ויתר חברי הקבוצה מתבטא בין היתר בפגיעה באוטונומיה הבאה לידי ביטוי בין היתר בתחושות שליליות, תיסכול, תחושת אין אונים, דאגה, עוגמת הנפש, המעילה באמון, ותחושת הבגידה, הכעס, והפגיעה ברגשות שגרמו הנתבעות לתובעים ולחברי הקבוצות בהתנהלותן. הדברים אף מתעצמים לאור העובדה כי משמעות ההטעה הצרכנית היא פגיעה ישירה בסביבה. ראה עוד לענין זה לעיל בסעי' 69-63

83. ראה לענין זה וכן לענין גובה הפיצוי שנפסק בגין פגיעה באוטונומיה את ענין תנובה שם נקבע מפי כב' השופטת נאור כי הפגיעה באוטונומיה מוכרת במשפט הנזיקי ככזו המקנה עילת פיצוי, אותה המסקנה התקבלה גם בע"א 4576/08 בן צבי נ' היס [פורסם בנבו], שם פסק כב' השופט ריבלין כי הפגיעה באוטונומיה אף יכולה לעמוד כבת פיצוי בפני עצמה, גם אם לא נוצר כל נזק נוסף בעקבות הפגיעה באוטונומיה וכן ענין ת"מ 12-06-25857 סער ואח' נ' עיריית נהריה ואח' בפס"ד של כב' השופט גריל.

84. יודגש כי כאמור מדובר באומדנה בלבד ועל כן שומרים התובעים על זכותן כי במידה ותאושר הבקשה הייצוגית תבוצע על ידן הערכה מדויקת של ראש נזק זה.

יב. סיכומם של דברים :

85. מן המקובץ עולה בבירור כי הנתבעות, מפרות את הוראות חוק הגנת הצרכן ויתר החוקים שהובאו לעיל בפרק העילות המשפטיות ובכלל. הנתבעות מירקקות את מוצריהן החד פעמיים "המתכלים" שהם מוצרים מזיקים וכפועל ישיר מכך ובין היתר גורמים למצגי שווא, ולהטעה של הציבור, וכן מפגעים, זיהומים וסיכונים סביבתיים ובריאותיים בקרקע, במקורות מים, באוויר ובטבע ברחבי המדינה לציבור כולו.

86. בהתאם יש לקבל תביעה זו והבקשה להכיר בה כייצוגית על מלוא סעדיה בין השאר על מנת להביא סוף לעוולות ומפגעים אלה.

87. לבקשה מצורפים כחלק בלתי נפרד תצהיריהם התומכים של התובעים הייצוגיים.

אריאל אלסנון, עו"ד
גלי עצמון, עו"ד
ב"כ התובעים